Bhairo Pathak

Shiva rahasya : Sadashivakhyan

Pt 9

शिव रहस्य : सदाशिवाख्यान - नवमांश

Sanskrit

Handwritten on paper & printed

137 years old

64 Folio

13.9"X7.3"

Complete

शिवरहस्ये - तृतीयांशे पूर्व भाग ॥

३ (A)

॥अथशिवरहस्यनवमांसप्रारम्भः॥ श्रीशिवायनमः॥

शिवरहस्यन०९ श्रीगणेशायनमः॥ अथशिवरहस्यनवमांशप्रारंभः सोमात्मजंसामजवक्त्रमाद्यं गणेशसामस्तुतविघ्नवैद्यं आद्यंसुराणांनिखिलैश्चवंद्यं
अ०१ वंदेहृद्यतमंत्वभेद्यं १ श्रीसूतउवाच प्रणम्यतारकारातिंपुराराति तनूभवं विनयावनतोभूत्वाजैगीषव्यःसशांभवः २ शृण्वत्सुदेवसंघेषु
गणेष्वपिमुनिष्वपि हरपादांबुजध्यानानंदनिर्वृत्तमानसः ३ उवाचमोचामधुरवाचाशीतलयामुनिः जैगीषव्यउवाच तारकारेसंहृता
१ रेपुरारेप्रेममंदिर किंचिद्विज्ञप्तुमिच्छामिचित्तेनतदुपधार्यतां ४ अष्टमांशावसानेत्रत्वयैवकथिशांकरे शेषाशेषमुखप्रोक्तंशंभोर्नामसहस्र
कं ५ तदेभिःश्रोतुमिच्छामियद्यस्तिमयितेदया तद्वदाद्यविशेषेणशेषप्रोक्तंसनातनं ६ रसालसारंपीत्वैवनान्यदिच्छतिकोकिलः तद्वच्छि
वकथासारंपीत्वानान्यदिहेच्छति ७ मन्मनःसद्मसंलग्नपादपद्मंमहेशितुः नान्यद्वर्णाश्रमाचारकथाभिरमतेमनः ८ यथाशिवकथासिं
धुपथ्यासंतरणंभवे नतथासर्वधर्मार्थाश्रवणेमेद्यतामतिः ९ तुच्छान्नपृच्छेत्यधर्मादीन्स्वच्छोस्मित्वत्कृपावशात् सूतउवाच इतितद्वचनं
श्रुत्वासानंदजललोचनः स्वनेत्रालोकनेनाशुसीचकारसशांभवं १० स्कंदोभ्युवाचतंशांगंभस्मांगंलिंगपूजकं अनंगमातंगहरंपादप
द्मांतरंगकं ११ श्रीस्कंदउवाच साधुपृष्टंत्वयाशैवशिवपादार्चनेरतं शंभोर्नामसहस्रंतेशेषाशेषमुखोद्गतं १२ पातालेहाटकेशार्चाकारणं
तारणंनृणां शृणुत्वंगणवृंदैश्चवृंदारैश्चमुनीश्वरैः १३ तेनधन्योसिमान्योसिमहामन्युप्रसादभाक् यथाशिवकथासिंधुतरंगानंदशीकरः १४
संसारतापसंतप्तंशीतयत्यंतरेवहि नतथास्वर्धुनीधन्याकिंपावयतितन्नरं १५ गंगालिंगैकसंगापिपापभंगायसानृणुनमुक्तिकांतासंगाय
शांगायैवेहकेवलं १६ भवंतिभवपादाब्जस्मरणेनविभूतयः मतयःसुप्रसन्नास्युःप्रसन्नेपरमेश्वरे १७ सन्नानिसर्वपापानिभिन्नापायो
भवेत्सहि यःसदाध्यायतिहृदामुदैवपरमेश्वरं १८ यदाकदासदैवापिसनदामुक्तिभाक्भवेत् यच्चित्तंविहरेत्साधुसदाशिवपदांबुजे १९
तदेवचित्तंशैवेंद्रअन्यच्चितविकारकं वित्ताशयाभ्रमंत्यज्ञाःहृत्तापकरणंहितत् २० मुधासुधाविहायांधाःपतंतिविषयावटे देवोरुतटिनी
जूटंकररटित्वक्कृतांवरं २१ विहायपार्वतीकांतंहालासुधापरिमोहिताः कृतांतसदनेतांताःशांताअपिकलौद्विजः २२ नतथात्वंमहाबुसे
सिध्येःपात्रंत्वमेवहि त्रिनेत्रसुचरित्राणांद्विनाणांश्रावकोपियः २३ श्रोत्रनेत्रमहाहारपादपंकजसेविनां ऐहिकामुष्मिकीसिद्धिःयुष्म

रामः
१

त्सुमुनिसत्तमाः २४ हृत्तमोनाशकं ज्ञानंमुक्ताएवभविष्यथ कालांतकंसच्छत्पूज्यकालातीतोभविष्यति २५ नकालसदनंयातिमदनांतकपूजया
जयापिहिभवेत्सद्योविभवोपिहिशाश्वतः २६ भवभावप्रपन्नानांभावानांभवनाशनं जायतेनात्रसंदेहोभवोद्भवपदार्चनात् २७ भवानीरमणार्चायां
योनिष्टस्तुष्टएवसः अपीयोपिसहिज्यायान्नहिजोपिद्विजाहूरः २८ द्विजराजकलामौलिपादपंकजसेवया द्विजानामभवसर्वेषांश्रेयःसावित्रि
लोचनः २९ उमासहायोविश्वेशोजगद्दुःखापहारकः तारकःसर्वजंतूनांसर्वेषामेवशंकरः ३० किंकरास्तस्यसर्वेपिअसुराभूसुराःसुराः पूजनीयः
सदालिंगेबिल्वपत्रैश्चकोमलैः ३१ द्वित्रैर्वापिपवित्रैर्वात्रिनेत्रोमोचकःसदा भस्माभ्यक्तस्त्रिपुंड्रांकोरुद्राक्षामलहारकः ३२ यस्तुसंपूजयेल्लिंगेतु
गेशांगेमहामनाः अलिंगोपिमहादेवस्ततापभंगयत्यपि ३३ तुंगंवाप्यंतरंगंवातमसंगंकरोतिशिवः स्कंदउवाच यःकोपिशंगोभुविभस्मसंगोलिं
गोत्तमांगेविमलंसतुंगं विल्वंतथार्कंकरवीरपुष्पंगंगांभसाज्ञामददातिभाग्यैः ३४ सएवमातंगहरांगसंगमोक्षैकसंगायभवेदसंगः येखंडविल्वी
दलमिंदुमौलेःश्रीखंडलिप्तेशिरसिक्षिपंति आखंडलाद्यैरभिवंदनीयास्तेखंडचंद्रंशिरसावहंति ३५ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमां
शेजैगीषव्यश्रीस्कंदसंवादेप्रथमोध्यायः ॥१॥ श्रीस्कंदउवाच शेषाशेषमुखोद्गीतानामसारावलीमिमां हाटकेशोरुकटकभूतेनादीनकेनतु २
सहस्रनामयत्प्रोक्तंतत्तेवक्ष्याम्यहंशृणु धन्यंमान्यंमहामन्युप्रीतिदायकमुत्तमं ३ नाल्पेषुदापनीयंतेनदेयंवेदमीदृशं पंचास्यहृदयाशास्यमनुशा
सामितेहृदि ४ ऋषिरस्यादिशेषोवैदेवदेवमहेश्वरः सर्वत्रविनयोगोस्यकर्मस्वपिसदाद्विज ५ ध्यानंतस्यानुवक्ष्यामित्वमेकाग्रमनाःशृणुः स्कंदउवाच
ध्यायेदिंदुकलाधरंगिरिधनुंसोमाग्निफालोज्वलंवैकुंठेरुविपाठवाणसुकरंदेवंरथेधिष्ठितं वेदाश्वंविधिसारथिंगिरिजयाचिंतेतुसंदग्रहे नानाकाम
कलाविलासजगदानंदादिसंपूर्तये १ एवंध्यात्वामहादेवंनाम्नांसाहस्रमुत्तमं प्रजपेन्नियतोमंत्रीभस्मरुद्राक्षभूषणः १ लिंगमभ्यर्च्यपत्रापिबिल्व
कोमलपल्लवैः पंकजेरुत्पलैर्वापिप्रसादायमहेशितुः २ अष्टम्यांवाचतुर्दश्यांपर्वस्वपिविशेषतः यंयंकामंसदाचित्तेभावयेत्तत्तदाप्नुयात् ३॥
ॐगंगाधरोंधकरिपुःपिनाकीप्रमथाधिपः भवईशानआतायीनेकधन्वामहेश्वरः १ महादेवःपशुपतिःस्थाणुःसर्वज्ञईश्वरःविश्वाधिकःशिवः
शांतोविश्वात्मागगनांतरः २ परावरोविकानाथःशरदिंदुकलाधरः गणेशतातोदेवेशोभववैद्यःपितामहः ३ तरणस्तारकस्तास्त्रोप्रपंचरहितोहरः

शिवरहस्यन० अ०२ २

विनायकस्तुतपदोस्मारथोनंदिवाहनः ४ गजांतकोधनुर्धारीवीरघोषस्तुतिप्रियः प्रजासंहरणोचंडतांडवोमन्मथांतकः ५ शिपिविष्टः शाश्वता
त्मामेघवाहोदुरासदः आनंदपूर्णोवर्षात्मारुद्रः संहारकारकः ६ भगनेत्रप्रमथनोनिस्सजेत्तापराजितः महाकारुणिकः शुभ्रः प्रसन्नास्योमखांतकः ७
घनाभकंठोगरभुक्वस्तुशेणवीर्यवर्धनः प्रकटस्तवनोमानीमनस्वीज्ञानदायकः ८ कंदर्पदर्पसद्योविषादीनीललोहितः कालांतकोयुगावर्त्तः
संक्रंदनसुनंदनः ९ दीनपोषोपाशहंताशांतात्माक्रोधवर्धनः कंदर्पविलसच्चंद्रोलिंगाध्यक्षोगजांतकः १० वैकुंठपूज्योविश्वात्मात्रिनेत्रोवृषभध्व
जः जन्हुजापतिरीशानःश्मशाननिलयोयुवा ११ पार्वतीजानिरुद्वास्योनानात्मविद्यापरायणः सामवेदप्रियोवैद्याविद्याधिपतिरीश्वरः १२ कुमारजनको
मारमारकोवीरसत्तमः कंबलाश्वतरोद्धारिसुफणोत्कृष्टकुंडलः १३ आनंदवनवासोथअविमुक्तमहेश्वरः ॐकारनिलयोधन्वीकेदारेशोमितप्रभः १४
नर्मदालिंगनिलयोनिष्पापजनवत्सलः महाकैलासलिंगात्मावीरभद्रप्रसादकृत् १५ कालाग्निरुद्रोनंतात्माभस्मांगोगोपतिप्रियः वेदाश्वः कंजजाज्ञा
निनेत्रपूजितपादुकः १६ जलंधरवधोद्युक्तदिव्यचक्रप्रदायकः वामनोविकटोमुंडः सुहुंडः कृतसंस्तुतिः १७ फणीश्वरमहाहारोरुद्राक्षकृतकंकणः
वीणापाणिर्गानरतोढक्कावाद्यप्रियोवशी १८ विशालवक्षाः शैलेंद्रजामातामरसत्तमः हृत्तमोनाशकोवृत्तोजगत्कंदोदीनोवली १९ पलाशपु
ष्पपूज्यांघ्रिः पलाशनवरप्रदः सागरांतर्गतोघोरः सद्योजातोविकासखः २० वामदेवः सामगीतः सोमसोमकलाधरः निःसीममहिमोदारः दूरिता
खिलपातकः २१ तपनांतर्गतोधाताधेनुपुत्रवरप्रदः बाणहस्तप्रदोनेतानमुचिवीर्यवर्धनः २२ नागाजिनांगोनागेशोनागेश्वरकंकणः
अगेशशायीभूतेशोगणकोलाहलप्रियः २३ प्रसन्नास्योनेकबाहुःस्थूलधृक्कालतापन कालप्रमथनः कूर्ममहाखर्परधारकः २४ नारसिंहाजि
नधरोमहालांगलधृक्कलिः ककुद्रोन्मथनोहेतुरहेतुःसर्वकारणः कृशानुरेतसोत्फुल्लफालनेत्रोमरीरिहा मृगबालधरोधन्वीशक्रबाहुविभं
जकः २६ दक्षयज्ञप्रमथनः प्रमथाधिपतिः शिवः शतावर्तोयुगावर्तोमेघावर्तोदुरासदः २७ मनोजवोजातजनोवेदाधारःसनातनः पांडुरा
गोगोजिनांगःकर्मीद्विजनवत्सलः २८ चातुर्होत्रोवीरहोताशनरुद्रियमध्वगः भीमोरुद्रउदावर्त्तोविषमाक्षोरुणेश्वरः २९ यक्षराजनुतोनाथोनीतिशास्त्रप्रवर्तकः
कपालपाणिर्भगवान्वैयाघ्रत्वगलंकृतः ३० मोक्षसारोध्वराध्यक्षःध्वजनीवोमरुत्सखा अरुणोथस्तगाध्यक्षोकामनारहितस्तरुः ३१ विल्वपूज्योविल्विनोशोह रामः

रिट्श्चापराजितः वृहद्रथंतरस्तुत्योवामदेवःस्तवप्रियः ३२ अघोरतनुरेजिष्ठोगंभीरोमन्युरीश्वरः कलिप्रवर्त्तकोयोगीसांख्यामायाविशारदः ३३ विधार
णोधैर्यधुर्योसोमधामांतरस्थितः शिपिविष्टोगव्हरेष्टोजेष्टोदेवः कनिष्ठकः ३४ पिनाकहस्तोवरजोदुंदुभ्योवर्म्मिरेष्यकः कवचीचनिषंगीवरथधोषो
मितप्रभः कालंजरोदंदशूकः विदर्भेशोगुणातिगः गभस्तीशोमुनिश्रेष्ठोमहर्षिः संशितव्रतः ३ कर्णिकारवनावासिकरवीरसुमप्रियः नीलोत्पलम
हास्रग्वीकरहट्टपुरेश्वरः ३७ शतचंनः परानंदोब्राह्मणार्च्योपवीतवान् वलीवालप्रियोधर्मोहिरण्यपतिरप्पतिः ३८ यमप्रमथनोष्णीषीचक्रहस्तःपु
रंतकः वसुषेणांगनादेहः कौलाचारप्रवर्तकः ३९ तंत्राध्यक्षोमंत्रमयोगायत्रीमध्यगः शुचिः वेदात्मायज्ञसंप्रीतोगरिष्टोपारदःकलिः ४० ऋग्यजुः
सामरूपात्मासर्वात्माऋतुरीश्वरः हिरण्यगर्भजनकोहिरण्याक्षवरप्रदः ४१ दमिताशेषपाषंडोदंडहस्तोदुरासदः दूर्वार्चनप्रियकरोरंतिदेवोमरेश्वरः
अमृतात्मामहादेवोहरःसंसारकारकः त्रिगुणोविषनावाग्मीलंङ्कासरुधिरासनः ४३ वपाप्रियोवसानिष्ठोविष्णुरक्तप्रियोगुरुः किरातवेषःशोणात्मार
त्नगर्भोरुणेक्षणः ४४ सुरासववलिप्रीतस्तत्पूर्षोगंधदेहवान् व्योमकेशःकोशहीनःकल्पनारहितःक्षमी ४५ सहमानश्चविव्याधीस्फटिकोपलनिर्मे
लः मृत्युंजयोदुराराध्योभक्तिप्रीतोभयापहः ४६ गंधर्वगानसुप्रीतोविष्णुगर्भोमितद्युतिः ब्रह्मस्तुतःसूर्यनेत्रोवीतिहोत्रोर्जुनोगकः ४७ गर्वापहारकोवा
ग्मीकुंभसंभवपूजितः मलयोविंध्यनिलयोमहेंद्रोमेरुनायकः ४८ पार्वतीनायकोजप्योजंगमाजंगमाश्रयः कुरुविंदोरुणोतन्वीअस्थिभूषोनिशा
करः ४९ समुद्रमथनोद्भूतकालकूटविषादनः सुरासुरेंद्रवरदोदयामूर्तिःसहस्रपात् ५० कारणोवीरणःपुत्रीजंतुगर्भोगरादनः श्रीशैलमूलनिलयः
श्रीमदभ्रसभापतिः ५१ दक्षिणामूर्तिरनघोजलंधरनिपातनः दक्षिण्योयजमानात्मादीक्षितोदैत्यनाशकः ५२ कल्माषपादपूज्यांघ्रिरतिदातुरगप्रियः
उमाधवोदीनदयोदातादीनोदयापरः ५३ श्रीमद्दक्षिणकैलासनिवासोजनवत्सलः दर्भरोमावलोन्नेतातामसस्तनुवर्धनः ५४ नमस्कारप्रियोनाथो
आनंदात्मासनातनः तमालनीलसुगतोकुतर्कविनिवारकः ५५ कार्यरूपःप्रशांतात्माकरणानांचकारणः तृणपाणिः कांतिपरोमणिःपाणिकु
लाचलः ५६ कस्तूरीतिलकक्रांतफालोभस्मत्रिपुंड्रवान् वारणांगालंकृतांगोमहापापनिवारणः ५७ प्रकाशरूपोगुह्यात्मावालरूपेविलेशयः
भिक्षुप्रियोभक्ष्यभोक्तामरद्वाजप्रियोवशी ५८ कर्मण्योनरकोध्वंसीतरुणोयानहर्षदः वृषगामीधर्मगोप्ताकामीकामांगनाशनः ५९ कारुण्योवा

जरूपात्मा निधर्मी ग्रामणीः प्रभुः अरण्यपशुहस्तश्च सैनिको मेघवाहनः ६० कुमारगुरुरानंदो वामनो वाग्भवो युवा स्वर्धुनीधन्यमौलिश्च तरुराजो महा
मनाः ६१ कणाशनस्ताम्रघनो मयप्रीतो जरामरः गाणगारिः फालनेत्रो वर्णाश्रमपरायणः ६२ पुराणवृंदसंप्रीतो इतिहासविशारदः समर्थो नमिताशे
षदेवो द्योतकरः फणी ६३ कर्षको लांगलेशश्च मेरुधन्वा प्रजापतिः उग्रः पशुपतिर्गोप्ता पवमानो विभावसुः ६४ उदावसुर्वीनरो गोउर्वीशो वीर्यवर्द्धनः
ज्वालमालो जितांगश्च वैद्युदग्निप्रवर्त्तकः ६५ कमनीयाकृतिः पानाआषाढो षंडवर्जितः पुलिंदरूपः पुण्यात्मा पुण्यपापफलप्रदः ६६ गार्हपत्यो दक्षिणा
ग्निः सभ्यो वसथ्यहव्यकविः द्रुमआहवनीयश्च तस्करो थमयस्करः ६७ शंकरो वारिदो वायो वातचक्रप्रवर्तकः कुलिशायुधहस्तश्च विकृतो जटिलः शिखी ६८
सौराष्ट्रवासी देवेज्यो सह्यजाती रसंस्थितः महाकायो वीतभयो गणगीतो विशारदः ६९ तपस्वी तापसाचार्यः द्रुमहस्तोज्वलप्रभुः किंदमो मंकणप्रीतो जातुकर्णे
स्तुतिप्रियः ७० वेनो वैन्यो विशाखश्च कंपनो रोमधारकः उपायदो दारितांगो नानागमविशारदः ७१ काव्यालापैककुशलो मीमांसावल्लभो ध्रुवः तालमूल
निकेतश्च विल्वमूलप्रपूजितः ७२ वेदांगो गमनो गम्यो गम्यप्रीतः फलादनः गंगातीरस्थितो लिंगी अलिंगो रूपसंश्रयः ७३ श्रांतिहा पण्यनिलयः पललाशी
कंपूजितः महेंद्रविसृजनको ब्रह्मतातो स्तुतो व्ययः ७४ कर्दमेशो मतंगेशो विश्वेशो गंधधारकः विशालो विमलो जिष्णुजयशीलो जयप्रदः ७५ दारिद्र्यमथ
नो मंत्री शंभुः शशिकलाधरः शिंशुमारे शौनकेड्यो श्वानयोश्चितजीवदः ७६ मुनिबालप्रियो गोत्रो भिलिंदो मंत्रसंस्थितः काशीशोकामितांगश्च वल्लकीवा
दनप्रियः ७७ हल्लीसल्लास्यनिपुणो सल्लीलो वल्लरीप्रियः महापारदसद्वीर्यो वन्हिनेत्रो जयधरः ७८ आलाद्यो नेकरूपात्मा पुरुषः प्रकृतिः परः स्थाणुर्वेणु
वनप्रीतो रणजित्पाकशासनः ७९ नग्नो निराकृतो धूम्रो वैद्युतो विश्वनायकः विश्वाधिकः शांतरवः शाश्वतः सुमुखो महान् ८० अणोरणः श्वभ्रगतो अवटे
शोनटेश्वरः चित्रधामचित्रभानुः विचित्राकृतिरीश्वरः ८१ इंद्रो जो मूर्तिरूपात्मा अमूर्तो वन्हिधारकः अपस्मारहरो गुप्तो योगिध्येयो विलादनः ८२ नक्षत्ररूपः
क्षत्रात्मा सुतृष्णाश्रमवर्जितः असंगो भूतहृदयः वालखिल्यो मरीचिपः ८३ पंचप्रेतासनासीनो योगिनीगणसेवितः नानाभाषानुचरितो नानादेशसमाश्रयः ८४
वृंदारकगणस्तुत्यः पुरंदरनतिप्रियः प्रघसा विघसाशी च अन्नाधिपतिरल्लगः ८५ पन्नगाभरणो योगी गुरुर्लीकेकनायकः विराजो तिश्वतो धर्मी वभ्रुशो
वाल्कप्रियः ८६ प्रदाननिपुणो मित्रो ऊर्ध्वरेता महातपाः कुरुजांगलवासी च नित्यतृप्तो निरंजनः ८७ हिरण्यगर्भो भूतादिरखरा द्रसम्राड्विराट्पटुः पटहध्व

निसंप्रीतोननमुक्तिप्रदायकः ८८ फलप्रदःफालनेत्रःफणीश्वरमहांगधृक् वास्तुपोवासवोवात्मावर्मभिद्भुसनोज्वलः ८९ मीढुमःशिवतमोवसुः
शिवतरोवलीनिधनेशोनिधानेशोपुरजिद्राष्ट्रवर्धनः ९० अयुतायुःशतायुश्चप्राप्तायुःशताध्वरः सहस्रशृंगोवृषभोउरुगायोरुमीढुकः ९१ गतागमपि
त्तागातागस्त्मानीतवर्धनः रागरागिणिकाप्रीतोतालपाणिर्गदापहः ९२ देवेशःखंडपरशुःप्रचंडतरविक्रमः उरुक्रमोमहाबाहुर्हेतिश्चक्रावकादनः गणि
कानाट्यनिरतोविमर्शीवावदूककः कलिप्रमथनोधीरोधीरोदात्तोमहाहनु ९४ क्षयद्वीरोमुंजिकेशोकल्मलीकिःसुरोत्तमः वज्रांगोवायुजनकोअष्टमूर्तिःकृ
पाकरः ९५ प्रहूतःपरमोदारःपंचाक्षरपरायणः कर्कंधुःकामदहनोनलिनाक्षोजडाजडः ९६ कुवेरपूजितपदामहानक्षककंकणः शंखणोमधुरारावो
मृडस्स्सिंजरोजरः ९७ मार्गोमार्गप्रदोमुक्तोविजितारिःपरोवरः प्रणवार्थोवेदमयोवेदांतांवुजभास्करः ९८ सर्वविद्याधिपःसोम्योयज्ञेशोक्षेत्रनायकः पाप
नाशकरोदिव्योगोभिल्लोगोपरोगणः ९९ गणेशपूजितपदोललितांवामनोहरः कक्षवासोमहोक्षांकोनिस्तमःस्तोमवर्जितः १०० निःसीममहिमोदारःप्र
भामूर्त्तिःप्रसन्नवाक् स्तोभप्रीतोभारभूतोभूभारहरणंस्थिरः क्षराक्षरोक्षरोत्यर्त्तोसागरांतर्गतोवशी रेष्म्यारस्योरजस्योथप्रवाह्योविद्युतोनलः २ सिंकत्योवाद्य
उर्वर्योमेध्योद्भिय्यवाक्पटुः प्रपंचमायारहितोकीर्तितोवीर्यवर्धनः ३ कालचक्रांतरहितोनित्यानित्यार्थचेतनः गर्वोन्ननोभयकारोमृगयुर्भवहाभवः
४ शृंगःशतांगःशीतांगोनागांगोभस्मभूषणः त्रियंवकोंविकाभर्त्तानंदिकेशप्रसादकृत् चंडीशवरदोदिव्योमायाविद्याविशारदः मृगांगशेखरोभव्यागो
रीपूज्योदयामयः ६ प्रमाथनोकिंकथनोगर्गोवीणाप्रियोवटुः वर्णीवनस्थोयतिराड्गूढगर्भोविरोचनः ७ शंवरोवर्वरोधौम्योविराट्रूपःस्थितिप्रदःम
हाकारुणिकोभ्रांतिनाशकःशोकहाप्रभुः ८ अशोकपुष्पपूज्योंघ्रिर्मणिभद्रोमहेश्वरः अमृतेशोद्भुतगतिस्तगरोर्जुनमध्यगः ९ दमोविरोधहृत्कांतो
नीतिज्ञोविष्णुपूजितः सुमप्रियोवातमयोवरीयान्कर्मठोयमी ११० दिगंवरोशममयोधूमपःशुक्रगर्भकः अट्टहासोतलशयोआसीनोधावमानकः ११
तुराषाड्मेघमध्यस्थोविपाशातीरसंस्थितः कुलोन्ननोकुलीनश्चव्यवहारप्रवर्त्तकः १२ केतुमालोहरिद्रांगोद्रापिःपुष्पमयोभृगुः विशेषकोर्वीनिर
तःत्वग्जातोरुधिरप्रियः १३ अर्केनवहृदावासीक्षपानाथकुलाधरः नक्तंचरोदिवाचारीदिव्यदेहोविशासकः १४ कदंववनमध्यस्थोहरिद्रांगोमिमध्य
गः यमुनाजलमध्यस्थोजालकोजामरोवसुः १५ वसुप्रदोवीरवर्यःशूलहस्तप्रतापवान् खड्गहस्तोमंगलात्मामृत्युर्मृत्युजिदीश्वरः लंकावासोमेघ

मालोगंधमादनसंस्थितः भैरवोभरणेभर्ताभ्रात्तव्योनामरूपकः १७ अव्याकृतात्माभूतात्मापंचभूतांतरोस्मयः अहनन्योशब्दमयःकालाधारक
लाधरः १८ भृगुतुंगोचीरवासीकेवर्त्तोनायकोर्धकः करेणुपोगंधमदःचांपेयकुसुमप्रियः १९ भद्दोचर्मवसनोवैराजस्तोत्रकारकः सुमप्रीतःसाम
गीतीऊर्जोवर्चाःकुलेश्वरः ककुद्मान्श्रीनवसनोवघ्रेशोनारदःपिता कृष्णादनोनीतिमयोधर्मचक्रप्रवर्त्तकः २१ शष्पःफेनोविनिर्नेताकंकणोनाशिको
शलः एणांकःशलभाकारोशाल्लूरोग्रामसंस्थितः २२ महाविशेषकथनोवारीतीरस्थितःसलः कृपीडयोनिशांतात्मागुणवान्ज्ञानवांछुचिः २३
सर्वपापहरोलिंगोभगमालोप्रतारणः आनंदघनआतार्योईरिण्योथप्रपथ्यकः २४ गंगातीरस्थितोदेवः अविमुक्तसमाश्रयः महास्मशाननिल
योवलयोवालिपूजितः २५ करंधमोत्रासवर्योमानवोजीवकेशवः कर्मदेवमयोब्रह्मकृत्तंसत्यंमहेश्वरः २६ सुमंगलःसुखमयोज्ञानानंदोमित्र
शनः मनोमयःप्राणमयोविज्ञानात्माप्रसादनः २७ आनंदमयकोशात्माधामासीमाथभूमकः सदाशिवोविशिष्टात्मावशिष्टार्चितपादुकः २८
नीलग्रीवःसैन्यपालोदिशानाथोनतिप्रियः केशवोन्मथनोमोनीमधुसूदनसूदनः २९ उदुंबरकरोडिंभःवंभरोपिंछलस्तलः मूलस्तालकरो
वर्णोपर्णोदप्राणनाशकः १३० अपर्णापतिराशास्योसंपूर्णःपूर्णरूपवान् दीपमालोजांगलिकोवेतुडस्तुंडकप्रियः ३१ उत्लूकःकलविंकोथशु
कनाथप्रसादकृत् जैगीषव्यतपःप्रीतोरावणेज्योवलार्दनः ३२ मार्कंडेयमहामृत्युनाशकोज्ञानवारकः अहर्गणक्रियातीतःसर्पप्रीतोनिला
शनः ३३ वेगाधारोधैर्यघनोधनधान्यप्रदायकः नाद्योवैद्योवाद्यरतोगद्यपद्यस्तुतोद्यकः ३४ भेरीभांकारनिरतोमृगचर्मविधारकः पुण्यकी
र्तिःपुण्यलभ्योमोहनास्त्रविशारदः कैलासशिखरावासःपारिजातवनाश्रयः इलांदरवसंप्रीतोमहेंद्रस्तुतिहर्षितः ३६ यूवावयोभारवकः
कोमलांगोजनाश्रयः विश्वामित्रप्रियोवालापाकयज्ञरतःसुखी ३७ वामाचारप्रियोनेताशक्तिहस्तोदुरासदः सर्वाकारःशाश्वतात्मावाङ्मनोदूर
गोहरः ३८ श्रीस्कंदउवाच इत्येतन्नामसाहस्रंशेषाशेषमुखोद्गतं शंभोर्दिव्यंमुनिश्रेष्ठश्रवणात्पापनाशनं ३९ सर्वान्कामानवाप्नोतिशिवार्चनपरायणः
त्वमेभिमुनिमुख्येभ्यश्शृण्वन्भक्तिमवाप्नुयात् १४० कुमारीपतिमाप्नोतिनिर्द्रव्योधनवान्भवेत् जयार्थीजयमाप्नोतिक्षयद्वीरप्रसादतः ४१ श्रीस्कंदउवाच
इतितवगदितंमेनामसहस्रमेतत्स्थिरवरचरणाज्जाराधनेसाधनंतेमुनिगणगणवर्यैःधार्यमेतत्सुराद्यैः परमपदमवाप्तुंशंकराज्ञावशेन १४२ इतिश्री

शिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे श्रीशिवसहस्रनामकथनंनामद्वितीयोध्यायः २ श्रीसदाशिवउवाच॥ जैगीषव्यउवाच
श्रुतंनेतारकाएतेनामसाहस्रमुत्तमं विशेषतःशेषकृत्तमशेषाघनिवारकं १ प्रश्नमेनंवदाद्यत्वंष्टेक्लंवैकुतूहलात् कृतंत्रेतद्दा
परेषुसर्वधर्मप्रकाशिषु २ युगेष्वपिमहादेवभक्तिर्नैवोपजायते कथंकलियुगेघोरेनष्टधर्मेममतिःशिवे ३ कथंवाकलिजानांतुशि
वभक्तिर्भविष्यति संकराणांजारजानांदुर्बीजानांविशेषतः ४ वर्णाश्रमादिहीनानांअवेदानांशिवात्मज भक्तिःकथंभवेच्छंभोसाक्षा
न्मुक्तिप्रदायिनी ५ यासानंततपोलभ्याअलभ्येवदुरात्मनां यःशिवानुग्रहोतस्यैवतस्यभक्तेःपात्रतामियात् ६ सानधर्मतपोलभ्या
अलभ्यायोगिनामपि नार्वरदानतोलभ्यावदस्तुत्तमदानतः ७ नमोसहस्रदानेर्वानोवाजिवरदानतः नरथायुतदानेर्वाहिरण्या
दिकदानतः नरोप्यकूप्यदानैर्वानावरादिप्रदानतः नतुलापुरुषाद्यैर्वादशधेनुप्रदानतः ९ नसत्राहीनएकाहदक्षदीक्षोपसंघ
कैः साभक्तिःशांभवीजातुभविष्यतिकदाचन १० नान्नतोयप्रदानैर्वाविप्रग्रामप्रदानतः प्रपामंडपविस्तारच्छायावनसुरोपणैः
११ सरसस्तीरवंधैर्वासाभक्तिःशांभवीभवेत् योमहादेवपादाब्जध्यानानंदैकमेदुरः १२ तेनैवलभ्यासाभक्तिःसाक्षान्मोक्षप्रदायिनी
नवर्णाश्रमधर्मैर्वानवाचारानुपालनैः आभिजात्येनशीलेनसानलभ्याकथंचन नवेदांतादिवाक्यैर्वानशब्दैस्तर्ककोटिभिः १४
नमीमांसासहस्रैर्वानमीमांस्याकथंचन प्रसादःशांकरोयस्यतस्यभक्तिर्महेश्वरे १५ यंचिंतयतिगौरीशोमोचयामीतिपाशतः तंभ
क्तिभाग्यधौरेयंकुरुतेकरुणाकरः १६ शरणागतपालायशिवायपरमात्मने योनमस्कुरुतेप्रीत्यासमुक्तोमोचयेत्परान् १७ द्विजो
वाश्वपचोवापिनतस्यसुमहानणुः भावग्राह्योमहादेवोभावदःपरमेश्वरः १८ नतस्यकश्चिन्मित्रोवाशत्रुर्वास्तिकदाचन सर्वेसुरा
सुराविप्राःपशवस्तदृशेस्थिताः १९ सएवंदेवदेवेशःपशुपाशनिकृंततः तस्यमायामयंसर्वंजगदेतच्चराचरं २० यस्याष्टमूर्ति
भिर्व्याप्तंतेनभिन्नंनकिंचन ईशावास्यमितिवेदेनसर्वंशिवमयंजगत् २१ योसौसूर्येस्थितोदेवःसमिंधयतितेजसा योसावग्निस्थितोदेवो
वचसातंप्रपूरयेत् २२ योसौचंद्रेस्थितोदेवःत्यातंसमपूरयत् योसौवायुस्थितोदेवःचलनैरविशेश्चतं २३ योसौविष्णुस्थितोदेवः

न.९
शिवरहस्य
अ.३
५

पालक्याशक्तितोपुनः योसौब्रह्मणिविश्वात्मास्रष्टिकर्त्तात्मनास्थितः २४ योसौरुद्रात्मकोदेवःसकालेसंहरेज्जगत् योसाविंद्रात्मकोदे
वःत्रिविष्टपनिविष्टपः २५ योसौभूमिमयोदेवोधत्तेसर्वंचराचरं योसौसवरुणोदेवोआपःपातित्विषांपतिः २६ योसावाकाशगोदेवः
व्याप्यतिष्ठतिरोदसी योसावापांशरीरोवैनदीनदगणाधिपः २७ योसौसर्वात्मकोदेवःसर्वभूतगुहाशयः पुरुषःपरिपूर्णात्मातेनपूर्णमि
दंजगत् २८ तस्यैवकृपयाभक्तिःजायतेनान्तरेच्छया भक्तिज्ञानंविजायेतसैवभक्तिप्रसादतः २९ स्वतंत्रस्यमहेशस्यनिरिछस्यपिना
किनः भक्तैवलभतेमुक्तिःनान्यथावेदवादतः ३० यस्यैवआत्मावृणुतेइतिमंत्रानुशासनात् परांचिखानिदेवेशोव्यतृणत्परमेश्वरः ३१
तस्माद्ब्रह्मादयोदेवामोहितास्शिवमायया कश्चिद्धीरोमहादेवप्रसादादेवशूलिनः ३२ प्रत्यगात्मानमिछेतशिवमेवसनातनं सर्वभूतेषुसंग
तंलिंगस्थंवापिभक्तितः ३३ तेनैवसुकरोमार्गोदर्शितःशूलपाणिना सर्वेषांभक्तिलाभायमुक्तयेपिचशाश्वतः ३४ अग्निरित्यादिभिर्मंत्रैस्त्रि
कालंभस्मधारणं त्रियायुषेणमंत्रेणत्रिपुंड्रस्यचधारणं ३५ त्र्यंबकेनमंत्रेणरुद्राक्षाणांचधारणंपंचाक्षरेणमंत्रेणत्रिकालंलिंगपूजनं३६
रुद्राध्यायजपश्चैवत्रिकालंसावधानतः विल्वपत्रैर्महादेवपूजनंसोमवासरे कालाष्टम्यांमहादेवंविल्वपत्रैश्चपूजयेत् चतुर्दश्यामपामा
र्गैःनिशिविल्वैश्चपूजनं ३८ अस्तदोषेप्रदोषेचविल्वैर्लिंगस्यपूजनं शिवक्षेत्रनिवासश्चअविमुक्तेविशेषतः ३९ शिवभक्तार्चनंवा
पिभोगभाग्येर्यथारुचिः शिवोत्सवादिदर्शश्चशिवाश्रमनिषेवणं ४० शिवध्यानंमहामूर्तेःसांबस्यचविशेषतः नृत्तमानंत्रयीनेत्रंसां
बंचंद्रकलाधरं ४१ नीलकंठंचसानंदंनंदिभृंगिनिषेवितं गणेशस्कंदजनकंध्यायेद्देवंमहेश्वरं ४२ क्षणार्धंवातदर्धंवासमुक्तोभव
तिध्रुवं एवंभक्तिर्विरूपाक्षेयस्यसाधारणीभवेत् ४३ सनरस्त्येवसंसारमसारंजन्ममृत्युदं साकथंजायतेस्कंदकलिस्थानांविशेषतः
४४ नृणामत्यंतपापानांसंकराणांदुरात्मनां कलेस्वरूपमधुनावदशंकरसंभवं ४५ त्वत्तोनान्योरहस्यज्ञोगुरुर्मेनास्तिकश्चन त
स्मात्वांपरिपृच्छामिइच्छाप्रश्ननिरूपणे ४६ सूतउवाच इतिमुनिवचनंनिशम्यहर्षाद्भवसूनुःकमलछंदाछनेत्रः मुनिमानस
हर्षवर्षधाराएवरकेकारवचांतकेभ्युवाच ४७ इतिश्रीशिवरहस्येश्रीसदाशिवाख्येनवमांशेमुनिवाक्यंनामतृतीयोध्यायः ३ स्कंदउवाच

शिवः
५

पदष्टकेलयानातप्रश्रमेनंमनोहरं सर्वलोकोपकारायकेलासेशंकरालये १ मणिसौधसहस्राढेरत्नप्राकारविस्तृते मणिमंडपसाहस्रेरन्वितेख
चितोपले २ नवरत्नमणिज्योतिप्रभाकीलितदिङ्मुखे वैडूर्यसूत्रानरगकांनिकांचितदिक्तटे ३ हरिद्रूरिमणीगर्भसंछन्नामलभूतले मणिगोपुरगोद्भा
सिकलशद्योतिताबरे ४ चलत्पताकानिवहसंवहोद्भूतवातके सभाविभासिनटनकंपिताखिलभूतले ५ मणिधारामहोदारादूरीकृततमस्तति प्राकार
गोपुरोत्तुंगगोपुंगवविराजिते ६ मणिगर्भेशिवागारसंशोभिसुमनोहरे केलासेश्रमहालिंगत्तुंगधामोपशोभितं ७ पंचगंगातरोद्भासिलिंगपंक्तिविरा
जिते तत्तीरसुमनोहारिरत्नसोपानसंयुते ८ अंबिकेशालयोद्दामकुंभदीधितिदीपिते नंदिकेशादिगणपक्षतत्तूर्यरवैर्युते ९ गणेशस्कंदसदनसानं
दगिरिमस्तके देवीश्वरमहाधामधगत्धगितदिक्तटे १० महागिरिवरोत्तुंगरत्नसौधविराजिते मणिकाखचितोदारतारहीरविराजिते ११ इंद्रनीलम
हाकांतिनीलकालकितांबरे नंदनानंदनशतसुचंदनवनावृते १२ तमालसालविपिनमध्यप्रासादशोभिते हरिन्मणिमहारंभाचलत्पत्रशतावृते १३
रत्नतालीवनोद्दामघर्घराखुलमारुते महासरोवरोद्भासिफुल्लनीरजशोभिते १४ रत्नकल्हारकुमुदशतपत्रविराजिते चंपकाशोककादंबविल्वना
गवनावृते १५ भ्रमत्भ्रमरतत्पुष्पगुच्छाच्छादितमस्तके बिल्वमूलस्थितोत्तुंगलिंगसंगतभूतले १६ प्रवालजालकोद्दामस्तंभमंडपसुंदरे नानापक्षि
युतापारकृतानंदितकंदरे १७ मृगमातंगशरभसारंगमहिषावृते चमरीसमरोद्दंडकोलकुलेश्वशोभिते १८ मयूरस्पुकजाएवपुंस्कोकिलविनादिते
सिंहर्क्षट्टकशार्दूलवनगोखड्गशोभिते १९ गणवक्त्रमहातूर्यदुंदुभ्याघातनादिते मृदंगशंखनिनदविनादितदिगंतरे २० वीणावेणुस्वनाकीर्णेमहा
कैलासपर्वते परिघाकारसंलग्नपादमूलकसागरे २१ सुधासागरजोत्तुंगतरंगोत्थितशीकरैः वातपोतसमानीतैःपुष्परेणुसमन्वितैः २२ तमाल
वनसंलग्नशीतवातमनोहरे महानीपावनीजन्यतत्सुमोद्धुध्धमारुते २३ शरत्कौमोदकीफुल्लकुमुदामोदबंधुरे फुल्लहल्लकसल्लासिवाततताय
नैर्युतेः २४ गलत्सौद्रमहाधाराजघार्द्रद्रोणभूतले करिकुंभमहाधारापंकिलपुष्परेणुभिः २५ कस्तूरिकामदोद्भूतगंधसंमोदिदिक्तटे विकाचक
मलोदारपरागारक्तभूतले २६ केतकीधूलिकापालिपाटलामोदवायुभिः उदग्रकुरवोद्दामपिप्पलीगंधमेदुरे २७ महागोपुरमध्यस्थमणिसिंहा
सनेशिवो चिक्रीडतुस्सदातस्मिन्महाकेलासपर्वते २८ कदाचित्धीरफलकमंचमध्यस्थितःशिवः देमास्तेसुमनोदामभूषणोगिरिसानुषु २९
क्वचित्प्रासादमध्यस्थाविहरंतंबयाशिवः कदाचित्तरसौमध्येसौधेमंचोत्तरेशिवः ३० क्वचित्सुधाफलोद्दामवनेषुविहरेश्वरः कदाचिदंदोलगतो

मुमुदातेशिवौमुने ३१ हीरसारमहासौधेवीणापाण्याबयासह तंत्रीवक्रसंबत्धरागरक्तोंवयायुतः ३२ तपनोद्दामकिरणसंतप्तांगोवयाशिवः धारासारगृहेतुं
गेविहरत्येवशंकरः ३३ अच्छादर्शतलाच्छिद्र गृहेष्वविहरत्यपि चंद्रचंदनसंलिप्तौशिवौविहरतांवने ३४ कदाचिदास्थानगतोनंदिभृंग्यादिभिःसहमहाकै
लासलिंगानिप्रासादस्थोनिरीक्षते ३५ कैलासेशमहालिंगेकरोत्यर्चनमंवयाक्कचित्सभासुसंध्यायांनृत्यत्यानंदनिर्भरः ३६ षड्वक्रंगजवक्रंचनिरीक्षतिमु
हुर्मुहुः चिक्रीडतोस्तयोरेवंमहाकैलासपर्वते ३७ कस्तस्यवर्णयेदुत्तयाचित्रालीलामहेशितुः त्वयायदुक्तंतद्देवीष्टच्छसिमहेश्वरं ३८ हर्षवर्षयुतंशंभुंसुधासागर
सौधके शंभुःसुधासागरमध्यगोंवांसमभ्यवर्षत्करयंत्रसेचनैः ३९ साचालिसंघेस्वकराग्रसंस्थधाराभिराच्छादयदीश्वरांकं ३९ सितासितसुपाटलीपटलकुंदमं
दारजरजोत्थितमरंदपभ्रमणशीतमंदानिले वसंतसमयोल्लसद्दिजदिनांतसन्मल्लिकालतागृहनिकुंजभूमथितमंचतल्पेशिवः ४० मंचेसिंचतिपुष्पसारसलिलैः
देवोस्तसन्मल्लिकासरभ्रमधुव्रतप्रकटमोदधारायुतः अनल्पकुसुमोच्चयप्रमथ्यमानतल्पेविकीर्णरिंसयतिलोकीलामधुरकाकलीनारवैः ४१ परिमल्लमिलद
लिवृंदमल्लिसंफुल्लवल्लीचलदनिलकुलायोड्डीनपत्राडजैश्च्मधरवरसुजाजीमल्लिधम्मिल्लभल्लीघ्नसुमशरवल्यालीलयाभासशंभुः ४२ फालेकस्तुरिकांतं
तंनिलकमलकजस्फारसौंदर्यधारा नानागंधानुबंधद्युतिदलिकलसत्सांद्रसिंदूररेखां ४३ मल्लिकुड्मलतल्पजंनिचोलमचलाधीशांगजांगेहरः पश्यन्नहृदंतं
मुदापुरहरःसीमंतसीमंतिकांनेत्रैःस्वैरनिमेषकैःप्रतिदिनंस्तौचक्रईशोहरः ४४ तोषोन्मेषमिषेणसात्रिभुवनाधीशंपुषंतंहृदापुष्प्याशेषविशेषशोषितगरंभूषा
कृताहीश्वरं कालाशेषजगत्क्रियादिविषमव्यापारसारादरंसादेविविषयेषुसक्तहृदयंवाचाविशेषेशातु ४५ श्रीशिवाउवाच भोभर्गसर्वजगत्सर्जकपापवर्गसंभ
जेकोरुभवनर्जकभोगवर्ज दुर्जीवजातजनुषांकलिचित्रकृतसंशंभोत्रिनेत्रवदमेकरुणायदिस्यात् ४६ श्रीस्कंदउवाच तद्देवीवचनेनचारुवदनांभोजामुदांशं
करः ध्यानोद्बुद्धसमस्तकालजगतांआपारमूचेहरः पश्यंतद्वदनांबुजंगिरिवरेसौधोरुमंचस्थितोमुंचस्तांकरुणाभरीभरद्दृशासत्यषेवाचंतदा श्रीशिवउवाच
धन्यामन्यामनोज्ञांत्रिभुवनजननींशैलराजेंद्रकन्यांसीमंतिनांवरिष्ठांममहृदयमहानंदवन्मांचजन्यांमन्येचित्तेपिनान्यानवसदृशमहारूपसंपत्समृत्थांस्वधु
न्यांवाविशिष्टांभगवतिभवतींनान्यथेतच्छृणुत्वं ४८ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेमुनिवाक्यंनामचतुर्थोध्यायः ॥ ४ ॥ श्रीसदाशिवायनमः
शृणुपद्मामलोत्फुल्ललोचनेपर्वतात्मजे त्वयानाविदितंकिंचित्कालशक्तिस्त्वमेवहि १ त्वमेवशक्तिःपरमाकालचक्रप्रवर्त्तिका त्वमेवपरमासिद्धिःत्वंस्वा
हात्वंस्वधाशिवे २ त्वमेवब्रह्मणोदेवीसर्गशक्तिकरीस्मृता गीयसेत्वंपुराणज्ञैःसासाद्देवीसरस्वती ३ सर्वशब्दमयीविश्वंपुनासिपरमेश्वरि त्वंविष्णोःपद्मजाशक्तिः

सर्वपालनकारिणी ४ त्वयासमृत्स्वंयत्किंचित्तद्धस्थिमधिगच्छति त्वमेवरुद्रेपरमाशक्तिः संहारकारिणी ५ त्वंप्रभासित्तथाभानोदहनेदहनात्मिका पवने
चालनीशक्तिः त्वंकांतिः सोममंडले ६ इंद्रेप्रभुत्वशक्तिस्त्वंयमेदंडात्मिकाह्यसि धनाधिपेनिधिमयीनैरृतेखड्गरूपिणी ७ वरुणेपाशशक्तिस्त्वंत्वंसर्वमा
त्वमंडलंत्वयेवशक्तिमानस्मिअस्मिन्भुवनमध्यमे ८ अमूर्तोहंत्वयामूर्तिंगृहीत्वाक्रीडयाम्यहं लोकमेनंमहादेवीतस्मान्मेशक्तिमत्तरा ९ भुवित्वंधरणी
शक्तिर्नदीषुसदरूपिणी एवंत्वन्मयमेवेदंजगच्छक्तिसमुद्भवं १० तस्मात्कालात्मिकाशक्तिः कालरूपंवदामिते शृणुत्वंसावधानेननारिअर्थंयस्यकस्य
चित् ११ रहस्यमद्भुततरल्लोकपूर्वंमयोदिके मत्स्यमेवाहवृषभपादास्तेयुगमूर्तयः १२ कृतंत्रेताद्वापराख्याकलिकालयुगादयः पादसंधिखुरायेनुतेस
र्वेयुगसंधयः १३ युगेषुधर्मवृषभःपादान्संहरतिद्ध्रुवं मदाज्ञावशतोदेवीकालचक्रप्रवर्त्तकः कृतेचतुष्पाद्वृषभः कैलासेधिष्ठितःसदा वर्णाश्रमांगोइष्टा
दिपूर्त्तधर्मोरूपादवान् १५ पूर्वपादौवृषस्यास्य कृतेत्रेतेनितिष्ठिमद्वापारश्चकलिश्चनिपश्चात्साद्रावुभावपि १६ कृतेचतुष्पदस्तिष्ठेद्वृषभोमेग्रतः
सदा कैलासेतेनधर्मोपिसात्विकः संप्रजायते १७ देवतिर्यङ्मनुष्येषुनृपेषुभुविचाविकेतपस्विषुदमोदानंसंविभागोयथारुचिः १८ इज्याध्ययनसंप
त्तिः क्रोधमात्सर्यवर्जनं ब्राह्मंकृतयुगेप्रोक्तं ब्राह्मण्यंतत्रवर्धते १९ त्रिपुंड्रधारणंपुण्यमग्निरित्यादिमंत्रतः भस्मनोद्धारणंगोरीतथारुद्राक्षधारणं २०
लिंगार्चनंरुद्रजपोपंचाक्षरजपस्तथा शापोत्सर्गोनचक्रोधादृषीणांवैकृतेयुगे २१ मरीचिरंगिराअत्रिःमित्रावरुणएवच कश्यपोथभरद्वाजःसंवर्तश्चबृह
स्पतिः २२ एतेकृतयुगेदेवीवेत्तारोधर्मनिश्चयं राजानःसोमसूर्येचसंभवाःपुण्यकीर्तयः २३ हरिश्चंद्रोमरुत्तश्चमांधातासगरःपृथुः अनरण्यान्नगोव
भ्रुरायुःशिबिस्तथा २४ एषुशास्त्सुपृथिवीफलसस्यसमालिनी कालवर्षीचपर्जन्योनचास्यंदंतिनित्यशः २५ अश्वमेधपराःसर्वेदाक्षिणावलवन्तराः
अक्षौहिणीनांपतयःक्षोणीशाशिवभावनाः २६ भस्मरुद्राक्षसंपन्नालिंगार्चानिरताःसदा अनरण्येमहीपालेनारण्यानीरभूत्त्वभूः निर्दस्युराष्ट्राराज्ञा
नोयायज्वकाःप्रियंवदाः दातारोरक्षितारस्तेजेतारःसमरेरिपून् २८ गोरक्षारसवाणिज्यंवश्यावैश्याः कृतेयुगे शूद्राःशुश्रूषवःसर्वेत्रिषुवर्णेषुनिस्पृहः २९
नरानार्योविशःशूद्राःसत्यनिष्ठाःकृतेयुगे नस्वैरिण्योनानृतकाःसर्वेधर्मप्रभावनाः ३० मानवेहिकृतेधर्मःश्रुतिप्रोक्तोविशिष्यते वर्णाश्रमेतथासर्वेस्वेस्वे
कर्मण्याधिष्ठिताः ३१ एवंकृतयुगेधर्मोपश्यदेविप्रवर्त्तते दयादाक्षिण्यसंयुक्तोत्र्यक्षपादानुवर्तनात् ३२ एतत्तेसंग्रहेणैवकृतेधर्मःप्रकीर्तितः कृतेसुकृ
ताशयोभुविभवतिसर्वेष्वपिनचानृजुककापथोभवतिकश्चिदेवेहमे पदाब्जसमर्चकोभवतिलोकमालोकयःश्रुतिप्रकोर्त्तितोवृषोभवतितेषुचायुःपरं ३३

शतायुतभवंसदाभवपदांबुजाराधनात्सुनिश्चितमिदंशिवसुहृत्तमेनदालोकृतं कदाचिदपिहीयतेननुसुहृत्स्थमेन्निद्वृतंतपस्विजनवल्लभःपरमदुर्लभोयंयुगः३४
इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेमुनिवाक्यंनामपंचमोध्यायः ५ श्रीईश्वरउवाच त्रेतासुवृषभोमद्यत्रिपादश्चप्रतिष्ठितः कैलासेसंवसद्देवीपादानंदसंततः
१ इज्याप्रतिग्रहस्वात्रकृषिगोरक्षसेविनः ब्राह्मणाःक्षत्रियावैश्याःस्त्रियाःशूद्राश्चसंकराः २ सात्विकोरजसामिश्रागुणस्तेषूपजायते इज्यैववर्धतेलोकोहिंसयैवं
विवेकतदा ३ प्रवर्तिष्यंतिमुनयोश्रुत्युक्ताचारतत्पराः भृगुश्चजमदग्निश्चवसिष्ठश्चपराशरः ४ कात्यायनोजामदग्निर्विश्वामित्रादयोद्विजाः क्षत्रियाश्चद्विजाःसर्वे
तत्रधर्मप्रवर्तकाः ५ वर्णाश्रमेषुकथिताः तत्रसंवर्तकादिताः तपःफलमथांतत्रइज्यास्वर्गार्थमेवहि ६ तत्रापिभस्मनिरताःत्रिपुंड्रांकाद्विजासदा रुद्राक्षधारिणः
सर्वेरुद्रसूक्तजपादराः ७ पंचाक्षरपराःसर्वेरुद्रलिंगार्चनप्रियाः रुद्रक्षेत्रनिवासास्तेत्रेतायांभक्तितत्पराः ८ सोमसूर्यान्ववायेचराजानोभूरिदक्षिणाः ययातिर्न
हुषोरंतिदेवोथऋणविंदुकः ९ भगीरथोदिलीपश्चरामोदाशरथिस्तथा सोप्यगस्त्यमनुप्राप्यभस्मरुद्राक्षभूषणः १० जपन्नामसहस्रंमेरावणंदारहारिणंविजि
गायसुरान्मोमेधेनायजदीश्वरं ११ सेतौमल्लिंगमाराध्यपापान्मुक्तोबभूवह दानारोरक्षितास्तेभुवोमंडलमंडनाः १२ भस्मरुद्राक्षसंपन्नायायजूकाःशिवार्चकाः
तेषुशासत्सुपृथिवींसयुक्तौषधीष्वपि १३ पर्जन्यःकालवर्षीस्यात्सर्वेधर्मैकजीवनाः वणिजःपण्यनिपुणाःपुण्येषुनिरताःसदा १४ विरतापापकर्मभ्योइभ्याः
सभ्याःसदैवहि शूद्राशुश्रूषवःसर्वेसर्ववर्णेषुनित्यशः १५ स्त्रियःसतीव्रताःसर्वावर्णिनःपर्णभोजनाः अपर्णापतिपादाब्जतूर्णसंपूर्णदृष्टयः १६ ग्रहस्थास्वस्थचितास्ते
विश्वस्ताधर्मवृत्तयः वन्यासन्याशिनोपीशेनपरेसंवप्रवर्तिनः १७ रुद्राक्षभस्माभरणाशरणाशिवपूजने करुणाविष्टहृदयामरणेपिप्रतिक्षणं १८ अयुतेने
षुचायुर्हितपोधर्मोपिवर्तते स्वाध्यायशरणाःसर्वेशिवध्यानहृताशुभाः १९ नद्यश्चस्पंदतेनित्यंफलंतिवनराजयः घयेध्मत्तास्तथैवाघ्नःसर्वेधर्मैकजीवनाः
२० शिवैकदेवाःसर्वेपिशिवार्चनपरायणाः देवाहविर्भुजःसर्वेसर्वदाशर्वपूजकाः २१ त्रिनेत्रपूतपादाब्जध्यायिनःसत्रजीविनः दैत्याःशर्वार्चनरताःसर्वदास
मरोत्थिताः २२ कृतेहिरण्यकशिपुःहिरण्याक्षश्चवृत्रकः एतेवैदैत्यराजानोमयैवप्रेरिताःशिवे २३ गर्वनिर्वापणार्थायसुराणांचपदेपदे त्रेतायुगेरावणश्चब
लिःप्रल्हादएवच २४ नमुचिश्चकुजंभश्चान्यपादैस्तांशजास्तथा गर्वापहरणार्थायसुराणामेवतेंबिके २५ मयास्पृष्टाविशिष्टास्तेममपूजापराहिते राजसा
तामसोपेताःसुरेषुप्रभविष्णवः २६ यदातैर्निर्जितादेवाःतदामसमर्पया तेषांगर्वापहारायधर्मसंस्थापनायच २७ मत्पदाब्जेतदाभक्तिंविष्णवेतांददाम्यहं त
याभक्त्यायुतोविष्णुरवतारेषुमामयजत् २८ लब्धचक्रस्तदादैत्यान्निहत्वादेवसत्तमः एवंत्रेतायुगमुखेकृतोधर्मोमयांबिकेसात्विकोरजसामिस्त्रोमिश्रोधर्मःप्र

वर्त्तते क्षात्रत्रेतायुगंप्रोक्तंक्षत्रियस्तत्रवर्धते ३० त्रेतास्वग्नित्रितयजनितःश्रौतधर्मोमखेज्यावाणिज्यंचप्रभवतिजनोयायजूकःसदैव श्रीरुद्रार्चाश्रुनिजनयनहृत्तापसं
तापहीनोलोकेःशोकैर्विहीनोभवतियुगवरेपश्यदेवेश्वरित्वं३१ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवांशेनवमांशेमुनिवाक्यंनामषष्ठोध्यायः६ ॥ ६ ॥ श्रीईश्वरउवाच
द्वापरोक्तानिमान्धर्मान्शृणुत्वंनगकन्यके पाश्वात्पपादैःकैलासेद्वषोधर्मस्थितोभवेत् १ राजसागुणतःसर्वेभवंतियुगसंभवाः जीवंतिचसहस्रंतेनेत्तगुणेनैवपार्वती २
तेचयंतिविरूपाक्षंरुद्राक्षाभरणानराःभस्मजन्यत्रिपुंड्राकाःरुद्राध्यायार्थपारगाः ३ पंचाक्षरपराःसर्वेशिवलिंगार्चनप्रियाः ब्राह्मणाःक्षत्रियावैश्याःशूद्रानार्यश्चसंकराः ४
शांकराएवसर्वेपिद्वापरेतपसिस्थिताः वर्णास्वमाचाररताद्विजासौम्याःप्रभावताः ५ गर्गःपराशरोधौम्यउपमन्युर्दधीचकः कण्वश्चगौतमश्चैवदूर्वासादत्तएवच ६ सर्वेशर्वा
र्चकाविप्राभस्मरुद्राक्षभूषणाः तरुणेंदुकलामौलिलिंगार्चनपरायणाः ७ ग्रहस्थायतयश्चैववर्णिनोवनजीवनाः स्वाश्रमाचारनिपुणाःपुण्याःसर्वेपिराजसाः ८ तत्रधर्मःप्रव
र्तेतशंखोलिखितचोदितः राजानस्तत्रसुजनाःगयश्चैवउदावसुः ९ क्रूरुःपूरुःशतायुश्चपुरुजिद्भरतस्तथा यादवोवासुदेवोथरामोपिबलभद्रकः १० दुर्योधनादयःसर्वेधार्त्त
राष्ट्रामहौजसः देवासुरसमुद्भूताःद्वापरेविग्रहेरताः ११ अन्योन्यमुपहिंसंतोराजसानमसेनच यथासंभवधर्मेणवर्त्तंतिद्वापरेनृपाः १२ सर्वराष्ट्रेषुदेशेषुविषयासक्तचेतसः तेष
हंतामसीवृत्तिर्द्दामिप्रतिजन्मनि १३ यायजूकावदान्यास्तेदातारोद्वापरेनृपाः वैश्याकृष्युपभोक्तारःगोवाणिज्यरसक्रियाः १४ आढ्यामीदुष्टमाचार्यायांनिरताःशूद्रजातयः
स्त्रियःसत्यस्तथासर्वेशुश्रूषानिरताःसदा १५ कालेवर्षतिपर्जन्यउर्वराशर्वपूजया रसयुक्ताभवेत्तस्मिंयुगेवैसंयुगेरताः १६ वियोगरहिताःसर्वेयोगयुक्ताःसदैवहि या
गैर्देवान्यजंत्येवत्यजंतिकलहंनराः १७ कुलजाश्चनराःसर्वेजलजोपमदृष्टयः विसृष्टयःप्रजायंतेपिपिविष्टपदाश्रयात् १९ इष्टापूर्त्तमहाधर्मस्त्वभिवृत्त्योभविष्यति त
स्मिन्नृपाःशांतनवायादवाःपृथिवीभुजः १९ पांडवाव्याससपौत्रास्तेअक्षेसंत्यज्यभूमिकां वनेवन्येनजीवंतित्र्यक्षार्चामहिमावशात् २० पुनस्तेपृथिवींप्राप्यधार्त्तराष्ट्रैश्चवि
ग्रहं उग्रप्रसादात्कृत्वैवनिग्रहंवीर्यवत्तराः २१ बुभुजःपृथिवींतेवैयायजूकाःप्रियंवदाः अश्वमेधेनदेवेशंसाक्षान्मेधपतिशिवं २२ यजंतिशिवलिंगेपिवासुदेवेनचाविके उ
पमन्युप्रसादेनकृष्णोयदुकुलोद्भवः २३ लेभेसपरमांसिद्धिंमल्लिंगार्चाबलेनहि विजिग्येबलिजंबाणंदोःसहस्रैकजीवनं २४ तथान्यान्मुरकंसादीन्नरकंदैत्यनायकं मधुरा
मास्थितोदेविद्वारवत्यामपिस्थितः २५ अश्वत्थामाद्रोणसुतोममपूजाप्रभावतः मयादत्तेनखड्गेनजिगायारीन्रणेतदा २६ लेभेत्सपरमांसिद्धिंलोकद्यापिप्रदृश्यते द्वाप
रांतेपिचनृपापारिक्षिज्जनमेजयः २७ अश्वमेधेनदेवेशमियाजाहिमखैनहि पितरंतक्षकोद्भूतविषेणाद्दीक्ष्यतंमृतं २८ तक्षकंशक्रसाहाय्यान्मोचितोनृपसत्तमा द्वापरे
धर्मनिपुणापुण्यपण्यैकजीवनाः २९ अरण्येषुविशेषेणतपसाशोषयंतिच ऋषयःकृषिवाणिज्यमृषावादपराङ्मुखाः ३० सुमुखाश्चतथालेखाद्वापरेपारदर्शिनःसम्य

मानायथाजोषंयजमानामखेष्वपि ३१ विषयेष्वपिकाषायावसनाकामवासनाः भवंतिद्वापरजनाःद्विपाद्धर्मोत्रतत्रहि ३२ द्वापरेधर्मरूपात्मामहान्धर्मवृषोंबिके प्रभ
वत्येवसहसाकालचक्रप्रवर्त्तकः ३३ युगसंधिषुवर्षाणांसहस्रंतद्युगानुगं पौर्विकंसंप्रवर्तेतनत्तद्युगभवंगुणं ३४ दशलक्षंस्मृतनेसंख्यात्रेतायांपंचलक्षकं द्वापरंस्तुत्रि
लक्षंस्यात्कलिःप्रोक्तोद्विलक्षकः ३५ द्वापरेवैश्यपयुगःकृःतस्मिन्नेवंप्रवर्त्तते एवंयुगानांपरिवर्तमानेःशनैश्चकल्पोभवितोंबिकेतदा ३६ कल्पेःशनैस्तत्रविधेरथायुस्त
स्यायुषोंतेहरिणान्हमाने ३७ एवंहरेस्तत्प्रतिमेश्चकल्पेःरुद्रस्यचैवायुरितिस्मरांबिके एवंमनुनामथभूतभव्यमानंऋषीणामथशक्रसंख्या प्रोक्तापुराणेषुविशेषतोंवि
केनस्मात्वयाहंकिलकालहीनः मदुन्मेषोन्मेषोयुगशतगत्तीनांप्रविलयोहरिब्रह्मेशानांशतमखमनूनांदिविषदां ऋषीणांसप्तानांभवतिपरिमाणंकिलशिवेमताकालस्ये
यंगतिरपिजगंनश्वरमिदं ३९ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेद्वापराधर्मकथनंनामसप्तमोध्यायः ७ श्रीईश्वरउवाच कलिःस्वरूपंवक्ष्यामित्वंदेविशृणुहर्षदं
योधर्मरूपोवृषभःकैलासेत्वेकपाद्भवेत् १ तेनधर्मोह्रसत्येवकलौतामसजोगुणः नदांताःक्षत्रियास्तस्मिन्विक्रमाद्याःततःपरं २ शालिवाहनसंज्ञश्चकलालेषुनृपोभवेत्
मुंजभोजौभवेतांवैततश्चोलाश्चषोडश ३ भस्मरुद्राक्षसंपन्नाशिवभक्तामहौजसः शिवालयकराःसर्वेदेशेराष्ट्रेचचोचलके ४ सह्यजातीरनिलयाराजानोद्रविडाधिपाः
चोलापंचशतंदेवीराजानःपांड्यवंशजाः ५ मलयध्वजसंभूताःयत्रजातात्वमेवहिहालास्यनिलयादेवीमीनाक्षीसुंदरेश्वरः ६ अहमेवमहालिंगेनिवासमिकलौशिवे
भविष्यंतिमहीपालैश्चेचोलेचपांड्यके ७ शिवभक्तानराःसर्वेतेषुशासत्सुशंकरि सहस्रवत्सरेसर्वेशालिवाहनविक्रमौ ८ ततश्चोलाःकलौपांड्यःसहस्रद्वितयंशिवेभ
विष्यंतिमहीपालाःततःशूद्राश्चसंकराः ९ आंध्राणांनृपषट्कंवैनृपाणांवैभविष्यति आर्यावर्तविमुक्तेचक्रतक्षेत्रेविशेषतः १० म्लेच्छाभूमिभुजःस्वैरंभविष्यंत्यस
मेधसः पंचाशतंवत्सराणांशूद्रमांडलिकानृपाः ११ दस्युप्रायाभविष्यंतिशिवेमदंशसंभूतःशंकरःशांकरोत्तमः १३ चतुर्भिःसहशिष्यैश्चकलावपतरिष्यति तस्मैचाप
निषद्विद्यामयादत्तामहेश्वरि १४ भूमौपाखंडषंडानांखंडनंसकरिष्यति कलावपिमहादेवहरदत्ताभिधाद्विजः १५ अशैवदंडनार्थायभविष्यतिमहीतले दी
क्षितोपिभवेत्कश्चिन्मदंशोभूसुरोंबिके १६ भासुराचारनिरतःशैवःछंदोगवंशजः शैवशास्त्रंतथाभूमौलुप्तंविस्तारइष्यति १७ अन्येपिभक्तादेवेशिचेदेचोलेच
पांड्यके भविष्यंतिमहाभक्तामयिसर्वासुजातिषु १८ त्रिषष्टिपरिमाणास्तेप्रमाणाभक्तिहेतवे सुंदरोज्ञानसंबंधस्तथामाणिक्यवाचकः १९ तेषुमुख्यास्त्रयोपिमत्तश्च
रित्रंवदाभिते अगस्त्योममभक्तोहितथान्येब्राह्मणर्षभाः २० भवभक्ताभविष्यंतिकालावपितपोबलात् सह्यजातीरलिंगानांमहिमानंशिवेद्भुतं २१ वर्णयंत्येवतेदेवि
अगस्त्योक्तेनभाषया द्राविडेनैवदेवेशिमयितत्प्रीतिदायकं २२ राजानःकिलदस्यूवंशजनिताःपापास्तथामांडलाविप्रद्रोहपरायणाःशिवमहालिंगालयोच्छेदकाःरुद्राक्षा

मलभस्मधारणामहालिंगार्चनावर्जितालोकेकेवलनामसाः प्रतिकलौजायंतएवंविके २३ मन्त्रैर्वेदविवर्जिताः प्रतिकलौसद्विद्ययावर्जिताः दुष्टाशिष्ट
समाङ्वमहाकष्टेकनिष्ठाः शिवं संतुष्टाशिवतिंस्याद्रमहा श्रीलिंगसाम्यार्चयातिचक्रोपलनतप्तचक्रसुमहाफालोर्ध्वपुंड्राजडाः २४ कर्मदिनेपिविरलाहरपा
दपद्मसंपूजकाभसितफालत्रिपुंड्राः वेदानशंतिगुरुस्पूजनसक्तचित्तामनाइवप्रतिगृहेषुचभिक्षितान्नाः २५ उर्वीनिर्वीर्यतानाकलिमलजेजलानिष्टनि
ष्टानयुक्ताशिष्टाचारेकनिष्टस्सुभिक्षरूपशांतेःम्लेच्छतुच्छप्रतिष्ठा सतेपिनिः सत्वताधीजेनजनुरफलपंडपाषंडधर्मोलोकश्चित्रभवेतशंकरपदध्यानानुरक्तः
कलौहूणास्थूणकराश्वशोणितमुखाः भूणप्रभाभाविताः गीर्वाणानपिजेतृशक्तिनिवहेः पापाग्रपाणीगणाः घोणाघर्घरसाम्यवाद्यजमहानिःसाणविश्राणि
तोस्तोभायाधिपुरसंचरंतिहिकलौनीलाजिनोभूषणाः २७ नित्यानुष्ठानुष्ठानभवतिहिजनःतुष्टिपुष्ट्यावियुक्तः भ्रष्टः शिष्टविनिंदकः कलियुगेजेष्टार्च
नावर्जितः दारिद्र्यार्णवमध्यगस्तनुरिंद्रियप्रभावर्जितोऽमात्राविनमुद्गुताखिलतनुः भ्रांतोत्रसंमुह्यति २९ कलिकुलकलनाकलाकुलोयप्रभवाकीलि
तकालकोलमूले मृगवालधरंजनोभजेत्किं जितकालंनरहृत्तमूलजालं २९ पापानुतापमतिभाक्सुकरोनरःकिंदुष्टोरुस्करसमःसतुरासभोपि भूभा
रएवकुनरःकलिकालजातोमारारिपादकमलोदरदूरभृंगः ३० संतप्तचक्रकचोपमानसुमहाचक्रांकमुद्रान्वितोनक्राकारकचक्रफालतिलकोभूयाज्जनोवैकलौ
तेनाक्रांतजनेनदुर्जगदिदंशक्रेपिविन्नासकंउक्रांत्युत्तरगर्जनोघमगतोतक्रावुवक्रोशक ३१ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवांशेनवमांशेकलिवर्णनेअष्टमोध्यायः ८
ईश्वरउवाच पुनःकलिभवंदेविगुणंनेकथयाम्यहं नानादुराचाररताः अभक्षान्नेकभक्षकाः १ सुरासवरताः पापाःभविष्यंतिकलौनराः भस्मत्रिपुंड्रहीना
गारुद्राक्षाभरणोज्झिताः २ भविष्यंतिकलौपापाःसततंनिरपत्रयाः लिंगार्चाविमुखाःसर्वेसुमुखाविष्णुपूजने ३ शालग्रामशिलासाम्यंशिवपूजांप्रकुर्वते ऊर्ध्व
पुंड्रधराःसर्वेमृदाफालोदरेगले ४ तप्तचक्रांकिताकेचिद्व्रात्याव्रतविवर्जिताः भविष्यंतिकलौपापाःसततंनिरपत्रपाः ५ वैष्णवाविष्णुपाषंडाशिवोत्कर्षास
हिष्णवः भविष्यंकलौपापाःस ६ मद्यालयप्रशकराः मन्निंदानिरताःसदा भवि ७ वर्णाश्रमपरिभ्रष्टाविष्टाक्रिमिसमाकुलाः भवि ८ वेदाध्ययनहीनाश्चश्रौत्र
ताग्निपरिवर्जिताः भवि ९ दुष्टाःकष्टैकमतयःशिष्टवद्भ्रष्टधर्मिणः भवि १० शिपिविष्टार्चनाहीनदुरदृष्टेनशंकरि भ ११ जाराचोरास्तथाघोरादुष्पूरस्योदर
भराः भवि १२ धर्मध्वजाः द्विजाःसर्वेवृजिनेनविमोहिताः भवि १३ पंचाक्षरविहीनाश्चरुद्राध्यायजपोज्झिताः भ १४ मत्क्षेत्रवासरहिताअन्यक्षेत्रैक
वासिनः भ १५ सोमवारेदिवास्वेच्छंभोजनाच्छादनेरताः भवि १६ प्रदोषपूजारहिताः सर्वेदैवनिशामुखे भ १७ कालाष्टम्यामिंदुचूडपूजाध्यानपराङ्मुखाः भ १८

भूतासुभूतनार्थोर्चाविहीनमनसोनराः भ॰ १९ मत्स्येत्रमनस्क्षेत्रेणाअविमुक्तंवदंतिचभ॰ २० मन्नाममन्यनाम्नैवसमंतेहिवदंतिचभ॰ २१ गोघ्नाब्रह्महणोघोरपरस्वादाः
शिवद्रुहाः भ॰ २२ परापवादकुशलाअनिरुध्यपजीविनः भ॰ २३ राजानोर्थपराःसर्वेपरान्नादाद्विजाःसदाः भ॰ २४ अरक्षितारोहर्तारःसंग्रामविमुखाःसदाभ॰ २५ वे
श्यावेश्यापराःसर्वेतुलाचौर्येणजीविनः भ॰ २६ गोरसानांक्रयपराःद्विजाःतंडुलविक्रयाः भ॰ २७ अफलाश्चमहीपालापलाश्चाश्रांतिलालसाः भ॰ २८ परदारपराःसर्वे
स्वदाररतिवर्जिताः भ॰ २९ ग्राम्याहारविहाराश्चजगत्संहारकारकाः भ॰ ३० वृक्षोच्छेदपराःसर्वेसरोवरविभेदकाः भ॰ ३१ नदीकूपैकभेत्तारःतेशिवालयभेदकाः भवि॰ ३२
पापसंतापबहुलाबह्वाशाबहुयाचकाः भ॰ ३३ दरिद्राव्याधितामूर्खाअप्रजाःसप्रजाःस्तथाभ॰ ३४ अल्पायुषोनराःसर्वेस्त्रियोबालाबलाद्विजाः भ॰ ३५ वर्धनिशूद्राभू
पिष्ठाकाषायालंकृतांगकाः भ॰ ४० शूद्राधर्मप्रवक्तारोब्राह्मणाश्रवणेरताः भ॰ ४१ त्यक्तवर्णाश्रमाचाराःनिःसारास्ताःप्रजाःकलौ भ॰ ४२ भंडवेतंडकुशलापाषंडागानत
त्पराः भ॰ ४३ गणिकापरिहासाश्चगणकागुणवर्जिताः भ॰ ४४ कनकाभ्यासकुशलाकमहत्याशिनोद्विजाः भ॰ ४५ यंत्रमंत्रपराःसर्वेसंवादविचक्षणाः भ॰ ४६ वै
द्यविद्यासुनिपुणाकुत्सिताश्चचिकित्सकाः भ॰ ४७ ज्योतिज्ञीनविदःसर्वेद्यूतविद्याविदोनराः भ॰ ४८ स्त्रियःकिलसंचरंतिविधवाबालाबलाःकेवलंतीर्थयात्रा
नमिरिव्रजोत्सवमिषापूर्नामनोहारकाः पूनश्चापनुसंचरंतिहिमिथोतत्संगनिष्ठाकलाहृद्दंशलनिर्भयाभाजनपदाकेशेकशूलास्त्रियः ४९ तीर्थान्यप्यतिपं
किलानिहिकलौशैवालजालावनान् पशुपक्षिनराणांचलिंगरहितंचाक्छिद्यम्लेच्छाधमाः स्वस्थानगतंकीकसानितनुतेकालस्यलीलागतेः क्षुद्राएवभवंति
भोगभरिताविप्राःसुधार्निर्गताः ५० कलिजाकुलजातिमानदीनाधनगर्वेणपरिभ्रमंतिनित्यं मनुपोषणायोषितोरसंगेनिरताएवभवंतिकेवलाद्याः ५१
योधर्मश्चात्रकश्चित्कलिकलुषमनस्सर्ववक्तासएवनर्मोक्तासुखिनोभवंतिकनरयाभेकभोगस्पृहाः वर्मशर्ममयंदधतिभुवनेचर्मावृतांताःप्रजाःक
र्मण्यप्रतिमानिदुष्कृतिपराण्यानन्वनेकेवलं तेचायुर्देशकालोक्तलिकलुषानराःतापसेनीक्ष्णशक्त्यायुक्त्याभुक्त्यानुसूक्त्याकलयतिनियतंचानकोंतायमर्त्यान्
५३ मर्त्याअप्यतिसर्वशिल्पकुशलाकौशल्यमात्रादरामारापाराखाराभिघातसुमहाधीरेकसाराःकलौ म्लेच्छाचारसुचंचुराःकलिनरास्तेवानराःकेवलं
नंदंत्येवसदैवहृष्टमनसातेपामरश्चाविके ५४ उद्धुरअप्रतिभासभासिकहृदाकुर्वंतिसर्वाःक्रियाः स्वल्पेनाल्पमदाभवंतिचसदासत्पात्रदानोज्झिताःयवना
स्यवनेषुविप्रवृंदग्यसनाम्यसमीक्ष्यलुंठयंति पिशुनान्निशितान्नसुनामिवद्रुनमीशेलशुनाशिनोग्रदंतैः ५५ कलौकलुषिताशयाभुविभवंतिबालाबला
वितर्ककुशलायसानलविरोधकालाशयाः पतंतिनरकेखलामलजलाविलेकेवलंशिलासुबहुलासमाः क्वथिततैलदुःखगकाः ५६ दृढंमृडवि

निंदयापरिवृडोरुदंडाहताः विमूढमतयः कलौ परिविशंति गाढतमः अनर्गलनिर्गलार्गलगलादिपादाग्रयोर्लुठंति कमठाइवार्भटीभटकर्मरशस्त्र
हताः ५७ मृत्कालाभसितत्रिपुंड्ररहितारुद्राक्षमालोज्झिताः कटुरुद्रार्चनरुद्रजाप्यरहितापंचाक्षरेणोज्झिताः कुर्वंत्येव कलौ कलुषधातुं चैव कर्मा
णि नेभ्राम्यनेवसंदेवमेयमगृहे संततप्रचक्रोत्कृताः ५८ भ्रष्टास्तेदुरहंकृतः प्रतिकलौ विष्टानुलिप्तांगकाः शिष्टाचारविवर्जिताष्टकरुणामूर्तेः पदार्चोज्झिताः
ते वै संकरसूकरीखरखरीयोनीषुभूत्वाचिरं दुष्टाः कुष्ठशरीरिणः प्रतिगृहं हिंडंति कष्टोज्वराः ५९ आधिव्याधिउपाधिभिर्विधिवशाद्दाशासुहंमाशया
सेवंति प्रसभं कुभांडकनृपान्दुष्पूरविष्टोदराः ये वा रांतिधिजाविलासलसितैरलस्पतः स्तपज्ये वै कैलासाचलवासिनं कलियुगे नाराधयंतिक्षणं ६०
विश्वस्ताश्वासहीनास्वजनपरिजनेश्वानवद्घोषमाणायोषाभूषापहाराः सततमृषवचस्तिष्यजातामनुष्याः मातापित्रोर्गुरोर्वाद्विजगविसृजनेपूषयो
षादिहीना आयुःशेषं स्वपंतो विषविषयपरामेषवन्माषवर्णाः ६१ वालावलासुवलवत्वनहारिणस्ते स्तेनानराभुवि भवंति कलिप्रतिष्ठाः उद्वेजकाश्च नृपु
गोषु च मूषपापास्ते दस्यवो सुवसुहारिण एव पश्य ६२ दुर्भेदस्दरीभराः परसुतल्पभोगादरासुरासवगरादनाभुवि भवंति नार्यो नराः कलौ परमनस्करः शिव
मयस्करानर्चका अहःस्करविनिंदकाः परमहंस्कराः स्तेनमः ६३ इति श्रीशिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे नवमोऽध्यायः ९ ईश्वर उवाच पुनः क
लियुगे घोरे वात्तवर्षोपसर्गकाः सर्वे दुर्गावैनायकार्चकाः २ वराटिकाधराः शाक्ताः ढक्कावाद्येव जीवनाः चक्रांकाश्च तथा पापाः सर्वे वै लिंगवक्षसः ३ भविष्यं
ति कलौ देवि धर्मविक्रयिणो जनाः दुष्टाभक्षप्रियाः सर्वे पलांडुलशुनाशनाः ४ शूलपाषंडवेतंडभंडैः सह वसंत्यपि गणकागणिकावेश्याज्योतिर्वैद्या
नजीवनः ५ भर्गोपजीवना सर्वास्त्रियः कामपराहताः भविष्यंति कलौ पापाः सततं निरपत्रपाः ६ अनिर्दंड्याश्च राजानो निर्दंड्याश्च महत्स्वपि अप
राधेष्वपि खल्वेविप्राउंछोपजीविनः ७ मत्स्याधिपत्तयस्सर्वे यत्नयाच्यन्ततत्पराः भविष्यंति कलौ पापाः सततं निरपत्रपाः ८ गां वाहयंति दुष्टास्ते हले
षु नियतं कलौ शृण्वंतु वृषलेष्वेव वेदानुस्वैर्वदंति च ९ शिष्याः सर्वेपि गुरवः गुरवः शिष्यतां गताः मातापित्रोरपोष्टारो भार्यावाधवहर्षदाः भ
वि० ११ वालवत्सां तथा गां वै दुहंति क्षीरवांछया श्वाश्वश्वशुरजामातृभोजयंति शिवे धमाः अन्यधर्मान्नाशयंति स्वधर्मस्थापनाय हि समाजोत्स
वके देवि देवानां पूजका नराः १३ शूद्रा धर्मं वदिष्यंति ब्राह्मणा एव शंकराः ग्रहस्था याचका एव नान्नदाश्चातिथौ शिवे १४ वर्णिनः कामसंसक्ताः स्र
ग्गंधाभरणप्रियाः वनस्था ग्रामनिरता विरताः सर्वकर्मणि १५ शूद्रास्तपस्विनः सर्वे नखलोमजटाधराः तीर्थान्यनुचरिष्यंति पाषंडास्तु कलौ शिवे १६

पंचयज्ञोज्झिताः सर्वे पंचपापोपजीविनः भ॰ १७ उन्मत्ता विकटा मुंडा विरूपा पाणिवर्जिताः अंधाश्च वधिरास्तद्वा कुब्जाः पंगव एव हि १८ हीनांगा अतिरि
क्तांगाः कृशाः स्थूला पिचंडिलाः भ॰ १९ स्त्रियो बह्व्यः कलियुगे परुषा निंदका बहू गावो द्विजाश्च नश्यंति शूद्रहर्षप्रदो युगः २० सरांसि चाश्मसन्नानि निष्फला
वनराजयः निःसारौषधिधान्यानि द्रुमकार्श्यं सदा कलौ २१ दरिद्रा बहवो देवि दातारो विरला भुवि अन्नतोयप्रदो यस्मात्स महान्स्यात्कुटुंबिनः २२ तिल
तैलक्रयपराः फलानां च रसस्य च कंबलक्रयणाः सर्वे द्विजा वार्धुषिका अपि २३ निरग्नयोऽथ विधुरा व्रात्याः पापपरायणाः दातारमवमन्यंते तथा धर्मप
रायणं २४ क्वचित्क्वचिद्भविष्यंति शैवाः परिमिताः कलौ अशैवास्तान्हनिष्यंति मद्यपा इव केवलं २५ वृषलीपतयः सर्वे नरा नार्यश्च संकराः शांकरः
कोऽपि न भवेत्सर्वे देवार्चकः कलौ २६ रुद्राक्षभस्मपुंड्रांकं दृष्ट्वा सूयापरा नराः ऊर्ध्वपुंड्रकराः सर्वे मृदा चंदनतोऽपि च २७ वैष्णवाश्च तथा शाक्ताः मद्य
मांसाशनप्रियाः बहवस्ते भविष्यंति शवराश्च कलौ नराः २८ कन्याशुल्काभिरध्येवजीवंते च कलौ नराः संवाहनकरा घोरा कीकटे कर्कराइव २९ वसं
ति मधुमत्स्यादा द्विजा अपि कलौ शिवे एवं वर्णाश्रमा अपि भेसंकराः शूद्रभूयसः ३० वायसा इव निघ्नंति कार्पासक्रयणा नराः दंभाहंकारनिरताः क्रोधासू
यापरायणाः ३१ दयादाक्षिण्यरहिताः शौचाचारविवर्जिताः सर्वे पशुसधर्माणो भविष्यंति शिवे कलौ ३२ किं पुनर्बहुनोक्तेन सर्वधर्मोज्झिताः कलौ
नक्षत्रक्षात्रगोत्रगणकगदगुणाज्ञानिनो वैश्यवेश्यावश्याकर्णांतर्षा गजहयखरगोपण्यपिण्याकभक्ष्याः हीना हीनेषु दीक्षाक्षपितधनधियो दी
क्षिता लुब्धचित्ता भक्ष्याचोहीनचित्ताः कलिमलजनुषो अद्विजास्ते द्विजापि ३३ सीदत्काशीदमरववेदपदार्थबोधवाधाद्युदायश्च अतर्कसुकर्कशास्त्र
नानाभक्तानुगतीप्रभवो रुगर्वास्वर्गार्गलादिकुपथाः प्रभवंति तिष्ये ३४ स्वस्थदास्यं दवाकोत्पथकथनधियः कंदसाः छन्नपापा दुरच्छा
स्वच्छा इवेच्छाहृद्दुदरभरणाः छिन्नपर्णैकपण्याः पिण्याकेऽप्यर्थयंतो भुवि कलिजनराश्छत्रसंछन्नदेहाश्छायासक्ता निवासितो द्विजगणो छिंधीति वा
दे रताः ३५ कृत्याकृत्यविवर्जिताः कलिनराः सुप्ताद्दिवार्ताभिज्ञाताः व्रात्या सत्यविवर्जिताः प्रमितरहे वात्सा इवा भ्रामकाः गर्हंतः सततं धनव्रतपरं निर्गत्यो
हाद्दुहिमत्ताहीनाश्च भृत्याः भुवि कलिजमलासक्तमनसो शिवे ते ३६ कलिमित्रानिरपत्रपानरये असिपत्रेषु विदग्धसर्वगात्राः गतपुत्रकलत्र
मित्रखेदैरभिभूताश्च त्रिनेत्रभाववर्ज्याः ३७ कलिजाः कलजाति वर्णधर्मैर्द्विजकर्म स्वपिनाहीने हंपाय अकुलानकुला इवाकुलानहि कर्म
ण्यपराहि वर्णिनः ३८ उन्मत्ता भुवने वसंति कलिजा वित्तार्थिनः केवलं हृतापेन दिवा निशं स्मरशरव्याहृतचित्ता नराः चिंताशोकशतैर्विदग्धमन

सोविप्रावमानोद्धृताः क्षिप्रंतेनरकार्णवेप्रपतिनामज्जंति दुर्वीजजाः ३९ भूपाः कूपनिवासिनोयमगृहेसंवस्थयूपाजवात्पापाः कंपितसर्वगात्रहृदयाः
किंपाकतुल्याः कलौ शंपावेगसमानचारुकशयासंपाततापार्दितास्तेसर्वेनिरपत्रपाममममहालिंगार्चनावर्जिताः ४० रुद्रालंकृततेवेदजालमगजाकांते।
हृन्निश्वासकंविश्वासायनवैभवेत्कलियुगेदुस्तर्ककाम्यरताः सर्गेचापिनिसर्गतःप्रतिभवंसागारयोनिंगताः गर्वैणैवसंदेशिपापनिरतास्तेरासभाभू
सुराः ४१ मलाविलजलोदरीभरक्षयेनिदुःसूकरीवियोनिभवजारजाभविभवंतितिष्यजनाः द्विजा अपिनिजव्रतंखलुसजंतिलिंगार्चनंव्रजंतिन
रकंशिवेनभजतेहिशंभुंजनाः ४२ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवांशेनवमांशेशिवगौरीसंवादेकलिवर्णननामदशमोध्यायः १० श्रीदेव्युवाच
हाहाशंभोमहादेवश्रुतोहिकलिविस्तरः कृतत्रेतद्वापरेपित्वयिभक्तिःसुदुर्लभा १ अजाप्रायप्रजानांवैकलिजानांमहेश्वर द्विजानांवाहुजानांचस्त्री
शूद्राणांविशेषतः २ कलिजानांविशेषेणनिस्तारंवित्तराद्वद श्रीस्कंदउवाच इत्थंदेव्यास्तदाष्टष्टोस्मयमानःस्मरांतकः प्राहदेवींतदाविप्रमहाकैला
ससौधगः ३ ईश्वरउवाच माभैषीर्देविभद्रंतेभिषग्वर्योस्म्यहंशिवे कलावपिभवेद्भक्तिःकेषांचित्पुण्यगौरवैः ४ तेभावैःपूजयंत्येवभवोद्भवमतंद्रिताः
तेनरंस्येवदेवेशिकलावपिभवार्णवं ५ देवाश्चमुनयश्चैवमनुष्यास्थावराण्यपि कृतत्रेतद्वापरेषुतपःक्लिष्टाःसदांबिके ६ स्मरंतिस्मकलौजन्मवांछं
तेवहिनाद्भुतं कलेर्गुणान्प्रवक्ष्यामियदिस्यान्मयिभक्तिमान् ७ साभक्तिर्दुर्लभादेविब्रह्मादीनामपिध्रुवं प्रसादादेवसाभक्तिःममसर्वेयुगेष्वपिविशेषतः
कलियुगेभवित्रीत्वाचिदेवहि जन्महंत्रीपुण्यदात्रीप्रदात्रीसर्वकर्मणां ९ फलंमोक्षंचभुक्तिंचराज्यंपुत्रान्स्त्रियोधनं पशवोधान्यनिचयमायुरारोग्यमेव
च १० कलेर्गुणान्प्रवक्ष्यामिश्रृणुत्वंसावधानतः शिष्टानिष्टकरेपिसन्प्रतिकलेरेकोविशिष्टोगुणःकृताकृत्यगुणागुणेषुसुमहाहृष्टिःभवित्रीकलौ
नैवान्येषुयुगेषुतत्त्रिगुणितंध्यानार्चनावाजपोभूयात्सत्यमिदंविशिष्टइतितंजानाम्यहंतंयुगं ११ एकंनंदामिनिंदाशतमपिकुधियांविप्रदुष्टंदेषमंद
ज्ञानानंदमहोददातिसुकलिःनाम्नैवमेसर्वदा किंवक्ष्याम्यपगकल्पकेकलियुगेयोवाक्षरार्धंमुहुःमन्नामामृतपानपीनसुमनाःश्रीमुक्तिकांतापतिः
१२ कलिकल्मषगुणोयसाधुरेवायमीशेक्षणामपिममपूजाध्याननाम्निकनिष्ठः सहिकृतयुगत्रेतद्वापरेवासहस्राण्ययुततपसमृध्यातन्फलंनोलभेत
१३ क्वचित्कलिभवानराभुविभवेत्तभाग्योदयेःशिवार्चनपरायणाःप्रथितभस्मसंधारणाः सएवशरणायवैकलिजनेषुसंतारणाःशिवेससुखकारणोवहुल
पापसंहारणाः १४ सत्यंसत्यंभवानिक्षणमपिकरुणाराशिवाराशिकन्यापतिनयनपदाब्जध्यानधारानुरक्तः कलिमलकलशैलाकारपापेषुसत्कोप्य

यद्यदि शिवभक्तः सत्यमेवेह मुक्तः १५ अलं कलियुगे विके सकलतीर्थसंसेवनैरलं मखमुखक्रियासकलदानविश्राणनैः अलं विविधभूसुराश्रम
विचारसंवर्तनैरलं च सुखसत्क्रियाव्रतभवादिकार्यैरपि किं १६ नालं किं शशिशेखरांबुजपदध्यानेकमोदं मनः मल्लिंगार्चनयापितोजमदिनोनामैवना
लं किमु कालांतकपूजनोत्सवमनिंद्यायस्तु शंद्य कलिः संसारांबुधितारकारणामुमे भक्तिः परामे कलौ १७ शिवे सुकृतसाधनं कलियुगेषु लिंगार्चनं
वदंति निगमाः सदा सुगमनमार्गसंदर्शनं अघौघवलतर्जनं कलिमलादि संतर्जनं भवेत्सुखचोदनं अखिलदुःखसंदीपनं १८ कलावपि तपोवले
रमितपुण्यजालोदयैर्भवंति भुवि तेन एहरमहेशपारादराः न एव खलु विस्तरं भवमहाब्धिजं दुस्तरं तरंति विषयोर्मिमज्जननाशदुःखमहत् १९ सुरा
अपि मुनीश्वराः कृतयुगादिषूद्यताः तपः परमदुष्करं चिरफलं च कालेन तत् अयं कलिरहो शिवे क्षणिकचित्तसंवेशनात्पदांबुजयुगे मम प्रसभमुक्तिला
भप्रदः कलावपि सुरा नरा जननना शमव्याहतं विनिंद्यमभितो विके अभिवदंति वांछंत्यपि कदा खलु भवेत्स्थिनो जननमेव नित्यं सदा सदाशिवपदार्चनेनतदि
ह जन्मनः सत्फलं २१ यः कश्चित्प्रभवेत्तवैव कलियुगे मल्लिंगपूजादरो भस्मोद्धूलितपुंड्रफालतिलको रुद्राक्षकोटीरकः श्रीरुद्रप्रवरोऽपि देवि सुमहापंचा
क्षरावृत्तिभाक् एवं योनियनो वसेत्स समुनिः तस्यैव मुक्तिः स्थिरा २२ धीरः तिष्ठेकधुष्यत्कुपथजनिजरारोगनाशैकनश्यल्लोकः पुत्रकलत्रमित्रजठरीप्रष्यन्कि
लैवं शिवे तत्रैवं यदि चंद्रचूडचरणध्याने क्षणं वा मनः कृत्वा मन्मुक्तांतं तथा कलिकृतामार्तिं न विंदेन्नरः २३ कृतेत्रेतायां वै यदि खलु तथा द्वापरे भवे स
ह स्त्रं वा सह्यात् अनुकर्षणमात्रात्फलगणं शिवे लिंगार्चायांतदिह दिनकैवैक कलियुगे क्षणं त्र्यक्षध्यानात्प्रभवति सुमुक्तेः प्रियतमः २४ सिकतं मां देवं नदि
भवसिकतासु च यजन रजसं मल्लिंगे क्षणमपि च सक्षीणकुपथः उमे धन्यो मान्यो भवति कलिजन्यपि तमसि अहो मन्ये मुक्तः सहि परममान्यप्रियतमः
त्रियायुषमनुप्रभाभसितभूषपूतांगको विशेषितकलुषोच्चयो भवति भाग्यपूर्णः कलौ अशेषसुरसंसदः खलु यानि पूषप्रभाविमानवरमास्थितः स्थिरच
रादिपापापहः २६ मृद्भिर्मल्लिंगसमर्चनेन कलौ नरा निष्कृतिदुष्कृतानि तान्येव पुण्यानि भवंति सद्यो भवोद्भवाचाबलतो भवानि २७ दर्भाग्रतो ग्र
जनिमोत्तमपूजकश्चेद्दुर्भैर्न जातु स भवेत्कलिदुर्भगोऽपि दुर्गाणि संतरति मार्गमुमे विमुक्तेः स्वर्गस्य वा मम कृपावशतो लभेत २८ आशीविषोपमवि
षविषयानुधावच्चित्तेषशेषहृदयो भिन्नकालतिष्य भूषाविशेषकृतशेषमहोरुहारपूर्वाश्म मीषदपि चिंतयते स धन्यः २९ इति श्रीशिवरहस्ये सदा
शिवाख्ये नवमांशे कलियुगवर्णनंनाम एकादशोऽध्यायः ११ श्रीस्कंद उवाच साश्चर्यं सा नदी श्रुत्वा गुणान्कलियुगस्य वै प्रणम्य देवि विनयात्कालका

लंकृपाकरं १ कैलासशिखरे सौधस्थं प्रांजलिः प्राह शंकरं देव्युवाच देवदेव महादेव जगत्स्थित्यंतपालक स्वमूर्तिभिर्ब्रह्मविष्णुरुद्रैंद्रैः शशिशे
खर २ सोमधाम कलामौले गंगाधर महेश्वर पृच्छामि त्वां महादेव किंचित्प्रश्नं मनोहरं ३ वक्तुमर्हसि भूतेश पशुपाशविनाशक कल्पांते चा महादेव
कथं प्रलयकारणं ४ किमाहारा नराश्चैव किमाचारविहारकाः भवंति वै युगांते नैवराकाः शोकमानसाः ५ तन्मे वद महादेव विस्तरेण च शंकर स्कंद उवाच
इति पृष्टो महादेवो जगदाद्जगतां पतिः विश्वाधिकः प्रसन्नास्यो महेशो भक्तवत्सलः ६ उवाच च कलेरंते प्रजानां वर्त्तनं मुने प्रलये लक्षणं चैव कल्केः प्रादुर्भवं
मुने ७ तत्तेहं संप्रवक्ष्यामि यथा देव्यै महेश्वरः प्रोक्तवानद्भुततरं शृणु त्वं सावधानतः ८ सहैवं भिर्मुनिभिर्मुख्यैश्च सुरगणैश्च सत्तमैः शिवप्रोक्तं समासेन व
त्सांते प्रलयं तथा ९ श्रीशिव उवाच लीलां लोके तु लोके कलिभवसुमहापापनाशे लकन्ये मल्लिंगालयभेदकाः प्रतिकलौ विप्रसंहारादराः तद्दारकुसु
मायुधोत्तमशरासारैश्च भिन्नांगकान् तातेषु प्रसभं रमंति नरके तानेव संपातये १० प्रतिकलि नरनार्यो जारजा घोररूपाः कामारातिपदाब्जभक्तिरहिताः संत
प्तचक्रांगकाः मृत्स्नालाभसितत्रिपुंड्ररहिता रुद्राक्षमालोज्झिताः लिंगार्चासु पराङ्मुखा किल शिवे कल्पांतमेताः प्रजाः ११ कल्पांते रुजनृपतिप्रभवो
रुपीडासंक्षुब्धं लोकमखिलं धनधाममहीनं दाराकुमारमपहाय गृहादिकं ते भ्रांता भ्रमंति सकलासु दिशासु गौरी १२ क्षुद्राः क्षोद्ररसालताललिकुचाहा
रा हरद्रोहिणो नैकालानलतापतप्तहृदयाः पापैः शुचा व्याकुलाः कालस्यारुगनागतिप्रशिथिलं आलोपमानानने भेकाभोगइवाविशंति नितरां कल्पांतिमेताः
प्रजाः १३ मद्भस्मांगानुषंगस्थितिरतिविमुखा लिंगसंगोज्झितांगा रुद्राक्षाधृतिरीशनामकलनैः संकीलिताः स्युः प्रजाः मत्पंचाक्षररुद्रसूक्तकलनेम
त्स्तोत्रव्रासारमाभूभाराः कलिकालदुर्जनजनावंती निपापालयाः १४ मद्दालयपरिभ्रमद्द्रविणदीपनैलापहाः मदुत्सवविरोधिनो मम सुभक्तनिंदापराः
पतंतिशलभाइवानलसुदीप्तते लिंविकेकलोकलुषवृषयोनरकवासकोलाहलाः १५ काषायाश्रयिणाश्रमेषु निरता विप्रद्रुहो वाक्कृशठा लिंगाकाश्रकृप
कृतन्नवपुषेश्रोतद्विषस्ते कलौ पापास्ते श्रमणा भवंति बहवः श्रुत्युक्तमंत्रादराः ते दूरात्परिहारकाश्च नरका घोरा हरद्रोहिणः १६ निस्संयाचकपाचकान्नति
रताः संकोचवार्त्तोज्झितानिर्मुच्याखिलपुण्यपापजनितं चिंचारसान्नादराः तिष्येपुष्पपरिभ्रमन्मधुकरभ्रांतासेवंते भिक्षवः कक्षासक्तदुरन्नपेटकधरा वेदां
तवार्त्तोज्झिताः १७ वर्णी स्वर्णानुरक्तो भवति यतिवरः वन्यवासी च ग्राम्यो नाकश्चिन्मम पूजनोद्यतमतिः कामादिमात्रादरः अश्लेषूद्यतचित्तवृत्तिरस
कृद्द्यूते च पाने तथा स्त्रैणा निर्घृणचेतसः कलिभवा वर्त्तंति ते संघशः १८ स्वस्थायः स गृहस्थ एव गृहिणीपाकादरो योवटुः शिश्रूषुः सपदुः क्षरीरकपट्या

पारमात्रोत्सवः भूस्युत्कर्षेसुकर्षणश्रमपराश्रांताश्रमोक्तक्रियाक्रांताएवंकलौभवंतिवहवोनिर्द्रम्भोगोत्सवाः १९ शक्रेप्याक्रोशयुक्ताभुविकलिजनराःशु
क्लवर्णचत्तर्कविक्रेतारक्रियाणांगुडकरणनकृत्याकर्मनि नैवानुक्रोशयुक्ताभरवरवहनाभूसुराएसभाभाहालेयावालवृत्याप्रतिकलिजनिताभक्तभुंत्त्येकभावाः२०
उन्निद्रारुणपद्मसद्मजनितानंदेननेनिर्हताभूपाद्यैरपघातेःद्विजसुरनिवहंमर्दयंत्येवघोरं निर्द्रव्यादिशिनेमृगाद्रवमहाव्याधोरुवाणाहताःप्राणानप्यसमीक्ष्य
हंतकुधियोधावंत्यजासंघवत् २१ हाहाघोषानुभूषामखमुखरहिताद्रोहिणोघोररूपानानाकारविकारकेशजटिलानिःसारभूतानराः दुर्दांतद्रुहिणेनताहत
धियोदुःखाम्बुधौनिर्गताः कालापारविलासकीलितकलावर्तेप्रपश्यांविके २२ निर्मर्यादार्यहीनेसततकलुषीतस्वांतएयासवृत्याबुध्याभिधायसोरखंकलिकु
लिशहतानिर्दयंमर्दयंति रुद्राक्षामलभूतिदेहमसकृत्कद्रुद्रपूजापरंश्रीरुद्रार्थविचारकंजडधियःपंचाक्षरेसादरं २३ प्रारब्धारब्धलब्धैरूपनतजनुभिः
कर्मभिःश्राम्यमाणाभ्रांताविश्रांतिहीनाःश्रमविविधद्वेषैःदुःखसैरभ्रैकयुक्ताः नानादेहेष्ववस्थात्रितयतनुभृताभूभरास्तेमवस्थाःस्वस्थाइत्येवतेषामनिरपिगिरि
जेतेकलौवर्त्तयंति २४ रासभविकसेरुशोफधाराजनितास्तेकलिनारीयोनिजाएःकुसुमेष्वशरवधूतसारावरकोकोदरस्हारपादद्रूः २५ अंगावंगकलिंगतुंगज
महाराष्ट्रेषुसौराष्ट्रकेवंगंगादिविदर्भनार्मदमहाकालेतथाकोंकणे भृंगारादिषुचीनसालसुमहागंगाप्रयागादिषुम्लेच्छाएववसंतिसंततकुरुक्षेत्रेतथापुष्करे २६
आर्यावर्तानुवृत्तिःक्वचिदपिनभवेदार्यकाणांकलौवैकांचीकोसलचेरचोलजमहापांड्येषुद्विजानांस्थितिः सह्याद्रिप्रभवोरुतीरजमहालिंगोत्तमांगेक्षणक्षी
णप्रायअसह्यभूतककलौस्थानंवरंवैसतां २७ पर्णादाअपिसंविशंतिमुनयःश्रीताम्रपर्णीतटवर्णाद्याश्रमतत्पराःशिवमुमेपर्णापतिंसंश्रिताःवाततु
ब्धाब्धिजातप्रबलदुरुमहावीचिचाचलिताशाऔर्वस्योर्ध्वशिखाभितापितमहामेघोदयानोघना २८ वर्षंत्युद्यतविद्युदार्भटरवैःप्रातःप्रदग्धावनौकुर्वंतोप्य
दिवासदेवतिमिरंलोकेनुलोकोज्झितं मत्यादाचौविमुखहृदयोभारभूपोभुवौसौतिष्ठपुष्येपिमध्याह्नेनभुविसरिदिस्नानहीनोतिहीनः २९ डिंभःकुंभीश
लिंगेक्षणननिरहितोमोधितायुर्महाघोमाघेमाघ्यांमघर्क्षेशिवसरसिमहास्नानहीनोतिहीनः तिष्यपुष्येनुघुष्यद्द्विजनियुतजनाःस्वागतंसह्यजायांस्ना
तानत्वामहेशंसकलजनिजरानाशपाशैकनाशं ३० संसारार्णवमध्यनोद्धतजनानंदैकमोदप्रदंश्रीमल्लिकार्जुनवृक्षमूलविलसल्लिंगंशिवंमुक्तिदं कलौ
माघेगंगायमुनवरसंगाप्लुतजनाप्रयागेवायोगेःगमय्यतिगतितेषुसशिवः ३१ कलौगंगासंगाज्जनिमृतिजभंगोपिहिभवेन्महालिंगासंगान्नृषुपर शिवम्
ममुक्तिर्गिरिभवे भावानांभवतारणायगिरिजेमंत्रंचपंचाक्षरंतारेणोपदिशामितत्वकमुमेसायुज्यमुक्तिप्रदं ३२ तस्मात्क्षेत्रवरंनमुक्तमगजेहारेषु

मुक्तिप्रदंकैलासोपममेतद्धिगिरिजेपुण्यमविमुक्तंमया तन्नैमिशंसेव्यमुमेकृतेयुगेत्रेतासुतत्पुष्करमेवशस्तंतद्द्वापरस्थेकुरुजांगलंमहत् गंगैव
सेव्याकलिजैर्विमुक्तये ३३ दुस्तर्केणदुस्तर्ककर्कशधियस्तेशर्करारंतुभूसौशंभवसत्तमान्कलियुगेनिघ्नंतिविघ्नोद्यताः करालकरवालधृक्कृत्रि
जगतीषुविभ्रत्स्वधंशुल्कंधर्ममयंदधातिभुवनेकल्कोज्झितान्यामरान् ३४ शुल्कान्यान्तनुतेसपुल्कसवरान्दुःपह्लवान्छवरान् हूणान्घोणविम
र्दितांश्चकरुनेकल्पतिमेसोहरिः आज्यंराज्यभृतोपिदुर्लभतरंतक्रापिपक्वान्नधीःदग्धादुग्धकथामनोनलभतेदध्यादिनध्यानतः तक्रंशाकप
दंतथापिकलिजाजीवंतिधीवंचिताः इत्यंकेरलनामकोस्तिगिरिजेदेशोनदेशांतिके खद्योतद्युतिभिश्चरंतिवसुधारात्रावदत्रासकाःसुद्राक्षुद्रु
लुब्धतस्करवरातेमस्करीदुःषकाः ३६ असह्यपापेयदिनिष्कृतीच्छुःसमह्यजायांकिलतैलिभास्करे गोदांमुदास्नानिचकेसरिस्थितेहसतोपापग
णैर्विमुक्तः ३७ योदक्षिणांभोनिधितीरचापेकोणेविगाह्येवविमुक्तपापः कन्याद्धितीर्थेवरगांगसंगेगोकर्णजेसागरवारितोद्यः स्कंद उवाच इत्थं
शंकरवाग्विलासमधुरोदारंवचःसाविकाश्रुत्वाहृष्टतनूरुहाश्रुजमहाभक्त्यानुलोकेहरं कैलासामलमौलिपालिसुमहारत्नोरुसौधस्थितापा १२
टीरांकितवक्षसंत्रिजगतामध्यक्षमेवेश्वरंवीरीचारुकरावभाणहृद्यानंदानुवस्यांबिका ३९ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवांशेनवमांशेद्वादशोध्यायः
देव्युवाच देवदेवारविंदाक्षसंपूजितपदद्वय विश्वेशप्रमथाधीशमन्मथांतकशंकर १ कल्पांतेप्रलयंशंभोविस्ताराद्वक्तुमर्हसिब्राह्मोथप्रलयः
शंभोकथंवाजगतःशिव २ कालस्यास्यगतिःशंभोतस्मिन्कालेविशेषतः प्रणताहंत्वत्पदाब्जेप्रणयाद्वक्तुमर्हसि ३ कुमारउवाच इतिदेव्यानतदाऽ
स्यःशिपिविष्टोष्टमूर्तिमान् किंचिध्यात्वामहादेवःप्रहसन्वाक्यमब्रवीत् ४ ईश्वरउवाच श्रुणुदेविप्रवक्ष्यामिमहाप्रलयकारणं ब्रह्मणःपरमंचायुः
शतार्धमितिकथ्यते ५ कल्पसंज्ञमादिनंचैकंब्रह्मणःकथ्यतेशिवे चतुर्युगसहस्राणांपरिवर्तोहिकल्पकः ६ ब्रह्मणोह्यायुषोंतेचमहाप्रलयउच्यते॥
विष्णोरेकमहःप्रोक्तंतस्यांतेरौद्रकंदिनं ७ तस्यांतेईश्वरस्याहःतस्यांतेथसदाशिवः सर्वेसृष्टिस्थितिपराःतिरोधानाअनुग्रहाः ८ मन्मूर्तयइमेदे
विमय्येवविलयंगताःतत्पूर्षोघोरसद्यादिवामदेवेशवक्त्रजाः ९ मूर्तयोमीब्रह्मविष्णुरुद्रेश्वरसदाशिवाःभविष्यंतिमहादेविमन्मूर्तयइमेसदा
१० कालातीतोहमीशानिअमूर्त्तोमूर्तिमांस्त्वया त्रिनेत्रोनीलकंठश्चत्वयाकैलासमौलिगः ११ विहरामिगणैःसार्धअसंगोलिंगसंस्थितः असं
गःपुरुषश्चाहंसर्वभूतगुहाश्रयःसर्ववेदांतसारार्थप्रतिपाद्योहमीश्वरि भूमानंदघनश्चाहंऋतंसत्यंमहेश्वरः १२ ब्रह्मकेवलमेवाहंसत्यचिद्

नएवंविहि नित्यानंदोहममलः सर्वदाद्वैतएवहि १४ मत्तोनेहास्तियत्किंचिदीशावास्यमिदंमया रसोहंपरमानंदः योगिध्येयोहमीश्वरी १५ मानजानं
नित्सवैपिसर्वभूतेषुसंस्थितं योगसांख्याविमुह्यंतिअन्येषांतत्रकाकथा १६ यतोवाचोनिवर्त्ततेअप्राप्यमनसासह सर्वध्यानार्थमेवेहनिरूपोरूपभागहं १७
मद्रूपचिंतनान्मर्त्यः मुक्तिभाग्भवतेजनः मल्लिंगपूजनंदेविनिर्गुणंपरिकीर्तितं १८ सर्वेषामेवदेवानांमूर्तौपूजाप्रवर्त्तते सकलामेपरामूर्तिः नीलकंठस्त्रियंबकः १९
उमासहायंविश्वेशलिंगमेनिर्गुणेशिवे मत्तानसाधनंप्रोक्तंभस्मरुद्राक्षधारणं पंचाक्षरजपश्चैवरुद्रलिंगार्चनंतथा मत्क्षेत्रवासोनाम्नांमेअनुवृत्तिः सदैवहिः २१
अविमुक्तेचपरमोनिवासोभक्तपूजनं प्रदोषेसोमवारेचनिशिपूजाप्रवर्त्तनं २२ इत्येतत्कथितंदेविप्रलयंशृणुवतःपरं कल्पांतेकुलिशायुधेनहरिणाविद्राविताश्चिगता
तुष्ठम्लेच्छगणानिरुद्धसतुषच्छन्नाग्निसंछर्दिनः छागप्रायमुखाश्चदेहनिकरैश्छिन्नाप्रजातास्तदा छंधीत्यास्तेरवेणदेविकरवालेनाशुहन्तेनतदा २३ उत्फुल्लारुण
पंकजोपममहानीलोत्तमालप्रभाकापोताहताएक्तकाभ्रमनिचैर्व्याप्तंचखंतत्रहि तस्मिन्नस्तमितेप्रपंचमिहिकाज्योतिर्गणेषूद्यतोखद्योतप्रभपूष्णिमद्भुतमहाकांता
सोमकलोत्तमागसंतायाएकश्वराम्यविके २४ वाताः शर्करकर्षणानदनदीनाथोर्मिसंवाहिनोवांत्येवाश्रुभशंसिनः प्रतिकल्परतेचकल्पांतिमे ततश्चाद्रुणेनचो
दितमहामेघव्रजानाशताः वर्षंत्युद्यतविद्युतोगिरिसमाः सूर्यास्तपंत्यंभसि २५ दिग्दाहाः प्रभवंतिसंततमुमेकल्पांतिमेभूगजाः भूमिंमोलिगतांचपापजमहाभारेण
कंपायिता कूर्चसेचमेमहाव्यथोगिरिगणंवातावधूतोर्मिभिः मृद्गंत्येवतदांबिकेममहाकैलासवासंविना २६ तन्मेघप्रभवातुलोद्यतमहाविद्युत्प्रभातांभैदीघोराव
विदग्धसर्वजगतीर्नत्पामिमोदाधिकः शुंडादंडोरुकाडोपमगिरिवरशिखरास्फालमेघोत्थधारापारावारानुघोरस्तणतरुणजराजालमोलोवहामि २७ तद्वर्षोत्कर्षे
तर्षस्तुतिवरवचसामेघ्यवर्षोऽस्मिविद्युद्भवइतिगदितोंबेवेदधामोरुगीनः तत्राब्धिर्जातुदग्धोभवतिसुमहल्लोककल्लोलजालः आमोघमेघोत्थितवानंजातभूकंप
पंकिलसमुद्रधाराधरोर्वी २८ निर्दग्धदग्धवसुधारसशोषपूषाभूषाविशेषकलिशोषणकालमूले तरणिकिरणजालदग्धशैलारुणभस्मादिचषार्मिमास्तदा २९
नपुंजनरामृगाङ्जाकलिकालांतिमकालतोभवानीवेलाद्वृत्तानुलोमप्रतिवहविहितासंवहाघोरवातोजातविस्तीर्णपृथ्वींनिहतगिरिचयंदोधुवंतेवलेन तेनैवोस्थित
शब्दजालजमहाकल्लोललोलाब्धयोआसत्पावधिवीचयोमरतलांस्तेनाशयंतोद्भुतं ३० तन्मध्यसंस्थवडवानलवाडवोत्थशाखाविधूतविधूमनतिप्रदग्धाःतसागरा
रुणमहाद्रिचयोरुभस्मपंकान्वितासुविभवंतिसुरासुरैश्च ३१ कालेतस्मिंश्चरामिसुभितमहितलेशैलराष्ट्रादिहीने शूलप्रोतकपोलकंकणमहाशेषांगभस्मागकः
तद्धलांतिमकालमूलजमहाकल्लोलकोलाहले कालिनीलनमालसंन्निभगलोनित्यंवसाम्यंबिके ३२ नक्षत्रसोमनयमार्कदिशाधिपानांवांतरिक्षकमही

जगतीप्रनष्टा नब्रह्मानहरिः सुरासुरगणानोवादिशोवाविदिक् नोभूतानिमहाजडाजडजगच्छेषंनकिंचिच्छिवे ३३ तस्मिन्निस्तीर्णलोकेक्षुभितकलुषितेशूल
मूलेविमुक्तेप्रोनंकृत्सवसामिसोमशकलालंकारमौलिस्तदा नद्रूह्मदेहदहनोत्तमभस्मभूषपूषाविशेषितमहोरुशरीरकान्त्या विष्णुंप्रवंतमनिलाहतिबाललीला
लोलंग्रसामिभुवनेश्वरितत्रवार्धौ गायन्तुच्चैश्चसामान्यतुलितघनजैरुच्चघोषाश्रियाव ब्रह्माहंनिवसंश्चनृत्यपरमस्कंधात्तशूलःशिवे ३५ इतिश्रीशिवरहस्येसदा
शिवांशेनवमांशेप्रलयकथनंनामत्रयोदशोऽध्यायः १३ देव्युवाच एकार्णवेकलेरंतेब्रह्मणःप्रलयेशिव दग्धब्रह्मांगसंभूतभस्मनात्वमलंकृतः १निगीर्णोवालरू
पोसौत्वयाविष्णुःसदाशिवः प्रतिसर्गप्रसूतानांब्रह्मविष्णुहरात्मनां २ उद्भवंचमहादेववक्तुमर्हसिशंकर किमेन्यब्रह्मविष्णवीशापोविंकावातएवहि ३ वदमेसंशयंदेव
कालकालजगद्गुरो श्रीस्कंदउवाच इतिदेव्यामहादेवःपृष्टस्तामभ्युवाचह तत्तेहंसंप्रवक्ष्यामिशिवप्रोक्तंसनातनं ४ श्रुणुत्वंसावधानेनरहस्यंसर्वपापभीत् ईश्वरउवाच
श्रुणुदेविरहस्यंतेप्रवक्ष्यामिसमासतः गोपनीयंप्रयत्नेननाख्येयंयस्यकस्यचित् ५ ब्रह्मणःप्रलयेसर्वेनष्टाःसर्वएवहि नत्प्रजापतयोदेवामानवामुनिमानवाः ६ सु
रासुरास्तथाशक्रादिकपालायक्षपूरुषाः किंनरानागगंधर्वानैथैवाप्सरसांगणाः ७ सुपर्णासागराद्वीपानदीनदवनान्युमे गिरयोपुराण्यग्राणिलोकाश्चैवचतुर्दश ८ सर्वेब्र
ह्मोदरेदेविविलीनासंप्रतिशंकरी कृत्वापितामहःसर्वंसोदरस्थंचराचरं सपिधायेंद्रियग्रामंकल्पमेकंवसंस्तदा नदिवानतमोरात्रिःनैवभूतंकिमप्युमे १० स्वमूर्धिनयोगमास्थाय
ममयोगंयुनक्त्यसौ युंजनात्मानमेवेशिमय्येवपरमात्मनि ११ तदंतिमेमहायोगसंजातानलसान्ततु कृत्वादग्धोभवेद्ब्रह्मातन्नाशंभस्मसमुत्तमं १२ अवयुस्त्वाहमीशानि
त्वामप्यानंदनिर्भरः मद्रोमजालमूलेषुनब्रह्मांगसमुद्भवं १३ भस्मेवसंगतंयावत्तावत्तेविधयोविके भवंतिप्रतिकल्पादौस्वोदरस्थचराचरैः १४ प्रतिकल्पंवेदजालंसरह
स्यषडंगकं विधयेसाधकायाहंसृष्ट्यादौपरमेश्वरि १५ यथापूर्वंनियोगायतस्मादुपदिशाम्यहं मयोपदिष्टःसोप्येवंविनियुक्तंचराचरं १६ लोकालोकांश्चसततदायथा
पूर्वंप्रजापतिः भूताभाव्याश्चमनवोऋषयश्चपुरंदराः १७ प्रजाःप्रजानांपतयोनदीनदपुरंवनं गिरयःसागराघोराभूतानांवर्णधर्मकं १८ आश्रमाणांचवर्णानांधर्मा
धर्मविवेकतस्तथाःदेवासुरविसृष्टिंचरूपाणांचपरंपराः १९ यान्येवप्राकृतयुगेतान्येवागामिकेपिच भवंतिमन्नियोगेनधातुर्वैविधिप्रदानतः २० सोपिसृष्ट्याभिवृध्यर्थं
रुद्रंध्यायतितत्रहि मन्मौलिपद्मनिर्भिद्यरुद्रः कालाग्निसंभवः २१ नानर्तिचाग्रतस्तस्यशूलहस्तोदिगंबरः जटालमौलिजालेंदुःमहाशूलाहिभूषणः २२ भस्मदिग्धतपुंड्रांकः
करालवक्त्रनोवरः तंदृष्ट्वाचाग्रतोरुद्रंनृत्यंतंशूलपाणिनं २३ उत्थायात्मप्रसृत्येनंप्रणम्याथमदंशजंमन्वानस्तंचतुष्टावसृष्टिविस्तरकारणे २४ ब्रह्मोवाच भोभोकाला
ग्निरुद्रत्रिनयनजगतोहितवेसेत्तवेत्वाविश्वेशाज्ञानियुक्तःसकलजगमहासृष्टिसाहाय्यभारं योक्ष्येयंक्ष्वत्वयाहंसृजजनमपितनेकयस्याग्रजाग्रभूसावेवाद्यशूलोद्य

नकरभगवंन्नेवमेवेतिमन्ये २५ इत्युक्तोवेधसायंममनयनभवः कालरुद्रोरुघोषंकृत्वाकंप्यचोरोदसीससर्जेरुद्राननेकाञ्छिवे नानावेषमहोरुहेषणमहावाणासि
पाशोद्यतानुत्स्रुतांबुदनिस्वनानिरिभवेहस्तेवबिभ्यद्विधिः २६ तन्नत्वापुनराहसाहसमहोरुद्रत्वयायत्कृतंमास्त्रासीःपुनरेवसुमहारुद्रांस्त्रिनेत्रप्रियान् येभिर्मोप्त
मिदंचराचरजगज्जातंचजन्मार्त्तिमत्तंचाप्यद्यसृजस्वजंतुनिवहंमेवंविधातेप्रजाः २७ इत्युक्तोवेधसायंवरमखिलमहारुद्रसंस्थासुतत्त्वमाद्रूम्यतेदिविरोदसित्रिभु
वनेतान्नैनियुज्यादरात् नाहंमृत्युवशानुगान्सृजेहमखिलान्सर्गेनमेतादृशस्त्वंकौलालककर्मणाजनिमृतिप्रायांप्रजांवैसृज २८ इत्युक्त्वयानिरगात्त्वतत्रभवना
स्थाणुस्ततोसोभवतत्रैवातिसृजत्सचाब्जभवनःसृष्टिंस्वकीयांसृजन् एवंरुद्रसमुद्भवाविधिभवासृष्टिप्रतिष्ठाकथिएवंकल्पपरंपरासुतेहरिहरब्रह्मादयश्चांबिके
२९ अन्योन्यंगुरवोभवंतिजगतांसंत्राणसंस्थापरीनाशायांतिमकालकेपिसुमहारुद्रोभवेदंबिके तद्धात्सोद्भवभस्मसंगतमहावामांगतस्तत्पुनःसद्भर्मेस्थितविष्णु
मेवसुमहारुद्रंचमत्कालतः ३० तानेवाश्रुविसृज्यवेदमखिलंदत्वैवतद्ब्रह्मणेतत्कालोत्तमसंभवंचसुमहारुद्रंकरोम्यंबिके स्वच्छंदंपुनरेवसर्वजगतीसंपूरणेकेवलं
मत्फालानलकीलदग्धभवनीजालंसृजाम्यंबिके ३१ ब्रह्माहरिर्हरसुरास्त्रिजगत्प्रतिष्ठासंरक्षणपालनविसर्गकराभवंति पूर्वंयथैवममचित्तवशानुगास्तेएवंतवाद्य
कथितानियतिश्चगौरी ३२ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेब्रह्मरुद्रसृष्टौचतुर्दशोऽध्यायः १४ देव्युवाच दामोदरस्त्वेवोदारउदरोदरिसंस्थितः अवात्सी
त्सकियंतंवैकालंकालविनाशन १ तन्मरूकौतुकवती वाचमामोचयाधुना स्कंदउवाच इत्यंदेव्यानदाष्टो महादेवोभ्युवाचतां २ ईश्वरउवाच शृणुमेकौतुकंदे
विकमलामललोचने विष्णुर्वभ्रामतत्रैवकल्पमदुदरास्थितः ३ सागरान्सरितःशैलान्द्वीपान्वनपुराणिच देवादीन्सासुरांश्चैवभूतभव्यमनंततथा ४ सशक्रमुक्ता
दिग्ग्रहान्सोमसूर्यांश्चऋक्षकान् गंधर्वाप्सरसःसिध्यसाध्यांश्चस्विनौतथा ५ स्वसमानांस्तथाविष्णून्ब्रह्मरुद्रमुनींस्तथा वेदाश्चत्वारएवैतेवेदांगाःशास्त्रजालकं
सर्वभूतंचभव्यंचकालकल्पोत्तुयस्सकाः अहर्निशावर्षजालंयुगाश्चत्वारएवहि ७ सर्वंचराचरंहस्तावीस्मयोत्फुल्ललोचनः हरिस्तुष्टावमांदेवितदामदुदरास्थितः ८
प्रणम्यमांजलिःप्राहधृतरुद्राक्षभूतियुक् सम्यगाकर्णयापर्णेममविष्णुकृतांस्तुतिं ९ तयास्तुत्यासुप्रसन्नःतमपानादमोचयं अधरेंद्रियजातत्वादधोक्षजइति
स्मृतः १० विष्णुरुवाच उग्रोत्युग्रोसिशंभोपुरहरभगवन्नंधकारेकपर्द्दिन् भूतेशामरपालशंकरमहाग्रासोसिवेदेरितः मांपाहीश्वरस्वामिसोमशकलालंकारमौलेहर
स्वामिन्देवदयानिधेकरुणयात्वंशर्वसर्वेश्वर ११ हेमन्मथांतकमहेश्वरदेववंदेवश्रीवामदेववृजिनकामउमासहाय व्योमादिभूमश्रुतिसीमसुखादिधामसोमेस्तुवाम
हरसोमललामपाहि १२ भोभर्गत्रिजगच्छरण्यकरुणावारुण्यवारांनिधेहेकालांतकदेवदानवसुराध्यक्षाद्यसंसेवित वीक्षाशिक्षितमन्मथांतकमहादक्षादिदी

क्षापहउक्षाध्यक्षभगाक्षिनाशकंमहादेवाद्यसंवीक्ष्य १३ जयजूटभूषानवसुरसरितपूरमसस्कृतमहाघोरीधारीश्रुतिवचनकोटीरकृविभो वधूटीशैला
जानरुणशशिचूडालभगननाथंमांशंभोसुखयतुसनाथानवक्रपां १४ वेदाश्वसारथिविधेवरचक्रकेंदूक्ष्मास्यंदनक्षितिधराजशरासनेज्यसोमाग्निविष्णुशर
कृनपराद्दिकस्त्वंजेतारथेष्वधिपतिःसुरसैन्यपालःपश्यन्नश्पामिशंभोतववरकरुणापारपूरैकराशींवाराशीनमरासुरद्विजवरांलोकांश्चलोभ्यानपि मांनिस्तार
यविस्तरोरुजठरींकांतारत्स्त्वंविभोविभ्रंतकरुणारुणस्थियदिनेचित्तेनहृत्तोहर १६ अरीरचदिमंस्तवंमुरहराब्जनेत्रोविकल्पशीरमभदथोत्थितोममसुभक्तिपुरादरः
भरीभरद्ध्यांजसाममपदाब्जपूजोत्सवैरवीभरदिदंजगन्ममवरोद्गान्निस्तनः १७ विष्णुर्जिष्णुर्भविष्णुर्मदुदरपिठरीपीठसंस्थास्लोकानूसंवीक्ष्यैवसुरासुरब्रजह
रब्रह्मेंद्रनारायणान् द्वीपाब्धिप्रवरान्नदीगिरिवनंकिंवेत्सुमेविस्मयन्नयीपठरिमंस्तवंश्रुत्तमघोघनाशायहि १८ प्रापंशीर्विधरप्युमेहरिमथोहस्त्वोद्गान्निसतंचास्तो
षान्ममपादपंकजलसद्गंगांगसंगोपमः प्रद्वेस्वैर्वदनश्रुतोरुसुरसानंदोस्यसत्कंदलीवाचामासुरसायनोत्तरझरीपूरेणपश्यांविके १९ यस्याधीशसर्वबलस्वभ
सितानंगांगमुरस्थितंपक्षींद्रप्रियवाहपूजितमुमावक्षोजशैलप्रियं भिक्षापूर्णकपालपाणिसुरतापस्स्थितंत्वांभजेत्र्यक्षंदक्षसुशिक्षकंपुरहरंचक्षुश्रवाकल्पकं २०
मानंगत्वगलंकृतंनागमगजाकांतंकुरंगाकघृक् हरिभूतभुजंगराजविलसद्गंगाकपर्दोज्ज्वलं लीलांगीकृतलिंगसंगतमहाफालेपतंगस्फुरज्वालालोलवरां
गभंगसुमहाद्विध्वजमागंभजे २१ हरपरहरघोरकाकोदरहारावभवोद्भवांतकंथार्तिपरिहरकराद्यशंकरत्रिजगद्बंधविरामदेवपाहि भवत्तवविभवावलोकभावा
भवनाशायकिलप्रवृत्तभावाः प्रभवायविसृष्टिसंस्थितोममकिंचित्तयिभावमादधस्व २२ शंभोबालेंदुचूडद्युतिविजितदिशस्तोमसीमानुधामप्रेमानेमहिमावन
लोकनविधौक्काहंहरिर्वाहरः विश्वाधीश्वरवेदजालसुमहानिश्वासविश्वासिनंतद्द्रातुंप्रभवेद्भवान्प्रभुरहोकिंवच्मितन्नेश्वरः २३ ईश्वरउवाच तद्ब्रह्मस्तुतितोषि
तोहमगजेतंचाब्जुवेलोकयन्तसेवाचमिमामवादिषमिमंताचैश्रुणुष्वांविके तेनैवाश्रुविनिर्गतोविधिहरीलोकंचसृष्टुंतदापातुंमामभिमतःप्रणम्यसस्रजेब्रह्मा
हरिःपात्यपि २४ अगाधबोधवेदजालमेवतेनिसृष्टमष्टमूर्तितामया ततोविसृष्टिरध्रुतेभवेत्स्वचायपूरिणीभवोद्भवार्षनस्तव एवंतेकथितंयुगोद्भवमहाधर्मं
युणंचार्गुणंश्रुत्वाहृष्टतराभवाशुगिरिजेकैलासमौलिप्रिये २५ सारंतेप्रवदाम्यहंपुनरपित्वंतूर्णमाकर्णमाकर्णयनिस्तीर्णाहितएवभारभुवनेमत्पादपूजादरा कृत
त्रेतानांताअनशनतपोभिश्चिरंतरंमखादौदीक्षायामुपसंदिशिवेद्वापरयुगे २६ कलौक्षीणेधर्मेप्रभवतिक्षणार्धेक्षततधियांशिवार्चीयांपुंण्यममभवत्तिनामैवविपुलं
नामकिंममनारलोकलियुगेगंगेवपापापहंकिंदानेमखजालवेदपठणेस्तीर्थाटनेनापिकिं २७ मल्लिंगंयदिदृष्टिसंगनसुमेभाग्यानिसृत्तेकलौतेनतापारत्नपःक्रियादिचरणं

सायंप्रदोषेभवेत् मल्लिंगालयंतुंगगोपुरमहाशृंगाग्रसंवीक्षणेनतुंभस्पृशिवातपेतकवैरः पुण्यैःकथाकर्षणैः २८ चंडालाश्वपचाश्चपुल्कसनराःसंकीर्णजातुद्भवाः
तेवैश्रंकरिस्थावराअपिचराःमल्लोकवासाःकलौ मदुत्सवविलोकिनासुकृतपुंजमेतत्कलौभवेत्विभवाधिकोप्रभवतेचनीचोजनः २९ अनंतमहिमास्यदंभुविकलौ
हिलिंगार्चनंकरोत्यपिचपश्यनिसममुमेतयोर्वैफलं कांतारेनिवसंतिशांतमनसास्तांतहृदब्जस्थितंतंकालानकमधकांतकमुमाक्रांतंसमर्च्यादरात् ३० कालप्रायमुहा
नवलोत्तरकलौनलकीलजालानलज्वालादाहविवर्जितांजिवपुतास्तिष्ठंतिलोकोत्तराः स्कंदउवाच एवंसाशैलकन्याश्रुतिवराशिखरेत्तंससहृक्रूधारंसंस्तुत्यप्रमथाधिरा
जमगजावाचंवृभूषेपुनः भाग्यानांकलिकालजातजनुषांभक्तिप्रभाविस्तरंश्रोतुंभव्यचरित्रमद्भुततरंदेवेचदेवेदितं ३१ देव्युवाच केभाग्याभव्यरूपातपिशिव
भजनाद्भावपूताश्चभावास्तेषांकिंचरितंभवेत्कतरणांमह्यवदेनप्रभो त्वद्भावानुगताभवोद्भवभवांभोधेःश्रुतंतारकंभूमानंदघनप्रसीदभगवनत्वद्भावयुक्तास्यहं ३२
येपापप्रमोषरहिताःसुकृतीकृतीसभाषासुवापरशिवंस्तुवनेविशेषात् संशोषितापचनिचयास्तवनभक्तिभावैस्तस्यैषितत्रिवनाप्यनिशेषजानाः ३३ इतिश्रीशिवरहस्येनव
मांशेसदाशिवाख्येशिवगौरीसंवादेविष्णुब्रह्मकृतशिवस्तुतिर्नामपंचदशोऽध्यायः १५ स्कंदउवाच नदागिरिजयापृष्टःत्रिकालज्ञस्त्रिलोचनः भविष्यच्छिवभक्तानांभक्तिं
संवीक्ष्यविस्मयन् १ मौलिमांदोलयन्देवोबभाषेवचनंमुने श्रुण्वत्सुभृंगिगणपैःमुनीशैश्चसुरैस्तथा २ प्रभावंशिवभक्तानांभविष्याणांकलावपि ईश्वरउवाच शृणुदेवि
भविष्याणांभक्तानांचरितंकलौ वदामिसंग्रहेणैवश्रवणाद्भक्तिवर्धनं ३ गोपनीयंप्रयत्नेननारव्येयंयस्यकस्यचित् पापघ्नंपुण्यमायुष्यंश्रोतॄणांमंगलावहं ४ पापक
र्मैकनिरतान्विरतान्सर्वकर्मसु वर्णाश्रमपरिभ्रष्टानधर्मप्रवणाञ्जनान् ५ कल्पच्योमज्जमानांस्तान्दृष्ट्वानुक्रोशतोंबिके मदंशजानदेवेशिकलावपितपोधनं
केरलेषुतदाविप्रंजनयामिमहेश्वरि तस्यैवचरितंतेद्यवक्ष्यामिशृणुशैलजे ७ कल्यादिमेमहादेविसहस्रद्वितयात्परं सारस्वतास्तथागौडामिश्राःकर्णाजिनाद्विजाः ८
आममीनाशनादेविआर्यावर्त्तानुवासिनः औत्तराविंध्यनिलयाभविष्यंतिमहीतले शब्दार्थज्ञानकुशलाःतर्ककर्कशबुद्धयः जैनाबौद्धाबुद्धियुक्तामीमांसानिरताःकलौ १०
वेदबोधकवाक्यानामन्यथैवप्रबोधकाः प्रत्यक्षवादकुशलाःशल्यभूताःकलौशिवे ११ मिश्राःशास्त्रमहाशस्त्रैरहंतोछेदिनोंबिके कर्मैवपरमंश्रेयोनेवेशःफलदा
यकः १२ इतियुक्तिपरामृष्टवाक्यैरुद्बोधयंतिच तेनघोरकुलाचाराकर्मसाराभवस्तथा १३ तेषामुद्धारणार्थायस्वजांशेमदंशजः केरलेशल्लग्रामेविप्रप
त्न्यामदंशतः १४ भविष्यतिमहादेविशंकराख्योद्विजोत्तमः उपनीतस्तदामात्राविदांस्तांगानदहिष्यति १५ अब्दादर्वधितत्तःशब्देविहृत्यससुतर्कजा मतिमीमां
समानोसोकृत्वाशास्त्रेषुनिश्चयं १६ वादिमत्तद्विपवरान्कुकरोत्तमकेसरी भिनत्त्येवमहावुधान्सिद्धविद्यानपिद्रुतं १७ जेनान्विजित्यतरसातथान्यान्कु

मनान्नुगान् तदा मातरमामंत्र्य परिव्राट् स भविष्यति १८ परिव्राजकवेषेण मिश्रानाश्रमदूषकान् दंडहस्तस्तथा कुंडी काषायवसनोमलः १९ भस्मदिव्यत्रिपुंड्रांकोरु
द्राक्षाभरणोज्वलः तारुरुद्रार्थपारीणो शिवलिंगार्चनप्रियः २० स्वशिष्यैस्तादृशैः घुष्यन् भाष्याब्वाक्यानि सोविके मद्भक्तविद्यया भिक्षुर्विराजति शशांकवत् २१ सोद्वैतो
छेदकान् पापान् तुच्छाद्याक्षिप्य तर्कतः स्वमातानुगतान्देविकरोत्येव निरर्गलं २२ तथापि प्रत्ययं तेषां नैवासीत्क्षुतिदर्शनैः मिश्राः शास्त्रास्त्रकुशला तर्ककर्कशबुद्धयः २३
तेषामुद्बोधनार्थाय यतिष्येभाष्यं करिष्यति भाष्यघुष्यमहावाक्यैः तिष्यजातान्हनिष्यति २४ व्यासोपदिष्टसूत्राणां द्वैतवाक्यात्मनो शिवे अद्वैतमेवसूत्रार्थं प्रामाण्येन
करिष्यति २५ अविमुक्ते समासीनं व्यासवाक्यैर्विजिग्य च शंकरं स्तौति हृष्टात्मा शंकराख्योथमस्करी २६ शंकर उवाच सत्यसत्यं नेहनानास्ति किंचिदीशावास्य
ब्रह्म सत्यं जगस्यि ब्रह्मैवेदं ब्रह्म पश्चात्पुरस्तादेको रुद्रो न द्वितीयो वतस्थे २७ एको देवः सर्वभूतेषु गूढो नानाकारो भासि भानैस्त्वमात्मा पूर्णोपूर्णो नामरूपैर्विहीनो
विश्वानीतो विश्वनाथो महेशः २९ भूतं भव्यं वर्त्तमानं त्वयीशे सामान्यं वै देशकालादिहीनः नोते मूर्तिर्वेदवेद्य स्त्वसंगोसंगीवत्त्वं लिंगसंस्थो विभासि २९ त्वद्धा
सावैसोमसूर्यानलेंद्राभीषैवोदेत्येषसूर्यश्च देवः त्वं वेदादौ स्वर एको महेशः वेदांतानां सारवाक्यार्थवेद्यः ३० वैद्यो भेदः सर्वभूताद्यवेद्यो भिद्यैद्रूपो वैतवह
त्ममोद्य ओंकारार्थः पुरुषस्त्वं ऋतं च सत्यज्ञानानंदभूमासि सोम ३१ वद्धो मुक्तो नासि संगी घसंगो प्राणप्राणो मनसस्त्वं मनश्च त्वत्तो वाचो मनसा संनिवृत्ता त्वत्त्वा
नंदज्ञानिनो त्रस्यभावाः ३२ त्वत्तो जातं भूतजालं महेश त्वया जीवत्येव मेवं विचित्रं त्वय्येवांते संविशत्येव विश्वं त्वावैको वा स्तुवते स्तव्यमीश किंचिज्ज्ञात्वा सर्वभासेव
वुध्यात्वामात्मानं वेद्मि देवं महेशं ३३ ईश्वर उवाच इति शंकरवाक्येन विश्वेशास्यादहं तदा प्रादुर्वभूव लिंगात्स्वात् लिंगोपि महेश्वरि ३४ त्रिपुंड्रविलसत्फाल
चंद्रार्धकृतशेखरः नागाजिनोत्तरासंगो नीलकंठस्त्रिलोचनः ३५ वरकाको दरानस्थराजहारस्त्वयां वया तमब्रुवं महादेवि प्रणातं यतिनां वरं ३६ शिष्यैश्चतुर्भि
श्च युतं भस्मरुद्राक्षभूषणं ईश्वर उवाच मद्दर्शनस्त्वं जातो सिभुवि चाद्वैतसिद्धये पापमिश्राश्रितैर्मार्गेर्नजैर्दुर्बुद्धिवैधकैः ३७ भिन्नेवैदेकसंसिद्धे अद्वैतेद्वैतवा
कातः तद्वेद्गिरिव्रजस्त्वं संजातोसि मदंशतः ३८ द्वात्रिंशत्परमायुस्त्वे शीघ्रं कैलासमावस एतत्प्रतिगृह्णाण त्वं पंचलिंगं सुपूजय ३९ भस्मरुद्राक्षसंपन्नः पंचाक्षर
परायणः शतरुद्रावर्त्तनैश्चतारेणभसितेन च विल्वपत्रैश्च कुसुमैः नैवेद्यैर्विविधैरपि त्रिवारं सावधानेन गच्छ सर्वजयाय च त्वदर्थे कैलासाचलवरसुपालीगनमहा
समुद्यचंद्राभस्फटिकधवलं लिंगकलकं समानीतं सोमाद्युतविमलमोल्यं च यपरं कलौ त्लिंगार्चायां भवति हि विमुक्तिः परतरा ४२ स शंकरो मां प्रणनाम मस्करी मयस्क
रं तस्करवर्यमार्यै संगृह्य लिंगानि जगाम वेगवान्भूमौ सुब्रह्याहतमिश्रजेनान् ४३ तयोगभोगभोगवरमुक्तिसुमोक्षयोग लिंगार्चनात्प्राज्ञजयस्वकाश्रमं तान्वैविजिग्यत्त

साक्षतशास्त्रवादैर्मिश्रीन्सकांचामथसिषिमाप ४४ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेशंकरप्रादुर्भवेषोडशोध्यायः १६ श्रीशिवउवाच पुनःकलौसह
स्राणांत्रितयामंतरंशिवे भूसुरोभासुराचारोभवोद्भवपदार्चकः १ भस्मरुद्राक्षसंपन्नःपंचाक्षरजपादरः रुद्रसूक्तजपासक्तःत्यक्तान्यसुरपूजनः २ शिवलिंगार्चनपरः
शैवःशिवपदार्चकः तत्संगसंगतःशैवाभविष्यंतिकलावपि ३ ममभक्तंनराःसंगपापसंघेकभंगकः चोलेथभवितादेशेसह्यजातीरशोभनः ४ लिंगसंघैकसुभगः
शिवक्षेत्रवराश्रयःतत्तीरेचंपकाशोकनारिकेलोरुफानसैः ५ लिकुचैर्वरमोचाम्रतमालद्रुमशोभिते नानाशिवालयोत्तुंगगोपुराग्रविराजिते ६ विल्वमंदारपुंन्ना
गकोविदारामलकाकैः शोभितेसह्यजातीरेविनिंदितत्रिविष्टपे ७ कास्मीरस्सर्वस्वसारभूतोत्तमोत्तमं श्रीकंठादिमहालिंगसेवितेतीरयोर्द्वयोः ८ जंबुके
शंमातृभूतंत्तरारलेश्वरालयेऐरावतेपुष्पवनेध्वनेशंचशमीवनं ९ जप्येशंश्रीप्रयाणंचक्षीरिणीविपिनेशिवे श्रीसुंदरपुरंदिव्यंदक्षिणावर्त्तमेवच १० कुंभघो
णस्वामिशैलंदुर्गेशंघनुकेश्वरं मध्यार्जुनंतथापुण्यनागेशंगोवटेश्वरं ११ कोटीश्वरंमंगलेशंचतथाम्रचद्रुतीश्वरं तथैवकंसनगरंश्रीवांछेनेजनीवनं १२
श्वेतारण्यमयूरेशंश्रीकालहरांनथाछायावनंचकद्दालंवेदारंण्यसदाविके १३ कमलालयमीशानीलिंगालयमनुत्तमं अन्यानिदिव्यलिंगानितस्मिन्चोले
महेश्वरी १४ निचोलभूतपृथ्व्यास्तेदेशोयंभारतेविके तस्मिन्सत्योद्भवातीरेग्रामसाहस्रशोभिते १५ द्विजाग्रहारसंपन्नेनानासस्यविराजिते वेदवादरतैर्विप्रैः
शास्त्राध्ययनकोविदैःमखिभिःसुरवसंवासैःसेवितेजनसंयुते भस्मरुद्राक्षलिंगार्चानिरतैरुपसेविते १७ मठोपकरणैर्दिव्यैयत्यावसथकल्पितैःयतिभिर्नि
यतैश्शैवशिवयोगपुपसेविते १८ तनच्छिवालयोद्भूतदिव्यतूर्यविनादिते नरनारीगणाकीर्णब्रह्मविट्शूद्रसंकरैःविपणापणवीथीभिःशोभितेवणिजैरपि
फलपुष्पावनमितवनराजीविराजिते २० राजीवहल्लकोल्लासिसरोवरविराजिते छायावृक्षाक्षतछायामंडपैश्चविराजिते पानीयशालाविरतपानीयहृ
षितेजने दिव्यान्नसत्रसंघुष्टद्विजराजोपशोभिते २२ महेश्वरस्योद्योगकर्षज्जनविराजिते क्वणत्कंकणनिस्वानशोशुभ्यगणिकावृते २३ नक्तंदीपावली
जालैरुच्चल्लिंगालयैर्वृते महादेवमहोद्योगअभिषेचनकांचनैः २४ पुरुषैश्चावणैश्चैवनानासंभारपाणिभिः नारिकेलेक्षुसाराम्रफानसैर्लिकुचैरपि २५
मोचापंचामृतक्षीरघृतक्षौद्रसुशर्कराः तिलतैलदधीभिश्चगंधपुष्पाक्षतादिभिः २६ विल्वपंकजमंदारमल्लीसरविराजिते नैवेद्यशर्करापूपस्वादन्न
पायसैरपि २७ धूपदीपावलीभास्वन्नीराजितशिवालये तांबूलवीणावेणूथदुंदुभ्याघानपूरिते २८ शिवालयेषुलिंगाग्रनृत्यद्वारांगनायुते विच्छिन्नसं
धिकरणवरगोपुरमंटपान् २९ सुधाधवलितोधारानूपाषाणेरिष्टकाचितान् नदीसुरेवरस्वच्छतीरबंधोरुमंटपैः ३० छत्रचामरपंक्तीभिर्वाहनानांच

कारणैः तद्भित्तिचित्रीकरणाद्रुद्राक्रीडादिलेखनैः वृषोत्सवरथारूढशिवोत्सवनिरीक्षणैः कुर्वंति चोलावनिपास्तेषोडशमहेश्वरी ३२ एवंकैकर्ययुक्तास्तेचो
लास्तत्रैववंशकाः तस्मिन्देशेविप्रवरोहरदत्तनामदंशजः ३३ अशेवगजपंचास्योभविष्यतिमहेश्वरि तत्रकंसपुरेदेविअग्नीश्वभक्तिमान्द्विजः ३४ बभूवहरद
त्ताख्योमदंशोयंद्विजोत्तमः श्रीवांछावासिनः कन्याभस्मरुद्राक्षधारिणः ३५ शैवस्यतस्यसामातादत्ताशैवायसातदा तत्पिताकलिकालुष्यबलतोमोहमास्थि
तः ३६ तस्यचक्रांकितैःसार्धंतन्नचक्रांकितोभवत् मृदोर्ध्वपुंड्रसच्छिद्रंदधारकिलपापतः ३७ द्राविडानिभषनृपापेशुनामिवनिरंतरं एवंस्थितेथविप्रस्यमहीला
कमलोपमा ३८ वीथीस्थविपलीभिःयैयोनिसंशिवालयं स्नात्वामरुद्बधातोयेनत्वाचाग्नीश्वरंग्रहात् ३९ सखिभिःसायेयोगेहंभर्त्रासंताडितापिसा तस्यास्त
भेविवृत्तोस्त्वकेऋदीपोपमंमहत् ४० मयैवप्रेरितंतत्तेजःप्रविशंतन्मदंशकं सादधारतदागर्भंवर्धमानंदिनेदिने ४१ ततःसुषावकालेनकुमारंमित्रपार्वती सोप्यव
र्धतकालेनपित्रोरानंददायकः ४२ पांसुक्रीडास्वपिशिवंपांसमंसोप्यपूजयत् भस्मरुद्राक्षधृक्नित्यंसवयोभिश्चबालकैः ४३ तत्पिताप्राहरंतंचनित्यंपुत्रंशि
वार्चकं उपनीतःसकालेनवेदानज्ञयाहशास्त्रवित् ४४ उग्रप्रसादादृत्सुग्रातस्याभूद्गुरुसिरुत्तमा समस्तोसद्द्यज्ञातोयेवृतनित्यक्रियाबटुः ४५ भस्मदिव्यत्रि
पुंड्रांकोरुद्राक्षस्रगलंकृतः श्रीमदग्नीश्वरंनत्वातथान्यान्ब्राह्मभवान्यतीन् ४६ अग्रहीत्सर्वविद्यास्ताःविद्याधिपपदार्चकः तत्पिताप्राहरंतंचनान्नतोय
प्रदायकः ४७ तन्मातापुत्रवात्सल्याद्गृहप्रांतेचतंतदा समाहूयतस्थैकांतेददात्सन्नंदिनेदिने ४८ भिक्षित्वासोपिविप्रेभ्योगृहीत्वान्नमभूभुजत् कालेननि
धनंप्राप्तःतत्पितानरकंगतः तस्योचितक्रियापुत्रश्चकारद्विजपुंगवैः मात्रावासीद्गृहेनित्यंशिवमभ्यर्च्ययंतदा ५० विवाहायमतिंचक्रेकन्यांकोप्यदद्विजः ता
मुद्वाह्यमहासोमैरणध्याश्रमतत्परः ५१ देवंलिंगेर्चयंनित्यंत्रिकालंभस्मभूषणः अग्नीश्वरंतथानत्वासह्यग्रामाणिसंचरन् ५२ तत्रतत्रमहेशानंनत्वायातिस
नित्यसः तस्यभक्तिंतथात्वालादृस्युमानाहिवैष्णवाः ५३ ऊचुस्तंक्रोधताम्राक्षाःक्रक्षाश्वद्विजाधमाः वैष्णवाऊचुः भोभोविप्रार्भकत्वंहिमहादेवपदार्चकः
शिवोत्कर्षंत्वमस्माकंप्रमाणंकुरुमाचिरं ५४ नोचेत्सतस्यचक्रांकोभवत्वंत्वत्पितेवयमः शिवोत्कर्षप्रमाणेनयदिप्रामाण्यद्रोहिनः ५५ भस्मरुद्राक्षसंपन्नाःशिव
लिंगार्चकाःसदा भवामोनात्रसंदेहःसंतप्तावैत्वमावस ५६ स्कंदउवाच इतिवैष्णववाक्येनहरदत्तोतिहर्षितः निवेद्यतत्तदाराज्ञेचोलभूपंनिरीक्षितुं ५७
शिवलिंगास्यचोलोपितत्रागात्सेनयासह अग्नीश्वरंतथानत्वाहरदत्तंचवैशिवे ५८ वैष्णवांस्तान्समाहूयलिख्यपत्राणिचैतयोः विस्तारमायसंतप्तंकृत्वाग्नी
शस्यसंनिधौ ५९ आहूयनृपतिंतत्रब्रह्मक्षत्रविशस्त्रियःवैष्णवांस्तान्तथाशूद्रान्संकरान्हरदत्तकः ६० स्नात्वाकवेरजानोयेभस्मरुद्राक्षभूषणः प्रदक्षिणंत्रयंकृ

लानत्वाचाग्नीश्वरंशिवे ६१ उत्फुल्लपद्मसंकाशंनमास्तह्यनदायसंऊर्ध्वबाहुरथोवादिवेदसारवचोद्विजः ६२ पश्यत्सुजनसंघेषुवैष्णवेषुनृपेषुच हरदत्तउवाच
महादेवोदेवःश्रुतिशिखरमौलिस्थवचनैतथान्येविष्णवाद्याविधिहरिहरेंद्रानलयमाः महादेवाज्ज्ञाताश्शृणुतवरसोमेनजनिताअतोवेदैर्वेद्योभवतिशिवएकःशि
वकरः ६३ मखानामेवायंप्रभुरखिलविश्वाधिकहरोमहर्षिर्वेदादौस्वरजनिततारःपरशिवः यतोब्रह्मेंद्राद्याहरिरविरहोरुद्रनिवहाःप्रसूताध्येयोयंश्रुतिशिर
परवाक्यैःपरशिवः ६४ ऋतंसत्यंदेवःपुरुषपरमोभूत्तहृदयानमोंतानांशेषोश्रुतिवरमहारुद्रवचसा स्वेरंतर्ध्येयोभवतिसहिभर्गेनवचसाद्विजैर्गायत्र्यांचप्र
तिपदमुपास्यःपरशिवः ६५ यतोवाचःशंभोर्भवनिचनिवृत्ताश्चमनसामहानंदोयस्माद्भवतिजनतास्वैवनिपुणाः जगद्यस्माज्ज्ञातंप्रभवतिमहेशेनजनितंअतोने
तस्मिन्प्रद्भवनिचविलीनंपरशिवे ६६ द्विजानांजाबालश्रुतिशिखरवाक्यैश्चविहितोमहात्रैविद्योक्तःश्रुतिगदितवर्णाश्रमविधिः शिवस्यार्चालिंगेश्रुतिगदितभ
स्मासविधृतिःजपोरुद्रस्यायंशिवगदितपंचाक्षरमनोः ६७ विष्णुब्रह्मानलेंद्रामुनिनृपदितिजायस्यलिंगार्चनाद्दैसंप्राप्ताःपदवींसदैवमुदितास्तेकर्मदेवाजनाः
एतत्सत्यमहोत्रिसत्यमधुनावच्मीदमग्नीशितुःसांनिध्येनिवसामिशीनसुमहापद्मेवनत्वायसे ६८ इत्युक्त्वाहरदत्तकस्त्रिजगतीनाथंप्रणम्यादरात् निस्तीर्णेसु
महायसोरुशयनादुत्तीर्यराज्ञार्चितोशैवेंद्रैर्हरभक्तिभावजनितैःसानंदबाष्पांबुभिःलोकैःसाध्विनिनंदितोममकृपापीयूषवारान्निधौमग्नस्तान्द्विजवैष्णवाधम
पशून्भस्माक्षपूतान्करोत् ६९ विप्रःकश्चनविप्रवध्यजमहादोषैर्युतोनिंदितोविप्रैर्वैहरदत्तकेनसततदायांसंभोजितःपावितः मन्नाम्नेवशिवेतिनसकृदुमेम
ल्लिंगसांनिध्यगोविप्राघासवरंप्रदायवृषभंमादत्तवक्रंकरोत् ७० एवंकलावपिभवेतिममेष्टशैवालोकायदर्शितुमुमेममभक्तिभावं तेसामिसोमसुल
लामविदीप्तनेत्राकैलासमेत्यसुखितानिवसंतिशैवाः ७१ शैवंग्रंथानुवंधद्युतिजितजनेघूद्यतनमोप्यभेद्यंनिर्भिद्यश्रुतिगदिततात्पर्यवचनैः द्विजैःशैवै
रंतेकलिकृपथकालुष्यजनितंसदेहःकैलासंममसहिशिवेयास्यतिद्विजः ७२ कलौछंदोगोपिश्रुतिशिखरितात्पर्यवचनैर्महाग्रंथोद्बोधैर्जयतिमतवादि
द्विपकरीन् भिनत्त्येवंदीक्षांक्षपितसुखवृत्तिःशिवपदेशिवेदभ्रस्थानेभवतिचनतोंतेममगणाः ७३ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेहरदत्तचरिते
सप्तदशोऽध्यायः १७ ॥ श्रीदेव्युवाच केतेभाग्याशिवभक्ताभगाभवपदार्चकाः किंतेषांचरितंशंभोविस्तरेणवदस्वमे १ स्कंदउवाच इतिदेव्यामहा
देवःपृष्टस्तुष्टोऽभ्युवाचतां कैलासेलास्यसदनेमदनांतकरोहरः २ महादेवउवाच शृणुष्वैकमनाभद्रेमद्भक्तचरितंमुदा कलावपिभवंत्येवमत्प्रसादाच्च
शांकराः ३ शांकराशंकरेभक्तिमानसाःकमलानने मत्तुल्यास्वस्तयेलोकेतेभवंत्यवतारकाः ४ तारकाःपापसंघानांवराकाअपिशांकरि तदग्रेचरितंतेषां

लोकानांविस्मयावहं ५ भविष्यतिकलौदेविमद्भक्तचरितंसदा भक्तिंदर्शयितुंलोकेमहींसष्टामहेश्वरी ६ त्रिषष्टिपरिमाणास्तेभक्तिप्रामाण्यदर्शिनः तद
ग्रेमुनिमुख्यानांउपमन्युमहाद्युतिः ७ भक्तिप्रभावंसर्वेषांभक्तानांवदतिस्वयं तदेतत्तेप्रवक्ष्यामिनास्तिसंग्रहविस्तरं ८ वदामितेमुदादेविसदालोकेषुभू
तये मद्गणस्यमहादेविसुंदरस्यकथाश्रयं ९ कैलासेममदेवेशिनानाश्चर्यसमन्विते उद्दालसालकृतमालतमालनालबालाम्रजालवरबिल्वसमूल
मूले लिंगानुषंगवरभूधरसंगशंगमातंगतुंगसुकुरंगकिर्णाधिकांते जालावलीजटिलफालनलाभिरामनिर्यत्कृशानुशरजालविशालमार्गे लो
लाक्षकालकृतनीलसम्मूलदग्धकामांगभस्मसगिरीश्वरमौलिमूले ११ उच्चच्छशांककरसन्निभपर्वतेंद्रश्रीमौलिलिंगकुलधामकलोत्तमांगे गंगा
तरंगभवनीरजफुल्लगंधबंधद्विरेफवरसारसकोककांते १२ उत्फुल्लकेतककदंबजकर्णिकारमालूरपुष्पसहकारभवोरुवाते केकारवैःपरभृताशुकशा
रिकानांसारंगवृंहिततरवैःगिरिसानुजाले उद्घोषितांतरमुखांतरसारभारनिर्यत्प्रभाकरकरैःकलधौतशैले मुल्लोजमल्लिवरवल्लिसमूहपालीझिल्लीगणे
श्वररणवृंदजाले १४ निःसाणवाणकरघोषमहोरुहासवाद्यन्मृदंगवरडुंडुभिनादयुक्ते कुंदेंदुसंनिभमहावरसागरास्थकंजोरुनादवधरीकृतदिङ्मुखौघे
१५ मुग्धेद्दृषेंद्रवरगर्जनतर्जितोरुमातंगसिंहहरिणीकरुणाक्षकूले उत्पुच्छचामरगणैस्सरमरीवृकादिदंष्ट्रैःहयारिगणधावनमौलिजाले १६ वातादिघ
षणमहावरवेणुमौलिसंजातवह्निशिखरारुणकांतिकांते सद्गंधगंधवहवंधुरधूमतांतगंधैर्विसर्पितवरागरुदेवदारे १७ कैलासशैलमणिगोपुरमौ
लिजालकुंभोच्चनामलमणिव्रजकांतिकांते दोधूयमानसुपताकततिप्रभाभिरादीपितेतिमिरहारिणिपर्वतेंद्रे १८ अदलितकदलीदलेरुभारस
न्नारिकेलसुरसालसुमौलिभारैः आंदोलितेचसुसमीरणकारणेचसंतारणेगिरिशिखासुसमीरकांते १९ मणिगणसुखवालुकाभिरामेगिरिमौलौ
गणवृंदतोषयुक्ते गिरिगरिमाधरिमानुसानुभानुद्युतिविद्युत्प्रभभाविततेतेच २० फणिफणामणिजालवालविद्युत्प्रभयाभासितकाशितांतरेगिरौच
तरुणारुणप्रभाभीरमद्युतिविद्युत्प्रभशैलमौलिजाले २१ तत्सौधजालपरिक्लिप्तगवाक्षशिक्षाशिल्पेषुनाल्पमतिभिःपरिचिंतनीये तस्मिन्कैलास
मौलौपरिमलकुसुमासारधारानुगंधद्रूधाभिधावप्रतिनगकुसुमामोदषट्पादकांते २२ शांतेशैचांबुजवृंदवंभररवैर्वैतंसिकैमारुते मत्सादंबु
जपूजनोत्सवमतिकश्चिद्गणेषत्तमौतत्पुष्पापचयापसंप्रतिययौकैलासमौलौवनं समुल्लसितयौवनामदनकोटिकांतप्रभाविभासितदिगंतरोभसित
भूषदिव्यांगकः २३ मदेभकरसप्रभप्रबलहस्तदंडोज्वलत्रिपुंड्रललितालको सुरवरारिसंमर्द्दनः रुद्राक्षांतमहारकंठवलयोनंगांगभंगार्चकोलिं

गेत्तुंगसरोजबिल्वकुसुमासारैश्च संपूजकः २४ तस्मिन्पुष्पवनेसमीरणगलत्पुष्पोच्चयोच्चद्रुमक्षौद्रासारपरागरंजितमहीपीठेसुशीतेतरा माकंद
द्रुमपल्लवोत्सवलसद्वासंनिकेचांतिके उत्फुल्लारुणपद्मरागसदृशप्रोद्यन्मणींद्रप्रभाभास्वत्कोकिलकाकलीरवयुते नाम्नाप्यसौसुंदरः दृष्ट्वातांचकोर
मेकलासुकुशलांपंचेषुबाणाहतः २६ मुंचत्स्वंनयनांबुजांचलगलत्स्थैर्योवरोसौयुवा तवालीपालींगतिजितमरालींचसततदाशिवेव्यालीवेणींमणिगण
सहस्रालकभरां स्मरांभोधेःकेलींवनभुविसुगांधर्वसरलींविशेषाज्ज्ञायंतींस्मरसरणिकांतांसदृशे मत्तेभकुंभसदृशोरुकुचाग्रभागसंलग्नचूचुकभरध
रीतोरुबिंबां २८ धंमिल्लभागकृतमल्लिसमूहगंधबंधद्विरेफचिकुरांमुकुराभवक्त्रां तस्याननेंदुपरिकलितकलंकशंकराजत्सुधांशुमिवतांतिलकानफा
लां २९ आलोलमारशरकृत्तमहोरुवक्षात्मक्षार्चकोपिनशशाकततदाक्षजालं सापिप्रमोदमदभारकटाक्षसौरीषट्टिकासिमुखपंकजजातहर्षा
तंचापिसुंदरवरोत्तमयौवनोद्यत्सद्वृत्तगात्रमभिवीक्ष्यजगामहर्षं नावुद्यतोस्यतसुमन्मथवाणजालविषंगकौमदनंगेलिषुजातहर्षौ ३१ किंचिद्विहस
वनमध्यनिकुंजसीम्नीसेवाभिलग्नहृदयौययतुस्तदानीं तावागतावभिसमीक्ष्यममांतिकेतंत्वत्सन्निधानरसिकामथतांचदृष्ट्वा ३२ दृष्ट्वासहर्षमध
नातमवोचमेवंतंसुंदरंमदनबाणगणाभितप्तं ईश्वरउवाच त्वंसुंदराशुअविभोगपरंपरासुकिंचिद्विहस्यममसन्निसुपश्यलिंगं योषातवैवभवतां
कमलेवविष्णोरेषासखीकमलिनीसततंहिदेव्याः ३३ इत्थंमद्वदनांबुजाच्युतमहाविद्युन्मयानोपमंवाक्यंसंश्रवणांउजंचलभरैःसंपुष्टवेनादृशं
प्राणांसीद्विनयेनपाहिमतिमान्मागस्करःसुंदरःतुष्टावाष्टतनुंप्रहृष्टहृदयोनिष्टावताचेतसा ३४ सुंदरउवाच नाकनाथविनायकस्तुतभेकभ
क्षकहारतक्षककुक्षिसंस्थितलोकरक्षकवीक्षणाक्षतमन्मथानकपालकमुनिसुतजीवदायकहस्तशस्तविरिंचिमस्तकपाहिमामखिलांतकांत
कदेवदेवभवांबुधेः ३५ सुखतारकावमदुन्मुखप्रभपार्श्वषण्मुखदुःखभंजकसर्गसर्जकतर्जितासुरगर्जनोर्जितवर्जिताखिलपापतापनिवारका
वमखोन्मुखोत्सुकलेखशिक्षकगांगतुंगजटोत्तमांगसुसंगबालकुरंगफणिधरलिंगसंगतभस्मधूसरितांगाहस्करारुणितेक्षणक्षतपापघस्मर
तस्करोत्तमघानप्रभोत्तमकंधरेश्वरभूरथस्थितचंद्रखंडशिरोमणे ३६ गजचर्मवर्मचराचरस्थितविष्णुचक्रविदायकपंचवक्त्रचतुर्मुखस्तुतछंद
संगणदायकाच्छादिताखिलविश्वजन्मजगत्स्थितिप्रविनाशनावनजंजपूकवरप्रदायक ३७ रणज्झणद्ववनूपुरोत्तमपादपंकजटंककरहर
देवतटिनीजूटजटरीलोककुंठितपापवृंददविकुंठपूजितपादमृडहरडमरुगध्वनिनादितभुवनडंबरकुंडलीश्वरकुंडलप्रियचंडभानुसुतानिदा

यकमंडलीकृतपर्वताधिपचंडदंडितवैरिपुरवरखंडनोत्थितकांडगुरुतरमुंडषंडविराजितेश्वरखांडवाशनलोचन ३९ पुंडरीकत्वचावि
भूषितवेतंडवरशुंडगुरुत्वनिभरम्यभुजदंडधारितवरकोदंडपंडितोत्तमभंडजनहरकर्मकांडनिषूदन भक्तिदृढजरभक्तिदायकमूढपापहरहार
मूढजनतागाढहृत्तमभेदकार्कविभूषणीकृतपन्नगेश्वर सद्रत्नगोत्रोत्तमवासगुणगणनंदितानननताभ्यमानभवस्थितावननताम्रसंस्थितनस्करा
धिपदीनसदयसनाथनाथितमन्मथांतकदंदशूकफणामणिद्युतिरंजितांगदरिद्रनाशकदेवदेवदयानिधे ३९ मामवाद्य धनाधिपप्रियधेनु
पत्ररथप्रियाध्वरशिक्षवननायकाविविनायकप्रियवाहपूजितांबुजपादानताखिलमुक्तिदायकपद्मपूजितपापभयहरपन्नगप्रियपत्ररथवरपूज्य
मानपदांबुजपाणितारिवलवेदजालफणीश्वरोत्तमकंडलवंधमोचनबंधुरालकबिल्वपूजितबिल्वनेत्रवाणलिंगविहारशंकर ४० भद्रदायक
भस्मभूषितभक्तिदायकभीमभूमहेश्वरेश्वरमन्मथांतकविश्वसृक्वरहस्तशस्तकमस्तक यक्षपक्षविवर्जितेक्षणयक्ष्मरोगविनाशकराजरा
जकलाविराजितमस्तकसर्वदेवललामसोमभवहरभीमलोचनलालितोत्तमहस्तशूलसलीलकीलितविश्वकवामनागविभूषणीकृतवामदेव
विशोषकशाश्वताव्ययशंकरेशनिशाधिपोत्तमशेखरं ४१ षण्मुखस्तुतषड्जमध्यमगपापषंडविशोषणसर्वमुनिगणाहृतसंयोजविहारभृंगवरोत्त
मसामजप्रियकृत्तिधारणसामसंस्तुतदेवभवहरीशरभूतविषोल्वणीकृतसत्फणीगणशोभितहावभावविलासवैभवहारिताखिलविष्टपस्त्रि
यांतकरामपूजितदक्षयज्ञविनाशन ४२ लोकशिक्षकभिक्षिताखिलमौनिपक्षगत्र्यक्षजगदाध्यक्षमामवपाहिमां पाहिमामखिलार्तिनाशन
हरमहेश्वरशंकरकिंकरस्तवसंकरोपिभवेद्धरः किलतेक्षणात् ४३ क्षम्यतामखिलार्तिनाशनमत्कृतोसहमानतानेश्रुतावपिविश्रुताप्रणमामित
तोमहेश्वर वीक्षणेनमहोक्षवाहतवत्यप्रियः खलुतेनराणेनरोहिभवोद्भवतेपदांबुजपूजकस्त्वत्स्तुतोपरमूककोपिभवेद्गुरोथवृहस्पतिः ४४ रक्षमांशिव
त्र्यक्षरक्षकपक्षपातदृशानवपाहिमामपराधिनंभवमूढदार्ढ्यपरायणं यातवाप्यधिवत्कृताशिवमहेश्वरपाहिमावाङ्मनोविषयानतेस्तुतिरियंश्रुतिभि
लिंगैः ४५ भक्तितः शशिशेखराचमहेश्वरेश्वरपाहिमां ईश्वरउवाच इत्थंसंस्तुत्यसमांदेविसुंदरोविनयानतः अवाङ्मुखोदीनमनाव्यतिष्ठतकृतांजलिः
गंधैरनंगमदभिप्रियुलिंगमौलिंसंसिच्यचंदनविलेपनबिल्वपत्रैः ४६ संपूज्यधूपवरदीपनिवेदनाद्यैर्नत्वास्तुवंतिनतिभिः किलशैववर्याः योमानवाःस्तवमिदं
पठतिप्रदोषेनत्वाविभूतिकवचोमदजाक्षमालः भूत्वाविभूतिकवचोप्रसमीक्ष्यलिंगंस्तुत्वामहाघनिचयैःसविमुक्तएव भ्रांत्वमंविनिहत्यभवपदवीम

माहतात्मसुखीकाव्योत्तेजिशरीरकांतिविलसत्तत्वंत्विदं व्याहरन् ४८ नमाहृस्थिमुपेतिदिव्यसुमहायोनेश्वरस्यैवसोमंतत्वंमनेनेणपसोश्रुतिशिरोगतेतिगत्वागतिं
इति श्रीशिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे सुंदरस्य शापो नाम अष्टादशोऽध्यायः १८ ॥ ॥ श्रीदेव्युवाच देवदेव महादेव सृष्टिस्थितिसं
तकारक अनंगेनांगनायाश्च कमलिन्याविशेषतः १ सुंदरस्य महादेव किं वा चोक्तं गणाग्रणीः त्वयैव देवदेवेश शशिशेखर धूर्जटे २ अनुग्रहः
कथं तस्य कृतो देव दयानिधे तन्मे वद विशेषेण त्वत्कृपाह रशंकर ३ श्रीस्कंद उवाच इत्थं देव्या तदा पृष्टः शिपिविष्टो महेश्वरः तुष्टः कष्टहरस्त
स्या वचसाप्यष्टमूर्तिमान् ४ उवाच देवीमालोक्य सहर्षस्त्रिलोचनः मुनिश्रेष्ठ सुरश्रेष्ठे गणश्रेष्ठे श्रवत्त्वं शृणु ५ महेश्वर उवाच शृणु षण्गिरिजे तत्र
सुंदरेण स्तुतस्तदा तमब्रवं महादेवि सुंदरं लोकसुंदरं ६ श्रीईश्वर उवाच त्वं सुंदरगणश्रेष्ठ कमलिन्यानया सह सह्यजायास्तटे पुण्ये शिव
क्षेत्रं तटद्वये ७ श्रीकंठस्त्वलगिरिराड्मात्रभूतगिरौ तथा त्र्यणज्योतीश्वरे पुण्ये पुण्ये पंचनदे तथा शमीवने कृभवोणतथा मध्यार्जुने मुने मायू
रे तेजनीनाथ श्वेतारण्ये पद्रुतिस्थले ९ बिल्वारण्ये च श्रीवांछे तथा छायावने गणे लिंगालये तथा पुण्ये विशिष्टे कमलालये १० वेदारण्ये सेतुवं
धे हालास्ये च विशेषतः श्रीमद्दक्षिणकैलासे पुण्ये चैवारुणाचले ११ गोपर्वते च हस्त्यद्रौ पुंडरीकपुरे तथा स्तुत्वा मासम्पगाराध्य समायाह्यनया
गण कमलिन्यानया सार्धमाचर्त्तेच स्मृतिप्लवः भविष्यति च मानुष्ये निष्पमद्भक्तिगौरवात् १३ इत्युक्तो मां प्रणम्यासौ त्वां चापि गणपाग्रणीः क
लिनीसा कमलिनी मदनेनहतांतरा १४ ह्रियाकिंचिन्नतामांसा तुष्टाव शशिशेखरं कमलिन्युवाच चंद्रभानुकृशानुलोचन सर्वपावननाम
भुवनविरामबुधजनसोमस्तुतवरसामममदनशमनगराशनकोनुवेदमहिमानमीश्वरं तेंबुजासनवारिजेक्षणकावपीहस्तुवंचि तौमौलिमू
लविलोकनेपि चकस्तवेमनिमीहितेत्वमवेशमानंगसंगसरादिं तागामंगनार्धकृतार्धगात्रशिवत्रिनेत्रपवित्रमां १५ उद्धृताद्भुतदक्षयस्सुर
तामीक्षाभुजाध्यक्षनाध्वांक्षांगप्रभदैत्यहंत्वमदभिक्तत्वसंधुक्षितताधोक्षज उक्षाधीश्वरकेतनं स्मरहरापांगेक्षणं त्वां भजे दक्षाणामधिपंवल
क्षभसितापारंगत्र्यक्षाक्षत १६ मखमुखशिखिशाखाशेखरोद्भूतलेखासुखविशिखमयूखात्पक्तदुःखारवाहाः शिखिवहमुखनेत्रोतेजि
पद्मोरुमालाविकसनसुखखेल्कं त्वां भजे खंडपरशु १७ यज्ञेशविज्ञानद दक्षयज्ञविनाशकाज्ञाननिवर्तकेश त्वदाज्ञया यं विधिविष्णुसर्गः सं
वर्तने त्वापयमां विमुक्तेः १८ पवनानलदाशुषात्मकोशिखगोनपनेंद्रतनुभाक्त्वमेवशंभो तवमूर्तिभिराभिरेवलोकं शिव धत्से कृतजनेस्तिवर्णे

नाशः १९ स्कंदउवाच इत्थंदेवितयासम्यानवस्तुत्यास्तुतस्तदा प्रसन्नोस्मितयास्तुत्या तामवादिषमेवहि २० ईश्वरउवाच शृणुभद्रेविशा
लाक्षिभूसौत्वंसुंदरेएहि विहृत्यममकैलासमागच्छद्रुतमेवहि २१ जातिस्मराभवत्वंचममभक्त्याविशेषतः कमलालयमासाद्यलिंगालयम
नुत्तमं २२ गाननृत्तपरासाध्वीसुंदरेणामुनासह स्वकेलिषुविश्रांतासमायाहिमदंतिकं २३ इत्युक्तमात्रेचमयातदाकमलिनीगणौ प्रणेम
तुःमत्पदाब्जंभक्तियुक्तौदृढव्रतौ २४ प्रोचतुःपरयाप्रीत्यामांचत्वांचापितौतदा सुंदरउवाच देवदेवमहादेवशरणागतवत्सल यत्रयत्रभवेज्ज
न्मतस्मिंभक्तिःपदेतव २५ भवताभवपादाब्जेभवोद्भवसदावयोः कस्मिन्क्षेत्रेमहादेवतवसान्निध्यमुत्तमं २६ पुण्येसह्यापगातीरेशिवक्षेत्र
विराजिते नानाशैवजनाधारेद्विजग्रामसमावृते २७ तद्वदाद्यमहादेवत्वद्भक्त्यापृच्छतोमम स्कंदउवाच इतिसुंदरवाक्येनजातहर्षोमहेश्वरः
उवाचसुंदरंवीक्ष्यतदाकमलिनीमपि २८ ईश्वरउवाच भूवोमंडलमेतद्धिसप्ताब्धिपरिवेष्टितंवर्षेष्वपिचसर्वेषुभारतंपुण्यमुत्तमं २९ द्वीपेषुच
गणश्रेष्ठजंबुद्वीपोयमुत्तमः देशेष्वपिचसर्वेषुचोलोयंपुण्यकृत्तमः ३० तस्मिन्सासरितांश्रेष्ठाकावेरीपुण्यनिम्नगा दिग्भ्योदशभ्योगणपदक्षि
णादिक्विशिष्यते ३१ घटोद्भवमुनिर्यत्रविंध्यहृत्संस्थितःपुरा व्याघ्रपादमुनिर्यत्रसन्निधत्तेमहेश्वरः ३२ पुंडरीकपुरंयत्रधामतत्रकपर्दिनः ल
याहंनित्यसंनिध्यात्सायंताडवतत्पर ३३ सर्वैर्देवैश्चमुनिभिःगणवृंदैःसदानतः तत्रस्थितोहंदेवेशिगणेंद्रश्रुणुतत्सदा ३४ श्रीमद्दक्षिणकैलासेवि
लासोममसर्वदा यत्रदंतावलःपूर्वंपूजयामासमांतदा ३५ विरिंचिनारायणयोर्हंसक्रोडशरीरयोः अदृष्टमौलिपदयोःनिसर्गगतगर्वयोः ३६ अरुणा
चलरूपोहंतरुणेंदुशिखामणिः अचलेंद्रसदापश्यप्रदक्षिणपरःसरं ३७ अहंचिरगिरिस्तत्रेदमारध्यावयात्वया सन्निधास्याम्यहंतत्रतथागोप
र्वतेद्विज ३८ कंपातीरेगणश्रेष्ठसमरक्ष्याहंत्वयासह एकाम्रमूलनिलयःसन्निधास्याम्यहंसत्रतथागौदा ३९ सह्यापगापामूलेवैश्रीकंठेश्वरसंज्ञितः
साक्षाद्रत्नगिरीशोहंतृणज्योतीश्वरोप्यहं ४० तथामातृगिरौपुण्येसिंधुरारण्यसंस्थितः ध्रुतस्थानेतथापुण्येतयाजप्येश्वरेगण ४१ तथाहंसुंदर
गिरौक्षीरिणीविपिनेपिच दक्षिणावर्तकेस्थानेकुंभघोणार्जुनेपिच ४२ ब्रह्मारण्येविल्ववनेश्वेतारण्येगणोत्तम छायावनेचश्रीवांछेतेजनीविपिने
पिच ४३ दुर्गेश्वरेमंगलेचत्रिकोयेचमहेश्वरि तथैवाम्रवणेदेविवेदारण्येतथैवच ४४ कमलालयसंज्ञेचवल्मीकेश्वरसंज्ञितः श्रियायत्रतप
स्तप्तंबहुवर्षगणाग्रणी ४५ तत्रैववसमेवाशुकमलिन्यानयागण तत्राहंतवभक्तिंचपरीक्ष्यसुचिरंगण ४६ कमलिन्याविवाहंतेकारयामिसमाहितः

सेतुबंधेहममलोहालास्येप्यहमास्थितः ४७ ताम्रपर्णीतटेपुण्येशिवक्षेत्रेषुसंस्थितः अन्यानिपुण्यस्थानानिमेमेवगणपोत्तम ४८ एष्वस्थानेषुनियतंसेव
सन्नानधारया सुतांमांनियतोगौर्याकमलिन्यानयासह ४९ भक्त्यामांत्वंसमभ्यर्च्यकैलासंत्वंसदामम समायाहिमुनिश्रेष्ठैःशैवैःसर्वजनार्चितैः ५० चोले
द्रविडभूपालैःसेवितेदेशसत्तमे कमलालयसंस्थितेतस्मिनित्यंमुचुकुंदाद्यभिसेव्यपादः हरिणाशतमन्युनाचतत्रगणवृंदैःमुनिभिश्चसेवितोस्मि ५१
तत्रत्वंगणपाग्रेणनयात्वसंसेव्यामरवृंदपूज्यपादं परितुष्टःसततंवसेवभक्त्याममभक्तैरनयाविलासलोलः ५२ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्ये
नवमांशेसुंदरायशिवस्थाननिर्देशोनामएकोनविंशोध्यायः १९ जैगीषव्यउवाच सगणःसुंदरःशंभोःकथंक्षोण्यामवातरत् सावैकथंकमलिनीसंजा
तामुविकस्यवा १ कलेविद्वृषिमगमदुद्वाहोवाकथंतयोः तद्वदेवानुपूर्वेणगणेंद्रचरितंमहत् स्कंदानंदितमंदारत्वंसंकरनंदित सहैभिर्मुनिभि
र्देवैःगणैस्त्वंकंठतेमनः ३ वैकुंठपूज्यपादाब्जश्रीकंठचरितंसदा श्रोतुमुत्कंठितंचेतोभक्तस्यचरितंसदा ४ सूतउवाच तच्छ्रुत्वातंमुनिंप्राहक्रौंचारिश्च
रितंमहत् शृणुष्वेतितमाहूयध्यायन्शिवपदांबुजं ५ उवाचचरितंतस्यसुंदरस्यगणाग्रणीः स्कंदउवाच शृणुष्वजैगीषव्याद्यकलावपितपोबलैः भवशि ति
वपादाब्जध्याननिर्धूतकल्मषाः ६ ससुंदरःशिवादेशात्कमलिन्याभुवंगतः कस्यचिच्छिवभक्तस्यशिवक्षेत्रनिवासिनः ७ जंबूद्वीपेसह्यजापालीरंज
न्मापसत्तमः विप्रस्यदेवदेवस्यप्रसादाद्भक्तितत्परः ८ कुमारजन्मानंदेननिधिंप्राप्येवनिर्धनः सबाधिरिवचंद्रेणहर्षंसंप्रापसभूसुरः ९ विप्रेषुशिवभक्तेषुदत्वो
गोसधनादिकं कुमारोमारसंकाशःपूषवत्सपुपोषह १० तंदृष्ट्वातत्पितामातामोदाब्धिविवशांतरौ अन्वभूतांचतद्बाल्यंतत्क्रीडानेत्रमंगला ११ सकाले
चोपनीतश्चवेदाज्ञयहावैक्रमात् मातंगराजगमनंयोवनोल्लासितांगकं १२ दृष्ट्वाकुमारंविप्रेंद्रोविवाहायमतिंव्यधात् कन्याविप्रकुलोद्भूतांदृष्ट्वारूप
वयोचितां १३ बांधवैस्तद्गृहंगत्वासंभारैर्भूषणादिभिः ज्योतिर्विदासमादिष्टेमुहूर्तेकर्तुमुद्यतः १४ विवाहंतस्यविधिवद्बांधवैस्तत्पितामुदा एतस्मिन्नंतरेत
त्रवृद्धविप्राकृतिःशिवः १५ पत्रंतत्रसमादायप्रादर्शयदहोत्तदा तत्पित्रोश्चैववंधूनांदास्यार्थंसुंदरस्यहि १६ शृणुध्वंबांधवायेस्यसुंदरोयंद्विजात्मजः
मयापरिगृहीतश्चपत्रंसंदृश्यतामिदं १७ तद्विप्रवचसातस्यबांधवाःपितरौचतौ दृष्ट्वातत्पत्रमतुलंतद्दास्यपरवाचकं १८ ह्रियाननाननासंवैपि
तरौतेचबांधवाः विप्रमेनंसुंदराद्यअनुगच्छस्वसर्वदा १९ शरण्यःशरणीयस्तेपत्रसंदर्शनेनहि इत्युक्तद्बांधववचोवभूषनूतनसोययौ २० तंसुंदरंगृ
हीत्वेवंजगामस्वेप्सितांदिशं तेबांधवास्तत्पितरौदुःखव्याकुलमानसाः २१ ययुस्तेस्वाश्रमाण्येवमानयंतोगतिंविधेः तत्रवृद्धेनविप्रेणययौकंचिच्छिवा

लयं २२ तिरोभवत्सद्यस्सोपि तस्मिन्लिंगे मनोहरे सुंदरो विस्मयाविष्टः तुष्टाव शशिशेखरं २३ सुंदर उवाच व्योम त्वं व्योमकेश श्रुतिशिरवचसां सीमभू
मा त्वमेव धामासोमादि वामस्तवचवरमहिमा सामसीमा स्तुनस्त्वं २४ संसारोद्दाम पाशप्रसिथिलतनुभिः सेवनीयस्त्वमीशो मामेवं दास्य भावे नियति
परवशं भक्तिभावे कुरुष्व २५ इति सुंदर वाक्येन देवस्तद्दर्शनं गतः आरुह्य वृषभं देवः सह देव्याद्रिकन्यया २६ जय गंगा तरंगाग्रचलदिंदुकलाधरः
खेलद्भिः भुजगं द्वंद्वैरावस्थमुकुटीनटः २७ पतंगात लसोमोद्यत्पारावारीणलोचनः गौरीमणिमयादर्शकपोलतललंविना २८ मंडितं कुंडलीशान
कुंडलेन फणीभृता दंतमुक्तानिवस्थोष्ठप्रवालमणिपेटकं २९ स्मितश्रीपुंजकिंजल्कमंजुलाननपंकजं कंठशंखनिधिस्फूर्जन्मदिरोर्जितवैभवं ३०
मृगटंकवराभीतिदत्तहस्तचतुष्टयं वृषधार्येचलद्धारस्त्रद्रक्षस्थानवैभवं ३१ कंकदास्फालनोदंचत्फलीकंकणसिंजितं सहारूढाद्रिजाश्लेषोद
चंद्रोमांचकंचुकं ३२ उत्तरीयायतोद्दंडवेतंडाजिनमंडितं करिसूत्रोस्थितव्यालनथव्याघ्राजिनांवरं ३३ सुमेरुवरकोदंडचंडवाहुविराजितं हरिसो
मानलोनेजिशरशोभिकरंहरं ३४ आखंडलादिकोटीरकोटीमणिमरीचिभिः आम्रेडितप्रभापूरस्फूर्जन्नीरजपादुकं ३५ सोमधामसमानोद्यत्कोटिकं
दर्पसन्निभं धृतकाठिण्यवन्मूर्तसच्चिदानंदसंपदं ३६ आकारं वीक्ष्य नेत्राभ्यां प्राणं सोत्सुंदरस्तदा नानत्तिं देवं वीक्ष्यैवमस्तुवीदीद्दशं शिवं
३७ सुंदरः सतदाचिंतासंसारेतामरीरमत् व्योरस्वृत्स्तुतिं शंभोस्तस्यभक्तिमपूपुषत् ३८ सुंदर उवाच भूम्नि दाम्निवबध्वाद्रवमणिगणवल्लोकजा
लं लयी दं सीम्निसाम्नास्तुतं त्वां भजति भवहरं भूतये स्वस्तये च वाहाम्नाय सदाभिरेते त्रेपदयुगपश्पेचक श्रिहृदांतलाद्दक्ष सुहृस्समक्षर हितं वी
क्षेतकः प्रेक्ष्कं ३९ अतिचलकमलाविलासजाले महिलाभिश्चरमतिमूढवालाः जरवालेयइ वानिभारखिन्ना भवतां ताः कुसुमेषुवाणतुन्नाः ४०
स्कंद उवाच स देवः स्तुतिमाकर्ण्य अपर्णापतिरीश्वरः तदाकंदलितानंदमवादीत्सुंदरं हरः ४१ माध्विमूरीपरिपाकाचमत्कारजिता गिरा हर उवाच
यद्वादि मया सोम्य तदिदानीमनुष्ठितं यद्नाड्भवान्दासंपत्रेणपठन्नासना ४२ तदद्य किं विवाहेन प्राज्यराज्येन किं तव स्मरस्मर हरन्नामस्तो
त्रं त्वं सुंदराधुना ४३ सा चापि तेकमलिनी कमलालयमध्यगा कमलेवाविरासीत्साकमलं सरसीष्विव ४४ तत्रागच्छ विवाहं ते कारयाम्यहमेव हि
इति शंभुवचः श्रुत्वा हर्षयुक्तः स सुंदरः ४५ मन्नाम पदमावध्यस्तुहीत्यादीक्षदीश्वरः इत्यादिष्टस्तदा तेन श्रीकंठेन दयालुना ४६ गौरश्च
दनेकानिगानान्येवस सुंदरः वेदांतागमतत्वार्थनामधारारसैः शुभैः कुर्वाणो सुंदरे शंभोः श्रवणामृतपारणां पपात चामरैः स्पष्टा वृष्टिः पुष्पमयी

दिवः ४८ नरनामृतनिष्टाभ्रेसुखामदृशांगणाः पुनस्तमाहदेवेशोसुंदरंविनयानतं ४९ श्रीमहादेवउवाच द्विजगोवधदारुणाशयेनयो
घोप्यवघोवाविवधाधिपंमहेशं सकृदारवधपुष्पतोभ्यर्च्यलिंगेमधुनासिच्यधुनोतिपापजालं ५० कृमाम्रचाम्रनवपल्लवनम्रशाखासंलग्न
मौलिमनलार्कशशित्रिनेत्रं साम्राणिचूपमगजेप्रसमीक्ष्यदत्वासाम्राज्यमेवलभतेकलिजोपिमर्त्यः ५१ अपापानपोदारानुत्यजतिचक्रमाएन
पिनरोतथागरेवन्हिंक्षिपतिसुजनानाक्षिपतिच सपापानांनाशंकलियतियदिखैरमगजेचिरंवस्थाद्रीशंभजनुभवनाशायसुलभं ५२ तस्त्येपो
दुकलाकलापमीशंशरणेयेप्रतिसांदितारुणाचलेशं भवदावोन्तभवारुणालयंतेपरिमृद्नंतिचगोष्पदप्रमाणं ५३ हालास्यलास्यसुमुखंममपा
रपङ्कहालास्यजातमपहायययदेक्षितास्यात् कालास्यमेवनहिपश्यतिकालकालंमावस्यकंखलुनरेषसंदेहमेव ५४ यत्पुंडरीकाक्षसुपूजितां
घ्रिहृत्पुंडरीकेसकलेषसंस्थं मांपुंडरीकाजिनवासमीक्ष्यतत्पुंडरीकंपुरमाप्नजंतं ५५ कमलाविलाससज्ञकमल्लेर्मत्सदपूजकोहिविष्णुः कम
लालयमेहिसुंदरंत्वंसमलानांनहितत्रवासइष्टः ५६ स्कंदउवाच इत्थंतंसुंदरेशंप्रणतिपरवशंचोपदिश्याष्टमूर्तिःदिव्यंधामस्वकीयगणगण
सहितोवैतिरोधत्तदिव्या पौरैरीरित्तवैभवोपिसनदाश्रीसुंदरोनल्पधीःधामान्येवजगामशंभुकृपयासंसेवितुंभक्तितः ५७ इतिश्रीशिवरहस्ये
सदाशिवाख्येनवमांशेसुंदरचरितेविंशोध्यायः २० ॥ मुनिरुवाच कानिधामानिदेवस्यसजगामाविकापतेः ससुंदरोगणःश्रेष्ठः तन्मेवद
सुविस्तरं १ गणेशानुजसर्वज्ञकमलिन्यामहोत्सवः उद्वाहोवाकथमभूद्वृषवाहप्रसादतः २ सुंदरस्यमहादेवप्रसादेनविनोदकृत् इतित
द्वचनंश्रुत्वाउवाचक्रौंचसूदनः ३ जैगीषव्यंसमालोक्यमुनींद्रानन्यानपान्सुरान् स्कंदउवाच शृणुत्वंसुंदरस्यास्यकथाविस्तरमादरात् ॥
पुरारिणासमादिष्टःसुंदरःशशिशेखरः ४ ननुमुदाययोविप्रःभक्तिनिर्भरमानसः श्रीमद्दक्षिणकैलासंविलासस्थानमैश्वरं ५ यत्रहस्तीपु
राशंभुंशुंडादंडार्जितैःशुभैः बिल्वपत्रैःसमभ्यर्च्यपुष्करासारसेचनैः ६ दंतिजन्मविसृज्यैवदंतित्वक्कृच्चेलकः त्रिनेत्रानीलकंठश्चवभूवग
णपोत्तमः ७ तांकालहस्तिनगरींप्रापसुंदरशेखरः कालोपिफणिराड्यत्रस्वमौलिमणिभिःपुरा ८ समभ्यर्च्याविकानाथंवभूवफणिभूषणः
ऊर्णनाभिःपुराकृत्वासुखतंतुवितानकं ९ प्रपेदेपरमंस्थानंकैलासंदेवदुर्लभं सतत्रगत्वासंस्नायसुवर्णमुखरीजले १० स्नात्वाभस्मांगविभ
वोभूतिरिव्यत्रिपुंड्रकः रुद्राक्षमालाभरणःशिवालयमथागमत् ११ नत्वातुष्टावदेवेशंकालहस्तीश्वरंशिवं पश्यन्सानंदरोमांचकंचुकालंकृतांगकः सुंदरउवाच

हेकामनाशनहिरण्मयदंसनांगहेसोमकेशगरलाशनकालकाल हेशाश्वताव्ययविभोमुदिराभकंठतद्वत्प्रभाममहृदिप्रसरत्वमंग्य १३ एवंस्तुवन्स
नियतंमासमात्रमनन्यधीः तस्मात्स्थानादपक्रम्यकांचीमभ्यागतोगणः १४ कंपापापाद्रिशंपातामालुलोकेगणेश्वरः तस्यांस्नात्वाभस्मदिग्धोदिव्य
फालत्रिपुंड्रकः १५ कामाक्षीतपसाकंपानद्यैदेवमतोषयत् यत्रविष्णुस्तपोद्यापितपनेहरदर्शनं १६ कंपितानिभवंत्येवपापानिसकलान्यपि
कंपास्नानेनचैकेननाविनाशंपत्वघंकृतः पूतचूतोत्तमालोलपल्लवालंविभूतले मूलेरसालवृक्षस्यशूलहस्तंनिरीक्ष्यसः १८ साष्टांगंलग्नभूपृष्टः
तुष्टावाष्टकृतिंहरं सुंदरउवाच शंभोरशालवरमूलगकालकालहालाहलोत्तमगलामलहस्तशूल फालानलज्वलितकामसुदेहतूलमालोत्स्मा
लपरिपाहिजगत्सुमूल १९ कामाक्षीमपितुष्टावसुंदरोनंदमेदुरः साष्टांगंप्रणतोभूमौमौलिबद्धांजलिस्तदा २० सुंदरउवाच देवित्वंगिरिराजसागर
कुलोत्तुंगोदचंद्रोज्वलेनीलेंदीवरलोचनोरुयुगलेनीलालकालंकृते पर्वेंदुद्युतिकांतिरंजितमुखेबिंबाधरेकुंदजभ्राजत्कोरकदंतपंक्तिमधुरेकामा
क्षितुभ्यंनमः २१ हेमत्तेभमरालराजगमनेमत्तेभकुंभाभजित्कांतोत्तुंगकुचद्वयीपरियुगैतेव्यालाभवेणीस्फुरत् रत्नभ्राजितपद्मपुष्पविलसन्नासा
लसन्मौक्तिकेमंजीरद्वयपादपद्मजरणत्सद्माभपादद्वये कांचीकांचितसत्करीतटयुत्तेहस्तोल्लसत्कंकणेकौसुंभद्युतिचेलचंचलांगलतिकेकामाक्षि
तुभ्यंनमः २२ एवंसंस्तुत्यहृष्टात्मानिर्जगामारुणाचलं शिवतीर्थेनतस्नात्वाभस्मरुद्राक्षभूषणः २३ नत्वाशोणाचलाधीशंतरुणेंदुशिखामणिं अरुणा
धिपनेत्रत्वंशरणंसययौगणः २४ अस्तावीत्सनदादेवंदेव्यामौलिकृतांजलिः सुंदरउवाच भगणाधिपचूडमौलिशंभोद्गुणत्वागणहृदवंदितां
घ्रि अरुणाद्यधिपाद्युनापदंतेशरणंयामिशरण्यमिंदुमौले २५ वरुणालयपारणानतंतेपदपद्मंमरणेपियेस्मरंति नराणांचभवेद्भवांवुधेःकरुणा
शालिकटाक्षवीक्षणंते २६ इत्युक्त्वानिर्जगामाशुनिर्जरैःसेवितंपुरं हृत्वाचलंनदापुण्यंसुंदरःशिवमंदिरं २७ स्नात्वासमणिमुक्तायामणिमाद्यष्ट
सिद्धये भस्मरुद्राक्षधृग्योगीवृत्वाद्रीशंप्रणम्यच २८ साष्टांगंचाभितुष्टावभक्तिनिर्भरमानसः सुंदरउवाच विद्युल्लिंगजयोत्तमांगसुमहामातंग
चर्मांबरगंगात्तुंगतरंगसंगतमहालिंगांगसंस्थप्रभो उत्संगस्थितकामिनीविलसिताद्यर्धांगकोरंगसल्लक्ष्मालंकृतमौलिवीक्षणभवत्पातंगनं
गांगते २९ पादाब्जद्वगपांगतोद्यकलयेमोक्षश्रियासंगतं इतिसंस्तुत्यतंदेवंतस्मात्स्थानादपक्रमे गोपर्वतंततःपुण्यंप्राप्यतुष्टावशंकरं ३० भ
स्मरुद्राक्षपूतांगोगोपर्वतनिवासिनं सुंदरउवाच त्वमष्टियाणांपतिरिंदुमौलेगिरीशइत्येवश्रुतेर्गिरेडितः क्वतेस्तुतिर्वाङ्मनसामगोचरानमेतुभा

मापरवीमथाणु ३१ इतितत्रापिसंस्तुत्यदेवदेवंप्रणम्यच पुंडरीकपुरंप्रापहर्षयैवेतदाभुवः ३२ प्रहृष्टहृत्पुंडरीकोपुंडरीकाक्षपूजितं अभ्रंलिहेऽगो
पुरेश्चश्रीमदभ्रसभांतदा ३३ स्नात्वासशिवगंगायांभस्मरुद्राक्षभूषणः प्राणंसीदवनंसितंदुमनलालंकारफालाक्षधृक् हस्तोतेजितधांघुम
ध्वमिश्नतासहोमरेरांबिकां पश्यन्हेमसभाविभासिचरणांभोजंहिरक्षोगणाध्यक्षासध्यगतिप्रदानकुशलंविन्यस्यनृत्तंसदा ३४ कुर्वंतंचललोलल
वितजगत्साम्राज्यवित्रासितानक्षत्रोरूपनन्सुवर्षणाभ्रणत्कारोरुसत्कंकणं सव्यासव्यकरद्वयास्तणालताभ्राजत्सुभीतिंहरल्लोकानामभयप्रदानकुशलं
चान्येनचालंविना ३५ पादेनोरुनिकुंचितेनमधुनासंसिंचतासिंजितालोलालंबितपादकंकणफणीफूत्काररोलस्रजा ब्रह्मोत्तुंगकरंकषंडसुम
हारस्रोरुमालांशुकभ्राजद्वक्षसमुल्लसद्युतिभृत्तापर्वेंदुपूर्णश्रिया ३६ सोमानलार्कस्फुरदक्षरसावलोकैरालोकयलोकमखिलंशरदिंदुकंदं कां
तापितांगसुभुजंगमहोरुहारं मात्तगजकृत्तिवसनं हृदयांतरंगे ३७ तत्सार्ध्वगामचलराजसुतांनतांतपादांबुजांतरहृगंचलनांदिदृक्षे उत्फुल्लपद्मव
दनोत्थितनीलनीरजातेक्षणांचितकपोलतलायतास्मि ३८ कर्णानरोद्यनसुरत्नजकांतिकांतताटंकयुग्मविनिवारयितेंदुबिंबां बिंबाधरांचिकुर
वेणीरत्नपद्मशुक्रोपमोरुन्नसलंबितमौक्तिकांतां ३९ ग्रैवेयकावलिभवोत्तमकंबुकंठीश्रीनीलकंठहृदयांबुजकेलिभृंगी पाणिप्रभाविजिततामर
सोरुनालबाहुद्वयीविधृतकंकणनिस्वनांतां ४० हीरात्नफालफलकामलिकांतलतत्सुरेखासिंदुरमिंदुवदनांरदशोभिकुंदां कौसुंभचेलगलत्तांच
लशातकुंभशातोत्तरीयविनिबद्धमदेभकुंभां ४१ तंभ्राजिवल्लिकचवर्णाकुजांननागबंधप्रभात्रिवलितोदरमध्यभागां रत्नोरुहेमखचितोत्तमचाक
चक्रकांचीकचत्करितनंचितमौलिकांतां ४२ रंभानिभोरुकमठीनिभपृष्ठलग्नलाक्षारुणांघ्रियुगलांमणिनूपुरांतां मत्वाहृदंबुरुहमोदविकासिनांकीं
तुष्टावसुंदरगिरासचसुंदरोहि ४३ सुंदरउवाच शंभोबालेंदुचूडद्युतिविजितदिशांस्तोमसीमानुरागं फुल्लोल्लसवासुरेवोत्तमांगकुसुमांस्तोमाविभूमानिते
४४ सामस्तोमगुणाभिरामनिनरां श्रीवामदेवप्रभोकामांगोत्थितभस्मरंजिततनोमांपाहिसांबप्रभो कालव्यालमुखानलोत्थितमहासंजीरसिंज्वालादिद
ग्धंजगत् तत्सोमत्वरलोचनेननिभृतंपुष्पेतिनिष्ठेपिच ४५ पुष्पंतेपदपद्मसंयुतमहामंजीरसिंजद्ध्वनोदूरीकर्तुमलंमहाघजनितंसंतापवृंदंहर मंदाररहृदं
मकरोत्तरपादपद्मनिर्यन्मरंदरसलग्नमधुव्रतोयं नान्येस्वदेच्छतिसुरांतरसंविलग्नमुग्मसदाभजनितेपदपद्ममभ्रः ४६ संसारसर्पोस्थनसर्पदष्टादुष्टाअपि
प्रमथनाथनवेहभावात् शिष्टास्तएवजगतोशिपिविष्टनिष्ठाकाष्ठासुतेतनुभृतांस्वतएवहष्टाः ४७ वरंरंकोपिशस्त्रिभुवनवनेवापिचनरोवरोघोरोवापिप्र

मथपतिनृत्तंचकलयन् भवेच्छ्कानंकाविरहितहृदेवाशुसंभवेच्छ्शांकाक्रांतंनेवरसदृसिउमाकांतसततं ५८ सुमंविल्ववापिप्रथितयशसासेवसुलभंल
भेन्मोक्षंशंभोनवपद्युगेभक्तिभजनात् विकीर्यैवार्योभवतिविनिवार्योहिसभवेन्सुराणांवैवर्योप्रभवतिसविस्तीर्णनरवाक् ५९ त्वामंभोरुहसंभवोत्तम
महावाणीगणैसंस्तुतं कःस्तोष्यत्यचिराच्चिरंचिरगिरांप्राप्यानसर्वात्मना कोवापूजयितांभवेत्कुसुमनैायन्मौलिमूलंहरिः ब्रह्मावाप्यनुमीनिमानतववि
मोकस्तेसहस्रोगुणः ६० काममेशिवकामसुंदरीमर्शसंपूरयेयथाविके मद्भावंविनिवेदयाशुगिरिजेश्रीमामकेशायतु त्वंमाताजगतांजनित्रिसपिता
विश्वेश्वरोमेधुना तस्मात्तेपदभक्तिभावमतुलंत्वंदेहिसर्वेश्वरी ६१ इत्युक्ताप्रणनामशंभुपदयोःसानंदवार्धौतदामग्नःशंभुसलीललास्यविलसत्त्रो
केतुलोकान्तरं स्थित्वाचाभ्रसभांतरेचसतदावर्षस्तुवन्शंकरंयातोसौकमलाविलाससदनंनेतुंमहेशंगणः ६२ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्ये
नवमांशेसभादर्शनंनामएकविंशोऽध्यायः २१॥ मुनिरुवाच कमलालयसंज्ञास्यशिवक्षेत्रस्यशांकर कथमासीद्वदस्वाद्यसमुत्कंठतिमेमनः १
नीलकंठचरित्रेषुकेकीवघनगर्जनात् इतितद्वचनंश्रुत्वास्कंदःसूदिततारकः २ उवाचमोचामधुरवाचाचंदनसीतया स्कंदउवाच जैगीषव्यशृणु
धाद्यकमलालयविस्तरं पुराकमलयातत्रतपस्तप्तंशिवाश्रये ३ बहुवर्षगणंतातवल्मीकेशार्चनेनसा निनायवासरान्तस्मिन्सूच्यग्रेसंस्थितातस
ती ४ मुनिरुवाच कस्मात्कमलयातप्तंकामातन्मेवदाधुना कमलायाःप्रसादेनसर्वोपिविमलोभवेत् ५ तादृशस्यापिकथंस्थानेतपस्तप्तवतीपुरा स्कंदउ
वाच अपत्रस्तप्यमानोवैहरिर्वार्धौपुरास्थितः नागपर्यंकशयनेशिष्येकमलयासह ६ ध्यायेन्नास्तेमहादेवंसांबंचंद्रकलाधरं मृगटंकधरंसौम्य
लोचनत्रयभूषितं ७ नीलकंठंविरूपाक्षंरत्नसिंहासनेस्थितं फुल्लकल्हारमालांकंदिव्यपीतांबरावृतं ८ अनल्परत्नाकल्पेनशोभमानंमहत्तरं सह
उत्फुल्लपद्मस्थमेवंध्यायनशंकरं ९ बहुवर्षगणंविप्रस्वपन्नेवहरिस्तदा मानसैरुपचारैश्चपूजयंन्सांबमीश्वरं १० तुष्टाववाग्भिर्हृद्याभिःशिपिवि
ष्टमहेश्वरं विष्णुरुवाच सोमस्कंदविभोत्वदीयविमलंरूपंसुधांशुस्फुरज्जूटाहिस्फुरमौलिकांचितमणिस्फारांगरागोत्सवं त्र्यक्षंसौम्यसुधांशुकां
तिविलसन्नित्यत्रिपुंड्रांकितंवीक्षेक्षादिविदूरगंनवविभोवक्त्रंकृपासोदयं ११ लत्सादाब्जमरंदसुंदरमहावीचीस्फुरन्मौलयोद्दंदारद्युनिवृंदवंदित
महानंदांबुधारासदं ध्यायंध्यायमुपासहेनवमहापापौघभित्केवलं मुक्त्याकिंममसांप्रतंतवविभोभक्तिंहियाचेसदा १२ इतिविष्णुवचःश्रुत्वा
सोमास्कंदोमहेश्वरः विष्णुमाहतदादेवःवृणुकामंतवेप्सितं १३ श्रुत्वाशंभोश्चवचनंतदाविष्णुःसुहृद्धीः ययाचेदेवमीशानंभक्तिंत्वत्पदपंकजे १४

जेतारंसर्वलोकेषुपुत्रमेकमयाचत‍ः सुंदरंसुंदराणांचकुसुमेषुहरिस्तदा १५ विष्णुर्हृत्कामममतुलंपूरयामासशंकरः प्रहृष्टस्त्र्यक्षमीक्षिष्टदक्षसिंधुसुरा
रिह १६ ततंतरेमहादेविकोपसंरक्तलोचन विष्णुंजिष्णुंतदावीक्ष्यतिर्यगीक्षतसक्रुधं १७ देव्युवाच मामनादृत्यदेवेशंहरेस्तावीश्वदर्पतः तस्मात्तेशिव
दत्तोपिसुतोनाशमुपेष्यति १८ शिवफालानलज्वालाकीलतूलाइतोहरे देवीवाग्वज्रमुत्सृष्टंश्रुत्वाचिंताकुलोहरिः १९ प्रणम्याहससाष्टांगंगिरिजा
मश्रुलोचनः हरिरुवाच कथंशापास्त्रपात्रंमांकृतवत्यसिशैलजे क्षंतव्यायंममागोथाअगकन्येसुदारुणः २० इतिविष्णुवचश्रुत्वाशंकरस्तामभाष
त ईश्वरउवाच हरिःकंदर्पजननेनैवदर्पात्तवीक्षमां २१ ममार्धांगगतांत्वांचमन्यमानस्तवेक्षतां नास्यमंतुश्चमंतव्योतंतुभूतेसुतेस्यवै २२ मत्फाला
नलनद्ग्धोपिकालेनमहतानव मत्कटाक्षांकुरोभूतःपुनरुज्जीवतांस्मरः २३ इत्युक्त्वाविष्णुहृदयेउवाससतदाहरः ततःकालेनमहतासुषावकम
लास्मरं २४ मदनंसर्वदमनंसुरसाहाय्यकारिणं कुसुमेषुसमुत्पन्नंदृष्ट्वाविष्णुःप्रहर्षधीः २५ अनिष्टदुत्सुकःपुत्रंवीक्ष्यत्र्यक्षप्रसादजं ततःकालेनव
महतासुरकार्यार्थमुद्यतः २६ शिवफालानलज्वालावलीढोमदनस्तदा शंभुनादभितेनत्रमदनेसर्वभेदने २७ चिंताकुलासावैकुंठातनीलकंठ
समाश्रयत् कमलाविष्णुनासार्धंक्रोधाद्वचनमब्रवीत् २८ कमलउवाच नैवेवानयतोविश्लोमदनोनंगतांगतः नाहंवसामिवैकुंठेपुत्रक्लेशाग्निदीपि
ता २९ दुःखोपमर्दयस्थानंसंगच्छामिकपर्दिनः इत्युक्त्वासाथकमलाकमलालयमेत्यच ३० विमलंसातपस्तेपेमूलहस्तांबेनेनच वल्मीकेरासमा
राध्यदेवमेवमनोषयत् ३१ कमलोवाच श्रीबिल्मिनेकवचिनेवरसोमधामस्वामिप्रकामसिरसेममदुःखहंत्रे पात्रेसमस्तसुरतावनदीक्षितायव
ल्मीकमध्यनिलयायनमःशिवाय ३२ गौरीविलासमुखपंकजभानुनेत्रप्रोद्यत्प्रभाधवलितायमहेश्वराय उद्यत्सुधांशुचयवार्धितरंगरिंखद्गंगातरंग
कलितेदुजयकलाय ३३ उद्दंडचंडकरधारिनिभेरुमहोरुमध्यकोदंडकायसततंहरशंकराय इतितत्कमलास्तुत्यावल्मीकेशःप्रहृष्टधीः माभैष्टे
तिश्रियंचोक्त्वाकालात्तेस्यात्सुतोदयः ३५ देव्याःप्रसादादचिरात्पुत्रःसंजीवतांश्रिये इतिशंभोर्वचःश्रुत्वाहर्षोन्मीलदिगंतरा ३६ स्मरस्त्वाद्दुर्भव
स्तत्रपश्चाद्देव्याःकटाक्षतः उवासतत्रनियतंचिंतयंतीस्मरोद्भवं ३७ चिंतयंतीमहादेवंमदनानकरंशिवं तदाप्रभृतितत्क्षेत्रेकमलालयसंस्थितं
३८ प्रथितंसर्वलोकेषुमन्मथानकरस्यच त्यक्त्वाविष्णुश्चवैकुंठंतदाश्रीविरहातुरः ३९ श्रीवांछस्थानमगमच्छ्रियंवांछंस्तदाहरिः भस्मरुद्राक्ष
धृक्नित्यंत्रिपुंड्रोज्ज्वलफालकः ४० तपस्तेपेनिराहारःशतवर्षाण्यनन्यधीः तपोघोरतरंतेपेमुनीनांविस्मयावहं ४१ त्रिकालमर्चयच्छंभुंबिल्वपत्रै

श्वकोमलैः पंचामृतैः पंचगव्यैः गंधचंदनवारिभिः ४२ धूपैर्दीपैश्च नैवेद्यैरुपचारैरनेकशः स्तुवन्नेवं महादेवं चिंतयन्नब्धिकन्यका ४३ विरहात्स्त्रियो देव्याः कार्श्यं चाहरहर्ययौ वांछितार्थप्रदं देवं श्रीवांछेशं विचिंतयन् ४४ विष्णुरुवाच वांछीशतुच्छफलदेषन मेस्पृहास्मात् पुच्छं त्वमेव श्रुतिमौलिगिरां सदैव इच्छाभवेत्तव पदे मम भक्तिभावं त्वच्छासनं कलयतो मम किं हि भोगैः ४५ इत्युक्तं हरिवचनं निशम्य शंभुः तस्मै तामचिरात्तदा ददर्श मूर्तिं स्वां त्रिनयनीमिंदुचूडायुक्तामभ्रोघ प्रथितोरुचारुविंबां संप्रोचिवान् स्मररिपुः प्रणतं मुरारिं देव्याः कटाक्षवशतः नवजन्मभूयात् ४६ मारस्ततेन तु भवः कमलावशासात् निर्याहि लोकमधुना तव लोकगुप्त्यै असव्यपाणिस्थितलिंगमेशं मृद्यर्च्य मृद्धातिसपापजालं योगात्त्ववाप्यं विरचय्य भक्त्या मल्लोकमेवाशु वसेत्स धन्यः ४८ निरगात्पुरगारिकेतनः शिववाक्यामृतसारवर्षतर्षः समवाप्य निजां प्रियां तदानीं सरसुद्बोध्य तदाद्रिजाकटाक्षैः ४९ इतिश्रीशिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे द्वाविंशोऽध्यायः २२ ॥ श्रीस्कंद उवाच ततः स सुंदरः प्राप्य कमलालयमुत्तमं हृदयानंदसंदोहतमुद्वाहस्थलं उमे १ देवर्षिस्थापितोत्तुंगलिंगसंगविराजितं आनंदेशादिसिद्धेशमचलेशं स सुंदरः २ हाटकेशं चतुष्टाव श्रीवल्मीकमहेश्वरं स्नात्वा देवि शिसरसि भस्मरुद्राक्षभूषणः ३ संप्रणम्य महादेवं सुंदरः शशिशेखरं क्रमेण पंचलिंगानि तुष्टावाथ स सुंदरः ४ सुंदर उवाच आनंदेश सुनंदित त्रिभुवन मंदारवृंदानतं पादाब्जोत्थमरंदसुंदरमहानंदाब्धवीचिस्थितः मच्चित्ताख्यमिलिंद एव नितरां पातुं तवाद्यादराणिं दत्त्वर्थ्य च तुष्टयं कलयते पुण्यं दिशायाः पुरे ५ इति संस्तुत्य हृष्टात्मा सिध्यष्टकगतिप्रदं सिद्धेशं संप्रणम्याथ प्रतुष्टाव स सुंदरः ६ सुंदर उवाच सिद्धेश सिद्धनिगमोत्तममौलिवाचां मोचास हृक्षवचसां त्वयि विद्धि भावं मुग्धेंदु सिद्ध सुललाम निजाश्रसो मम मामद्य पाहि भवसिद्धिकरो महेश ७ इति संस्तुत्य सिद्धेशं मचलेशं प्रयोनदा विनयावनतो भूत्वा प्रास्तावीदिंदुभूषणं ८ सुंदर उवाच अचलाधिपराजकन्यकाकुचलीलायितवक्षसा विशाल इभसंभवचर्मचेलफालानलदग्धस्मर पाहि मां ९ अचलाधिपराजकन्यकाकुचलीला)जाजानेन मामपादाब्जं ते नत्वा सावचलाधीशं हृष्टात्मा हाटकेश्वरं १० अभितुष्टाव हृष्टात्मा राजराजकलाधरं सुंदर उवाच अहिकंटकाद्भुतपाददेवमौलिकोटिविलासद्गंगाजटोरुजूट पाहि नटनेन निमग्नभूतलकटिचलत्त्वक्कुत हाटकेश पाहि ११ एवं स्तुत्वा हाटकेशं सुंदरः प्रययौ ततः वल्मीकेशं ततो नत्वा स्तुत्वैवं भक्तिभावितः १२ सुंदर उवाच चंद्रापीडकृतोरुमौलि सुजटाजूटाहिमौलिमणिभ्राजद्गांगतरंगसंभवलसद्रक्तोरुसस्पल्लकं तत्रत्पोरुसमीरलोलितमहागंधानुबंधोद्यत दिव

ऋणिपरागितानिहिविभोपायाभिहंतृणिते त्वंशंभुःकाल्मलीकिःश्रुतिगदितयशाविल्मनिर्बिल्वपूज्योवल्मीकोत्सुमध्यस्तंस्थितमहालिंगत्वद्रक्षिपं
धैन्यस्तेनसुरादिमान्यपदवींप्राप्ताचमन्येविभोकान्योमांसमुजीवेवभगवन्संसारसंतारो १४ भवभूतपतेभवोद्भवविभवंभावुकमेवतेनुभावं
भवसंतरणायसंभवेहरभर्गामलभीमभक्षपाहि १५ भर्गानंगविलोपिलोचनविभोगंगावतंसाज्वलज्वालोत्सान्तजालकीलितपुरंसंमीलितंतेक्षणात्
घूर्णन्तित्रिदशीसघोरपल्लीभूर्णिदेशान्तेविभोसंपूर्णपुनरेधनहरविभोपलीयतेपाहिमां १६ इतिसंस्तुत्यदेवेशंसोमास्कंदमहेश्वरं रत्नसिंहासनासीनंव
ल्मीकेशस्यदक्षिणे १७ रत्नप्रभासुविलसत्पर्वतेंदुविजितानन सोमसूर्याग्निनयनंगंगाचंद्रकलाधरं १८ वरदाभयहस्तंचनागपादविराजितं सागरा
जमहादेवमगजाकान्तमीश्वरं १९ मृगटंकधरंसौम्यविकटंसार्वभौमीश्वरं इंद्रायविष्णुनादत्तंसोमास्कंदमहेश्वर २० इंद्रेणापिपुरादत्तोमुचकुंदायभूभुजे
सुराध्यक्षात्साहाय्येनदाजेदितिजार्दने २१ तेनजैत्ररथेनैवसमानीतामहेश्वराः सप्ततेषामादितोत्रस्थापितःकमलालये २२ तंनत्वादेवदेवेशंसोमसे
मंसोमार्धशेखरं फुल्लकल्हारमालांकशशांकद्युतिदेहकं २३ प्राणंसीद्भक्तिपरमातथास्तावीन्महेश्वरं सुंदरउवाच गंगातुंगतरंगसुमहामौलेकुरंगांकधृक्
मातंगत्वगलंकृतांगभुजगाभोगांगसंगप्रभा उत्संगस्थितहिमभस्मसुमिलद्भूधांगरागोल्लसत्यागाधीशमुदागजामुखकृपापांगभजेशंकरं २४ मातंगानेगभंगमु
रारिपहरस्यानंदसंदोहकंदं अरेंदुद्युतिरंजितांगमसकृत्पश्यामित्यागाधिपं मद्भागधेयमगजार्धकृतांगसंगसारंगरंजितकरंवरलिंगसंगं मागस्करानक
हरंगरनीलकंठंत्यागाधिपंहृदिभजामिमहाघनाशं २५ उत्फुल्लहल्लकलसत्कमनीयमालंव्यालानलाक्षकरधारितनेजशूलं उल्लासिनाजहृदयेनवपद्मप
द्मसुल्लासनाहिभगवन्हरत्यागराज २६ रत्नप्रभापरिलसत्कुमुदारमालाजालोत्तमांगकुसुमात्तसुगंधगंधं उद्यच्छशांकधवलंगिरिजार्धगात्रंपश्येपवित्रनेत्रम
धनासुपवित्रगात्रं २७ स्कंदउवाच इत्थंत्यागाधिपंस्तुत्वाअगजानायकंतदा सानंदाश्रुलसद्वक्त्रोहृष्यद्रोमाचकंचुकः २८ धिषिविष्टाग्रतस्तस्थौनिष्ठा
युक्तेनचेतसा तस्मैप्रसन्नोभगवानिंदुचूडस्सुंदरं २९ भस्मरुद्राक्षयुक्तांगंहरंसंगिहृदंतरं उवाचदेवीमालोक्यप्रहृष्टश्चाप्युवाचतं ३० महेश्वरउवाच
सुंदरागच्छभद्रंतेभक्त्यासुंदरएवहि मंदास्येत्वंनियुक्तोहिभक्तोसित्वममाधुना ३१ वसत्वंकमलावासेविमलेमुक्तिदायिनी देवतीर्थेनिशंस्नाहिभस्मरुद्राक्षभूषणः
३२ वसत्वंनियतंभक्त्यासेत्रेस्मिन्सर्वकामदे पश्यमांसततंभक्त्यानित्यमुक्तोभविष्यसि ३३ अविमुक्तशरीरःसन्मंदेगलयमेष्यसि यासांपूर्वंकमलिनीतरुणीमीलितेक्षणा
३४ संजातासामदादेशात्वंपंवेश्याऽजलांकुरा नस्याःपाणिग्रहंतेद्यकारयाम्यधुनागणा ३५ कल्याणाकल्पितंत्वाचसंपश्यामिदिनेदिने ममादेशंकुरुषेतितमुवाचमहेश्वरः ३६

सूतउवाच इत्थंसागाधिपस्यप्रियवचनमहोत्सुंदरः शंवरांकोदुद्यन्मौलिपद्मांबुजेंसुरसहस्रयाविलोक्यादरात् तस्मिन्नेवकमलाविलाससदनेदेवंहिपश्यन्सदाभ
क्यानिर्भरमानसेनसुमहाकालस्यनिमेषद्विजः ३७ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्यनवमांशेमहेश्वरप्रसादोनामत्रयोविंशोऽध्यायः २३॥ मुनिरुवाच
तस्योद्वाहः कथमभूत्सुंदरस्यगणाग्रणीः तन्मेविस्तरतोब्रूहिश्रवणेवध्रृतोस्मृते १ स्कंदउवाच श्रृणुतेविप्रवर्याद्यवदामिचविशेषतः कमलिन्यास्तथोत्प
त्तिंकमलालयमध्यमे २ ततःपूर्वपुरेतस्मिन्नाम्नाशृंगारनायिका विद्यतेचंद्रगणिकासौंदर्यामृतसीमभूः ३ हिमवल्लीकरंभेशंसासुजनेनोत्सुका अ
र्चयच्छिवभक्तांश्चद्रव्यैस्तन्मनोरमैः ४ कन्याश्चपूजयामाससहरिद्रवसनादिभिः गौरींचपट्टवसनमालाकुंकुमभूषणैः ५ असक्तत्पूजनात्तुष्टौज्ञानतद्भा
विनौशिवौ वरंददतुरेतस्यैदुहितातेभवत्विति ६ तदाकैलासनाथस्यदेव्याश्रीपरिचारिका नाम्नाकमलिनीयासातस्याःकुक्षिमवातरत् ७ तस्याश्चकारदु
हितुर्नामशृंगारनायिका कांतिशृंगारवेलायास्तदासागरिकेतिच ८ मातुर्मूर्तिमिवानंदमेकलक्ष्म्यप्रियादृशा पुपोषसासागरिकासौंदर्यनिलयंवपुः ९
किमियंतरुणीमुग्धाकिमियंतरुणंमधु प्रतिपच्चंद्रलेखाकिंइयमानंदकंदली १० कारणेनावतीर्णाकिंकमलाकमलालये इतिवारविलासिन्यस्तांवीक्ष्य
जगदुर्मिथः ११ पांसुपञ्जादिकृतकपुत्रिकाकंतुकादिभिः निनायसातदावाल्यंमूर्तेवात्तामनोभुवः १२ वाल्योचितासुलीलासुतासुचवालिका अ
गायदात्मस्वामिन्यागौर्यागीतिस्तवावलीं १३ गायंत्यांमधुरंतस्यांवीणाभूत्परिवादिनी शुकानांकोकिलानांचशरणावरुणालया १४ वाचिवक्रोचितात
स्याः चंचलत्वदृशाभवत् तालाकारःसमुन्मेषःकांतिसारउरस्यभूत् १५ एकदावंदितुंनाथंवल्मीकनिलयंशिवं समुत्सुकासागरिकास्वनिवेशाद्विनिर्ययौ
१६ समरूपवयोभिःसासखिभिर्निर्गतावभौ आज्ञाशक्तिचमूमुक्तौदेहवंधेवमान्मथी १७ यदासागरिकाप्रापदेवश्रीमंदिरांतकं तदासुंदरनाथोपितंदे
वंवंदितुंययौ १८ तस्मिन्नेवसमुद्देशेतरुणीनांशिखामणिः सुजातहसितज्योत्स्नांचारुसंध्यारुणाधरां १९ भ्रूवल्लीविभ्रमाकृष्टवीरकंदर्पकार्मुकां विष
मायुधजैत्रास्त्रवीरायुतविलोचनां २० अचक्रंभविनिर्धूतमदकुंजरमस्तकां प्राग्जन्मभाग्ययोगेनतांददर्शतलोदरीं २१ मनोभवेंद्रजालास्त्रमायामयु
रपिंछिकांतांदृष्ट्वानुरूपांगीतस्याभूत्तरलंमनः २२ किंकल्पभूरुहस्येयंप्रसूनवशाखिका किंकामस्यमहासंपत्पुण्यपण्यस्यकिंफलं २३ किमद्भुतं
किमासीत्मेशःशिवःकारुण्यसारिणी नवेतीतिसखाशंभोरस्यातिशयवानभूत् २४ साचसागरिकादृष्ट्वाकांतंसुंदरनायकं तत्सौंदर्यमहापूरमग्नदृष्टिर
भूत्तदा २५ कोयंकुमारोमारःकिंसौंदर्यामृतसागरः किमुविद्याधरःशंभुकरुणारसवर्धितः २६ कोयंहंतममाप्यवंमानसाकर्षणोन्मुखः इतिचिंताकुला

तत्रश्रीवल्मीकपतिंप्रयो २७ तांयांतींसुंदरंदृष्ट्वाप्राहरथ्याचरांजनान् कान्वियंकांतिसीमाभूरितिप्राहुरिमंजनाः २८ सेयंसागरिकाश्रेयसिनिसंचिंत्य
सुंदरः वल्मीकरंध्रेदेवेशंवंदितुंशिवमाययौ २९ साचसागरिकादेवंनत्वावल्मीकनायकं कृत्वाप्रदक्षिणंभूयोद्वारैकेननिर्ययौ ३० गत्वासोपिहरं
स्तुत्वाप्रियासागरिकास्तुमे इतिसंचिंत्यदेवेशंअभ्यवंदतसुंदरः ३१ तथापिवंद्यस्तुत्वाचकमलालयशंकरं निर्ययौमनसाविभ्रान्तस्तांसागरिकांशुभां ३२
मत्प्राणराजहंसीसाक्वयातामनसःप्रिया इतितांसस्मितमुखींकांतांमृगयतेस्मरः ३३ मृगीवोन्मीलन्नयनेस्मित्वावक्त्रमिवोन्मुखी पुनःकेनपथायाता
पुण्यनाथसमेदया ३४ तेजोमयमवाप्यैवंमोहयित्वास्थिरंमनः पुनःकेनपथायातापुण्यनाथस्समेदया ३५ इतिकाममपारीणःसोढुंसुंदरनायकः ताम
न्वेष्टुंतदौत्सुक्याद्देवाश्रयमुपागमत् ३६ तस्मिन्स्थाणौसुंदरेशःप्रियांसागरिकामिव गंतुमैच्छत्तदारागीभानुःपश्चिमदिग्वधूं ३७ गतेज्ञानइवालोकेभास्क
रस्यनमोभवत् सागरंचतमोप्यक्तंसुंदरस्यमनोयथा ३८ स्त्रियंनिरीक्ष्यविक्तस्तःशिवभक्तोप्यसाविति हासश्रीरिवयामिन्यांचंद्रिकाददृशेतदा ३९ मन्त्रि
त्तनिर्गतंस्तात्वादेवंप्रायोमनोभुवः बाधतेमांशशांकोपितन्मौलिस्थोनलायते ४० वासंतिकंपुष्परजःकिममुर्मूरचूर्णवत् मन्मथंज्वलयत्युच्चैः अनलं
मलयानिलः ४१ एवंस्मरातुरःसोभूत्सुंदरेशोपिमंदधीः मृद्धासागरिकायास्तुस्मरार्तिःकेनवर्ण्यते ४२ साचसुंदरसौंदर्यदर्शनोत्थस्मरांकुरा अ
विष्टेवगृहंप्रापमंदमंदपदक्रमा ४३ सखीजनेनापिसमंसल्लापमपितन्वती सोधोत्संधंसमारोहत्त्वामोहविवशाशया ४४ तारमुक्तायतजपास्ता
स्वच्छांबरवितानके तन्वीपुष्पमयेतल्पेनिषसादनिष्टत्तवत् ४५ ततोंतिकस्थितांकांचिच्चेटिकामब्रवीद्वचः नितरांतर्यनिश्वासाग्लपिताधरप
ल्लवा ४६ निषेवितुंनीलकंठंमयायांत्यानिरीक्षितः कुमारकोटिमाराभःकिलयाविदितःपुरा ४७ तयैवमुक्तासाप्राहसनाम्नासुंदरःकिल शंकर
स्ससरवातेनवलिवत्किंकरीकृतः ४८ इत्युक्त्वासाचतंस्मृत्वागुणप्रेम्णातिविह्वला कृतसीतोपचारापिस्मरार्तापर्यतप्यत ४९ हिमांबुचंदनरसैः
प्रेरितैस्तुसखीजनैः तस्यास्मराग्निज्वालायाःप्राज्येराज्यायितंतदा ५० तस्यांहिमांबुसिक्तानिकुसुमानिसखीजनः अवाकिरंचान्वभूवन्मनोभवविषा
शुगाः ५१ उत्थायसामयूरीवश्लथत्केशकलापिनी मुखंनमयबिंबोष्ठंवचोनिर्लक्ष्मब्रवीत् ५२ किमिदंममशीतांशुःसख्यःकल्पानलायते मंदा
निलाकुरस्तस्यसहायोभवतिस्वयं ५३ नवेत्तिमामेवविधांचंद्रशेखरकिंकरः किंकरोमिदयांनाथेनकरोतिदयानिधिः ५४ इतिब्रुवाणांतांसत्वाश्य
नान्मुहुरुत्थिता पतंतीनिश्वसंतीचकामार्तिंसोढुमक्षमा ५५ त्रियामामानयोरेवंसांभवद्विरहार्तयोः तस्याःसागरिकायाश्चसुंदरेशस्यतस्यच ५६ तयो

स्तुचरमेयामेक्षणसंजातनिद्रयोः स्वप्नेप्राहशिवोप्यस्तुविवाहोयुवयोरिति ५७ सेयंसागरिकाकन्यामद्भक्तायमहात्मने सुंदरेशायदेयेतिस्वप्नेपौरां
जगादच ५८ तरुणेंदुधरस्वप्नकरुणारुणारुणोदयात् विरतामतयोरीर्षद्विरहप्रभवंतमः ५९ पूर्वंनिघ्नंतसौम्येशविवाहालोकनादरः तंद्रष्टु
मिवनिर्विघ्नमुदियायदिवाकरः ६० ततःप्रभातेपौरास्तेज्ञात्वास्वप्नंशिवोदितं मुहूर्तंकल्पयामासुर्मौहूर्तिकवरोदितं ६१ तस्याःसागरिकायाश्चसुंदरे
शस्यतस्यच विवाहंकारयामासुर्विभवेनमहीयसा ६२ कृतोद्वाहोयथाकामंसुंदरेशस्तयासह रत्याकामइवानेकान् विषयानन्वभूत्तदा ६३ शिवंस्तु
वन्सदाचिंताधृततत्पादपंकजः सोम्यःसागरिकोपेतोविजहारविलासवान् ६४ कदाचिद्देवदेवेशंसर्वदेवनमस्कृतं नमःकर्तुंमनश्चक्रेसभक्तैःसहसुंद
रः ६५ परिधायनवंवासोमाननीयःसुरैरपि चर्चितःकुंकुमरसैःअनःकल्हारचूलिकः ६६ करेवहन्हेमवेत्रंफालोत्कीर्णत्रिपुंड्रकं चंचत्कांचनतारंकोवक्ष
श्लक्ष्णगुणत्रयः ६७ आप्तैःपरिवृतोभक्तैःकमलालयशंकरः सर्वतोमुखमाहात्म्येनिर्ययायनिकेतनात् ६८ गौरींबलवद्दासीभूसुराणांपुरःसरः इतिसा
गरिकानाथंप्रशंसन्प्रणतंजनः ६९ वीथ्यांस्थित्वामुहुःशृण्वन्जनकोलाहलंपरं कपिकुक्कुरमेषादिरणकर्मविलोकयन् ७० वृतःकदाचित्तांबूलछत्र
चामरव्यादिभिः हयमुख्येनचायातस्वर्णपर्यंकचारुणा ७१ कविराजकलानाथाःशिवश्रीपादशेखरः आदिदेशिकशैवानांशैवागमधुरंधरः ७२ श्रीमज्ज
वपुराकल्पकमलालयशंकरः जयेतिपुरतःशश्वत्स्फूर्जद्विरुतकाहलः ७३ कांतानेत्रोत्सवंकुर्वन्सुंदरीणांससुंदरः परितःसवितोविप्रःशंभोःश्रीगोपुरंययौ
७४ तंनत्वाप्राविशद्भक्तःप्राप्यदेवश्रियस्थितान् नत्वानन्यसमान्भक्तान्करदेषांकिंकरोस्म्यहं ७५ स्म्पाङ्गलमत्यङ्गलेत्यद्वारंगर्भगृहस्यसः सुरार्चितंतदभ्य
र्च्यशंभोरभ्यंतरंययौ ७६ पूर्वदृष्टाइतिदृष्ट्वासोमेशंचंद्रशेखरं सानंदबाष्परोमांचःप्राणंसीत्साद्योःप्रभोः ७७ नत्वाचनिहितात्माचसोम्योस्तुवततत्पदे यद्दे
वताहूतंतस्मैपादाब्जायनमोस्तुते ७८ यत्तांडवोत्सवंतेनमहाहेमसभांतरे तस्मैकालस्यसंहर्त्रेपादपद्मायतेनमः ७९ देमासंचाह्यमानंयत्संपचहृदि
योगिनां अंतर्ज्योतिर्ज्योतिषांचपादपद्मायतेनमः ८० यदवीक्षितमाद्येनहंसेनापिचपत्रिणा नमस्तेपादपद्मायश्रुतिमार्गशीर्षग ८१ नाथषोढापथा
नांपोमेमोहतमोपहः नमस्तेपादपद्मायनावेसंसारवारिधेः ८२ इतितेनस्तुतःश्रीमांस्तस्यज्ञात्वामनोगतं तद्दातुकामःसौम्येशंप्राहतंपार्वतीपतिः ८३ दद्य
मभिमतंतेमद्भक्त्यानावज्रजभूस्ततो तेध्यात्वासदृशात्मानोलब्धामामपिनिर्मलाः ८४ न्यूनतादोषरहितामस्थ्यानविलसत्सुखाः व्रजंतांछरणंत्वानमया
दत्तंस्तुतिस्समं ८५ परंपरात्वभक्तानांश्रुत्याभिस्तुहिसूक्तिभिः इत्युक्तःसुंदरस्तेनपुनःप्राहमहेश्वरं ८६ आरभ्यस्तोमिकिन्नामप्रकारेणतुकेनवा कोह

मित्युदितोदेवः प्राहैनं पंचभिर्मुखैः ८७ श्रीमत्तिल्लिपुरीभूषणद्विजकिंकरकिंकरः आस्मीत्यारभ्य निःसीममाहात्म्यस्तुतिमत्सरान् ८८ इत्याज्ञां देवदेव
स सुंदरः शिरसावहन् तद्भक्तान्दूरतो दृष्ट्वा प्रणनाम प्रहृष्टधीः ८९ त्वद्भक्तस्य भक्तस्य भृत्योस्मीत्यस्तावीनानुपृथक् पृथक् अस्मत्संघातरंगस्य इत्याहसेस्तु
शाश्वते ९० इतिस्तुत्वोस्तुत एव सुंदरः पुरस्परैः कमलालयाह्वये प्रणम्य गायन्ननिशं सभक्तिमानिहाव सत्सागरिकासखस्सुखी नैवाविमुक्तं समवाप्य च।
तेशंभोपदाब्जे सविलीन एव तत्तयासहायं गणिकासखः सुखीस सुंदरं नैव निजंकलेवरं ९२ इति श्रीशिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे चतुर्विंशोऽध्यायः २४ ॥
स्कंद उवाच पुनरन्यच्चरित्रं ते कथयिष्ये समासतः शृणु त्वं श्रवणानंदं शिवभक्तमहोत्सवं १ अस्ति चोलमहीकांताकर्पूरतिलकाइतं पुंडरीकपुरं नाम पुंष
रभिदोमहत् २ हृत्पुंडरीककमलं विरजं पश्यस्यन् दहरोपासनादक्ष ध्येयते जः करं वितं ३ मल्लिवल्लीमतल्लीभिर्वलितोपांततनकानने यस्मिन्नातनु
तेनासौ क्रीडानटशिखामणिः ४ दर्शदर्शं तदा शंभोः परमानंदताण्डवं आसाते यत्र भुपर्वतो व्याघ्रपादपतंजली ५ श्रीमत्येमसभामध्ये नृत्यंतं चंद्रशेखरं
वेदपादान्वितैः स्तोत्रैः यत्र तुष्टाव जैमिनिः ६ यत्रास्ते जगदाधार ब्रटस्य सविधं हरः श्रीमूलस्थानलिंगात्मा भवपाशविमोचकः ७ त्रिकूटस्पगिरेः शृंगे क्वचि
त्येमसभा क्वचित् तत्र ब्रह्मादयः क्वापि श्रीमूलस्थाननायकः ८ यत्र वा कलिवेदं द्वंद्वं द्वद्वे तु पराहृतं अभ्रूलशयनं चक्रे रक्षितः शेषशायिना ९ शिवगंगा
तटेयत्र शिवकामादिसुंदरी त्रैलोक्यरक्षाकृत्तेकरुणोर्मितरंगिते १० कृपापांगेन तद्द्वेष्या अनंगो जीवचारुणा संति तिल्लवनेतत्र समुल्लसित चूलिकाः
११ हिरण्यवर्णानीता भूभूसुरभासुरापरा समधीत चतुर्वेदाः षडंगाध्यायनोत्सुकाः १२ अब्दा अब्दज्ञानकुशलमीचापेशलवाक्कुलाः पुराणज्ञानभूता
र्थाधर्मशास्त्र प्रवर्त्तकाः १३ प्राप्तः स्नानाहृतो द्वाद्वाविधिना हितवन्हयः पाकयज्ञहविर्यज्ञसोमसंस्थाधुरंधराः १४ वाजिपेयार्जितश्वेतछत्रस्थगितदिक्तटाः
त्रिसहस्रद्वादशाहपौंडरीकविधाइनः १५ यैरध्वने समाहूतेपुरहूते चिरंशची श्वासेरूष्मभयां चक्रे मरुदुद्यानमास्तताम् १६ तेसत्त्रिणः सदाशंभोरर्चकाकर्म
कर्मठाः तीव्रशक्तिनिपातेन शिवानुग्रहगोचराः १७ समयेन विशेषेणादीक्षाभेदेन संस्कृताः निर्वाणदीक्षानिष्णाताः कृतचर्याभिषेचनाः १८ क्रियातत्त्वविद
श्चर्याप्रवर्त्तनपरायणाः त्रिप्रमाणपरिप्राप्तत्रिपदार्थविवेचनाः १९ सशिष्यज्ञानषट्त्रिंशत्तत्त्वबुत्याधभूतयाः दीक्षाछिन्नमलायेपादीक्षयंतो नतानपि २०
नित्यानित्यविवेकाद्यसर्वत्रविगतस्पृहाः शांतिदांतिमहादीक्षाउपरत्यासमाधिनः २१ विश्वासेनसमायुक्ता मुमुक्षोल्लासिमानसाः अधीतब्रह्ममीमांसाशिवधा
नैकतत्पराः २२ चिदंबरनटेशानपूजोत्सवविधायिनः पश्यतः सर्वदा शंभोः परमानंदताण्डवं २३ सदावाप्तसमस्तार्था द्विजाः स्वात्मनिसंस्थिताः तेवर्णनीयाकथमस्सदाद्यैः मनुष्य

कीरैर्महितानुभावैः येसौम्यभक्तिस्तुतिसाधकेनदेवेश्वरस्यैवमुखेनसंस्तुताः २४ रुद्राक्षमालाभरणाविभूत्याशश्वत्समुद्धूलितसर्वगात्राः वर्ण्यीकथंतेशतरुद्रमं
त्रःपरायणैकप्रवणामहांतः २५ क्रियासुचर्यासुपचेलिमश्रमाःप्रबोधमार्गेपटवोतियोगिनः कृतत्रिसाहस्रमखाःसभापतेःजयंतिभक्ताःत्रिसहस्रभूसुराः २६ अ
जयफालचंद्रेणअफालांतरचक्षुषः अवामावामभागेनवपुषाशंभुमूर्तयः २७ श्रीस्कंदउवाच अथतिल्लवनावासीत्रिसाहस्रमहीसुरान् नत्वाश्रीनीलकंठस
कथांवक्ष्यामिपावनी २८ निर्मात्यपुष्पनिर्मुक्तमाध्वीतुंदिलषट्पदः आसीत्तिल्लवनेकश्चित्कुलालकुलशेखरः २९ भक्ताग्रगण्यश्रीकंठपूजामृत्पात्रिकाकरः
माहेश्वरजनाभीष्टभिक्षापात्रप्रदायकः ३० सदाशंभुपदासक्तमानसःशिवकर्मसु निष्णातधीर्निराधारैकैकर्याद्भारनोद्भवः ३१ वीक्ष्यवीक्ष्यविभोःक्ष्वेलं
नीलकंठसमाकुलः नीलकंठपदोच्चारीनीलकंठइतीरितः ३२ सजन्मनःप्रभृत्येवत्यक्त्वान्यद्देवतांतरं सेवमानोमहादेवंवयःकौमारमत्यगात् ३३ पंचबाण
भुजारोपपरिपाटीपटीयसा प्रसीमसामहोल्लासैःपस्पृशेवयसाततः ३४ तस्यासीत्ललनानूनंकेलिकल्पनशिल्पिना शृंगाररससर्वस्ववेधसावयसांचिता
३५ पातिहृत्सादरंधत्तामाहात्म्यमनुरुंधती कंदर्पवैजयंतीसानस्पसारसमावहत् ३६ सव्याघ्रपादलिंगस्यकुर्वाणोदर्शनंव्रती चिदंबरपतेर्नोद्धवीक्षमा
णोतिकौतुकी ३७ सकदाचनशर्वर्यामंधकारेतिदुस्तरे धारालीमेघघोषासुतथादिक्षुविदिक्षुच ३८ सेवित्वातांडवेशानंव्याघ्रपादेश्वरंतथा प्रत्यागलन्नुपयःपू
रकंठदघ्नेनवर्त्मना ३९ आसारवातपातेनवेपमानकलेवरः झल्लझल्लितकेशाग्रःप्रार्थसार्द्रतरांबरः ४० सनीलकंठकस्याश्चिद्गृहस्यायावेदिकांययौ नील
कंठपदोच्चारान्नीलकंठमुपागतं ४१ उध्वासीद्दीपिकाहस्ताझटित्यागत्यतत्क्षणः तंकथंचिदुपच्छंदसानीत्वाभवनांतरं ४२ संमृज्यांगंदुकूलेनहसंतीमर्पय
ततः झटित्यंबरमास्तीर्यतत्रतूलपटींपुनः प्रसार्यहेमपर्यंकेमणिशृंखलिकांचितेस्वापयित्वामरुद्दृष्टिबाधमुद्धूयसाक्रमात् ४४ चंदनागरुकस्तूरीमिल
न्मृगमदादिभिः विलिप्यांगंकृताहारंतिल्लेशायपतिस्मतं ४५ ततोमाहेश्वरश्रीसातंरंतुंवांछतिस्मसः दुर्वारत्वाद्दशाशस्यतस्यादाक्षिण्यतोपिसः ४६ तरुण
स्तद्गतिंप्राप्तुंअनुमेनेतिकौतुकी तस्याविद्यानुसारेणकिंचित्कालंमनोभुवः ४७ साम्राज्यमनुभूयासौनिजालयमुपाविशत् तत्रालोक्यनिजांकांतांशंवरा
रातिशंवरीं ४८ पुनस्तद्दीपितानंगस्तांरंतुमुपचक्रमे साम्राज्यमात्रेषुपटीरचर्चामच्छाच्छलेशाचलतोरतांकान् संप्रीणयंचाटुपरंपराभिस्तदीयशय्याशन
कैःप्रपेदे ४९ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेपंचविंशोध्यायः २५ स्कंदउवाच तयासनीलकंठोसौनीलकंठपदाश्रयः तदापरिमलोल्लासैः
सार्धंवारस्त्रियारतिं १ अन्वभुंक्तेतिचिरोभ्योनीलकंठोप्ययंश्रुतः तदाचंद्रमुखीरात्रौवारस्त्रीकृतसंगति २ पतिंदृष्ट्वातुतत्स्नेनसंस्पर्शस्नेहेनखंडिता भवतःश्रीनी

लकंठः प्रमाणं चेद्दिमासस्य ३ इत्याह सा स्नुषा नाथं तमालिंगनलालसं इत्युक्तः श्रीनीलकंठो रुषाविष्ट उवाच तां ४ नीलकंठ उवाच मनसा त्वां स्त्रियश्चान्या न स्पृशा
म्यद्य चेतसा विनायोन्यांगसंस्पर्शमनंगोद्वेगवर्जितं ५ सापि चक्रे व्रतं भर्त्तुः इत्थं तन्वी वितन्वती गार्हस्थ्यधर्मं सा चक्रे परैरज्ञातसंगरा ६ तावेवं दंपती नाद्य गसिधा
रव्रतस्थितौ निन्यतुः किल तारुण्यं शिवकारुण्यभाजनौ ७ प्रवृद्धशिवभक्तौ तौ वृद्धौ शिथिलविग्रहौ चक्रतुः शिवकैंकर्यं तथापि तरुणाविव ८ ततस्तयोर्मतं
ज्ञातुं शिवस्तापसवेषभृत् दीर्घपिंगजटाधारी कौपीनी दंडवस्त्रधृक् ९ यज्ञसूत्रोल्लासदृक्षाभस्मांगश्रीत्रिपुंड्रकः स्मेराननः पात्रपाणिः नीलकंठालयं ययौ १०
श्रीनीलकंठस्तं दृष्ट्वा हृष्टांगः शिवयोगिनं शिवयोगी महानेष इत्यपूजयदादृतः ११ नाथ किं करवाणीति भक्त्या तेनेरितः शिव नमेन माह मे पात्रमिदमादाय रक्ष्यतां
अस्त्यस्य न समं पात्रं पवनात्यंतरतर्पितं रत्नाद्यादपि रक्ष्यं स्यात् भूयो मे रक्ष्यतामिति १३ ततः श्रीनीलकंठः स्म तु पात्रमादाय तत्क्षणात् गृहे तन्न्यस्य तद्रक्षां कृत्वाभूते
स्मामनसः १४ तं यांतमनुसृत्यासौ निवृत्तोभूत्तदा त्वया देवदेवोपि दिव्यां तां प्राविशत्कांचनीं सभां १५ गते काले शिवः पात्रं यापयित्वा स्वमायया भूत्वा य पुनरादि
त्सुतमागात्पूर्ववेषवान् १६ तमागतं प्रणम्यासौ कुलालकुलसंभवः आगतं तत्र मद्भाग्यादित्यास्तातन्मुखेक्षणः १७ शिव उवाच पात्रं पुरा त्वयि न्यस्तं सहसा तत्प्र
दायमे तिष्ठेत्युवाचतं शर्वः सर्वदानाधिपः शिवः १८ तच्छ्रुत्वा नीलकंठोपि प्रविश्यांतर्गृहं क्वचित् मुहूर्तं न्विष्य तत्पात्रमदृष्ट्वा दुःखमाश्रितः १९ अंतस्थोसिन
निर्योसिको विलंबइतीरितः सत्वरान्निर्गतो मंदवचः प्राह विषादवान् २० सूत उवाच जटाजूटोरुशोभांकमस्तकं भूतिभूषितं रुद्राक्षस्रग्भिराकीर्णत्रिपुंड्राव
लिभूषितं २१ स कुलालः कुलालेशं प्रणम्य विनयानतः प्रांजलिर्विनयेनाह नीलकंठः सदाशिवं २२ कुलाल उवाच तत्न पश्यामि ते पात्रं दद्यामन्यच्च तन्निभं मन्ना
थकोपपरधो मे भवताक्षम्यतामिति २३ कृतप्रणामं तं प्राह कोपप्रस्फुरिताधरः शिवयोग्युवाच घोरं त्वयोक्तं किन्नाम यत्पात्रं तद्दृढस्व मे अपि रत्नस्वर्णमयम
न्यन्नादातुमुत्सहे २४ इत्युक्तः सोब्रवीद्भूयः प्रमादो मे महानभूत् किं तेनपात्रं स्थाप्यन्यद्दामीत्यवदन्स्थितः २५ न्यायवत्स्तुतिगुह्यात्वं भक्तिमुद्राख्यशुश्रवत्
किंचिंनलज्जसे वाचानयाह्यद्यपदात्पदं २६ लोकः पश्यतु रुद्धात्वामनादाय च पात्रिकां नयामीत्युद्घाटालापं कुलालः प्राह तं द्विज २७ पात्रं नवं चिंतं भ
क्षचौर्यं नास्त्यल्पकं मयि किं वात्र कार्यमित्युक्तो देवस्तं पुनरब्रवीत् २८ शिवयोग्युवाच यद्येवं तनयं हस्ते गृहीत्वा दीर्घिकां भसि निमज्ज त्वं विश्रुत्यात्मा पुनर्या
हि गृहानिति २९ तच्छ्रुत्वा नीलकंठोपि तमाह कपटद्विजं किं करोमि सुतो नैव मम अस्तीति भयाकुलः ३० यद्येवं महिलां हस्ते गृहीत्वा वापिकाजले निमज्जोन्मज्ज पगच्छेति
व्याजविप्रोवभाषतं ३१ इत्युक्तः शंकरेणासौ शंकरेणानया सह निमज्जनं ममायुक्तं महमेकः पुरस्तव ३२ दीर्घिकां सकलां मत्वा द्रागुन्मज्ज निमज्ज तां इत्यवादीत्

लालाग्र्योभावनाब्राह्मणस्तदा ३३ यद्येवंचोरितंनैवदित्ससिस्त्रीकरंकरे क्कवेच्छसिनवाभंतुंयाहीतिल्लवनंद्विजान् ३४ द्विजउवाच अहंयास्यामितेरुक्तो
करिष्यावोमहात्मभिः इत्युक्त्वासहतेनैशेयाहितिल्लवनंद्विजान् ३५ महत्तापात्रिकौनैषादौनेमहिलयासह ननिमज्जत्यतोवेशेण्याहरद्विजसन्निधौ ३६ ब्रूही
नितेद्विजैरुक्तोसकुलालवरोब्रवीत् कुलालउवाच एतद्वृत्तंमयागुप्तंपात्रैनैवप्रदृश्यते तदाकर्ण्यद्विजप्राहयद्येवंभार्ययासह ३७ निमज्यत्वंजलेनेनयथोक्तंनीति
ऐदृशी तदाकर्ण्यकुलालाग्र्योयद्येवंक्रियतेमया ३८ प्रतिवाद्यनुमित्सेनिभणित्वाभवनंययौ भवनंप्राप्यगेहिन्यादेहिन्येवनवश्रिया ३९ सहागत्यसभामेवंकारवाचम
वोचतं उभयोरंतरेकामममावाभ्यांदंडमज्जने ४० पाणिभ्यांदंडमालम्ब्यनिमज्जतइतीरयन् तथानिमंक्तुमुद्योगमततानीह्यूपिकाजले ४१ नैतथाविधमालोक्यद्विजाएवम
वादिषुः द्विजाउवाच नैवंनिमज्जनंकार्य्यप्रत्यर्थंनानुमन्यते करेणाकरमालंब्यतयासहनिमज्जतां ४२ इत्युक्तोनीलकंठस्तेभ्योग्रपादेशसन्निधौ प्रकाश्यसंविधंपू
यंनिमज्जतथैवसः ४३ उन्मज्ज्यतस्तत्तयासार्धंददृशेसहतेद्विजैः तरुणाङ्गनिरुस्यापावार्धकंतरुणीवसा ४४ नादृश्यततदाव्याजब्राह्मणस्तत्रैरोधसिव्यालोकिवृ
भारूढोभूडस्तत्रसहोमया ४५ दंपतीतौसरस्तोयेनिमज्जतौयुवाकृती देवप्रसूनवृष्ट्याकौनिमग्नांगौवभूवतुः ४६ तुष्टुवातेतदाशंभुंकुलालौतौचदंपती कुलालः
उवाच नमोस्तुतेदेवदयानिधेहरप्रपन्नपालामयसोममौले व्यालोलमालामलहस्तशूलमांपाहिसर्वेश्वरकालकाल ४७ शिवस्तुतस्तिल्लवनद्विजेंद्रैः जाया
पतीतौप्रणतौस्तुवंतौ संप्राप्यभोगानिहयातमंतेमदीयधामेतितदातिरोभूत् ४८ सनीलकंठस्तरुणीसमेतोभोगान्भुजंद्वैतरुणेंदुमौलेः निधायपूजांव्रतवेभवेनक्र
मादयासीद्रजताद्रिश्रृंगं ४९ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेनीलकंठचरितेषड्विंशोऽध्यायः २६ स्कंदउवाच स्वभावरिपुसंज्ञस्यकथयामिकथांशुभां
मेरुमुद्रितशार्दूललालितेनजगज्जिता १ नृपेणाभंगचोलेंद्रनाम्नार्कान्वयजन्मना कावेरीवारिभरितेपालितेचोलमंडले २ कवेरपुष्पपुरीत्यस्तिदेवपुरीसमा
तस्यामासीद्वैश्यवर्यःस्वभावरिपुसंज्ञकः प्रथमःशिवभक्तानांश्रीशांभवपदार्चकः शिवभक्तपदार्चातोसंपदाधनदोपमः ४ तस्मिन्ददातिभक्तेभ्योवस्तुतस्तद
भीप्सितं तस्यभक्तस्यदातृत्वंजिज्ञासुरभवच्छिवः ५ स्थिरायागोचरोभक्तःस्रग्ववकेशस्त्रयीमया देवेशसूक्ष्मगम्योपिसभादर्शिततांडवः ६ गौर्याचगंगयाज्ञातःकिं
तवोधूर्तवेषवान् वणिजोस्यगृहंप्रापसत्तदाभस्मपांडरः ७ तिर्यक्त्रिपुंड्ररुद्राक्षमालाभरणभूषितः वणिक्यतिर्भक्तवेषंतंमूर्तिमिवमन्मथं ८ दृष्ट्वातद्दर्शनानंदोननामशि
वंतत्ववित् पचेलिमैःपूर्वपुण्यैःभूषितोस्मीतिहृष्टधीः उचितैरुपचारैस्तुउरुजानउपाचरत् ९ वणिगुवाच मामेवंवपुराप्तोसिकिंमेभाग्यमहोदयं त्वंकिंकरोसिभगवन्किमा
गमनकारणं १० इतिब्रुवाणंवणिजंप्रांजलिंप्राहसप्रभुः मंदस्मितशशिज्योत्स्नालोकनेनमनोहरं ११ विप्रउवाच धनेनभक्तसंघानांवांछितंयद्ददासितत् इतिश्रुत्वातेवादंत

मागतोस्मित्वदंतिकं १२ ददासिचेत्तद्दामीत्यूचिवान्सतदाद्विजः प्रांजलिःप्राहतंवैश्यःप्रेमातःसंप्रकाशयन् १३ वणिगुवाच यद्वस्तुनवरत्नानिधनंमेभक्तसात्कृतं
माभैषीर्वांछितंतेद्यददामिभगवन्निति १४ विप्रउवाच धनादिषुनमेवांछाशिवेच्छायाप्रियोस्म्यहं त्वत्प्रियावांछयाप्राप्तंविद्धिसिद्धंवणिग्वर १५ तांददातुभवान्मह्यं
इतिप्राहतदाद्विजः तच्छ्रुत्वावचनंवैश्योविस्तृत्थमपिलोकतः १६ तदानींप्रथमप्रीतेरुत्पत्तिप्रीतिमानभूत् वणिगुवाच यद्वस्तुमेप्रियंवस्तुतद्वस्तुतववांछितं १७ वैश्यवर्ये
स्तदावश्यंप्राहभार्यातदाद्विज विप्रेणानेनगच्छत्वंदत्तासीत्यवदच्चतां १८ तच्छ्रुत्वाशनिसंकाशंवाक्यंसाव्याकुलाभवत् पुनस्वस्थमनाप्राहप्राणेशंपतिदेवता
१९ इयमेवत्वयाज्ञाचेज्जीवितेशस्त्वमेवमे यत्त्वयोक्तंमयाकार्यंनस्वतंत्रास्मिभर्तरि २० इतीरयंतीसानाथंस्तुवंतीमन्मथांतकं तयोरकृत्रिमंभावंज्ञात्वादेवोनिवि
स्मितः २१ मंदस्मितोल्लसद्गंडविलासोल्लासिभूषणं प्राप्यप्रणम्यसाविप्रंतस्थौस्लच्छानततानना २२ त्यक्त्वाप्रियाकिमस्त्यन्यत्कार्यंनाथेतिवादिनी अतीत्यमान
मत्तोनभयंविद्यतेततः २३ इत्युक्तःसवणिक्प्राहमयाविप्रविचिंतितं त्वयोदितंमयाकार्यमितिप्राप्यगृहांतरं २४ वध्वेचेलोदयत्खड्गफलकश्चविनिर्ययौस
तंनिरोधकान्हंतुमकरोद्दृढमानसं २५ प्रणम्यतंप्रयाहीतिप्रयांतंद्विजमन्वगात् तस्मिन्क्षणेश्रुतोदंताःतस्यतस्याश्चबांधवाः २६ निर्ययुर्निजधामभ्योसर्वेक्रो
धात्स्वायुधाः विनाभ्रांतंस्वभावादिंकेननीतिरियंकृता २७ तामादायकथंयासिकश्चित्कांचित्पतिव्रतां श्यामवर्णमहाज्ञानेत्तामनुसूयवीर्यतः २८ लोकस्थिति
स्थापनीयाइतिमारुतरंहसः क्रूरतरवाचस्तेनिंदंतस्तंसमन्वयुः २९ क्वयासिनिष्ठतिष्ठेतिदुद्रुवुस्तंचतांचते स्वभावायाहितास्तेवैवैश्यास्तेविधृतायुधाः ३० पतिव्रता
मिमांहित्वात्वंयाहीत्यब्रुवन्द्विजं साब्रवीत्सुमुखंवीक्ष्यतापसंभीरुवत्स्थितं साब्रवीद्विस्मितासाध्वींगितज्ञास्वभर्तरि माभैषीर्नाथतानेनास्वभावोर्जयेदिति ३२
तच्छ्रुत्वावणिगित्याहधीमतामीशमास्तुभीःहनिष्यामिचतेनाथपश्यतःस्वांश्चबांधवान् ३३ वैश्यउवाच नस्थीयतांममपुरोगम्यतांजीवितेप्सुभिः नोचेमत्खड्गकृत्तांगाः
सहसालुंठतक्षितौ तच्छ्रुत्वाहुश्चतेमूढाःस्वकलंकंनवीक्ष्यसे द्विजायदत्त्वापत्नींस्वांकिंदर्शयसिपौरुषं वयंसहविनश्यामोनैनांदातुंसहामहे इत्युक्तश्चस्वभावारिःतान
भाषतरोषतः ३६ वणिगुवाच विभिद्यांगानिवोविप्रंनयाम्येनांसुखाध्वना इतिप्राहस्वभावारिर्धीरोदांतःस्वबांधवान् ३७ दुष्टेनामुनाकिंन्नइतितेपरिहृत्यतं प्रियासहा
यंतंविप्रंरुरुधुःचिक्रुधुस्तथा ३८ स्वभावारिस्ततोवधूंमुनिंतंशिवभावितः चरन्मंडलमार्गेणच्छेदंतान्निशितायुधान् ३९ सतानेनेकोनेकःसन्निघ्नन्दिक्षुविजृंभितान्व्या
घ्रवद्द्विजहारंजोमृगानिवरिपुव्रजे ४० केचिच्छिन्नपदापेतुःकेचिद्विच्छिन्नबाहवः केचिन्निकृत्तशिरसःकेचित्खंडितमध्यमाः ४१ दलितोदरनिष्क्रांतांतसांद्रनिस्तासृजः
अन्येनिर्भिन्नसर्वांगानिपेतुरवनीतले ४२ स्वभावारिहतानांतुपतितानांरणाजिरे तेषामुपरिवीराणांनिपेतुर्गृध्रसंचयाः ४३ येयेयुत्थायसन्नद्धाःतेतेतेनहतास्तदा॥

येयेसमरवित्रस्ताअमरैर्हसितास्तदा ४४ दुद्रुवुर्दर्दुराकाराःदिक्षुत्रस्तामृगाइव हतेषुतेषुवीरेषुविद्रुतेषुपरेषुच ४५ सचैकवीरःसंप्राहतन्त्रतंद्विजता
पसं भगवन्पाहिमाभैषीरनुगच्छामित्तेपदं ४६ इतिसोनुगतंवध्वातंयांतंमुनिमन्वगात् ब्रह्माच्युताज्ञानमूर्तिरनुयातोविशामुना ४७ सविप्रतापसः
शंभुःधामच्छायावनंययौ तत्रविश्वप्रियायुक्तश्चंद्रमौलिर्द्विजाकृतिः ४८ द्विजउवाच क्षेममस्तिपरंमेत्वंनिवर्तस्वेत्यशाधितं सतंप्रणम्यस्तुत्वाचअ
पश्यन्प्रययाविति ४९ स्वभावरिभक्तमुख्यःशिवद्रविणदानतः सुस्थान्माद्दुष्करान्हंतुंवहिस्थांस्तामिचाब्रवीत् ५० समायाहीतिदेवेनप्रेरितोपिमुहुर्मुहुः
द्विजउवाच हत्वाकिंपुनरण्यानिपाहिवैश्येपसुवान्वसः माहरन्नेवहस्ताब्जभृंगदाम्नासिनाभ्रमन् ५१ आजगामस्फुरद्घोषोवितन्वान्मंडलभ्रमीः तत्तस्तिरोहिते
मायाविप्रेपश्यन्मर्गीहृशं ५२ एकाकिनींहृशोदिक्षुविदिक्षुचविचालयन् ददर्शगगनेदेव्यासमंवृषभवाहनं कैलासशिखरारूढचंद्रबिंबश्रियंहरं करुणाल
हरीरेखानरंगितहृगंचलं ५४ सुमनःपरिषद्वृष्टसुमनोवर्षमौलिनं अनंसीदथचास्तोषित्सवैश्योवश्यवाक्हरं ५५ गंगाचंद्रकलासदुल्लसत्झरीसारस्फुरन्मौ
लिनंकंठेनशितिकंठकुंठितगरं श्रीनीलकंठधुनावन्हीद्वर्कभवाक्षकोणज्जकृपापांगोल्लसन्तेमुखंपादाब्जसुरमौलिजालमणियुक्कांतभजेशंकरं ५६ मच्चित्त
भ्रमरःसदाशिवतवपादाब्जमासीदतां स्तुत्वेत्थंसंप्रणम्यासौभार्ययाशशिशेखरं ५७ अजागरीप्रयोधेनुःसुखभूमन्यरस्ततः संतुष्टःप्रययौशंभुस्तत्स्वभाव
रिपुंततः सकैलासनिजंधामसकुटुंवनिनायसः ५८ देवेषुपुष्पविकरत्सुवरस्तुतीत्तापाहीतिसंप्रवदत्सुचपुष्पकस्थैः तस्मिन्यदेशंभुपदंनदीयंशस्त्राहत्ता
श्वापुरमर्त्यलोकं ५९ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेवैश्यप्रसादोनामसप्तविंशोऽध्यायः२७॥स्कंदउवाच इलानंदाख्यभक्तस्यचरितंकथयामित्ते चिदं
वरसभान्तस्पंदेवश्रीचंद्रशेखरः १ शिवभक्तजनस्तोत्रभूमधारिहृदंतरः चतुर्थजातिनांदृक्षपचेलिमतपःफलं २ कनिष्टकुटिवास्तव्यशांतिदांतिविभू
षणः भस्मरुद्राक्षपूतांगोअनंगारिपदार्चकः ३ यःसदाशंभुभक्तानांसंतोषंकलयंस्थितः असंख्येभ्यश्चहलैःकुर्वन्सांतत्येनकृषिक्रियां अनन्यजनसा
मान्यांसंपदंप्राप्यसर्वदा सुधितेभ्योदिशन्नन्नमनिवारितमंजसा ५ प्राणिनस्तोषयामाससर्वभूतदयापरः विशिष्यभगवद्भक्तान्भस्मोद्धूलितविग्रहान्
६ रुद्राक्षमालाभरणानभ्युपेत्यप्रणम्यच विधायकुशलप्रश्नंन्नीत्वाचभवनांतरं ७ पादौप्रक्षाल्यविधिवद्भोजयामासवांछितं एवंप्रतिदिनंशंभोःकिंकरेषु
विधायच ८ हर्षोत्कर्षप्रकर्षेणातस्मिन्धनदसंपदि संपदीवदरिद्रत्वेतस्यनिष्कामचंचलां ९ देवोदर्शयितुंतस्यवितत्तानदरिद्रतां असंकुचितचेतस्कोसंकी
चैपिससंपदः १० विक्रीयप्राक्तनद्रव्यंभूषणादीनिचांततः पूर्वाधिकतयाशंभोःभक्तभक्तप्रदानतः ११ विन्यस्यभारंन्तस्येशेनदुर्गतिमजीगणत् न्रणायमन

दौर्गतेसंशैवाराधनतत्परे १२ प्रकाशयितुमेतस्मिन्नन्नदानव्रतंहरः हरिब्रह्मापरिच्छेद्योविधायवृषभस्वयं १३ स्वीचक्रेभूमिकांकांचित्तपस्विजनमुद्रिकां
ऊहनानमसाचंचत्तटित्सिंजरितांवरे १४ दंभोलिर्जभितोदंचत्स्वजनस्फूर्जेदिगंतरे निशीथसमयेमेघविगलद्वारिसंकुले १५ सुप्तभक्ताखिलजनेभस्मादि
गधत्रिपुंड्रवान् प्राप्यभक्तसतद्गेहंक्षुधार्तइवभावयन् १६ शंभुरुवाच गृहेशशंभुभक्तोहंक्षुधार्तोस्मीत्युवाचतं तच्छ्रुत्वारसुत्थायाद्यगृहीचनिरगाद्गृहात्
१७ वर्षधारानिलामर्शकंपमानांगमेवतं नीलारुहानःशीनार्तिशमयित्वानलार्चिषा १८ भक्तःप्राहनिजांभार्यामुपोष्यप्यहमोदनैः शिवभक्तान्प्रीणयामीत्येवं
संविन्मयाकृता १९ तत्कथंपरितप्तस्यारात्रौवर्षःसमागतः इत्युक्तासातथाभर्त्राशिवाकल्याब्रवीत्पतिं २० गृहेकिंचिन्नपश्यामिनवेलेयंहियाचने प्रतीपुः
प्रतिवेश्मस्थाननुवेलंकरोमिकिं २१ दिनादावधिकेदारेउसंबीजसमुच्चयं समूह्यादायगच्छावोनान्यत्कर्तव्यमस्तिवै २२ तदन्नंपरिकल्प्याथक्षुधार्तिं
शमयातिथेः विनापायमिदंनान्यदितितत्प्रेरितःप्रियः २३ कृषीवलउवाच ममादिसंपत्सुलभाभवनीत्यनुगम्यतां सवर्षधाराभिहतःकलमक्षेत्रमभ्यगात्२४
कालेनीलघनच्छन्नेतमोवृत्तदिगंतरे पद्भ्यामन्विष्यपदवींनिमिरांधीकृतेक्षणः २५ मध्येमध्येस्फुरद्विद्युत्प्रभादर्शितपद्धतिः विदारितश्रुतिपथोगंभीरांभोदग
र्जितः २६ पयःपीठकेसंछन्नमस्तकसुप्तपक्षिणं प्राप्यकेदारमुत्सार्यसलिलंबीजसंचयं २७ आदायपीठकानर्घीन्स्वनलंप्रसादवान् द्वास्थैर्वसनदादायप्र
विश्यभवनंप्रिया २८ प्रक्षाल्यपंककाष्ठानिनसंतीत्याहतंपतिं भित्त्वास्वगेहपटलंभित्त्वादारुण्यथाययौ २९ आदायस्तनदाचुल्लींदीपयामासपावकं सप
वांकुरुजातंतत्प्रभांडेनिधायच ३० विशोष्यमुशलाघातंचक्रेसाप्युभ्रंतंडुलं पक्वान्नंपतिमित्याहव्यंजनंनास्तिकिंचन ३१ ततःसोपिक्षुधार्तोयंभक्तइत्या
कुलोभवत् निर्गत्यनिष्कुटंप्राप्यभक्तःपूर्णफलान्यपि ३२ सस्वपाशान्निवोन्मुंचअशाकान्यादायचागमत् नानाविधानितान्येवव्यंजनानिव्यधत्तसा ३३ अन्नंसं
पन्नमितिसाप्रीणयेत्याहचातिथिं सप्रीतचेतस्तंवोधुमशकंनिजवोधतः ३४ शनैःशनैर्वोधयितुमुद्यतःप्रणयोक्तिभिः कृषीबलउवाच उत्तिष्ठनाथमदुः
खमोचनार्थंत्वमागतः पूजांगृहाणवेलेयमत्येतीत्यब्रवीच्चसः ३५ भास्वत्तेजदिशश्चैवद्योतयंद्यादिशश्चसः विस्मितोभूत्तदालोक्यदंपतीविस्मयाकुलो३६
ब्रह्मादिभिर्मृग्यमाणःतत्रज्योतिर्मयःशिवः उमासखोवृषारूढोविस्मितोप्राहदंपती ३७ ईश्वरउवाच मद्भक्तममपूजांत्वमेवंकृत्वास्थिरोभव मुख्यत्वंशिवभक्तानां
प्राप्तवानसिशाश्वतं ३८ एतयासहपत्न्यात्वंममकैलासपर्वते धनेशादधिकंभुंक्ष्वशिवदत्तांश्रियंस्थिरां ३९ ततःशिवशिवेत्युच्चैर्वदन्जयजयेतिच प्रहृष्टात्मास
भक्तस्तंतुष्टुवेभिप्रणम्यच ४० कृषीवलउवाच भोभर्गशाश्वतविभोत्रिजगच्छरण्यएकेदुधामवदनामलचारुमूर्तेविश्वेशशाश्वतविभोशशिखंडचूडमामद्यपाहि

सुहृदशाकरुणावरुणालयाद्य ४१ स्कंदउवाच इतिसंस्तुवतेतस्मैदेवःपत्नीयुतायच दत्वाकैलासममलंनेत्रैवांतर्दधेहरः ४२ सानंदंसनकादि
वीदत्तपदंनत्वाधिवंदारकोद्यन्मौलिनिघृष्टपादकमलंलोकांल्लिलानंदकः लेभेसोशिवयोरपारपरमानंदास्पदंकुंदभंजित्वारिरजताद्रिशृंगंमम
लब्रह्माद्यगम्यंतदा ४३ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेहृषीवलचरितेअष्टाविंशोऽध्यायः २८॥ स्कंदउवाच सत्यार्थनाथनाम्नोस्यभक्तस्यकथये
कथां अस्तिचेदिपतिःकश्चिच्चिंतामणिरिवार्थिनां १ मगधनाथसत्यार्थइत्यनर्थपदाभिधः सगोपालपुरेगोत्रमंडलाखंडलप्रजां २ जुगोपभगव
द्भक्तान्भवंस्वहृदिभावयन् सतामर्थेसभक्तार्थसत्यार्थःसमुपार्जयन् ३ तन्नृमथिनदधीधेतनंधरणिशेखरः कदाचिदर्कएवोद्यत्करालकरवालभः
४ जिगायजगतीपालोवैरिणःसरणांकरो अथोतुरंगमातंगपदातिरथपत्तिभिः ५ उपायनमिवानीयान्भुवोभारमिवाग्रतः कृपाणपरिभूतःस्वरूप
णांदृत्तिमुत्सिदत् ६ पलायितबलंहित्वापरिरक्षिन्प्राणमात्मनः निजमंदिरमाधूयगिरिंमंदरमासदत् ७ वलमंदिरमेनादंतसहिमंदरस्तपस्तितोउत्थुतपु
स्तकंहस्तेशिरसोत्तिजटास्तरः ८ प्रशांस्तितापसस्वास्थ्यमावस्थ्यंप्राप्तभूपतेः अवारितद्वारतयानदावारिनिकेतनचित् ९ अवापकस्याश्रेयोलंघ्यप्रवासक
तपस्विवत् तत्रदत्ताभिधःकश्चित्तरुणोद्वारितापसं १० शेतेनरपतिर्नैयंवेलागंतुनवांतरं दिदृक्षुःसंनिधेदेशेक्षितिभर्त्तायदीक्षितःविवसुरभवद्विसुर्दत्त
वाचमलक्षयन् मृगेक्षणाक्षितिभर्त्ताभिक्षुमालक्ष्यवल्लभं १२ अवोधयत्प्रबुधःसन्तमुपाचरदंजसा नृपउवाच कुलंशुभंगृहंपूतंप्रसन्नंममामानसं
तवागमनमाहात्म्यात्किंकरःकिंकरोम्यहं १३ धनंचसंपदंसर्वंजीवितंचददामिते इतिब्रुवाणेसंतुष्यपरीक्षितुमिवास्यगां १४ कोशान्निष्कृष्यराजानंअ
सिंमुच्चजघानसः सत्यनाथःक्षतःक्षिप्रंपपातक्षितिभृक्षितौ १५ ततःकवाटरंध्रेणदृष्ट्वात्तच्चेष्टितंगताः कुटिलभृकुटीवक्त्रंविकटासिपयोद्यतं १६ द
त्तमालोक्यसंनस्थःत्यक्तमूर्छोनृपोवदत् राजोवाच मेनंविधीमविधीष्वपरेचापियथातथा १७ शपेत्मांचोत्सृजेदेनंत्वंदत्तेत्यादिशन्नृपः ज्ञात्वातत्क
र्मतंहंतुमागतान्प्रजशासने १८ उद्घोष्यंतोन्निवार्येनंदत्तःप्रस्थापनेपदद्वयं कृपाणपाणिस्तंदत्तःपापयत्यावनंवनं १९ तपसेवप्रयागूहःततःशक्तिपुरंपुनः
पथिदत्तेननीतस्यवंचकस्यतपस्विनः २० अस्तनत्वंकथंनस्यादित्यभूद्व्याकुलोनृपः दत्तान्समागतान्सर्वानहृत्तांतंमहीपतिः २१ श्रोतुमिच्छन्निजंप्राणंधार
यामासचात्मनि सशठःतापसःकैश्चिद्दस्तोविजनंवनं २२ मयानीतइतिप्राप्यदत्तोशंसन्महीपते त्वयासौम्यकृतंयत्तत्केनवावर्ण्यतामिदं २३ इतिदत्तंह्य
रपालंप्रशशंसमुहुर्मुहुः आहूयपुत्रामात्यादीन्निजंभावंन्यवेदयत् २४ विधिनाद्यकृत्तंतेद्ययद्याज्ञाकेनलंघ्यते शिवभक्तिप्रकाश्येषाभक्तिर्भाग्यवशाद्भवेत् २५

नोपस्करणीयासर्वेषुकालेष्वभिमतप्रदा इत्यादीशंनमस्कृत्यशिवभक्तदयानिधिः २६ आनंदतांडवेशांघ्रिमंतः स्वांनमचिंतयत् तांडवेशः स्तदातु
ष्टः तस्यभूतगणैर्वृतः २७ वृषारूढस्तिल्लवननाथः शीतांशुभूषणः देवंचयावत्सननोनृपाग्रणीः निजांघ्रिचप्रेमपरंपरायाः समुक्तिनाथाकृतिरेष
नैजंपरंप्रपेदेनिजधामशंभोः भक्तांघ्रिनाथप्रतिपन्नसत्यंससार्थनाथाह्वयचोदितस्य परस्यशंभोःपदमेतिविप्राचरित्रमेतत्तुपठेच्छृणोति २९ स्कं
द उवाच चरितंचेदिराजस्यप्रथमंप्रथितंमया वीरोद्भटस्यभक्तस्यमाहात्म्यमितिवर्ण्यते ३० शिवपादौसमभ्यर्च्यलब्धोयेनपरश्वधः सरामःक्ष
त्रियान्हत्वाविप्रसाद्दत्तवान्धरां ३१ वासार्थयाचमानायतस्मैरामाययसागरः केरलंस्वार्थविजयंविषयंसंपदांददौ ३२ मौक्तिकैःशंखनिर्मुक्तैर्वेणुपंङ्के
क्षुसंभवैः सदालंक्रियतेतत्रवारुणीनांतरद्वयं ३३ अरुणाद्रिरितिग्रामः शोभतेशंभुगोचरः मंत्रश्रुस्थैर्यतोविप्रैःशापानुग्रहणक्षमैः ३४ ग्रामेतत्रैव
महिन्नेरुद्रवंशशिखामणिः अभूद्वीरभटोनामशिवभक्तोदृढव्रतः ३५ छिन्नसंसारबंधेषुशिवांघ्रिदृढभक्तिषु शिवभक्तेषुनियतंशिवमेवविभावय
न् ३६ सगत्वाशिवधामानिनत्वातेषुनदीश्वरान् उल्लंघ्यकेरलांदेशांश्चचारसकलांमहीं ३७ शिवभक्तसमाचारस्थापनव्रतदीक्षितः कल्याणःप्रा
पकल्याणंकमलालयमास्थितः ३८ यस्मिन्निवसतःशंभोश्चक्रेचंद्रविदीवाकरौ रथावेदरतोभूमिर्यतावेधाःशरोहरिः ३९ वासुकिर्ज्याधनुर्मेरुःदिविल
स्यंपुरत्रयं तपस्तप्त्वापुरायत्रकमलाहरिवल्लभा ४० परमेशप्रसादेनप्राभूदखिलसंपदां कृपाकटाक्षविक्षेपैःकृपणानांविशेषतः ४१ प्रनंम्राणांक
लयनेप्रायेणाखिलसंपदां शंकरांघ्रिसमासक्तकिंकराग्रेसरोभुवि ४२ गणित्वंचिंतकंभाग्रमाणिकस्तचिरप्रभोः अंकमक्षोदनिकरैरंकितायतवक्षसं
४३ शिखाग्रविगलत्पुष्पसुखाद्यविशिखांतरं क्वणत्किंकिणिकानादक्वणत्किंकिणिभूषणं ४४ कस्तूरीतिलकामोदविस्तारितदिगंतरं गंडप्रलोलरु
द्राक्षमंडलंचारुकुंडलं ४५ आजानसिद्धगांभीर्यआजानुविलसद्भुजं अवमत्यमहाभक्तानुपमित्यात्मनोभुवं ४६ मंदमंदंसमायांतंसुंदरंलोकसुंदरं
हंतुमेनंमनश्चक्रेहंतहंतहरप्रियं ४७ गर्भगेहंभियाशंभोःगर्भमातुरिवाविशत् कवाटदृढमाबध्यललाटनयनालये ४८ भक्तवाह्यानमालक्ष्यपुस
वीरस्तमब्रवीत् वीरोद्भट उवाच अवनीतेयदिप्रीतिस्तवपूर्निशिवहिजे भववाह्योमहादेवभववाह्योमहानपि ४९ वीरोद्भटस्यविकटांधीरोक्तिंकल
यच्छिवः शरणागतमाहेभंकरुणावरुणालयः ५० ईश्वर उवाच स्तुहिवीरोद्भटमुखाज्जहिभीतिंचसुंदर इतिगर्भेगिरास्तोषीन्मतिमत्तमशेखरः ५१ शिवम०
सुंदर उवाच शंभोशंकरकिंकराशिवपरारुद्राक्षभस्मादरालिंगार्चासुपरायणाश्रुतिशिरःसारार्थमोदादराः व्याहारेपिसदैवतेहरहरेतीशेतिशब्दादराः ३०

भक्तास्तेमुहुरप्यपारविभवास्तेशंकराःशांकराः ५२ महानुभावास्तेप्येनंमहादेवस्यकिंकराः आकर्ण्यनस्तुतिंप्रोचुर्भक्तानांप्रथमंतदा ५३ ततोदेवाश्च
यंगत्वासुंदरोभक्तिवेष्टितः शिवभक्तांतरंगःसन्अवतिष्ठभियोज्झितः ५४ एवंमवस्थारत्वंयंधरण्यामाहेश्वराणांमहिमात्मनासः ततोप्यनाथो
दितशंभुभक्तप्रबंधहेतुर्विचचारकामं ५५ वीरोद्भटःशंकरकिंकराणामग्रेसरःसाहसभक्तिधुर्यः अवाप्यकालेभगवत्प्रसादाज्जगणाग्रणीरूप
महीधरेभूत् ५६ वीरोद्भटस्याद्भुतभक्तिवीर्यंशृणोतियःसाहसचंडभक्तेः प्राप्नोतिसश्रीकलधौतशैलेभवप्रसादेनगणाधिपत्यं ५७ इतिश्रीशिवर
हस्येसदाशिवांशेनवमांशेएकोनत्रिंशोऽध्यायः २९॥ श्रीस्कंदउवाच वक्ष्याम्यसुरनीसाख्यवणिजःशोभनांकथां कावेरीलहरीमुक्तशंखमौ
क्तिकसुंदरतरे १ कल्हारकैरवोल्लासिफुल्लपद्माविराजिते कोककेकारवोन्मिश्रशालिकेदारमंडिते २ केदारवृत्तिकामुक्तपंड्रेक्षुमुक्तमौक्तिके व
स्थकल्पानदीसेतुपत्थतीवक्षभूरुह ३ चित्रोउदंतनिर्भिण्णानारिकेलपयोभरैः उद्यन्नागलतारूढैकदलीदलवीजिते ४ फनसाम्रवनोद्दामफलगंधे
नबंधुरे द्विजाग्रहारपङ्क्तीभिःतत्रद्भुयविराजिते ५ आसह्याद्रुद्गतायाश्चकावेर्यास्तीरयोर्द्वयोः शिवागारवरोद्दामकुंभस्छगितदिक्तटे ६ यत्रयत्रशिव
क्षेत्रेवस्तुसंसेवितुंहरं विष्णुधामशतैर्युक्तेयदिंद्रदमरैर्युते ७ सह्यजासह्यपापानिनाशयंतीस्वपावनैः चलत्तरंगसंगोत्थपूतवातैश्चपापिनां ८
देवीशतसुखातत्रज्ञावयंतीचसागरं तरंगितंशिवागारशंखदुंदुभिनिस्वनैः ९ निचोलभूतेतटथ्यांतुपालिनेचोलमंडले चोलैश्चपालितेतत्रशिव
कैंकर्यतत्परैः १० शांभवैर्भस्मरुद्राक्षधारिभिःपरिसेविते मृत्सेकतमहारत्नबाणस्फाटिकसंभवैः ११ शिवलिंगार्चकैःशैवैर्बिल्वार्चनपरायणैः सं
वृत्तेविविधैःशंभोरथोत्सवविराजिते १२ पुराणसरिदित्यास्तिकावेरीमुखसंभवा तत्तीरेशंभुपरमित्यस्तिभुवनभूषणं १३ रत्नादीप्तसदनौघवीथीसं
परमास्पदं तस्मिन्नमरनीत्याख्योवैश्योवंशसमुद्भवः १४ कश्चिद्दासीत्सुवर्णादिनवरत्ननिधीश्वरः शिवमेवसदाध्यायनभक्तेभ्योभक्तिदायकः
१५ कौपीनकंथाशुकरःसंपदांफलमन्वभूत् श्रीकांतारमपरेत्यक्षन्नत्वाततयादसेविनां १६ भक्तेभ्योचभक्तवर्गाणांमठंतत्रव्यधात्सवै सतत्रकालि
तमठेदेवयात्रोत्सवेवहून् १७ अन्नाद्यैःप्रीणयन्भक्तानुवासालोकयंच्छिवं जातुकांतपुराधीशःतंभक्तंचंद्रशेखरः १८ पातुंकौपीनमाहात्म्याद्व्याजा
द्भूर्णीबभूवसः अलक्षितजयावल्यसत्रिपुंड्रशिखांचितः १९ सपवित्रोयज्ञसूत्रीययोक्तृष्णाजिनोज्ज्वलः कौपीनोज्ज्वलमाबध्यखंडवासकरीनरं २०
निर्मलेभक्तहृदयेनिक्षिप्तुंपादयोर्युगं न्यस्तत्न्यासोचितंस्थोणंपायांतमाधारवक्रमं २१ वर्णिनंतंजनीवीक्ष्यसर्वेहृदिमुदान्विताः तस्यहस्तात्कश

शग्रंथिकौपीनांचितदंडभृत् २२ सप्रापमरनीतीतं महिम्नानंदयन्नृजनान् अदृष्टपूर्वंतंदृष्ट्वासवणिक्ब्रह्मचारिणं २३ लब्धंतपःफलमितिप्राण
मन्प्रशशंसच सवर्णीत्याहतंदृष्ट्वाप्रीणइत्यानतदाननः २४ वर्णीउवाच कौपीनकंथावस्त्राणिददासीत्यहमागतः तच्छ्रुत्वासवणिक्प्राप्यमठंपा
कविदोद्विजान् २५ आदरेणान्नपानादिकर्वलस्येतिचादिशत् भूयोवर्णिनमभ्येत्य त्वमटेस्मिन्द्विजोत्तम प्रसीदभोक्तुमित्येनंययाचेत्सांजलिर्द्विजं
वर्णीउवाच धार्मिकत्वंमठेभोक्ष्येस्नातुंयामिकवेरजां स्याद्दृष्टेपथिचेदेनंतत्यायात्कौपीनमार्द्रतां अतस्त्वन्यच्चमेभूयाप्यर्पयेतिवणिक्करे आषाढान्
तदादानादास्तस्परतःपरः २९ कौपीनस्यास्यमाहात्म्यमयावक्तुंनशक्यते इदंसंरक्ष्यगतयमत्यंदेहीत्यशाद्बटुः ३० वणिक्कौपीनमादायन्यस्यरक्षां
करोद्गृहे स्नातुंयातस्यचबटोरागतिंप्रत्यपालयन् ३१ कौपीनंयापयित्वानन्मायययावटुरायये किंकावेर्याजलेराद्रस्त्वनेद्यावाघनोद्भवैः ३२ भक्तसंप
न्नवानत्वम्श्वद्रमौलिपदस्यधीः आर्द्रमूर्तिंतमायांतंप्रह्वःप्रत्युद्ययौबटुं ३३ भृत्यप्रेमजलेस्नातुकामःकौपीनतस्करः भक्तस्याग्रेस्थितःप्राहकौपीनं
गतमार्द्रतां ३४ आषाढवेष्टितंचैतदार्द्रंपरिहृतंमया परिसमकंत्वयिन्यस्तमानयेत्याहवर्णिराट् ३५ सगृहंप्राप्यकौपीनमदृष्ट्वादुःखितोमुहुः
वैश्यउवाच क्वाद्ययानंकेननीतंकौपीनंमाययामम अदृष्ट्वामुहुरन्विष्यसवैश्यःसाध्वसाकुलः ३६ वटोमायावीनःकूरपाशेनलग्नःकरोतुकिंप
त्नीबंधसुतप्राप्तमहतीविपदित्यसौ ३७ अन्यदादायकौपीनंरम्यंनिर्गत्यचाब्रवीत् वैश्यउवाच न्यस्तंगृहेहतंकौपीनंतद्दृष्टमिदमद्भुतं गृहाणचा
द्भुतंचास्यतन्नापश्यामिपोर्विकं ३८ शिवएवविजानातिकेनपातस्थतंवटो इदंनवीनंकौपीनंधारयस्वसितोज्वलं ३९ अपराधंक्षमस्वेदंतिप्रणवं
तंबटुंतदा इत्थंतेनेरितंवाक्यंश्रुत्वावर्णीतदाब्रवीत् ४० वर्णीउवाच मैवंवदवणिक्श्रेष्टकालोभूयान्निवर्तते तदेवदेहिकौपीनंदत्तंमेगुरुणापुरा
४१ नीतिःसाध्वीदवनीतेत्वय्यद्यैवमयार्पितं महत्कौपीनमादायगृहाणान्यत्तुतत्समं ४२ इतिवक्तिभवानृत्म्यकौपीनाहरणायकिं कौपीनहृत्ते
निम्रषाप्रथांप्राप्तोविभूतले ४३ अयत्नमेतद्वाणिज्यमितिवैश्ययदुद्यते द्विजेक्षेपपरिभ्रांतमानसःशुष्यदाननः ४४ वैश्यउवाच इदंमयानविदि
तंमयात्पतलघीयसा अपराधंक्षमस्वेतिप्राणमच्चार्थितोवणिक् अन्यत्करोमिकेंकर्यंकौपीनंकिंकरोमिते अन्यत्करोमिकेंकर्यंकौपीनंकिंकरो
मिते गावोमहिष्योरत्नानिधनानिविविधानिमे ४६ ददामिवासोभारांश्चप्रणमामिपदंचते अंतर्हृष्यन्बहिःक्रुध्यन्किंरत्नैर्मेधनादिभिः ४७ कौ
पीनंदेहितत्साम्यंजहीत्याहविशंबटुः कौपीननास्तिमेचौर्यंअनेकान्यंशुकानिमे ४८ ददामिधनजातानिवर्णिनंप्राहसोवणिक् भूयःसवर्णितंप्रा

हृकौपीनं मुषितं हितत् ४९ एतदाषाढविघ्नतंतन्मानसदृशं भवेत् कौपीनं तुलया धृत्वा कौपीनं देहि मे परं ५० इत्युक्तो बहुनोवैश्यः प्रीतिमानानयत्तु
लां स्थाल्यां कौपीनमेकं स्थानीलं केशेनिजंन्यधात् ५१ सर्वाणितस्य गेहान्नीतानस्मिन्विन्यस्य वैश्यराट् कौपीनजातं स्यैवेषतस्य नालमभूत्तदा ५२
न्यस्यस्थाल्यामिदंचासीदुन्नतानपुनर्नता कौपीनमस्यमायीयमितिपञ्चवराणिसः ५३ स्वर्णादीनप्यहंन्यस्य स्यादिशेत्यानमच्चितं तंप्राहवणिजं
वर्णीधनेशवचनेनकिं ५४ निधेह्यत्रधनादीनिमत्कौपीनतुलास्थिति स्वस्थाल्यानिदधेस्वर्णलोहरत्नादिकं तदा ५५ उदस्थात्सर्वमादाय सर्वोभूद्वि
स्मितोजनः वेदसूत्रकृतंत्तस्येषकौपीनस्यवणिक्धनं ५६ नालमित्यद्भुतंन्नैवजगच्चनहितत्समं कैवल्यशेषः संप्राहवणिक्किंचिद्धनं नमे ५७ अतःपु
त्रकलत्राभ्यामारोहामितुलामिमां अकृत्रिमप्रेमरसं देवोवैश्यतुलावलात् ५८ पाशांछिलापदंनेतुंस्वितथेत्यवमन्यत नलानमर्थेसोल्लासोवणिक्
दारसमन्वितः ५९ तुलांप्रदक्षिणीकृत्तुमारुरुक्षुः जगादसः वैश्य उवाच शिवभक्ताङ्घ्रिदास्यन्नोलंघितंचत्समास्त्वियं इतिकांतपुरेशानमभिमाकांतप्र
णम्यसः ६० आरुरोहतुलांतस्मिन्नुत्क्षापंचाक्षरंमतुं तद्दास्यतच्चकौपीनंतुलातुल्यमिथोभवत् ६१ भक्तिनिर्मलभावंतं स्तुत्वानेमुर्जनास्तदा पु
ष्पाणिववृषुर्देवास्तवर्णीचतिरोदधे ६२ पुष्पवर्षेतिरोभूतेसचकांतपुरेश्वरः समास्थायनिजंरूपं प्रादुरासीन्नभस्थले ६३ भक्तस्तुलामधिगतः सुतदार
युक्तस्तुष्टावतंशिवशिवेतितदाप्रहृष्टः देवोपिमानववदुत्तरतुलास्थितेनतेनप्रियासुतयुतेनसमंतिरोभूत् ६४ अमरनीतिचरित्रमिदंशुभंदुरितजातविना
शनकीर्तनं पठतिभक्तियुतः शृणोतियः सशिवलोकमनामयमाप्नुयात् ६५ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशे त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३० ॥
श्रीस्कंद उवाच ॥ श्रीवीरभक्तनाथस्यचरित्रंकथयामिते याप्रमददितहेमाद्रेरनपायः सभूभुजः १ असिभिन्नाद्रिनिर्धूतकावेरीदुर्गमाध्वनः पुरं
गर्भपुरंनामसंपदामस्तिभाजनं २ यद्रीधीस्थानिरत्नानिभांतिरंजितदीपवत् तत्रास्तिहेमप्राकारंभक्तैः सेव्यंसुरैः स्तुतं ३ हरधामेनिविख्यातंश्रीम
च्छंकरमंदिरं तस्मिन्श्रीवीरभक्ताख्यः शिवद्विजकुलोद्भवः ४ अभूच्छिवोल्लसद्भक्तिः शिवशासनवर्धनः भस्मरुद्राक्षकलितत्रिपुंड्रावलिदीप्तिमा
न् ५ यदाश्रीशिवभक्तानांकेनचाप्यपदंक्षवेत् ससिंहवत्तदाखड्गंवेतंडानूचंडकोपनः ६ कदापिशिवकामाख्योहरधामेषुसेविता मालापकःशिवे
भक्तः पुष्पाहृतिपरोभवत् ७ प्रातस्नात्वासुरंवंवध्वासहमानंदसंगतः पुष्पाण्याहृत्यवेलायं शिवंसेवितुमागतः ८ महानवम्यांत्सवादौचोलेंद्रजय
कुंजर मदधाराकस्तुर्घटुंधाइत्तदिगंतरः ९ निमज्जनद्यामायातः प्रसक्तपरहध्वनिः घंटाबृंहितफूत्कारपुष्करासारसेचनैः १० विधूताधोरणाया

सोविचचारसवीथिषु वेगादग्रेप्रयातस्सशिवकामस्सद्विपः ११ पुष्पपेटकमध्यस्थपुष्पाण्युर्व्यामवाकिरन् यत्नेननीयमानेपियंत्रमुख्यैर्भयाकुलैः १२ क्रु
धास्वितत्ताशुंडाग्रक्तत्वावितंडएष्टतदा दंताभ्यामुत्खिदन्भूमिमदाबुक्तत्तपंकिला १३ तयांतमक्षमः प्राप्तात्रुधःसः सवलितःपतन् भुवमास्फाल्यहस्ताभ्यां
क्रोशंशिवशिवेतिच १४ शिवशंकरमांपाहिगजराजत्वगंबर चंद्रगंगानस्थजयभूषणांकुसुमेश्वयं १५ शिवकामउवाच अवाकिरदहोनागःवीरभक्तोग
तःक्वनु तच्छ्रुत्वावीरभक्तोयंआगतःप्रज्वलन्रुषा १६ प्रथमःशिवभक्तानांपरिपंथिभयंकरः तंशिवद्रोहिणंहत्वाभोक्ष्यामीतितदाजगौ १७ माभैषीःशि
वकामेतिगर्जन्नूपर्जन्यवद्द्वयो पश्यन्विकीर्णपुष्पाणिरथ्यांतेनपथाययौ १८ दृष्ट्वानागेननिर्भिण्णमस्तकंधावमानकं शिवकामंतदाद्राक्षीत्साहिवीरे
तिवादिनं १९ सार्चौषपरशुंबिभ्रन्ननुद्रुत्यतमैक्षत पुरायमीशः कृत्तित्वक्नागरूपोतरुःकिल २० सुरैर्निरुध्यमानोपिखंडशोहन्मितंगजं इतिपादेन
तन्नागंपरभागेजघानसः २१ क्रोधोधूताधोरणःसन्निहन्तोभूत्सचद्विपः हस्तलग्नंनरंचापिनिर्गतंसःऊर्ध्वधिकः २२ उत्कृत्यवीरोगतभीःनागस्याभि
स्थितोदृढं छित्वापरश्वधेनास्यहस्तमग्रेन्यपातयन् २३ वेत्तंडखंडितोखडश्शुंडादंडेपतत्यसौ मेरुकोदंडदृस्तोध्वंताडवंहृदिभावयन् २४ ह्रोतस्कंस्वग
तोपार्श्वचरात्रीन्सायुधान्वधीत् यंत्रिभिःपंचभिःसार्धंहतःसाम्राज्यकुंजरः २५ राज्ञेनिवेदयंसन्येद्वास्स्थायंत्रसमीरितं श्रुत्वातेपांवचोद्वास्थाःप्रविश्यांत
र्भयाकुलाः २६ बद्धांजलिपुटराज्ञेयथावृत्तंन्यवेदयन् राजोवाच राजाजित्तारिरपिमेकिमद्यत्वदुपागतं अकार्यनीतिःकेननिहतःप्राप कालान्समादिशत्
२७ राज्ञातेनसमादिष्टासेनातंनृपमन्वगात् चतुरंगबलोपेना धृतनानाविधायुधागंभीरभेरिनिस्वाणशंखकाहलनिस्वनैः हेषितैर्हयमुख्यानांगजानां
बृंहितैरपि २९ भयनांसिंहनादैश्चरथनेमिस्वनैरपि अधःकृताब्धिरवयोसेनयानुगतस्तथा ३० त्वंगत्तुरंगमारूढोजवेनपवनोपमं वीथीमवापसं
भ्रांतोनृपोघोरैर्निरंतरं ३१ नृपोमत्तद्विपंतत्रददर्शनिहतंभुवि यंत्रिभिःपंचभिःसार्धंपादेस्वैरिवपर्वतं ३२ नकश्चिदन्याद्विषतोनृपोभक्तंचवैक्षत पर
श्वधधरंवीरंध्वसंतमिवपन्नगं ३३ अयंभक्तोनहंतास्यात्केनायंनिहतोगजः इतिपृष्टान्नृपेणाहुर्हतशेषाविषादिनः ३४ यंतारउवाच वीरेषकःपुरस्था
तुंसमर्थास्तवदंतिनः कृत्स्नेनानेनभक्तेननागःपरशुनाहतः तच्छ्रुत्वाधूर्जटेर्भक्तानहिनिघ्नंत्यनागसं इतिसेनानिवार्यैनासतुरंगादवातरत् ३६ मत्ते
नानेनभक्तेनमत्तेभोनिहतोमम ३ तंपृच्छामिसमागम्यइतिचिंताकुलोनृपः भक्तेषुकिंकरिष्यामिशंकरेकिंकरायदि नचेत्तत्रयथावृत्तंश्रुतंतनतत्राति
ष्ठतु ३८ स्कंदउवाच प्रणम्यतंवीरभक्तंशिवकामंशुचाकुलं स्वमूर्धभेदादधिकंपुष्पनाशश्शुचाकुलं ३९ उवाचप्रांजलिर्भक्तंचोलेंद्रोइंद्रसन्निभः

राजोवाच यत्त्रिभिः सह नागेन कोपराधः कृतोमुना करुणां कुरु भक्तेति स भक्तस्तमुवाच ह ४० वीरभक्त उवाच शिवकामः शिवार्हाणि पुष्पाण्याहृत्य चा
गतः नान्याच्छिद्याकिरद्दंती दंतैर्मूर्ध्न्ययं हतः ४१ अवारयंतो यंतारः एवमागस्कृतं गजं इमे हता इति प्रोक्तास्त्रस्तः प्रह्वोऽब्रवीन्नृपः ४२ नृप उवाच वे
तंडखंडितो मे ह्यहतस्वेनैव चागसा परश्वधेन भद्रेणामी निहंतुं न युज्यते ४३ मदीयेनैव खड्गेन जहि मामपराधिनं इति कोशात्कृपाणं स्वमाकृष्या
सद्दौ करे ४४ अस्य भक्तिरहो भक्तेऽव्यतिरिक्तेति चिंतयन् सद्यो जिघांसुरात्मानं वीरभक्तोसिमाददे ४५ गृहीतासेः पुरस्तस्य स्थित्वा नत्वा च तत्पदे
राजोवाच खड्गेनानेन हत्वा मां जहि मामपराधिनं मयाकृतं त्वया नागे कृत्तमार्गो निवारणं ४६ अथमाश्चर्यकृत्वेव भक्तोप्यंतर्भियं दधनः ४७ हतेति
यंतृभिः नागो मां जह्यागो महत्कृतं ४७ इति ब्रुवन्नयं राजा कथं वध्योसिनामुना निरुत्य हस्ते भक्तेपि राज्ञि साहसतत्परे ४८ तदा शिवाज्ञया व्योम्नि प्राह
वागशरीरिणी वागुवाच भक्तिं दर्शयितुं भूमौ पुष्पाणि व्यकिरद्गजः ४९ कृतं चैतत्कलानाथरेखामौलिदयाकृतं इति तावत्समुत्तस्थौ यंतृभिः सह कुंजरः
५० खड्गमुक्त्वा नमद्भक्तो भूपो भक्तं नमानयत् पुष्पाणि ववृषुर्देवा भूयो मूर्ध्नि भक्तयोः ५१ भक्तचोलेंद्रयोर्दिव्यां वाचं तां श्लाघमानिनः हृष्टो भूच्छिव
कामोपि पुष्पसंपूर्णपेटकः ५२ ततः सुप्तोत्थितमिव कणद्घंटाकृतारवं जयद्विपं पुरस्कृत्य प्रापुराधोरणा नृपं ५३ आधोरण उवाच इममारुह राजें
द्र गजेंद्रं गिरिसंनिभं सुकुथास्तरणस्तीर्णं मन्मथारातिपूजक ५४ कथ्याविस्तीर्णकक्ष्यं ते साक्षात्त्र्यक्षप्रसादजं इत्युक्तो वीरभक्तेन संप्रीतेनारुरोह सः
५५ भक्तेनातिगभीरेण पौरुषेण कृतं बहु वैभवं च स्वपासि स्ववधार्थं महीपते ५६ भक्तमाहात्म्यमेतं हि कोवाचेति महीतले अंतरेण शिवं नित्यं स्वभ
क्ताभीष्टदायिनं ५७ स वीरभक्तः शिवकामभक्तो ज्ञातुं न शक्यः शिवभक्तिभूम्नः इति ब्रुवंस्तं नृपतिं प्रशंसन्भूतेशकैंकर्यपरो बभूव ५८ इति तौ शिव
कामवीरभक्तौ शिवभक्तानिह रोचिरं विहृत्य रजताचलसीम्नि धाम्नि शंभोर्गणनाथप्रथमौ विभावभूतां ५९ चमूभरे घ्नद्धिसमारवेषप्रच्छन्नवंदिप्रवर
स्तवेषु सुखी स चोलः स्वगृहं विवेश नरेशपादांकिततुंगमौलिः ६० माहेश्वरापत्तिविमोचकस्य श्रीवीरभक्तस्य चरित्रमेतत् पठंति वाचा मनसा स्मरं
ति ये ते लभंते पदमिंदुमौलेः ६१ इति श्रीशिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे एकत्रिंशोऽध्यायः ३१॥ श्रीस्कंद उवाच श्रीवीरभवभक्तस्य प्र
थितं कथितं मया चरितं विहताशेषदिङ्मुखं सुखदं सतां १ भक्तसेननदिनाथस्य माहात्म्यं वर्ण्यतेऽधुना निचोलभूतः पृथ्व्यास्तु चोलधर्मस्य मूलकं
२ देशोस्ति शिवग्रामे नाम्ना शंखरव्रतः तस्मिन्ननादिनाथस्य सीत्पक्षिकुलोद्भवः ३ नृपशस्त्रकुलाचार्यः शिवभक्ताग्रिसक्तधीः समूहशार्चकोनित्यं

द्वैः शस्त्रकलोद्भवैः ४ महेश्वरस्य भक्तोऽश्वतोषपश्चान्नदानतः अतिशूर इति ख्यातिरभूत्स्वधर्मे स्थितस्य सा ५ अवमन्य न सोप्यन्यान्खड्गविद्यासु गा
र्वितान् कलत्रभसमुत्पन्नान्वृत्तिरस्यायुधस्य मे ६ येनादिनाथमाश्रयं येन सेहेपोस्त्येषणसः सूर्योदये सवर्ण्येदुसमस्वजनसंहृतः ७ येनादिनाथेन
समंसयोर्द्धधियमानेनात् तद्गृहद्वारमासाद्य शार्दूलस्य वजंडकः ८ विद्याहि वीरभोज्येति सातिशूरस्तमाह्वयत् साहसं को वसन्वेलः स वीरः खड्गखे
टभृत् ९ केनाहूतोऽहमस्मीति हर्यक्ष इव निर्ययौ पार्श्वस्थितेषु शिष्येषु वृत्तौ वैचात्मबंधुभिः १० एनादिनाथं वीरं तं शार्दूलमाहरिद्रिपुः वीर उवाच
ग्रामाद्बहिर्महाबलमावयोर्युध्यमानयोः ११ विजेतु शस्त्रविद्यायां वृत्तिः सैषानयोरिति एनादिनाथनिर्याहि शस्त्रैः शिष्यैः परीहृतः १२ इति तद्वचनं
श्रुत्वा शस्त्राचार्यौ विनिर्ययौ नदाहस्तौ रणक्षोणीं ययौ तदुभयोर्बलं १३ वीरौ विख्यातविहृद्राकरकादिलसत्पदः सेनयोरंतरे चेरुः खड्गेणचिलस
त्कराः १४ अनुज्ञातान्तपेणापिपौरैरीरितवैभवाः धन्विनो धन्विनो जघ्नुः खड्गिनः खड्गिनो मिथः १५ सशक्तयः शक्तिभृत्तो तथान्ये च समाययुः प्रदी
प्तशक्तयस्तत्र वीरहस्तप्रसारितः १६ परस्परस्फुरत्तिजिह्वाफणिराज इवाबभुः शरकृत्तशिरः पादपार्श्वजानूरुबाहवः १७ उद्भ्रांतास्तत्क्षणात्तत्र पेतु
र्वीरा रणाजिरे नौकासंप्लवनेयावत्तावत्स्तु वरापगाः १८ पिशाचवेतालगणास्तत्तीरे तांडवं दधुः भक्षयंतः पललानां पिंडानि विकटाननाः १९
द्वौ खड्गिकौ मिथो युक्तौ न मोर्येनासिकाहतः अनूरुः संपतन्तस्मै चिक्षिपासिमुभौ हतौ २० आकंठस्निग्धकृत्ताग्रेणैतौ विगतजीविनौ शौर्यमिथोमा
नयस्पाहौ विमानाविवस्थितौ हतवीरत्रणास्पूर्धबलाकाध्वाक्षमंडलाः लोहकारानलगुहागारधूमनिभा बहु २२ एनादिवीरशार्दूलो वमहु
न्हिहूपाणकः चिच्छेद हतशेषाणां पादपार्श्वशिरोभुजान् २३ शूरसेनादिनाथं तं भूतनाथपदार्चकं सवीरः सोत्पगात्तत्र हतशेषबलान्वितः २४ धूत
शिराश्चिः छिन्नोगोयावदंतर्विशत्परिः एनादिस्तावदात्मानमुन्मोच्यारिपलायनं २५ अरिशूरोजितल्लोशाच्छयानो निशि भूतले जाग्रन्विचिंतयन्
शत्रुकहनायनिहन्म्यहं २६ सहूतप्राहिणोत्तस्मै प्रभाते युध्यमस्तु नौ उभयोः किंवृथेवान्यैः हन्यमानैर्जनैरिति २७ एनादिनाथस्तच्छ्रुत्वा तथास्त्वि
त्यपरेऽहनि खड्गखेटधरः प्रापस्वैरज्ञातो रणक्षितिं २८ श्रीभस्मफालमेनादिर्नेहतीति विचिंतयन् श्रीभस्मभागपदूरेऽपि भस्मफाले दधौ तदा २९ मा
लिन्यमनसा बिभ्रन्खड्गखेटधरो रिपुः वीरस्थानमगात्पुण्यं यत्र एनादिरास्थितः ३० लघुकोपमितिस्मृत्वा वीरसिंहस्थिते रिपुः खेटच्छन्नालिकः प्रा
पं प्रान्वेषितदंतिकं ३१ महोक्षवन्निःघ्नैव केसरी वरिपोललत् एनादिपार्श्वगे खेटे तस्यापश्यत्त्रिपुंड्रकं ३२ हतं हतरिपोः फालभस्मापूर्वनिरी

क्ष्यसः शिवभक्तोनवध्येयंयथाकामंकरोतुमे ३३ निरायुधवधात्पापंमास्त्वस्येतिधृतायुधः अजिघांसुस्तत्ररिपुंतस्थौभक्तप्रभाववित् ३४ यथास्थितस्य
भक्तस्यभावंजानन्नथाप्यरिः चक्रेसपत्नकोहंतुंनिजंपूर्णफलंमतं ३५ अथैनंछिवभक्तंनरक्षितुंनंचशंकरः भस्मफालंचतंवीरंरक्षितुंस्वयमाययौ उ
भयोरप्यतोर्मध्येहस्ताभ्यांवारयंस्थितः गंगांतुगजयाज्जूरः श्रीकंठः प्रत्यदृश्यत ३७ खड्गेनशत्रोः भवपाशबंधनादुन्मोच्यसामीप्यपदंचतस्मै दत्वाशि
वोहेमसभांविवेशताभ्यांस्तुतोवैदृढभक्तिभावतः लोकादिनाथस्यपदाब्जभक्तेरेनादिनाथस्यचरित्रमेतत् भक्त्यापठेद्यःशृणुयाच्चनित्यंशंभोःपदंशा
श्वतमाप्नुयात्सः ३९ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेएनादिनाथचरितेद्वात्रिंशोध्यायः ३२॥ स्कंदउवाच भिल्लेनभल्लहस्तेनकालहस्तीश्व
रार्चनात् प्राप्तंपरंपदंपुण्यंतत्तेवक्ष्यामिसादरं १ तत्रश्रीपर्वतेवासीभिल्लोनल्पप्रमाणवान् अस्तिगोधापुरंतत्रखर्वंवटभूषितं २ वेणुसंभूतमुक्तौ
घमिभिल्लान्निर्भरवेष्टितं शाखासंकलितान्योघकपित्थालंविवापुर ३ चत्वारप्रांतविस्तारशिलाशुष्यत्त्रिभंगवत् हत्याङ्कल्पमृगव्याघ्रसिंहवदंतिकि
शोरकाः ४ वर्धिताव्याधशिशुभीरुल्लसंतिषदंकरौ यत्रव्याधकुमारीभिश्चामरीहरिणीमृगाः ५ कौतुकेनोपलाल्यंतेशिखिनःशारिकाशुकाः यत्रप्रति
किरंतोघहिरदाहरिगर्जितैः ६ प्रादुर्भवंतिछिंदंतिभिंदंतिगिरिसुद्भवाः वेणुडिंडिमशृंगाणामुच्चलंतिस्वनासदा ७ यत्रोच्चगिरिशृंगाणांनिर्झराणा
मर्थार्भटीः आहत्तानाहठाच्चाधैर्नोचिकीनानकेवलं ८ यत्रकाचननागानांकुलंमुदिरवस्थितं तत्राश्रितस्तमाप्रेमनयनांमांसभोजिनां ९ अध
मोनाप्रलिंदानामधिपोनागइत्यभूत् वेणुमुक्तामयंहारंयस्त्रियास्तनमंडले १० समीक्ष्यलज्जयैनासीद्दूलभनागदंतजं जन्मांतरेपितत्त्वापितपोव्या
धकुलोद्भवः ११ क्रूरेविक्रमदर्पाभ्यांसिंहवत्सन्विनानृणां व्याधेनकुलसंभूतानाम्नादत्तेतिकन्यका मृगादनस्यव्याघ्रीवतस्यासीद्गृहमेधिनी शार्दू
लनखसुप्रोतगुंजागाविगुक्कस्रजा १३ बर्हिबर्हावलीनत्यत्तमालदलचोलिका सप्तच्छदाच्छच्छदनैःछादितांछादसीनदा १४ अनपत्यत्तुच्चमानोलं
कैःसादुःखिताभवत् विषण्णांतांप्रियांवीक्ष्यदेवंनित्यमसेवत १५ मयूरकुक्कुटोन्मत्तनीयमालाकरोतौणा घंटावध्वासहस्त्रोभिःदेवंभेजोस्वनंमनः १६
देत्तापिदत्वामांसानिसर्वेषांभोजनायहि स्नात्वानिर्झरतोयेषुनिर्जरादधिकाभवत् १७ तत्रसापिचिरंदेवंकार्तिकेयमतोषयत् बर्हिबृंदस्तभिन्नाद्रेः
पत्रस्यपर्ववैरिणः १८ विषादस्यनिषादेकपचेलिमनपःफलं श्रीदेव्याश्चप्रसादेननिषादकुलभूषणं १९ दधौगुणान्वितंगर्भंसानैषादीविषादहृत्
शुभर्क्षेसूतिकागेहेऋक्षराजद्युतिंसुतं २० असूततनयंदत्तांचंद्रलेखेववारिधेः व्याधोपिविग्मधेदुःखमृगंहर्षशैरस्तदा २१ देवासुमानिवद्दृषुःदिवि

भेर्योपिदध्वनुः सबालकोंउरश्यामोकरिदंतोत्थमौक्तिकैः २२ सुविद्युन्मेघमध्यस्थायथाभातितथाबभौ उत्संगेशुशुभेबालःशृंगेनीलगिरेरि
व २३ सततदावंधुभिःसार्धंहिंस्त्रान्व्याघ्रानमूमुचत् विशसंश्चतदान्यकूपललाशेममित्सवः २४ चकेतंवक्तिनमतिःनीलंनाम्नातदामुदा व्याघ्रसिंहन
खैस्तस्यभूषणंदंतिनांरदैः आकल्पततदासर्वैर्बांधवाभोजनोत्सवाःगुंजामणिमयंहारंस्वकंठाद्व्यमुच्यसः २६ तत्कंठेकुलकंठीनागानेराधत्तवान्शिशोः
तत्रोत्सवेआग्रपतिःप्रसाद्यकुलदेवताः २७ भिल्लाननुल्लासयामाससल्लापैर्भोजनादिभिः सबालोववृधेतत्रप्रावृट्कालघनोयथा २८ जानुभ्यांसंचरं
श्चात्राधरित्र्यांसंचरन्ततदा ललाटेकालदंष्ट्राभगजदंतोरुभूषणं २९ शल्लालिखंडितप्रोतकाकपक्षधरांकितः दंतीदंतांघ्रिकरकोमंजुगुंजामणीसरः३०
पाथाहरणालब्धैश्चलुब्धकोभूषणैःशिशुः सकुमारःकिरातानांकुमारैस्स्ववयःसमैः ३१ चिक्रीडक्रीडबालेश्चश्वभिःकुक्कुटमर्कटैः बाल्यकेलीविशे
षेणधूलीधूसबालकः ३२ हस्ताकुमारंमारांभंघनवत्पीवराकृतिः उल्लोषयन्सत्वरहैःकुमारोगृह्यनेधनुः ३३ श्रुत्वोदंतंमाधसूनोःधनुर्ग्रहणमंगलं
व्याधासमाययुर्हृष्टाप्रष्टागाविट्टजाननाः ३४ चापानिमधुमूलानिशरान्पक्षविभूषितान् शिरासमद्धवाज्याश्चमधुमूलफलानिच ३५ खेटकांश्चत
थापाशान्आखेटकवलानिच शुनश्चोपायनंतस्मैलक्ष्मणंपिशुनायिते ३६ समाजह्नुश्चतेतस्मैभिल्लास्तेभल्लपाणयः प्रियंगुचूर्णपूर्णंतुसकपित्थम
धप्लुतं ३७ विशालैःकदलीपत्रैरावध्यैवविनिर्ययुः व्याधाधिपंप्रणम्यैनंकुमारमभिनंद्यच ३८ सर्वेतेशबराभुक्त्वाशाबरंपललंतदा तृणायमेनिरेतस्मा
सुरानपिसुधाशनात् ३९ परिवार्याचार्यद्विजंचापंस्वेलितनिस्वनैः शृंगकाहलशंखोत्थैर्भेरीणांभीषणारवैः ४० वराहगजसिंहानांमृगाणांत्रा
सदायकैः आपूरितदिगंतास्तेवदींचक्रुःप्रदक्षिणां ४१ पार्वतीयापर्वतेंद्रेमृगेंद्रसमविक्रमाः कृतालोत्तरंत्नंनार्योबालाश्चचक्रिरे ४२ देवतावे
शविवशानद्दलुस्तत्रकन्यकाः गतेषुतेषुहस्तेवस्वस्त्यमेदिनयौवने नदत्सुतूर्येष्वाचार्योनंबालैर्ग्राहयत्यनुःअद्रेस्तटेनंदृष्ट्वेवविद्रवंतिमृगांडजाः४४
गुरुप्रसाधितोधीमांश्चापविद्यामशिक्षत लक्ष्यपलक्षहृदयोसव्यासव्येवभूवह ४५ अन्योन्यव्यायुधेष्वेवंप्रागल्भ्यंप्राप्तवान्परं विशेषेणसमुल्लासी
सौंदर्यंप्रापसोत्तदा ४६ नीलोनीलांबुदाकारोमातापित्रोर्मुदंव्यधात् सनागोमृगयोद्योगीचरंश्छैलान्वनानिच ४७ माहेयीर्द्विषतांवद्वीरानीयाभ्यर्चय
त्सवे वार्धकंस्वत्तनोर्हत्वाशावरेशःसुतंतदा ४८ प्रवेष्टुंनहनंघोरमाखेटखेटधारिणं शनैर्विरतमाहस्तेशवराशवरेश्वरं ४९ शबरउवाच व्याघ्रसिंह
वराहैभैःशरभाद्यैमृगांडजैः उद्रिक्तैर्वनमाक्रांतंनत्प्रवेष्टुंनशक्यते ५० इत्युक्तःप्राहतानागोदृप्यत्वान्नालमस्म्यहं आखेटकाद्याधिपत्येयुष्माभिःस्थाप्य

तांधनुः ५१ इत्युक्तास्ते पुनः प्राहुः गांभीर्यौदार्यवीर्यवान् सर्वाधिपत्येसघनःत्वैयवस्थाप्यतामिति ५२ आद्योस्यमृगयारंभःतस्मात्पूज्याहिदेवताः
मंत्राणपभ्यस्यतांत्वत्तोव्याघ्रेभमुखवंधने ५३ तदादेवार्चनंकर्तुंमाहूयंतिवनेचराः शवराऊचुः भद्रेचागम्यतामस्यस्वस्त्ययेदेवपूजने इत्युक्त्वासाभ्य
गात्तत्रआगोमूर्तिरिवापरा ५४ नतस्थप्राच्यतकेशीसाकोलदंष्ट्रोरुकुंडला करालधवलोदंचदंतावलिविराजिता ५५ वैय्याघ्रचर्मवसनाकक्षिमुक्षिपयो
धरा पिंछासक्तकरोदंचन्नवपल्लवधारिणी ५६ प्रसादधारिकादत्वादेनागायतस्थुषी आशीर्भिर्वर्धयित्वातंजरत्यानागमब्रवीत् ५७ जरतीउवाच
जीवामिमधुमांसादिलब्ध्वादेवार्चनोचितं तत्प्रसादोस्तुतेस्वामिन्किंमदाह्वानकारणं ५८ इत्युक्तःप्राहतांनाथाजरामूर्तिमिवस्थितां नागनाथउवाच
निधस्याभिनिषादानामाधिपत्यसुतंधनं मत्तोपिमृगयासिद्धिस्यादेवंविजयेदीत् ५९ गच्छतोखेटकेनित्यमस्यदुष्टमृगाद्भयं यथानस्यात्तथाभद्रेमु
खवंधनमाचर ६० मधुमांसादिबलिभिःतर्पयारण्यदेवताः इत्युक्तासानिमित्तानिशुभानिजरतीतदा त्वत्तोप्यधिकएवायंभवेदित्यवदद्द्रिसा म
धुमांसफलादीनिकुक्कुटाजाविकंवहु ६२ हत्वाविशस्यमांसानिपक्वान्तंडुलपायसैः वन्यपुष्पफलस्त्रग्भिरक्तवासोभिराब्रजत् ६३ आदायतैर्वनं
प्रापअर्चितुंवनदेवताः ततःस्वपुत्रमाहूयविनीतंविनतंधनं ६४ अभिमुखेनवैव्याघ्रचर्मणिस्थाप्यचाब्रवीत् नागनाथउवाच पुत्रेमेनास्तिमृगया
कौशलंत्वस्यभावतः त्वमत्तोप्यधिकोभूत्वाकिरातधिपतिर्भव ६५ पाशान्चर्ममयान्धृत्वाचापंवैसशरावरं आखेटकेखेटधरःखड्गंखड्गेषविन्यसन्
६६ व्याघ्रतुल्यानिमायाहिनखदंष्ट्रायुधान्नतान् ललजिह्वोरुकर्णाक्षान्पृष्ठलग्नोरुकक्षिकान् ६७ शुनांगणानिमान्पश्यपृष्टकव्याघ्रमृगादनान्
चर्मपदत्रयमाबध्यअगुल्फंकटकेब्रज ६८ बधगोधांगुलित्राणोगलान्मत्स्येषयानया मृगान्वराहान्विध्याशुशरासारैःकरस्थुनैः ६९ एभिःकिरा
तवर्यैस्त्वमाखेटकधृतायुधः इत्युक्त्वाछुरिकांकर्मतधस्तेदत्तवान्पिता ७० तन्नत्वापितुराज्ञेतिनेउभेचाग्रहीत्शुनः नागउवाच त्वमत्तोप्यधिकंर
क्षभिल्लान्साधकलोचितान् मृगयार्थसमंभिल्लैरनुगच्छत्यथापिताः ७२ वनदेवीययोजत्रपुत्रेणाथकिरातकैः सज्ञाभ्यगात्तदानित्यंबभुजेपलला
शनं ७३ निवेदितंदैवताभ्योशुनांचपललंददौ आज्ञांगुरोस्तांप्रतिगृह्यमूर्ध्नाप्रणम्यतंसिंहसमानवीर्यः कृताभिषेकःसघनःकिरातैर्निजंगृहंप्रापनिशांनि
नाय ७५ इतिश्रीशिवरहस्येनवमांशेत्रयःत्रिंशोऽध्यायः ३३॥ स्कंदउवाच॥ ततःप्रातःसमुत्थायसवयोभिःसवंधनः मृगयावेषमादातुंधनुशाला
मुपागमत् १ केशांतपल्लवस्निग्धानुत्तरंगितकुंचितान् आयतोग्रथितांश्चक्रेग्रंथितैःपिंछपल्लवैः २ सौरभ्यभ्रांतभृंगौघवाणकंदादिमाल्यभृत्

मूलांतपिंछामूलोद्यगुंजारामगुणोज्वलः गजदंतकृतारंकोवराटानतकंधरः वराहदंष्ट्रैभद्रंतेमणिस्रक्भिरलंकृतः ४ महाशार्दूललांगूलहस्त
तालविराजितः ज्याघातसहगोधांककराग्रमणिकंकणः ५ सुतैलधौतसंवल्यच्छुरिकाविलसत्करिः आधैकवीरकटकम्लक्ष्णोपानत्पदद्वयः ६
चापंप्रदक्षिणीकृत्यप्रणम्यादायपाणिना ज्यामारोप्यपरामृश्यटंकारेणाप्यघोषयत् ७ वस्येष्वधिंशरैःपूर्णंचापमायम्यपाणिना विभ्रदन्येनचशरमंगुलो
रंभचारिणं ८ ग्रहांकेणडिंडिमानिप्रावाद्यन्मृगधारणे तस्थौसुहृत्ततस्तुणपुंगवप्रतिमोघनः ९ तावद्देवार्चनकरीमधुमांसफलादिकं निवेद्यवृन
देवीभ्यःसंप्राप्यमृगयोन्मुखं १० सुरामांसादिकंतस्मैददौदेवप्रसादजं उवाचतमसंभ्रांतकुमारंजरतीतदा ११ पितुःपितामहस्यापिनास्तित्वद्दे
भवंसुत दयात्ताहृग्देवतानांदृष्ट्वायादृक्त्वयिप्रभो नातदाजरतींनत्वादत्वासपितरौधनं संतोष्यबांधवांत्सर्वान्निर्ययौमृगयांघन १३ प्रसक्तपादुपदाः
वाणकार्मुकपाणयः शवराश्चर्मवसनावीरव्याघ्रंतमन्वयुः १४ पटहैपटयंतस्तेध्वनिभिःदिग्वधूमुखं स्पुभान्यग्रेनिमित्तानिदृष्ट्वातैर्मुदितोघनः १५
वंतोव्याधैश्वभिश्चैवसयौमृगयावनं गृहीतशंखलापाशाधावद्भिःशवरार्भकैः १६ लंवात्तणललज्जिह्वायसुश्वानासमंततः केचिद्ययुःपुरोरोधिगु
ल्मादिछेदकारिणः १७ ययुरन्येमृगान्वोधुंवागुराभारवाहकाः केचित्किराताःसन्नद्धाचर्मवर्मविधारिणः १८ आलोकइषवोव्याघ्रानिषद्हत्वास्तमन्वयुः
पुरोरवस्तुश्रृंगेषत्तूर्यढक्कारवैःसमं १९ व्यायतःश्रेणिसंचारायपुःसर्वेवनेचराः निषादवाहिनीसांद्रद्रुमश्यामेवनांतरे २० ययौनीलांवुधिवहन्कालिं
दृतनयोपमा पुलिंदवाहिनीभीमामृगणांमंतकोपमा २१ अद्यदक्षिणदिग्भागेस्थितस्यास्यगिरेस्तटे हरिण्यःसंचरंतीतिशंसत्सुपदवेदिषु २२ घने
नैवष्ठितंतत्रवनस्पजघनंमहत् तंत्रीयंत्रसुविन्यासवागुरामंत्रसाधनैः २३ विपिनावनिसंचारविचारनिरस्तस्तदा वनेचरास्मधावंतितमुद्दिश्यपम
हीधरं २४ प्रसार्यवागुरासर्वानिरुध्याथवनेचरैः व्याघ्रभशरभैणीनांसमूहंकोलसंभवं २५ निवेदितेयथादृत्तंघनस्तत्प्राविशद्वनं काहलाघारव
त्रासादुत्पतत्सुपतत्सुच २६ मृगगात्रेषुशवराक्रुधावाणानवाकिरन् हतांघ्रिश्रृंगमूर्धानःपेतुरुर्व्यांमृगव्रजाः २७ सिंहव्याघ्रवराहैणभल्लकाःशर
भादयः पश्चार्धभागमग्नेषुफलाग्रेषुघनच्युतैः २८ घनोघनाघनइवशरासारमवासृजत् भालन्यस्तागृहस्तस्तामास्तावधोरणाइव २९ अंजनाद्रि
निभभानांसमूहानांरदोधृताः किराताःकेचिदिछंतोमोचनातानमुमुचत् ३० उत्पतंतिषुणाविद्धोकश्चिद्भूत्वोत्पतन्मृगः अदृश्यततदाराहुगृहीतं
डुसमप्रभुः ३१ भिल्लभल्लानलज्वालाभीतभल्लकराजिषु मातंगद्वीपकसारंगमहिषाश्चययुर्वनं ३२ प्राप्तावहुपयःपातुंघनाइवपयोनिधिं जालच्यु

ताश्वश्वगणान्रुरुधुश्चमृगीन्बहून् ३३ विधून्वन्तद्गृध्रश्चापानुद्द्रियो धाइवात्मनः कश्चित्तत्रापतन्योत्रीमद्दुद्रावघनारवः ३४ तमन्वधावत्स्थावं
तं शरचापधरो घनः तं घनं च महासत्वौ द्वौ किराताव नुद्रुतौ ३५ तेनाप्यविज्ञातगतौ निश्चनिद्वंद्वविक्रमौ घनश्चापकरौ नो च शुनो मुक्ताशरांस्तथा
३६ वराहे वर्षेषेसोपि किंचयंस्तान्बलान्ययौ स वराहो महादर्पो गजानलसमेक्षणः ३७ गिर्यंतगर्ते वृक्षाग्रादतिस्थूलैरवारवः तं गर्त्मातस्थितं ज्ञात्वा याव
न्नासक्तिभावतः ३८ अशक्यबाणोत्कलनो घनस्तुरिकया वधीत् चापखिल्लजवासन्नकोलनाथं द्विधाकृतं ३९ अहो पश्यतिनद्युक्तक्रोशान्
घनमानयत् प्राहतुस्तौ घनं स्वामिन् खिन्नाश्च क्षुधिता वयं ४० कोलमांसं प्रताप्याग्नावाखाद्याहत्यचोदकं पीत्वा तन्न्नातः सर्वे व्रजामो मृग
यावनं ४१ तच्छ्रुत्वा तत्र पानीयमस्तीत्याह च तौ घनः तवाहतुर्महानग्रेगिरिरस्ति तदंतिके ४२ सुवर्णमुखरीत्यस्ति सरित्तुंगतरंगिणी इत्युक्तो सौ
तत्र यामः कोलश्चानीयतामयं ४३ इत्युक्त्वा योजनं गत्वा ददर्श शैलयं गिरिं अत्र श्रीकालहस्त्यद्रौ शिवादेवो विराजिते ४४ द्रष्टव्यइत्ति
केनोक्तः प्रीतः प्राह घनस्तदा दृष्टवद्रिमनं कोभारः कोपि यातीव मे मनः ४५ अयथापूर्वमाप्नोति द्रष्टव्यानर कौतुकः सदेवस्तत्र कुत्रास्ते इति ताभ्यां
त्वरान्वितः ४६ गत्वा ददर्श सरितं सुवर्णमुखरी घनः तयं तवेणुनिर्मुक्तमुक्तापुलिनशोभिनीं ४७ कालागरुमणिद्योतितरंगपुष्पदर्शनां छा
यालवृक्षखंडे सा तत्तेरस्थित्वा धनुर्धरः ४८ चापाच्च मक्षताववद्दिदृक्षेन मचलं पुनः आगमिष्यामइत्युक्त्वा घनः कोशसमन्वितः ४९
अवातीरन्नदीतीरं द्रुमषष्पसरोत्तरं वीतश्रमो निर्मलात्मा शैलं श्रीकालहस्तिनं ५० दृष्ट्वा सहर्षः स घनः नातीत्वीनत्तयाध्वना गिरेरुपत्यकां
प्राप्य मध्याह्ने तसमूर्धनी ५१ शुश्रावनिःस्वनं धीरं चतुर्वाद्यसमन्वितं शब्दः कोयमिति प्राह स किरातस्तमब्रवीत् ५२ किरातउवाच
सरघाणांमेषघोषो महामधुजुषामिति तयोभिः प्राक्तजन्मकृतैः परां भक्तिं शिवे वहन् ५३ अस्तिन्यंतद्रुतानीव भावयन् हर्षनिर्भरः श्रीका
लहस्तिशैलेंद्रश्रृंगसोपानपंक्तिभिः ५४ आरुरोह किराताभ्यां ददर्श सत्वरं विभुं प्राक्तेव दर्शनादेव सहृतान्म विवंधनः ५५ अभूतेजोल
सन्मूर्तिर्घनो कृत्रिमभक्तिमान् श्रीकालहस्तिश्चैगो चज्जगद्बीजाद्यतांकुरं ५६ दृष्ट्वानंदाबुधौ मग्नः हर्षादालिंग्य शंकरं सनत्वा विविशे
हर्षाच्चेचद्रोमांचकंचकः ५७ सार्द्रानंदांबुनयनः किं कुर्यामतिमूढधीः करांतरागतः सोयं श्रत्यन्सनेहो महानहो ५८ इत्युक्त्वात्मवहुप्रसन्न
दृशे प्रेमभागभूत् घनउवाच वराहवारणव्याघ्रभल्लकं अवनेवने ५९ एवं त्वमसहायोसि हत्तोस्मि निशुशोचह हर्षाज्ञात स्वस्तचापोदेव

मंवुदत्तादिभिः ६० कंपूजयेदितिप्राहघनःप्राहनिषादकौ तावश्रूतांनिषादेशघनंभक्तिघनाघनं ६१ निषादऊचतुः मृगयार्थंपुरासार्धंत्त्व
त्पित्रावागतौहिवां कश्चित्तदानींदृष्टोत्रद्विजः शिवपदार्चकः ६२ सदेवमर्चयंनूनंतेनाद्युष्मार्चितोह्ययंनच्छ्रुत्वाभूह्यनोहृष्टः कालहस्तीशलग्न
धीः ६३ घनउवाच तोषयिष्याम्यहंदेवद्रव्यैसौद्रसादिभिः इतिध्यात्वाशिवंहित्वाघनोगंतुंनचक्षमे ६४ नाप्यस्यपार्श्वगःकोपिमांसंनोसे
दतानिचक्षुधार्तोयमिमंहातुंनशक्नोमिकरोमिकिं ६५ किन्त्वाममांसमादायप्राप्तस्यामितिचिंतयन् सगच्छन्पुनरागच्छन्हृष्यन्जिघ्रन्
मुहुर्मुदा ६६ गच्छन्भूयोप्युनिस्तेहात्पश्यंस्तंपरिवृत्यच गोवत्सलावत्समिवदेवंहातुंनचक्षमे ६७ नवंमांसमहंनाथनयेयमितिचिंतयन्
कोवंघस्तेस्थितोह्येकःकथंवान्वाजहाम्यहं ६८ क्षुधार्तस्त्वयितिष्ठामिकथंवेत्पऊलाशयः अश्रुधारालनयतोभूत्वागंतुमुदीर्णधीः ६९ चा
पमादायहस्तेननत्वेशंकोशसंयुतः सघनोनिर्गतोयत्नाद्गिरिशृंगादवांतरात् ७० तौर्वासुवर्णमुखरींगत्वादूरतरंवने नत्वाचापोषितंप्राहमथि
ताग्निंनिरीक्ष्यसः ७१ सर्वैरंगैवराहोपिनिष्ठ्यास्थिछिद्यनत्वचं इतिश्रुत्वाणांतंकोशोभावविस्मत्यभाषत ७२ कोशउवाच अयंतत्रगिरेःशृंगेदेव
मालिंग्यकंचन विलाभिरक्तगोधेवनिरयान्नविसृज्यतं ७३ तस्मैदेवायमांसानिदातुमत्राण्युपायया अस्मत्कुलेशतंत्यक्त्वातस्मिन्नासक्तधीरभू
त् ७४ तच्छ्रुत्वाप्राहचापोपिघनकिंन्नत्वयाश्रुतं चापउवाच इयंकानामतेभ्रांतिःकिंजहास्यस्मदीशतां इतिरितोघनश्चापमुखमैक्षतकेवलं७५
विदग्धांगानिवाणेनदग्धरोमस्यपात्रिणः मांसंतद्वात्तसंयोतंमतप्रोज्वलतोनले ७६ वन्हिस्निग्धंयथापाकंस्वादुश्चास्तीतिवेदितुं तस्मिंश्छुते
नयस्वादुमृदुसुस्निग्धमेदुरं ७७ तंश्लक्ष्णपर्णपात्रांतेनिचिक्षेपपृथक्पृथक् चापकोशौचतत्कर्मदृष्ट्वातौप्रोचतुर्मिथः ७८ भिल्लौऊचतुः
अहोमोहोघनस्यायमुपर्युपरिवर्धते मांसंमतप्तंवक्त्रेणनिर्दग्धानिपरीक्ष्यच ७९ नैवतिस्वाक्षुधांमांसमावाप्यानददात्ययं मांसानिवि
भ्रन्नूरस्यानिवाराहाणिघनस्तदा ८० देवाविष्टघनस्याद्यनजौनीयःप्रतिक्रियां देवार्चनकरंवक्तिनागेनात्रवधेद्धतः ८१ एवंविचिंत्यदीनौतौ
गोधंपरमगच्छतां घनोप्यज्ञाततद्यनोमांसंनिक्षिप्यपात्रतः ८२ जलंदेवाभिषेकार्थमास्येसंपूर्यसोचिरात् बिभ्रन्पूजार्हपुष्पाणिगृहीत्वासशरं
धनुः ८३ हस्तेनैकेनचान्येनवहन्पललभाजनं क्षुधार्तोवर्त्ततेदेवइयंतंकालमित्यसौ ८४ महादयालुःत्वरितस्त्वलन्नारुह्यतंगिरिं सोपान
हत्पदेनेशमूर्ध्निपुष्पाण्यपोह्यसः ८५ मूर्तैरिवप्रेमरसैरभिषिच्यमुखांबुभिः देवंकरोद्दृतैःपुष्पैरभ्यर्च्यप्राणमद्धनः ८६ निदधेचपुरःशंभोर्मांसं

पत्रांतरार्पित स्निग्धदारुशिखाप्रोतंप्रदत्तं पललंपृथक् ८७ दंतनिष्पीडितं जिव्हाज्ञातनपूर्वरसोदयं मयार्पितमिदंभोज्यमंगीकुरुजग
त्प्रभो ८८ इत्युक्त्वानर्पइत्येशंमांसंदद्यात्पुनर्विभो इतिस्थितवतस्तस्यपुरोभक्तिनिरीक्ष्यतः ८९ हस्त्यासमानीनकरःप्राणमत्यश्रिमाजले
प्रवृत्तायंत्रियामायातमोरुध्यासुदिक्षुच ९० हिंस्त्रासंपन्नेनेनूनमनार्यंकप्रीरीश्वरे इतिचिंताकुलोद्भूत्वाघनःश्रूरधनुर्धरः ९१ जाग्रदंज
नशैलाभोनजहोपार्श्वमीशितुः घनस्त्वात्मतमोघोरेजंतुयत्नतमोभरैः ९२ अरणंप्रदर्शनेदेवानस्थोपशप्तन्निवस्वयं क्वाप्यद्रोवेणुमुक्तोघक
चिन्नागमणिव्रजः ९३ तोपुष्पवंतावितौदेवंसेवितुमागतौ ज्वलितोषधिदीपैश्चगुहारत्नोपलांशुभिः ९४ मुनींद्रद्युतिभिस्तत्रशैलेरात्रिमसिध्यति
निशांतवेदिनारावंनिशम्यपठतांघनः ९५ अस्वस्त्यवीरस्त्वान्मिश्रभोज्याहरणाधीरभूत् सयूयमावासजुषांमृगाणांपृथक्निहंतुंमृगयोरभिज्ञः गिरिश्रमा
नम्यगृहीतचापोप्रभातशेषतमसिप्रतस्थे ९६ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेचतुस्त्रिंशोध्यायः ३४ ॥ स्कंदउवाच उदितेतपनेविप्रःपूर्ववे
द्देवपूजकः पूजाद्रव्याणिसंभृत्यशिवमर्चितुमागतः १ तपःशमोदमोपेतःभस्मरुद्राक्षभूषणः शिवागमविधानज्ञःस्वात्मेशमचलस्थितं २ नि
रंजनंनीलकंठमवाप्यग्रेस्थितोद्विजः ददर्शमांसान्यस्थीनिविकीर्णानिततस्ततः ३ दूरंततोपसृत्यासौहाकेनानुचिंतकृतं निषादेनिर्भयैरेत
त्कृतमंहोहिनापरैः ४ एवंसदुःखितोभूत्वादेवमोहानिखिन्नधीः शिवार्चकउवाच क्षांतंत्वयैतद्दिग्स्थानोनिपत्याव्योमस्तरोदसःसहमानःश्रुतो
मेकःमहाकारुणिकोहरः ५ इदृशेनस्समाकार्याव्यसस्मासाक्षाच्छिवद्रुहि इमंविभुंपर्वताग्रस्थितंज्योतिर्मयाकृति ६ अपूजयन्विलंवेनकिंतिष्ठा
मीतिचिंतयन् पललंपत्रमस्थीनिपादुकापदमप्यसौ ७ संमार्जन्यासमुत्सार्यस्नात्वानद्यांसमागमत् संप्रोक्षणविधिंकृत्वादोशांत्यैविधा
नतः ८ पूजयित्वोपचारैस्तंदेवदेवंननामसः स्तुत्वाविज्ञाप्यदेवेशंप्रयातेशिवपूजके ९ ततोधनोव्याधनाथोयज्वाक्रेतद्दूराम्यहं धनुर्धरो
यतस्तत्रगत्वाशैलैकपार्श्वतः १० स्थित्वानिविडकूयाश्रममहाध्रेनरसंधिषु चरंतोधावतोहत्वावराहेणवृकान्घनः ११ पदान्यन्विष्यगवयख
ड्गखड्गेनसोवधीत् वनमध्येनिविक्षेपक्वापिमेध्यान्मृगान्हतान् १२ विच्छिद्यवन्हिमथनदारुक्षुरिकयाघनः उत्सार्यसरघामांसंस्थित्वाशाखाम
धूकरं १३ कदलीपत्रपुटकंकृत्वानिष्पीड्यततन्मधु शुष्ककाष्ठचयेवन्हिंप्रज्वाल्यसदनस्तृणैः १४ निर्मथ्यचविशसेववराहेणावृकान्घनः
उत्कृत्यमांसंस्थानेभ्यास्मृदुपक्वंप्रताप्यततः १५ विदार्यतांक्षुरेणमांसपत्रपुटेन्यधात् दारुणींव्यायतप्रोतंकृत्वाभल्लाग्रतोघनः १६ नैवेद्यार्थं

महेशस्यतद्रसस्यपरीक्षणं हव्यमग्निमुखेन्यस्तंत्रिदशानांयथातथा १७ कालहस्तिपतेह्यद्यमांसंस्यात्तन्मुखार्पितं यत्स्वादुमांसंतत्पत्रपुटेन्य
स्यमधुप्लुतं १८ मुखेनापूर्यनद्यंभोस्नात्वाभिल्लोघनस्तथा दावभस्मसमुद्धाह्यपुष्पाण्याहृत्यगंधिलात् १९ धनुःशरकरोभिल्लोनिषंगालंवि
पृष्टभूः पल्लवोच्छितसन्मौलिःउपानद्गूढपादुकः २० पूर्ववत्स्वततोयादिरास्त्रस्रुग्गिरिंघनः व्याधनाथोजगन्नाथमत्याविप्रेणयत्कृतं २१ पुष्पा
दिसर्वमुत्सार्यमुत्सार्येशमपूजयत् तन्मांसन्यस्यदेवाग्रेप्राहहर्षतरोघनः २२ मुखांबुभिःलिंगमौलिमाप्लुत्याक्षय्यनत्सुमं पूर्वमांसादिदंस्वा
दुस्मयांगसुपरीक्षितं २३ क्रौडैणन्यंक्रगवयखड्गकायसमुद्भवं मिश्रितंमधुसारेणनवाभिष्यंदचारुणा २४ मधुरंमधुरंभुंक्ष्वममनाथम
याशपे एवंनिवेद्यनैवेद्यंतस्थौस्थाणोरथाग्रतः २५ एवंदिवासमृगयुःरात्रौवैजाग्रदन्वहं हिंस्रेभ्योरक्षितुंदेवंप्रातर्यातिगिरेर्वनं २६ घनः
श्रीकालहस्त्यद्रावेवंदेवमसेवत शिवद्विजोप्यनुदिनंविमनाभिल्लपूजया २७ यथाशास्त्रसमर्च्येशंनिनायदिवसान्बहून् चापकोशेरितो
नागोभार्ययात्तत्रचागतः २८ हृष्ट्वाघनंघनाभंतंहस्त्यद्रौहस्तिवत्स्थितं उवाचप्रणतंपुत्रंनागःसास्राविलेक्षणः २९ नागउवाच पुत्रमा
साहसंकार्षीगिरावस्मिन्मृगान्प्रति कोयंदेवःकोत्रवासोनवानुचितएवहि ३० समयाहिपुरंमेद्यभिल्लभल्लेनपालितं त्वयाहीनोस्मिवार्ध
क्येधैर्यधर्जुनहिक्षमे ३१ इत्थंपितुर्वचःश्रुत्वाघनघोषोघनोब्रवीत् घनउवाच देवोदृष्टोगिरावस्मिन्नसहायेनसंस्थितः ३२ असहायः
क्षुधार्त्तोयंनत्सहायेह्यहंघनः मृगेभ्योप्यथहिंस्रेभ्योनंरक्षामिवनेस्थितः पुरेणमेननेकार्यंमातावधुरयंपिता ३३ कदाचिद्यमितेगेहंव्रज
माशुचभोपितः इतितेनाशुपुत्रेणसांत्वितोगृहमागतः ३४ उवाससघनस्तत्रदेवदेवदयारसैः मुक्तजन्ममलोगोभूत्तत्कृत्स्नंकेनवर्ण्यते३५
देवंघनेर्चयत्येवंद्विजोप्यर्चयदन्वहं नचेक्षेपापकर्तारंवारयेशेतिचाब्रवीत् ३६ देवःसरिज्जयाजूटःस्वप्नेप्राहतमर्चकं शिवउवाच
व्याधतोवैहितंसाधुकर्मवक्ष्यामितत्कृतं ३७ सभक्तिसारहृदयोशरासक्तकरोप्यतत्कर्ममप्रियंतत्स्यास्थितिरेवंविभाव्यतां ३८ प्राप्तस्या
द्रिमितंस्थानंमद्भक्तिप्रेमवारिधेः मन्मूर्ध्निपूर्वंविघ्नतपुष्पोत्सारणकारिणः वनेचरस्यभक्तानांप्रथमस्यमहात्मनः सोपानत्पदंन्यस्तंइ
दुवत्तंदधाम्यहं ४० अंतहृदप्रेमरसभरितंतन्मुखांबुजं जन्हूकर्णपथोदीर्णगंगांभःपावनंमम ४१ स्वयंपतद्दिव्यप्रेमपुष्पजालंतदुत्कृतं
तन्मूर्ध्नोकुसुमंहद्यंब्रह्मादृष्टेनमौलिना ४२ गृण्हामितत्प्रीतियुक्तोचसाम्यास्वाद्यतत्कृतंगाढांगारपतत्पक्वंतन्मधुनिष्यंदितंद्विज ४३ मुखा

जनिःस्रजरसरसनालेढितंमम पललंतेनयद्दत्तंसफलेनविशेषतः ४४ भवेन्नसदृशंतस्यहव्यंश्रीरविमुखेहुतं स्वभावभक्तान्तस्यान्तिः।
स्मितफुल्लाननस्यसा ४५ रोचतेमेमुनिमुखेवेदवाचाद्विजाधिका दृष्ट्वासितंवनस्यभक्तिंमोहंसंत्यज्यमास्युच ४६ देवोक्त्यासद्विजोरात्रौप
रेह्निप्राप्यपूर्ववत् देवसंपूज्यतंगूढःस्थाप्यनिष्टककुतूहली ४७ दिनमध्येतदाप्रापचित्रमेघनिभोघनः प्राग्वद्द्विजन्मागमात्कल्पेमृगयार्थंय
यौवनं ४८ सपूर्ववत्स्वादुमांसंविभ्रन्पुष्पंनयोदकं भिल्लानल्पप्रमाणोयमायर्योसञ्चशंकरं ४९ आरुह्यतंगिरिवरंगिरीशंप्रत्यभाषत घनउवाच
विलंवितोस्मिकिंशंभोसुधातोसितसंशयः भक्ष्येदंत्वत्कृतेमांसमुत्कृत्यानीतमंजसा ५० मृगांगेभ्योमहादेवसुस्वादीनिमुखोदकं संसेव्यपुष्पा
ण्युक्तीयपललंपुरतोन्यधात् ५१ देवोदर्शयितुंभक्तिंद्विजायास्मैघनस्यतां स्नुतास्रुग्दक्षनेत्रेभूत्तद्दृष्ट्वाभूच्चविस्मितः ५२ शीर्णवक्त्राजहृद्यो
विह्वलांगोवभूवह वेगादुत्प्लुत्यगत्वासौममार्जस्तनजंतदा ५३ नदृष्ट्वानारतस्रावंनाज्ञासीत्कृत्यमाकुलः निपतन्नुत्पतंस्तत्रदीर्घमुष्णंचनिश्वस
न् ५४ केनेदंहिकृतंदेवनिर्गतेनमयिहिंस्रकैः मारोदीरक्षितेद्यारद्यहृच्चतमंमम ५५ इतिसज्ज्यधनुःकृत्वादिक्षुआपारलेक्षणः शैलमौलौमृ
गान्कांश्चिदृष्ट्वापुनरागतः ५६ सदेवपादमाश्लिष्यप्ररुरोदघनःपुनः मयितिष्ठतिदेवेशसहायेत्वंतत्रवैवने ५७ यदिपश्यामितंहन्मीशरेणैवे
नलीलया ५७ असेदमत्रस्रूपंकिंप्रमाणेभोदवीयसः केनायमसकृन्नेत्रसमभूयान्महेश्वर ५८ परीक्षितुमिदंतस्मादानयिष्याम्यौषधं
वनात् इत्युक्त्वानिर्गतःशैलेविचचारवनाद्वनं ५९ औषधंततदानीयनिर्मथ्यस्वकरेणसः तदक्ष्णिसेचयत्कामंतद्रक्तंनशशाकसः ६०
रोद्धुंनिर्भिण्णहृदयोभिल्लोभल्लकरस्तदा पुनःप्रवृत्तेसोप्यन्यमुपायंसमचिंतयत् ६१ मांसेनवर्धतेमांसमतोहमिषुणाक्षिमे उत्कृत्य
स्वविभोर्नेत्रेन्यासयाभीतिसहृष्टधीः ६२ उत्कृत्यनेत्रंतंनेत्रेनिर्यद्रक्तेसमर्पयत् शांतेरक्तेसचोत्प्लुत्यकरेणास्फालयद्भुजं ६३ मयाकृ
तेयंसहुरिवरित्यनृत्यत्सदर्पितः तदेवानंदचेष्टाभिःसचोन्मत्तइवाभवत् ६४ निजभक्तेक्षणंन्यासात्त्र्यक्षोप्यक्षियुतोभवत् विप्रायत्तत्र
मपुनरीदृशंदर्शयितुंशिवः ६५ वामेपिनेत्रेक्षतजंविभुरेषव्यभाषयत् सदृष्ट्वापुनरन्याक्षिक्षरद्रक्तमवीक्ष्यसः ६६ दृशितत्स्थान्यचा
त्यादंस्थापनार्थंशरेहुतं निजाक्ष्युत्कृत्यतस्याक्ष्णाव्यधाद्याधोतिहर्षतः ६७ तदंतरेमहादेवःप्रादुर्भूतसहोमया तत्सोढुमसमर्थः
सन्नःतस्मैदत्वाक्षिणीहरः ६८ वीक्ष्याभूद्विस्मितोविप्रःपुष्पाणिववृषुःसुराः दृष्ट्वादेवंदृशःशरेणनिजदृक्पाठेकधीरंकरंसंरुध्यामक

रेणकिंकरवरं तं शंकरः प्राह हि कैलासे वस वासवादिविनुतो मात्रा च पित्रा स्वयं मद्भक्तैर्गणपैः विहृत्य सुचिरं मत्प्रेमभाक् भवन् नेत्रार्पक
स्येदमुदारकीर्तेश्चरित्रमेतच्च पवित्रमिष्टं पठन्ति ये भक्तिपरायणास्ते प्रयान्ति सामीप्यपदं हरस्य ७० इति श्रीशिवरहस्ये नवमांशे सदाशि
वाख्ये भिल्ले नेत्रार्पणं नाम पंचत्रिंशोऽध्यायः ३५ श्रीस्कंद उवाच कलानाथो भवद्वैश्यो सदावश्यधनेयुवा बिल्वारण्ये वसत् पुण्ये दंडकारण्यमध्यमे १
कल्हारसौरभोदारकावेरीभूरिवारिषु चोलेष्वस्ति घटग्रामो भूसुरेंद्रनिवासभूः २ यत्र गंगाशशिब्रह्मकपालांकजटाभरः भक्तं पातु हरः क्रो
धात्यदा कालपरावधीन् ३ यत्र क्षेत्रेषु शालिश्रीः शंखमुक्तातटेषु च पार्श्वेषु यज्ञशालाश्च कल्हारौघाश्च सेतुषु ४ गीतानि शालिकास्त्री
णां धान्यराशौघभूमिषु ऋग्यजुःशास्त्रमुखरसामघोषोरुभूषिते ५ तस्मिन् कृषीवर्धिते ग्रामे कलानाथ इति द्विजः आसीत्सरिक्तिरीयंत्रि
सदार्चनपरायणः ६ मृकंडुसूनोर्बालस्य गाढमाश्लिष्यतो भयात् भक्तसंवरणो मृत्युं जघान प्रपदेन यः ७ तं गंगावीचिवाचालकिरीटं सक
लाधिपः आनर्च सौरभजुषा नित्यं गुग्गुलधूपतः ८ देवे शं दययारिक्ते जातेऽपि सकलाधिपः गुग्गुलुचयधूपेन न तत्याज शिवार्चनं ९ गोगृह
क्षेत्रदासादिविक्रीयविभवं विभोः कुर्वन् गुग्गुलधूपार्चां सुतदारश्चतंव्यथात् १० उपोषितेषु पुत्रादिष्वतिरेके दिने द्वये यवान् क्रेतुं ददौ भवे
पत्नी मांगल्यसूत्रकं ११ स तद्गृहीत्वा विपणीं गच्छन् गुग्गुलपूर्णया नावा समागतं वैश्यं दृष्ट्वा हृष्टतरोऽभवत् १२ गंगाधरस्य पूजार्थं सुगं
धिवरगुग्गुलः लब्धा नास्मात्परो लाभः किं व्रीहिक्रयणेन मे १३ इति निश्चित्य कलानाथः स्वर्णं दास्यामि गुग्गुले दिशेत्याह वणिग्वैश्यः प्राह किं
मे ददौ भवान् १४ मांगल्यसूत्रस्वर्णाढ्यं ददामीति कलाधिपः तद्दत्वा गुग्गुलभरं दत्वा प्रीतमना ययौ १५ प्राप्य वीरेश्वरस्थानं तत्रासौ
गुग्गुलोच्चयं स्वगोत्रभक्तनाथस्य अन्यकोशगृहे स्थितः १६ भार्यासुतभयाद्वैश्यो कलानाथोहरार्चकः तद्भार्या तत्सुताश्चैव विचित्रं नि
चतं तदा १७ विपणापणवीथीषु क्वास्ति चाद्य कलाधरः वैश्यपुत्राश्च नानाहुः निर्गतो द्वैवगुग्गुल १८ गृहीत्वा यानि वैश्यानां तेन गृहीताप
वास्तदा इत्युक्ते वैश्यपुत्रैः सा पुत्रैः सह प्रचाकुला १९ तमन्वधावन्वरिताभूर्त्यंपत्यक्त्वा सुतैर्गृहं इत्थं स्थिते महेशेन प्रेरितो धनपः स्वयं २०
तद्गृहं पूरयामास धनधान्यांबरादिभिः सा पत्निविष्य शुचापुत्रैः गृहं प्राप्य क्षुधातुरा २१ सुप्तां गेणे नदास्वप्ने वृद्धविप्रस्वरूपधृक् भस्मरुद्रा
क्षसंपन्नो तामुवाच महेश्वरः २२ महेश्वर उवाच मा पीडयाद्य भक्तं मे कलानाथं मदर्चकं गुग्गुलुद्दाम धूपेन पूरितं तेन मे गृहं २३ तव सं

पदियंसर्वोपश्येन्याह सुलोचनां इत्युक्तासानदोन्थायसमंनाद्वीक्ष्यमंदिरं २४ स्वर्णारत्नादिभिः पूर्णनत्वाशिवरूपेनिसा हर्षाश्रुपूर्णन
यनासुतेः सहमुदातदा २५ पत्युर्भोज्यादिकंपक्त्तुप्रवृत्ताभूत्पतिव्रता नमंनश्चशिवा गौरेसुप्तंभार्याभियातदा २६ दत्वागुग्गुलधूपं
चनत्वाहृष्टभयाकुलं देवदेवोपिदययास्वप्नेप्राहकलाधिपं २७ महेश्वरउवाच कलानाथसुधांतोसिनिजंगत्वानिकेतनं अन्नक्षीरादिसं
पन्नंभवताभुंजनामिति २८ तच्छुत्वाथप्रबुध्योसोनत्वेशंनिर्गतोगृहं स्वर्णरत्नादिसंपूर्णंवीक्ष्यवेश्मविशिस्मये २९ तमागंतंकलानाथं
भार्याप्रत्युज्जगामतं पुत्राश्चहर्षितास्तत्रपितरंप्रययुर्मुदा ३० प्रणम्यनंकालनाथमारात्तिंक्येनसेवितुं नद्दृष्टंप्रानसदनामदनातिदयेतिते
३१ प्राहस्वभार्ययासार्धंपत्रेः सोपिप्रहर्षितः उवाचभार्याहृष्टांतांकलानाथोतिहृष्टधीः ३२ कलानाथउवाच अत्रचित्रंकथंसुभ्रुनिःसी
माश्रीरियंवरारोगेमहिष्यादिसंपूर्णं धनधान्यावरादिभिः ३३ प्रासादकस्याविततंप्रसादः काश्यवामम इतितद्वचनंश्रुत्वापत्युर्भार्यातमब्र
वीत् ३४ भार्योवाच स्वप्नेमामाहविप्रेंद्रोतवाद्यसदनंशुभं श्रियासंपूरितंभद्रेगृहाणएवसुपूरितं ३५ इत्युक्त्वानिर्जगामैवतदाद्राक्षंगृहंमम
धनधान्यादिसंपूर्णंतूर्णंशंभोप्रसादतः ३६ इत्युक्त्वासातदावेश्यवेश्येनाभूत्सुविस्मिता अन्नैषड्रससंपूर्णैः भोजयामासबांधवान् ३७
ब्राह्मणान्शिवभक्तांश्चभोजयामासहर्षितः लब्ध्वाश्रियंकृपोशेषैर्विभोर्भिक्षारनस्यसः ३८ अन्नैराराधयन्भक्तानन्वहंरसशालिभिः
तच्छुत्वोदंतमधुनाचोलेंद्रोविस्मितोभवत् ३९ तत्रेशंप्रपूजयामासधूपदंशंकरालये सोपिगुग्गुलधूपेनअधिकंसोपधूपयन् ४० तेन
भक्तेनचोलेंद्रोश्रीतालविपिनंययौ तत्रतालवनाधीशोनीलग्रीवोपिशंकरः ४१ वक्रितग्रीवमालोक्यसमीकर्त्तुंनृपोभवत् पत्तिभि
र्वाजिभिः पाशैर्गजशुंडावलोधृत्तैः ४२ पाशेरुद्बध्यदेवेशंचकर्षाति बलेनसः सतंदुन्नमयाशक्तः भक्तेनसनृपोययौ ४३ स्वयंदर्शयि
तुंदेवमृजूनिरुगमद्गहात् मार्गेमहेश्वरंनत्वातेषुतेषुचधामसु ४४ प्रापयज्वद्विजावासंश्रीतालविपिनंययौ दृष्ट्वानृपस्ततत्कर्मतद्व
लंचकृतश्रमं ४५ कथंनृपः कृतार्थायादितिभक्तोव्यचिंतयत् सार्धंनृपबलेनैवयतिष्येस्वयमित्यसो ४६ देवोत्तमांगसंबध्यकंठरज्जु
श्चकर्षतं करवालंगलेविभ्रं वेश्याकर्षन्नृपाग्रतः ४७ वेश्यउवाच पाहीशेंदुकलाललामभगवन् श्रीकंठकंठीरवोद्दच्चर्मधरामये
शभगवन्मांपाहिसर्वेश्वरब्रह्माद्यच्युतवंद्यपादसुमहानागांगगौरीमुखउत्फुल्लाब्जविकासनार्कभगवन्मसाधनापाहिमां ४८ भक्ति

रूपेणपाशेनएवंकर्षतिशंकरे कंठकर्त्तेनजंदुःखंनसस्मारस्मरद्रुहि ४९ भक्तिमाधत्तवैश्योसौरूढ्जुजानोमहेश्वरः ववृषुःकुसुमंदेवाःतत्र
वैश्यनृपोपरि ५० ततोनृपःकलानाथपादयोःप्रणनामसः वनस्थलीवत्तत्सेनावर्षेणोल्लासिताभवत् ५१ त्रिपुरंदग्धुकामस्यस्थितस्यपृथिवी
रथे मौर्वीनीतिवत्तःशंभोःनागंकार्मुकमद्रिराट् स्थितंस्थाणुमिवाशक्यस्थाणुर्वैभक्तिनिर्भरः ५२ ब्रह्मणाम्यधुमौलिंतंमंजुचक्रेनृपाग्रतः भक्ताहृते
केनशक्योमहेशोभक्तिभावतः ५३ नृपःप्रसन्नोभक्तःसवैश्योपिस्थितस्तदा तत्रतालवनाधीशंगुग्गुलुद्दामधूपतः ५४ धूपयंस्त्रीमहादेवंतत्रो
वासप्रहृष्टधीः प्रविश्यवेश्मस्वंप्राज्यमाज्ञानैर्भक्तिपूजकः ५५ सदेहांतेशिवंप्रापभार्यापुत्रसमन्वितः ५६ सूतउवाच कलाधिनाथःसघटेशंस
निधौस्थित्वाप्रयातोरजताद्रिमौलिं सगुग्गुलुद्दामसुधूपसौरभैःसुधूपइत्याभवदीशसन्मुखः ५७ चोलश्वरोपीशकृपाभरेणप्राज्यंसराज्यंप्रश
शासभूमौ देहांतिमेमूर्छितधामकिंकरसंदेवकैकयरतःसशोकरः ५८ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेषट्त्रिंशोध्यायः ३६ श्रीस्कंदउवाच
आस्पदंसंपदामास्तिश्रीमत्कंचनदीपुरं सगंगामौलिसान्निध्यंसांगवेदविदविदाश्रितं १ हल्लाजीववधूलूनशेषकल्हारसौरभं आघ्रातुमिवनम्राग्रा
यत्रपाकेनशालयः २ यत्रभृंगकुलोद्भूतागृहस्थाश्रमधर्मिणः नारीनृत्तानकस्वानैर्वीथ्यांचमुखरांतराः ३ मानकंजनदीचास्यतस्मिन्कंजनदी
पुरे कोपिभृंगकुलोत्पन्नोरासीच्चोलचमूपतिः ४ चिंतनावंदनाभ्यर्चावर्तनाभावनानिसः नियतंनीलकंठस्यनिदधेपादपद्मयोः ५ वालेंदुमौले
विन्यस्यदास्यकलयंतोर्दृष्टिं शुश्रूषालग्नधीस्त्वासीद्भक्तानांभक्तिनिर्भरः ६ निजसंपदमीशानभक्तानामिवभावयन् प्रागेवाभ्यर्थनायासवांछापू
रणमातनोत् ७ ततोनपत्यताखेदात्सोभजत्परमेश्वरं तदीयदययापत्नीप्रसूतास्यकुटुंबिनी ८ चतुर्थवंशवाराशेश्चंद्रिकांरतिसोदरीं चतुर्मुखका
भोजस्रष्टिकौशलसंपदा ९ आसीज्जन्मोत्सवेतस्याभूयान्मंगलसंभ्रमः हृदोशंकरभक्तेभ्यायथेप्सितमसौधनं १० भृत्यद्रापूर्णसंघोषैर्मंगलस्ते
हधाम्या भक्तानांसमुदंकवन्नूसचकारमहोत्सवं ११ सतदापोषयामासभागधेयस्यकंदलीं मूर्त्तामिवेंदिरांसाथमंदिरेसुंदराभवत् १२ साक्रमेण
गणचक्रेजानुभ्यांपरिसिखणं सिंजानहंसकामंजुवाचालमणिकंकणा १३ धूलिकापालिभिरालीनांनिकुरुंबकरंविता केलींवितन्वतीवीथ्याञ्च
लीवेल्लितमल्लिका १४ मणिपांचालिकाद्वंद्वकृत्तोद्वाहोत्सवाक्रमात् अक्षिवंधनलीलाभिराततानमुदंपितुः १५ वैडूर्यौघांतरेन्यस्तपद्मरागशिवंल
हरिन्मणिद्युतभ्राजिक्षिप्तमौक्तिकतंडुला १६ सखीहस्तसमालंबविहितंभ्रमविभ्रमा डोकंतुकलीलाभिरेमेचित्ररथोक्तिभिः १७ माणिक्यमेख

साविवाहेचिंतांप्राप्यदृष्ट्वाप्रीतिंपितुर्व्यधात् रमाभिमुखिनीमेनासंचा४

लावण्यनानाचित्रदुकूलका पुष्पापचित्तमात्तानीदारामेष्ठसखीयुता १८ पूरितेमधुनापद्मेनिजाकारंविलोक्यसा ममश्रीरग्विरासेतिमौग्ध्ये
नाननिमाननोत् १९ शारिकाशुककेकीभिः क्रीडाहरिणपोषिणी विलासकलिकावल्लीमतल्लीसेककारिणी २० अनंगशृंगारसर्वस्वमिवांकु
रिततत्कुचौनदृष्ट्वंततशिरोगंभेक्रियमाणंहिनागजं २१ आस्वर्द्दितांभुवोतस्याः कदास्याभागमस्पृशत् गंडविंबितताटंकछलात्तालस्तनद्वयी २२ न
त्यात्तन्मुखेलक्ष्म्यारतिकामनयोद्भुता लावण्यरससंपूर्णानारुण्यपंकजदेवता २३ रमणिदीपिकोद्भेदमभिजातांयेरुचितस्तामयाचयत् वृद्धैः
संचिंत्यसंमंत्र्यकुलक्रमगलद्भुती २५ उद्वाहमनुमेनेस्यामानकंजनदीश्वरः उक्तायांसमतोदूतेरेननाथोवरःसुधीः २६ अनरानंदमाधत्त
मुहूर्तेद्विजकल्पिते मानकंजनदीशोपिवधूनाहूयसर्वतः नगरेलंकृतेस्त्रीभिरंकुरार्पणमादधे आहूयनिखिलान्वधून्चतुरंगवलान्वितः २८ मानकं
जपुराधीशमायासीद्दिननायकः एतस्मिन्नंतरेशंभुर्मानकंजनदीशितुः २९ भवनंप्रापवेषेणमहाव्रतिकयोगिनः जटाचंचन्मणीनागकृतकुंडलमं
डितः ३० रुद्राक्षभूतिधवलोयोगपट्टोपवीतवान् कौपीनपादुकोल्लासिमदद्विरदसद्गतिः ३१ एकप्रकोष्ठव्यानस्थस्फाटिकाक्षस्रगुज्वलः मानकंजन
दीशानकौतुकोल्लासिचेतसा ३२ संवंदितोवभूवांतर्भवनेभिक्षुशेखरः इत्याहतंनतंभिक्षुर्मंगलंकिंभवद्गृहे ३३ इत्युक्तोसौविनीतःसन्नाहप्रांजलि
र्वहि मानकंजउवाच स्वामिन्मत्तनयोद्वाहोभविष्यत्यद्यमेगृहे अस्तिकल्याणमित्युक्ता कल्याणाचलकार्मुकं ३४ प्रणिपत्यस्वयंपुत्र्यातन्लिं
कारयत्तदा प्रणिपत्यार्थिनामेनामुद्वाहालंकृतोज्ज्वलां ३५ आलोक्यचिकुरेतस्याः कपोलमुकुरेतदा भिक्षुर्वैवंधसांदृष्टिंइक्षुसारांधरेतदा ३६
मुहुरालोकयतंतंग्यार्धमिलद्धृतवल्लकं कृतांजलिपुरेस्वंकेतस्मिन्क्षिसतापसः ३७ तद्दृष्टिपात्रिंवीक्ष्यैवभिक्षुंप्रांजलिरब्रवीत् कंजनदीउवाच
स्वामिन्किंकरवाणीतिवाण्याभेणीदृशेक्षणं तदीक्षणंचस्वपदेक्षणमक्षीणपद्धतिः ३८ उवाचभिक्षुस्तंतत्रतस्मिन्वैवाहिकेगणे भिक्षुरुवाच
कर्तुंपंचवटीमेतच्चिकुरेदीयतामिति मानकंजनदीनाथस्तथास्त्विति मुदंव्यधात् ३९ छित्वाक्षुरिकयातस्याः केशानस्मैसमर्पयन् आमूललु
नतत्केशान्गृहयालुरिवेश्वरः ४० अंतर्धायोमयासार्धमाविरासीद्वृषोपरि प्राणंसीत्कंजनाथोपिप्रावर्षत्कुसुमंसुराः ४१ चक्ररप्सरसोनृत्यंने
दुर्दुंदुभयोदिवि भक्तिनिर्भरज्ञानंदभरितंभूरितेजसं ४२ अभिवंद्यनिजंधामनयनीशस्तिरोदधे मानकंजनदीशोपिकृत्वावैवाहिकंविधिं ४३
वंधुभिःस्वसुतायाश्चपौरैरीरितवैभवः विधायांतंसकैलासमयासीद्भक्तिभावितः ४४ येपननायकलिकांमलिकांतदात्रींमित्रोकृताखिलजगः

प्रणनामशंभुं कौतुकेनन्दनकंतुकलीलां त्यक्ष्यजातमहिमामृगलोलां ४५ श्रीमानकंजनटिनीशचरित्रमेतदत्यद्भुतंपठतियोभुवियः शृणोति एनो
महेशपदभक्तिविधूतमायोकैलासधामविशतःस्वकलेवरांते ४६ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्यनवमांशेसप्तत्रिंशोध्यायः ३७ श्रीस्कंदउवाच
कावेरीशुक्तिनिर्मुक्तमुक्तासैकतमंडितं कणामंगलनामास्तिनगरंचोलमंडले १ चरित्वासर्वतोयत्रशंखेष्वग्राधिरोहिषु पांचजन्यकरोविष्णु
र्गोपुरेणविडंब्यते २ यत्रसौधविटंकेषुचषकेचंद्रमंडले चकोरमिथुनंमाध्वीसवीरींकुरुतेनिशि ३ तत्रदायाभिधःकश्चिच्चतुर्थान्वयशेखरः मृ
णालीतियशोयस्यमरालीलीढिवैधसः ४ भूमिन्यासास्तुनःशंभुंशिवभक्तेवमूर्तयः सर्वेथाराधयामासतथैवहरकिंकरान् ५ हलवाहुल्यसानत्य
सर्वंकर्षधनागमः महाभिषेकपूजाभिस्तोषयामासधूर्जटिं ६ सरक्तशालिनीचूतशलाटुसहितंसदा शंभोर्निवेदयामासनवीनंशालितंडुलं ७
संकल्प्यसदृशन्शंभोर्नियमेनदिनेदिने शाकिनीचूतशालेनपरांप्रीतिमुवाहसः ८ एवंगतेष्वनेकेषुवत्सरेषुमहेश्वरः तस्यसंशोधयन्भक्तिं
वितताननदरिद्रतां ९ पूजांपूर्वाद्विशेषेणतथापिकलयन्विभोः वत्सर्थेकृषिमानाशीत्परेषामवसत्सुखी १० नकिंचिदात्मनेकुर्वन्कृतिप्राप्तेषुशालिषु
शिवायैवदिशन्सर्वंनिनायदिवसान्बहून् ११ प्राप्यतेकृषितस्तेनभृतित्वेनशिवाशया केवलंशालयस्तेषुन्यवेदिषतशंभवे १२ स्वकीयनिष्कु
टेशाकान्ससंपाद्यगृहीतदा प्रददौसापितेरेवक्रमाद्दात्मस्थितिंव्यधात् १३ क्रमेणानिष्कुटेशाकप्रभेदेक्षीणतांगते केवलंचारितद्वृत्तंपीत
देहदधारसः १४ एवंकेवलमंभोभिर्देहयात्रांप्रवर्तयन् शाकिनीशंकरायादाच्छालिचूतशलाटुभिः १५ सकदाचिन्महेशार्थमखंडितमहाव्रतः
शाकिनीनवचूताभ्यांशालितंडुलमावहत् १६ महाभिषेकहेतोस्तत्गृहिणीपूजनान्वितं वहंतीशनकैःपश्चाद्ययौचारित्रदेवता १७ चंडभानुकर
घट्टजातस्फोटविलेपथि चचालनतदारंध्रेतत्सर्वंन्यपतत्करात् १८ शालितंडुलमालोक्यशाकिनीचूतसंयुतं रंध्रेनिपतितंखेदादंतस्तापम
वापसः १९ भार्याकरंसमालंब्यप्रस्खलन्सविलांतरे पूजाद्रव्यंसमुद्धर्तुंनशशाककरादपि २० इतःपरंकिमेतेनपूजार्थगमनेनमे व्रतहानेर्व
रंकार्यंत्यक्ष्यामि लमिवेषसः २१ इतिनिश्चितकर्तव्यःकंठंशंकुलयाहठात् दलयंसंस्तनेर्मूलमिवरंजेनिकौतुकी २२ तदाविलांतरेशंभुःपाणिमे
कंप्रदर्शयन् चकर्षदशनैश्चूतंविलढिनखोद्भटं २३ भक्तप्रीत्यामहापूजास्वीकृतेतिप्रदर्शयन् अंतरेवविलेचूतंदर्शन्नाविवभूवसः २४ वृष
भारूढमद्रींद्रकन्ययासहशंकरं सभार्योवीक्ष्यवीक्ष्यांतभावयन्सांजलिःस्थितः २५ स्वामिन्जयजयेशानेत्येवंसस्तोतुमुद्यतः भोगध्यान्मवोक्ष

भोज्यं तु स्वभ्रस्थं भुक्तवानसि ॥ २६ ॥ शंभो वा रक्ष वा मां कवामभागविनोदय प्रसीद पार्वतीनाथ भक्तवत्सल पाहि मां ॥ २७ ॥ इति स्थितो दृश्यवपुर्द्वेषेषि
न त्वया सततादारसखेन मत्पदं इति ब्रुवंस्तामिषनाद्दिवौकसां परं पदं स्वं परमेश्वरो ययौ ॥ २८ ॥ यः शंकुलाखंडिनकंठकांडश्रीकंठकारुण्यपदं बभूव
नदादिनाम्ना जगदीशभक्तास्तं शंकुलादाय इति ब्रुवंति ॥ २९ ॥ यः शंकराराधनभक्तियुक्तो श्रीशंकुलादायकथां शृणोति संसारबंधं स विधूय सर्वं
साक्षात्पदं शाश्वतमेति शंभोः ॥ ३० ॥ श्रीस्कंद उवाच चोलेषु शुभकावेरीस्रोतोनोवर्धितशालिषु श्रीविलासपदोद्देशो दृशोरानंददायकः ॥ ३१ ॥ हंसाः
स्वपंति पद्मांतः कोकिलाश्चूतपल्लवे हालकोकद्रुले भृंगा यत्र मीनाश्च शैवले ॥ ३२ ॥ सह्यजां बूरवोत्सिप्ताः शाखारंभादलोद्गताः पूगाग्ररूढसक्ता
यना गल्लीविराजित ॥ ३३ ॥ तस्मिन्देशे मंगलाख्ये ग्रामे नियतमंगले गोनाथ इत्यभूत्कश्चिद्गोपालकुलपालकः ॥ ३४ ॥ भवे भक्तिं स्थिरां बिभ्रन्भूतिलिप
नभूषणः व्यभावयत्स गोनाथः गावः शतसहस्रशः ॥ ३५ ॥ स चार्यशाड्वलवने पायपित्वा नदीपयः रक्षन्दुष्टमृगेभ्यश्च गवां कुलमपालयत् ॥ ३६ ॥ गाः सव
त्साः पयोहीनाः गर्भवत्यश्च दोहिनीः यूथपोत्तवृषैर्युक्तः वृद्धाश्च तरुणास्तथा ॥ ३७ ॥ ताः स पालयितुं गोपानोष्ठे गृष्टीः पृथक्पृथक् नियुज्य देवाप्र
दानं वेणुनागानमुद्यतः ॥ ३८ ॥ वेणोः सुषिरशास्त्रोक्तं रंध्राण्यष्टविधाय सः आदिरंध्रं मुखेन्यस्य रंध्रेष्वन्येषु चांगुलीः ॥ ३९ ॥ आपारयन्यथास्थानं तानस
तस्वरान्वितं देवेशं मनसा ध्यायं जगौ पंचाक्षरं मनुं ॥ ४० ॥ भावावेशवशं विश्वं कृत्वा स्थावरजंगमं तोषयामास देवेशं वेणुनादामृतेन सः ॥ ४१ ॥ स कुद
चिद्दूलरज्जुः वल्लिनीकेशरज्जुभिः नद्धदेत्तसकुसुमैमेकपार्श्वसमुन्नतं ॥ ४२ ॥ लिकाबंधने रम्ये निवेशाह्वानश्टंगकं कंदलं कुसुमं कर्णे वहन्फालेति
पुंड्रकं ॥ ४३ ॥ वक्षो लसत्कुंदमाला भृंगगीतमहाभुजः वल्कलोपरि संवीतव्यालविक्षोमपल्लवः ॥ ४४ ॥ वेणुयष्टिलसत्पाणिः सपादुकपदद्वयं गोपै
गोभिः स वत्साभिः गोनाथो निर्ययौ बहिः ॥ ४५ ॥ इंद्रगोपधराचं च विद्युद्दामपयोधरः भृंगालकाकंदहासा वनं वर्षाव धूरगात् ॥ ४६ ॥ गोष्ठे तत्र चरंती
षु गोपैः संभृतयष्टिषु पार्श्वे चरन्स गोनाथः कृतमालवनं ययौ ॥ ४७ ॥ तत्र हृष्टा जयादीर्घा लंबपुष्पावलिं सुधीः आरग्वधं शिवं मत्वा तस्थौ तल्लग्नमा
नसः ॥ ४८ ॥ बिल्वैर्नल्वप्रमाणैस्तैस्तत्फलैश्च पचेलिमैः कर्वन्सोदरपूर्तिं स गोपः क्षोद्रालुतेषु च ॥ ४९ ॥ गोनाथो भूतनाथस्य गायन्पंचाक्षरं मनुं वेणु
नादाहृतविश्वं गवां गणमतंद्रितं ॥ ५० ॥ स्तब्धकर्णाधृतपुच्छं तृणवक्त्रसुतस्तनं वत्सानप्युज्झितहितस्तास्तमेवानुपरिस्थिताः ॥ ५१ ॥ स सप्तस्वरत
त्कालरागैः पंचाक्षरं मनुं गायन्निगाय गोनाथः सर्वान्वेणविकान्भुवि महद्भिर्मध्यमैः कांतैर्माधुर्यपरिबृंहितैः वर्णभेदैर्मनोहारिरागतालक्रमा

न्वितं ५३ व्यक्तमानादिविन्यासगनिर्वेचित्रसंभ्रमं विश्वग्विस्तारयामास रागमानंगतिक्रमं ५४ प्रारब्धं नत्र रोमंथं प्रसरंति स्म धेनवः छायाव
क्षेषु दिग्वाताव धूतेषु पयोधिषु ५५ संविशंती षु मध्याह्ने मध्ये वत्सा स्तासु च वत्सा मातुस्तनं हित्वा क्षररक्षीरं मुखस्थितं ५६ मृगाः तृणानि किंजि
हः तांडवानि शिखंडिनः विस्मृतज्ञान विवशं चित्रार्पितमिवाभवत् ५७ पातालगा पार्वतीयाना किंनरश्च नभश्चराः तज्ज्ञानश्रवणात्सर्वे विवशा विस्म
यं ययुः ५८ एकात्मभावात द्वेणुनिनादेन हृताशयाः सहजं वृषमुत्सृज्य गावो गोपं समन्वयुः ५९ मंदवायुरुतस्तव्धान द्यस्तिमित रंहसः निस्तरं
गाः समुद्राश्च तद्वेणुनिनदश्रवात् ६० एकरूपेंद्रियग्रामवृत्ति वैचित्र्यमीक्ष्यत स्रगम्य स्वात्मज स्नेह विवशा गोपकन्यकाः ६१ तद्वेणुनादोदं
वसश्रवणानि कमागमत् देव्या सहृदयो ह्लासि कैलासस्थोपशृण्वते ६२ इंदुं तं दिजटाचूलो वियतोवतरं भुवं तद्वेणुनादे कचित्ते रौमी
लितवीक्षणैः ६३ सेवितोगायतस्तस्य पंचाक्षरमनोहरं गोनाथस्य पुरस्तस्थौ स्तुवतोनटनायकः ६४ देवो दयारसैः सिंचन्सांजलि भक्तमागतं ॥
ईश्वर उवाच गोनाथ वेणुनादेन तव पंचाक्षरश्रवात् आगतोस्म्यद्य कैलासाद्गकन्या युतो स्म्यहं ६५ गोभिः सहैभि र्गोपैस्त्वं समायाहि मदंति
कं सदा श्रोतुमिमं वेणुं मम धाम्नो निवेदिशं ६६ गोनाथः प्रांजलिस्तस्थौ गोभिः सह शिवाग्रतः देवेषु देवं विकिरत्सु पुष्पाण्यचीनवेदे षपठत्सु
वेदं ६७ गोनाथ वेणुक्वणितं स शृण्वन् विस्माधिकोहेमसभां विवेश वेणुनादविवशीकृतेश्वरं गोपतश्चरितमेतदाद्दृतं ६८ यः शृणोति पठति स
रत्न सो शांभवं पदमुपेति शाश्वतं ६९ इति श्री शिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे अष्टत्रिंशो ध्यायः ३८ ॥ श्री स्कंद उवाच सुकीर्ते मूर्तिनाथ
स्य वर्तनं कथयामि वः यः श्रीमान् पांड्य देशोस्ति तत्र द्वर्षेक्र मोक्तजः १ बहुश्रुत जनावासो यः प्रत्यक्ष सुरालयः यत्र वेणुषु वन्येषु ताम्रपर्णी
युताणवे २ श्रीमुखेषु च मुग्धेषु मौक्तिकानि चकासति मदानीलं चंदनाद्रिं वंधश्र्गानुसंततं ३ सुनेयः सुखदं तत्र द्राविडं वाङ्मयामृतं
तत्रास्ति मधुरानाम पुरी पांड्य परिश्रिया ४ यस्यां परिहरं तश्री लावण्यं हरिणीदृशः यत्र सौधे चरंतीनां सुभ्रुवां नदितामपि ५ नारंस्ते ने
वभूतेय भेद पादपरीयसा यत्स सत्फलकस्तस्तु कवींद्र निडस्सक्षयः ६ लीलायुतो ललद्वाणी कवरी गंधवंधवः तत्र कश्चिद्वणिग्वंशे मु
क्तामणिरभून्महान् ७ मूर्तिनाथाभिधो यस्य ब्रह्मसौधसुधाशयः श्रीमूर्तिकुलधौरेय शंभुपादांबुजंपरं ८ दृढमालंव्य चित्तेन नवैकं कयेन
मुदानतीन् यः श्रीहालास्यदेवस्य पूजार्थे दिव्यसौरभं ९ द्वीपांतरात्समानीतमर्पयामास चंदनं यद्वदिशति पाटीरं भास्वत्परिमलो मिलं १०

शफरक्षिसनाथस्य मूर्तिनाथो महेशितुः कश्चिद्राघ्रमहीनाथः कंडूलस्तु जैमेडिनः ११ सविंतुं सहसेनाभिरयासीन्मधुरां प्रति तत्सेनारजसा सप्त समुद्राः
शोषिताः पुनः १२ गंधद्विरदगंडांतर्गलिद्दानेन पूरिताः तथापि विघरक्षौणि च चखुरपटीरजः १३ पंकेरुहत्वमानीतनभोगंगापयोरुहां यत्पदातिपदाक्रांतक्ष्मामंडलम
हीश्वरः १४ उद्धोद्धुमक्षमः क्रीडाकमठे सैन्यैर्मूर्त्यस्यमूर्छितः मधुरां सहसाक्रुर्वन गृहीतां घ्रभूपतिः १५ चतुरंगमहीपालचूडाचुंबितपादुकः सोमंतजन्मसंभूतपापपिंजि
रिताशयः १६ सेनाशास्त्रप्रवृत्तोभूत्पालयन्पांड्यमंडलं पंचास्तिकायषड्द्रव्यसत्यसत्वनवार्थवित् १७ रत्नतंत्रपरामर्शी जैनतंत्ररतो भवत् सपंचपरमेष्ठिश्रीचरणां
भोरुहार्चकः १८ सप्तभंगीप्रयुंजानो वंचयामास वैदिकान् भेदाभेदकथाप्राससर्वसंकरविभ्रमः १९ खलीचकार पाषंडो वेदमार्गस वंचकः हरिशंकरपूजाया
मंतरायपरंपरां २० आविष्कुर्वंत्रयीवाह्यान् वर्तयामास दुर्मतीन् हालासपूजामालोक्य मूर्तिनाथप्रवर्तितां २१ निजाज्ञालंघनं पश्यन्तां विहंतुं प्रचक्रमे पटीरविक्रसे
योनासन्पट्टऐ क्रियतामिति २२ प्रतिवीथिं समुद्घुष्य जैत्रघंटामताडयत् एवं दुर्मेधसा तेन पाल्यमाने निजाध्वनि मूर्तिनाथोनकुत्रापि लब्धवांचंदनं विभोः पर्यटन्पौर
नः क्वेतुं पारीरं पण्यवीथिकां २४ शंतोभूत्वा विभावर्यां प्रवीक्ष्य गिरिशालयं चंदनालाभखेदेन तत्र शाणोपलेकरं २५ पेषयामास संक्षुण्णत्वगस्थिमध्यभागतः सम्यक्संक्षु
ध्यमानेन तर्धारलरुधिरे करे २६ दयालोरस्य शंभोर्वागासीदशरीरिणी वाण्युवाच हे मूर्तिनाथ मामेवं नीयतां साहसाभेरी मदाज्ञयात्वमेवास्य पांड्यदेशस्य भूपतिः २७
भूत्वाजैनान्निराकृत्य प्रतिष्ठाप्य त्रयीकृतं शैवसिद्धांतमुद्दीप्य मत्पूजा क्रियतां त्वया २८ अथ तेनैव दुरात्मा सोपंचकायपतिप्रियैः निरुत्संतन्समं जैनैर्निरयान्विशतादिति
२९ श्रुत्वाशरीरिणीं वाणीं विस्मये हृदये सति तस्मिन्नारूरुधे शत्रुर्बलेन मधुरापुरी ३० सनिरोधासहिष्णुस्मापंडधरणीपतिः सैमैर्निर्यत्नणो घोगेनिजां निरगमत्पुरान् ३१
शिवभक्तद्विषां प्रसंस्थितिर्विद्याद्विवेति सः तत्प्रदर्शयितुं प्राप संकुलं समराजिरं ३२ वंचकस्य महीयस्य शात्रुस्त्यस्य तस्य सः निर्दिष्टाततस्य कालस्य पूर्णास्थितिरभून्निशी ३३ निरपंप
गतोदुस्त्वान्छिवभक्तिजनायसः इतिशेपुर्जनाभूपं पांसुवर्षेणशंकराः ३४ नरकेपतितेतस्मिन्लोकानंत्तसुहृद्गणे साक्षादद्दक्षो यततदानद्गृत्रिखिताम सौ ३५ अन्हायान्हामधिपतौ
पूर्वाद्रिभूषयद्यथा कृतोर्ध्वदैहिकाराज्ञः सचिवास मचिंतयन् ३६ भूनाथेन विनालोकः कायोजीवात्मना यथा क्षीयते ह्यस्य राजस्य रक्षिता को भवेदिति ३७ वस्त्रेनेत्रं चकरिंभु
त्कायस्कंधगो भवेत् सवैमहेशदत्तेन पालतामवनीतलं ३८ गजेनस्कंधरोप्यायोस भूपः पृथिवीपतिः इतिनिश्चयसिद्धार्था मंत्रिणस्ते मिथोभवन् ३९ सिताभ्रचयसंकाशंभ
द्रकारं महागजं समानीय कथा स्तीर्ण पथा तेनाप्यवासृजन् ४० उक्तवंतं मंत्रिणस्तस्य मंत्रिणां सिंधुरेशितुः मंत्रिण उवाच भद्रानयभुवो भद्रगोप्तारं राजवत्सरं इतितन्नेत्रमावध्य इभं
गिरिनिभंशुभं ४१ सद्वीपः क्षेमभद्राक्षः क्षरगंडाचरस्पुरी सिंचन्पुष्करजासारं मदगंधिनदिक्पथः ४२ विश्रृंखलः शृंखलाभिः घोषयन्नोदसीनदा प्रापहालास्यनाथस्यगोपु

रंह्योनितांबरं ४३ मूर्त्तिनाथेपि देवस्य निशि प्रोक्तां स्मरंगिरं रक्षितास्थां क्षितेरस्य त्र्यक्षाज्ञा मे गरीयसी शिवालयेस्थिरं तत्र स्थाणुमूर्त्तिमिवास्थितं सप्रविश्य गजेंद्रोपि भु
वोभाग्येन भूयसा ४५ प्रापकक्षामणिं स्पृष्ट्वा क्षितिस्थं स्कंधमानयत् उदयस्थरविभ्रम्रमूर्त्तिमंतमिवानलं ४६ गजस्कंधस्थितं नेमुः पौरा हृष्टाश्च मंत्रिणः शृंगदुंदुभिशं
खाश्च पटहाश्चापि दध्वनुः ४७ पेठुश्च विरुदाव्या वाचो मांगल्यसंयुताः ववृषुः सुमनोलाजैर्नार्यः सौधगतास्तदा ४८ द्विपेंद्रादवतार्यैनं मंत्रिणो मान्यदर्शनं निन्युर्वि
विशुः सार्धमक्षय्यर्पणमंडपं ४९ तत्र सिंहासने दिव्ये रत्नमालापरिष्कृते आरोपिरेभिषेक्तुं तं मानतानीतिमत्तरं ५० कुंडेषु मंडितांतेषु सम्यक्प्रज्वलितेनले जुहुवुः
मंगलं हव्यं मंत्रपूतं महीसुराः ५१ नदत्सु भद्रवाद्येषु सोभिषिक्तो विधानतः आलोक्य सचिवान्पौरान्मूर्त्तिनाथो वचोब्रवीत् ५२ हित्वा हि पर्वतं शैवशासनं पालयामिति
ते स्वामिन्मत्त्वया दिष्टं तत्कार्यमिति चाब्रवीत् ५३ गात्रस्यालोकनं त्र्यक्षपद्यं हं दीप्तभूषणं कोटीरं शिवमुद्रांकं जयकोटीरमेव मे ५४ इत्युक्त्वा मंत्रिणस्तेन प्रणम्यैनं त्वया प्रभो
सम्यगादिष्टएवायं क्रमइत्यनुमेनिरे ५५ सभद्रवाद्यो मूर्त्तीशो जटामकुटमंडितः नेतुश्रीनालचक्रे शंगजारूढः सनिर्ययौ ५६ वीथिनाविधिना चाद्यप्यदृश्यं चंद्रशेखरं न
त्वा शिवं मूर्त्तिनाथः शुभवीथ्यां ययौ पुनः ५७ प्राप्य राजगृहद्वारं उक्तं कल्याणलक्षणैः गलन्मदक्षरीगंडाद्गजादवततार सः ५८ भास्वानिवोदयं भास्वन्महाहेममणिमंडपं ससिंहासन
मध्यस्थो रमाचामरवीजितः ५९ भुजेनवलयं भूमेश्छत्रच्छायेदधौ च सः जहुः सर्वे चतुर्दंतं सितिश्री भस्मफालकः ६० जगतो मूर्त्तिनाथोयं भूमिनाथ इति स्मृतः सरामाभोगविमुखोवि
हीनेंद्रियनिग्रहः ६१ शासनं च धियं चक्रे वशशासत्सुधीरं महीं पादानतैः परनृपैः परिसेव्यमनोरथः ६२ रक्षास्त्रलोकदुरितान्नजकंजनकात्मजः कामारिदासपरिपूर्णहृत्पा
धिपत्यः कालेजगाम शिवधाम स मूर्त्तिनाथः मूर्त्तिनाथचरितं स्मरंति ये कीर्त्तयंति शिवभक्तिपूर्त्तयः मूर्त्तिलेशरहितावसंति ते कार्त्तिकेयजनकांतिके सदा ६४ इति श्री
शिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे मूर्त्तिनाथचरित्रं नाम एकोनचत्वारिंशोध्यायः ३९ ॥ स्कंद उवाच स्कंदनाथस्य चरितं निबोध मुनिसत्तम ज्योतिस्फुरद्दूरत्नमौलि चोलेषु प्रथिते
भवत् विषये सह्यजाकूल्ये संभवत्सस्यसंपदि शरण्यग्राम इत्यस्ति सालोद्घायसमन्वितः २ उष्णोद्यानस्फुरत्पार्श्वो दीर्घदीर्घिकयावृतः यत्र संचितविमलप्रभभस्मसेवा
धेयैः ३ न परं निभिरं नैशं धवलं भ्रमवानपि भृंगाक्रांतपुष्पमुखं मधु यत्र न केवलं ४ मुंचति पंचमोद्गीतकेकीशुकमुखोद्गतं यत्र राजमकरंदाश्च भृंगगानेन केवलं ५ तद्ग्रा
नाकलौनोन्मत्तमृगरोमंथमंथितं तस्मिन्क्षीशरण्यग्रामे स्कंदाख्यो भूद्द्विजोत्तमः ६ फणिभूषपदेभक्तः प्रबोधांभोधिचंद्रमाः सरोजपत्रनिद्राणकलीरोद्बोधकादि
भिः ७ मीनोद्वृत्तैः स्फुरत्क्षेत्रसेतौ तस्मिन्कृतस्थिते वृषवाहस्य देवस्य पादादस्य तपोनिधेः ८ तं पुष्पैस्तज्जटाजूटयोग्यैः स्कंदः सदार्चयत् पुष्पाणि गंगेंदुलसत्तत्कपर्दोचितानि सः ९
पृथक्पृथक्समाहृत्यान्यस्य पुष्पकरंडके सम्राप मालाग्रथनभवनं भुवनेशितुः १० फलके परतः श्रुत्वे आसीनो नियतः क्वचित् सपुष्पाणि विभज्याथ मालाः कर्तुं प्रचक्रमे

११ संहृत्तकेसरदलोहृंडनहृनिकुंठिताः लविनीश्चयथाशिल्पसृजोवध्वाद्विजोत्तमः १२ सतामिस्तकृभिरात्मेशमौलिसंगतहर्षभूः भक्त्यानर्च्यशिवंजिह्वा
न्यस्तपंचाक्षरीमनुः १३ हेमपात्रेद्विजास्तन्यमास्वादितवतः प्रभोः ज्ञानसंबंधनाम्नोथभक्तस्याभूद्द्विजःसखा १४ विरिंचिमाधवा
दृश्यमौलिमूलार्चनेरतः नमःशिवायेतिजपन्नवर्त्ततशिवाश्रमे १५ स्तोत्रेणस्तोत्रविन्मुख्यश्रीपंचाक्षरलक्ष्मणा शिवमानर्चहृष्टा।
त्मातुष्टावाभीष्टदायिनं १६ श्रीस्कंदउवाच नमःशिवायनिर्गुणायनिष्कलायत्रिशूलिने नमःशिवायशक्त्यतीतगोचरायशंभवे
१७ नमःशिवायनिष्क्रियायनिर्मलाययोगिने नमःशिवायसिद्धिमुक्तिहेतवेचिदात्मने १८ नमःशिवायशाश्वतायकामकालमृ
त्यवे नमःशिवायनारसिंहहस्तिकृत्तिवाससे १९ नमःशिवायविष्णुनेत्रपंकजार्चितांघ्रिये नमःशिवायसोमसूर्यवन्ह्यनीततेजसे
२० नमःशिवायवेदवागगोचरायवाङ्मयायते नमःशिवायसत्यकृत्यसाक्षिणेमहात्मने २१ नमःशिवायशंकरायशक्तिवीजहेत
वे नमःशिवायचंद्रशेखरायतेकपर्दिने नमःशिवायभूतिभूषणायभूतिहेतवे नमःशिवायनित्यशुद्धबुद्धतेजसे २३ नमःशिवायभ
क्तबंधमोचकायशंभवे नमःशिवायबिंदुनादवाच्यवाचकात्मने २४ नमःशिवायनित्यसांद्रसौख्यसीमभूमतेजसे नमःशिवायदि
व्यबोधरूपिणेपरात्मने २५ नमःशिवायसत्यवागगोचरायबंधवे नमःशिवायभक्तलोकवांछितप्रदायिने २६ नमःशिवायवि
ष्णुवेधसाप्यदृश्यमूलमौलये नमःशिवायभक्तिमुक्तिदायिने २७ नमःशिवायशक्तिहस्तशस्तनारकासुरारिमुख्यसूनवे न
मःशिवायपर्वतेंद्रजार्धदेहभागिने २८ नमःशिवायसिंधुरेंद्रमुख्यकक्कसूनवेसदानमः नमःशिवायतेसदाशिवायशंभवे २९
सूतउवाच एवंदेवंस्तुवन्भक्त्यापंचास्यमयंप्रभुं शिवाग्रतस्तवमिदंभक्त्यादेवस्ययःपठेत् ३० सयातुलपदमितिभक्तेनप्रार्थि
तःसदा हृष्टःसदाशंभुसमर्चनेनस्कंदःसपंचाक्षरमंत्रसिद्धः ३१ तत्रापयत्त्रापमहेशधामसंवद्धनाथःसविवाहवेषः इंदुमौलि
पदकिंकरामृतंस्कंदनाथचरितंशुभावहं ३२ चिंतयंतिपरिकीर्त्तयंतियेसंततंशिवपदेवसंतिते स्कंदउवाच प्रवक्ष्यहंपशुपतेःव्र
तंपशुपतिप्रियं कावेरीवारिपूरेणवर्धितक्षेत्रशालिषु ३३ चोलेषुद्विजधामास्तिपुरंश्रीमुखसंज्ञकं तस्मिन्ग्रामेपशुपतिर्गिनिक
श्चिद्द्विजोभवत् ३४ सच्चरित्रपरिष्कारश्चतुर्वेदिकुलोद्भवः सदाशशांकरवाहस्यवामांगेवहतःशिवां ३५ प्रमथेशस्यपादाब्ज

चंचरीकोऽवभूवसः रुद्रसूक्तेनतंरुद्रमधीतेनमहीयसा ३६ सकलाश्रुतिसारेणसंतुष्टावातिभक्तिमान् भस्मरुद्राक्षसंपन्नो।
दीप्तफालत्रिपुंड्रकः ३७ व्रजंनिष्ठंतुष्टयानोपिदिवानक्तमनन्यधीः कर्मांतरालेषुसदारुद्रसूक्तजपादरः ३८ सकदाचित्सरः
प्राप्यमृगपक्षिसमाकुलं उत्फुल्लाब्जमरंदोद्यभृंगसंबंधगंधिलं कंठदघ्नजलेनिष्ठन्पश्यन्भानुस्थितंहरं मौलिन्यस्तांजलिःप्रेम्णा।
प्रस्फुरत्पुलकांकुरः ४० स्वच्छगंगातरंगोघाघेंदुशेखरभक्तिमान् द्राविताघसमूहेनरुद्रसूक्तेनतुष्टुवे ४१ भूसुरःश्रुतिसारेणरुद्र
सूक्तेनशांकरः पशुपतिउवाच नमस्तेरुद्रत्वांश्रुतिशिरगम्योऽहमिषुमन् ४२ नमस्तेबाहुभ्यांतवशिवशरेषूद्यनकरः शरव्यांहे
निभ्यांतववरदसंस्तुत्यधनुषे तवाशास्याहद्यानतुरपिमनस्तेद्यपरयोः ४३ हिरण्योद्दिवस्त्वंनरवशिरवसुखांतेनयनयोः तनुसंप
श्यन्वैभवशिवनमःसोमवपुषे ४४ अतोणीयान्स्यायान्श्रुतिगदितवाक्यार्थकलनैः नमःशेषोदेवःश्रुतिगतपंचाक्षरमनोः ४५ तस्य
नाहक्तंपानिष्ठांश्रीरुद्रजपवासनांअंगीकृत्याथतद्भावंआनीनायाथनंसदा ४६ तथासंसारक्लृहरापथासंदर्शिनोद्विजः शिवेनो
त्तारितःशैवींसुराप्राप्यांपुरींययौ ४७ रुद्रसूक्तजपेनैवसदापशुपतिर्द्विजः पशुपाशैर्विमुक्तोभूच्छिवप्रेमास्पदोभवत् ४८ श्रोतुंज
नस्यशुभदंप्रथितस्यरुद्रपूर्वस्ययःपशुपतेश्चरितंशृणोति लोकेकनायकमहेशकृपानिधेःसंनाकोकिनामपिदुरासदमेतिलोकं ४९
इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेस्कंदपशुपतिचरितेचत्वारिंशोध्यायः ४०॥ स्कंदउवाच श्वागंतुनाम्नोभक्तस्यवैभवंते
वदाम्यहं ऊर्ध्वांघ्रिसंज्ञिकेदेशेलोकाभीष्टुनकोनिर्मित् १ धामद्विजन्मनांश्लाघ्यमत्सानंदपरंमहत् अददानेशुभेभातिपंगो।
लेवाहिनीतटे २ पल्लवान्यानयम्लानांन्पत्रशिंचतिभूरुहाः मधुवर्षैस्तदग्रस्थावारिवर्षैश्चवारिदाः ३ द्विरदावारिदाकारायत्रा
नोपवनेष्वपिधावत्करेणुपादोत्थरेणुभिर्मदजस्रवैः ४ भुवोयत्रविराजंतेपंकिलाभाविनःसदा केदारस्सस्यसन्नत्थंमोलयोविन
याननाः ५ प्रसादेनमहेशस्यप्रासादतलचारिणः एधंतेयत्रनियतंसदेवगृहमेधिनः ६ परस्पनस्पास्मवहिकेदारांतोच्चसेतुषु
क्वचित्प्रकाशनेश्रेणिनिश्रेणीस्वर्गमार्गिणां ७ द्विजानांप्राज्यवेदानांतदंतेनिष्कुरावहिः श्वपकक्कुटैर्विचरितंअंत्यजानांगृहावलिः
तृणांचितैर्जीर्णगृहैरलावुतिलकाननैः सूकरप्रांतचरितैःकुटीरैःसारमेयकैः ९ दृश्याहृश्यमनुष्यैपिसारमेयरवालुकैःसासकूपंके

घंकणेषुविक्रयक्रयवृत्तिषु १० उपरिभ्रांतगृध्रेषुसमृध्योग्रकगंधिषु निशावसानेनिद्राणेचर्मणास्तृतभूतले ११ भवंतिबोधितायत्र
शिवाकुक्कुटकूजितैः मधुपीत्वात्यजामत्तागायंतोयत्रनिर्भयं १२ क्वचिच्छायासुहेरंडवृक्षाणांचर्मणास्तृते वन्यधान्यावहननैःनयंति
किलबालकाः १३ शुष्कमत्स्याचरततलेमक्षिकायूथभूषिते पक्कणेनिक्कणानादशृंगवेणुकृतस्वनैः १४ पललारुणिनानम्रवा
लकैहस्तभूषितैः ग्रामकर्मकरःकश्चित्तत्रानंदाह्वयोंत्यजः १५ जातमात्रसमुत्पन्नभवपादाब्जभावनः नंदोन्यकर्मकर्तापित्यक्त्वा
वाह्यान्मनोरथान् १६ शिवमेवपरंमेनेतदास्यावशिनाशयः कृतस्थितिर्वर्तनैश्चप्रवर्तनंततदांत्यजः १७ अंत्यजोपिद्विजाप्राप्यांभक्तिंलेभे
महेश्वरे भक्तिमेवपरंमेनेभवस्यभवनुत्तये १८ दुंदुभीनांमदूलानांचर्मयन्मुखवंधनं रथाकर्षणरज्जूनांचर्मणामपिदायकः १९ शंभोस्त
दालयद्वारिपुलकांकितगात्रकः भक्त्यासंप्रणमन्गायन्भस्मफालोमुदंययौ २० सकदाचिद्दरिद्रोपिशिवकैंकर्यधूर्वहः श्रीकंरजवने
शस्यद्वारिदेवालयस्यसः २१ गत्वास्तुत्वाशिवंनत्वाप्रार्थयामासभक्तिमान् चंडालउवाच शिवाभिधानरहितंवदनंतवमास्त्विति
तस्यानंदवतोनृत्तवीक्षितुंशंकरस्वयं २२ उमापतिःपरस्थंतंनंदिकेशंतदाब्रवीत् शिवउवाच पार्श्वेत्वयाधेनुसुतस्थीयतामि
त्यशाङ्करः तथास्थितेद्विजेतस्मिन्देवेशमृजुदर्शनं २३ नत्वासहस्तैर्भेरीमुखचर्मादिकंददौ मद्दलानांसतिभणिध्वनिप्रष्कलमा
तनोत् २४ प्रागेगतस्थलंहृष्ट्वातयाकमखनत्तदा प्रदक्षिणप्रणामाद्यैर्देवंनृत्तैरतोषयत् २५ सकेप्रत्युद्गतोवर्गैर्निजप्रायनिके
तनं इतिप्रत्यालयंशंभोश्चर्मवाद्यान्यथातनोत् २६ दर्शनोल्लासिहृदयःशिवंतिल्लपरेश्वरं विधिवर्शेनात्यजोपिद्रष्टुंसनिदधेमनः
२७ रात्रावनायानगतोश्वोगंतास्मित्यचिंतयत् प्रभातेकार्यमार्याणांकुर्वन्रूढ्होहिवंधुभिः २८ एषप्रयाणविघ्नोहिशिवस्याज्ञेतिचिं
तयन् तिल्लेशेभक्तहृत्पद्मलासाह्लसितमानसः २९ श्वोगंतास्मीतिसंचिंत्यनिनायदिवसान्बहून् प्राप्तेशभक्तिसंदोहोनंदोमुदि
तमानसः ३० ततःसतिल्लनाथस्यप्रणामोल्लासिमानसः अविचार्यनिजापत्यदारान्बंधूनथांत्यजः ३१ निरगात्कंजनगरान्मनो
मारुतरंहसा आदूरतशिवोत्तुंगगोपुराणिददर्शसः ३२ सह्यजायांतनलालाचिताभस्मविभूषितः आसस्यपरमद्राक्षीद्विस
यानांसमयावहं ३३ मल्लीमल्लीसुमल्लीभिःवेष्टितंतिल्लभूरुहैः अनेकशाखिसमूहैश्चमृगपक्षिगणोज्वलं ३४ अत्यंतहृष्टशफरी

वापीशतविराजितं श्रीतिल्लनगरोपांतं प्रापशंकरकिंकरः ३५ तत्रैव नत्वा चोत्थाय स्थीत्वोपांतं ददर्श सः त्रेताग्निधूमपटलीवेदघोषान्म
ठेयतीन् ३६ परस्यतस्य माहात्म्यं स्वकलं च समीक्ष्य सः भीतः प्रवेष्टुं सहसा सहसादिविदूरतः ३७ पुराद्बहिः स्थितो नित्यं पुरं चक्रे प्रदक्षिणं
स्थितिं श्रुत्वा हि नाम्नो नांत्रिसहस्रद्विजन्मनां ३८ प्रवेष्टुं न मया शक्यमित्यवर्त्तनसो वहिः कृतावासस्मरं देवं गोपुरं तद्विलोकयन् ३९ इ
ति तत्र दिवानक्तं पुरं चक्रे प्रदक्षिणं कुर्वन्खिन्नमनाः शिवं धिग्जन्मेति विचिंतयन् ४० नृत्येशदर्शनोत्कंठाकुंठितात्मजनुस्तदा तं दुःखितं
महादेवो भवो भक्तार्तिनाशनः ४१ स्वप्ने प्राहात्यजं गत्वा त्यजत्वं वै कलेवरं लोकोपचार्यतेयेन जन्मना तेन तं त्यज ४२ त्वं भक्तो सि न्तं मेघ
विलोकयमाचिरं सहेमणो गोष्ठी निष्टं स्वनं तं न सैप्रदर्शयन् ४३ द्विजान्तथागतस्वप्ने हरः प्राह दयाघनः शिव उवाच कश्चिन्मवेश्मत्यनलं तनभ्द
वंतो द्यपश्यत श्रुत्वा शिवाज्ञां ते प्रातः हृष्ट्वा त्यजमथ द्विजाः ४४ द्विजा ऊचुः रे रे शिवाज्ञया साधो लब्धतेजवालं तेन लः प्रवेष्टुमर्हस्य चिरा
द्देहमन्मुच्यपापजं ४५ पुरेस्मिन्भक्तवर्या द्य त्वं च जीर्णामिवोरगः इति तैः स समादिष्टो हर्षोत्कर्षाश्रुलोचनः ४६ कृतार्थोस्मीति तानुक्त्वा प्रविवेश
ग्निं महेश्वरं विचिंतयश्च मनसा सन्तुतेशपदांबुजः ४७ प्रविष्टमात्रो वन्हो स उत्पपातोपवीतवान् द्विजवर्यवपुर्धृत्वा भस्मरुद्राक्षभूषणः ४८ पु
ष्पाणि ववृषुर्देवा नेदुर्दुंदुभयो दिवि तिल्लद्विजा वने मुक्ते द्विजं तं हर्षनिर्भराः ४९ स द्विजोपि द्विजैः सार्द्धं पुरमागात्सभापतिं दृष्ट्वा संतुष्टहृद
यो नननर्तानंदनिर्भरः ५० यं हीशानदयानिधानभगवन्हेमानमांगोल्लसन्नाद्याडंवरनिर्जिताखिलजगन्तुष्टयन्महोडुच्छूरं त्वां दृष्ट्वा मुनयः
सुरासुरनराः प्राप्ता विमुक्तिं परां नो जन्मादिकविभ्रमं वरभवत्तेमलत्पादपद्मप्रभो भक्तिचित्तभ्रमरः पिपासति हृहान्त्वत्पादपंकेरुहं इत्युक्त्वा सतिरोध
त्तस्मिन्हेमसभांतरे भक्तेश्वानंदमग्रेषु साश्चर्येषु द्विजेषु च ५२ सुवर्ससुरवृंदेषु हर्षस्तोतोप्लुतेषु च स तदा प्राप सायुज्यमिज्याद्यैरपि दूरगं
५३ आकाशोभासतः शंभोशानकं भसभापतेः श्वागतुनाम्नश्चरितं विचित्रं त्रिनेत्रभक्तिप्रदमुक्तिसारं शृणोति यः संतनमादरेणसभानटेश
स्य पदं स याति ५४ इति श्री शिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे एकचत्वारिंशोऽध्यायः ॥४१॥ स्कंद उवाच उक्तं विचारभक्तस्य कथ्यते द्य मया
कथा जननीव्यस्तनशस्तश्रीवस्तुमत्स्याद्यविसर्जितः १ पापानां खंडने यत्र मंडनं च भुवो द्विज डिंडिरानिभमृत्सारं मास्ति मौंडीरमंडलं २ जननी शिवः
जीवनानामसर्वेषां सर्वमंगला परिरभ्य शिवाय यत्र चकार सुमहत्तपः ३ ताट्टहेय्यानपस्थानं भवितं यत्तपोमधात् यत्र सर्वेपि मध्यस्थामध्याचाराः प्रतिष्ठिताः ४२

४ यत्रैवकृत्तिनः सर्वेसुकृतांराशयोद्विजाः भवंतिगृहिणोयत्रसदेवद्रुहिणोपमाः ५ दशनानाविधोद्दामधामप्राकारसंवृताः कालिको
ज्वलकंठश्रीश्रीकंठोत्कंठयाशिवा ६ द्वात्रिंशद्धर्मगोस्त्रीतिगाथायत्रचविश्रुता यत्रश्रीकालहस्त्यद्रौशृंगारपरयोषिता ७ केशशृंगा
याधवधूकचलग्नानयातिच वृषारण्येचपूजार्थंसुराश्चासरसोपिच ८ शवराश्वशवर्यश्चयत्रजातायशस्विनः श्रीकंठशैलशृंगाग्रस
रसोघमरीगणः ९ विहरंतिशवर्योयत्साचनांडीरभून्नतिः गंगागंगाधरस्यैवमज्जनार्थंमहीतलं १० नसुद्विद्योद्यतायत्रनगरेक
लिशाह्वये नद्यद्रिवारिसुरभिस्तनस्तुनपयोपमा ११ यत्रक्षीरापगापार्श्वेव्हयंतीवद्रूषीवलात् यत्रोद्यानवनेवाह्याश्चंदनामोदिवा
यवः १२ रंभाचंपकजंबीरहिंतालाम्रार्जुनैरपि वेदशास्त्रमहावादैःवर्धितैर्वन्हिधूमकैः १३ आविर्भवद्धार्षिकाद्याग्रामासंग्रामवर्जिताः
यत्रद्विजाम्भजाभूलादेविविल्लाव्हयेपुरे १४ तपसिस्थितवत्यास्तेदैत्यसंरक्षणाद्रुमा वन्हिरूपंशिवंशांतंकोर्यचक्रेदयानिधिः १५ शोरि
लाभाव्हयेशंभोर्यत्रधामचसंमतं यत्रसक्ताभयाकाराश्रीपाशुपरशंकरः १६ जगत्प्रसूतेर्यस्यामोक्तजननीविष्णुवल्लरी यत्राधिपरमेकांतं
उमाकांतस्यसंमतं १७ मयूरपुरवाल्मीकिपुरमल्लपुराणिच तुंडीरमंडलेतस्मिन्वर्णनाशक्यवैभवे १८ अस्तिसर्वेषुगोत्कृष्टापुरीकांचीति
विश्रुता सस्पादृतक्षेत्रयतासर्वलोकाभिनंदिता १९ प्रत्यक्षयत्तदाश्चर्यंप्रभावायप्रकाशते आत्मीयंनायकंयत्रदयासारकचाश्रयैः
२० उपचारैःसमानर्चितैस्तैश्रुतिसमीरितैः रक्षराक्षसत्रस्तांधरित्रींधर्मगोपनैः २१ यथामतिपुरस्यास्यमाहात्म्यमपिवर्ण्यते त्वंगंगा
जटाजूटंकैलासनिलयंपरा २२ नत्वानाथमुमाधर्मानश्रृणोल्लोकनायिका सर्वधर्मात्प्रियंतस्मात्तस्यलिंगसमर्चनं २३ नामचैनोत्प
त्तिंकिंतेपूजयेत्याहशंकरः स्मेराननंतदारम्यादेवीप्राहतदर्चनं २४ देवीउवाच कर्तुकामयतेचेत्तस्त्वदुक्तागमवर्त्मना देविदक्षिण
दिग्भागेकांच्यांथैर्मैकधामनि २५ ईश्वरउवाच एकाम्रधामनिलयांमामर्चयमहेश्वरि इत्यादिशन्महादेवोमहेशानींदयानिधिः २६
दधौमनःतथासंवित्साचशंभोस्तथात्मनः ततश्चचतुराशीतिलक्षजीवात्मनः प्रभोः २७ सखेनकथितंतत्रवेदमार्गविदृण्वतिआत्म
नायकमानंम्यसांजलिःसाथनिर्ययौ २८ पर्वतेंद्रश्चतांप्राप्यतस्यैपरिजनंददौ कांचींसाचययौदेवसिद्धविद्याधरस्तुता २९ पद्मनाभ
मणीतत्रप्रणम्यैनामुवाचह हरिरुवाच देविभूतलमेतत्तेभवत्याभवनंशुभं भवत्वितितदातस्यवाक्यंचैवान्वमन्यत ३० सर्वेप्राणिजात

स्यदेवीतत्रविभूतये चंद्रशेखरमानर्च्यकृपागर्भमनासती ३१ सिस्थःसन्नपिसर्वत्रस्वैरक्रीडःपरःशिवः तस्येचात्मानमद्वंद्वंजगन्मूर्तिरदर्शयत्
३२ कांस्तीमनसाद्रष्टुंकामासीत्सापिसाशिवा पंचाक्षरलसद्भूणाप्रवृत्तात्मानपस्यभूत् ३३ सहेतकिंनदात्मेशः श्चूतमूलेनयैसिसः तपः
फलंसाहृष्ट्वैवंजहौश्रृंगारभावनं ३४ शांनाशयाप्रणामेनंविवोष्टीलंवकंतला इत्थंमनोदधीनस्याभक्तभर्तुःसमर्चने ३५ साशिवागमसाम्ना
शिवाभ्यर्चनकारणात् परस्कृतापत्रपुष्पपाणिभिश्चारिकाजनैः ३६ पादाभ्यांपल्लवाभ्यांप्राप्यायानंस्वयंशिवाः पुष्पाणिपूजनार्हाणिनानि
हृद्यान्यपाचिनोत् ३७ अभिषिंच्यशुभैस्तोयैःकृपासरिदुपाहृतैः सुगंधिभिश्चस्नानोद्यत्पलिप्यचचंदनैः ३८ अलंकृत्याहृतैःपुष्पैःधूपदीपा
दिभिस्तदा हृद्यैर्नैवेद्यजालैश्चफलतांबूलकैस्तथा ३९ नीराजनार्तिकैश्चकर्पूरोज्वलदीपकैः प्रदक्षिणप्रक्रमणैस्तुत्वादेवमतोषयत्
४० पार्वत्युवाच शंभोरसालवरमूलगृहस्तम्भूलव्यालांगमालजितकाललललामसोम गंगारसालरयचुंबिजटालवालश्रीकंठमूलभजतामघ
हारिशील ४१ एकाम्रमूलनिलयंभुजगाधिराजराजत्किरीटवलयंसदयंसदेव अंत्यंतमेवभजमानजनांतरंगेन्त्यंतमाश्रुगिरिशंपरिशी
लयामि ४२ एकाम्रमूलनिलयंभजतामनेकजन्मार्जिताघविनिवारणकारणंतत् तेजःश्रयामिशिवमद्यशिवेतराणांनिर्णोदनैकनिरतंवरितंज
गत्सां ४३ एकाम्रमूलनिलयायदयालयायसंसारघोरवरत्पालयतारणाय तापत्रयोपशमनायसहृन्नतानांलोकत्रयैकविभवेकरवेनमस्यां
एकाम्रमूलनिलयाद्दिनवीतिहोम्रसोमावकादखिलपूर्वसुरांतकर्तुः मन्येशिवान्यदिहदैवतमादिमध्यजगतोनाशंकराच्छंकरात् ४५ सू
तउवाच जगन्मातापतिंस्तुत्वाकालेकालेतकांतकं नायकेचूतमूलस्थेगाढप्रेमजगाम्प्रिये ४६ पाण्योरिदंफलमितिशिवमानर्च्यता
न्वहं इत्यचिंतोवहुप्रेम्णाकृपाकर्तुंतदेश्वरः ४७ सप्तार्णवामिवोत्कूलमंभोधिंकंपानदीभरैः दृष्ट्वास्वपतिनाहृष्टानंदाघंकामलोचना
४८ अनेनात्महितंशंभोःस्यादितिव्यथिताभवत् कराभ्यांलिंगमालिंग्यत्तटिनीतटविप्लवे ४९ ब्रुवंतीनाथनाथेतिमन्मथांतकमीश्वरी
कूलेकंपातरंगिण्यामूलेचूतमहीरुहे ५० दुकूलसंवृतांगीसामूललिंगंपरिष्वजेकामासीतत्रकामारिंचकारकुचमुद्रितं ५१ शिवाकु
चाभ्यामाश्लिष्टोगाढंदृढतरोमृडः कंपाशंपाभवेगेनक्कणत्कंकणहस्तया ५२ स्थाणुर्मृदुलतांप्राप्यशिवःस्मेरमुखश्रिया करींद्रचर्म
वसनकर्कशांगोपिकामजित् ५३ प्रादुरासीच्छिवाश्लिष्टःशिपिविष्टोष्टमूर्तिमान् दिमांदेवदयांदृष्ट्वापरिरंभणसंभवां ५४ नवीनपाणिग्र

हर्णशंगसंगचशांकरी देवैःप्रहर्षितोदृष्टोपुष्पोत्कीर्णोरुवर्षतः ५५ अंतर्हिताशयासर्वाजहृषुर्जीवकोत्स्यः वर्षेत्सुदेवपुष्पेषुनेदुर्दुंदुभि
कोटयः ५६ कंपानदीननामैनामंबिकामनुकंपिनीं मृदुलस्वच्छसौभाग्यचरवेषसदाशिवः ५७ शिवउवाच वरंदेविवृणीष्वेतिप्राहदे
वीतदाब्रवीत् प्रांजलिःपादयोःशंभोःप्रणताशांभवीतदा ५८ देवीउवाच निरुद्धसरिदोघेननसमाप्तंत्वदर्चनं वर्जयिष्यामितद्भूयो
मत्प्रियस्त्वंप्रसीदमे ५९ अस्मांनिःसीमसंपत्त्याकांचीपुर्यांदिवानिशं करिष्याम्यखिलान्धर्मान्भवतादत्तसन्मना ६० क्रियावंतोत्र
सर्वेसुःफलेधर्मैश्चसंयुता इतिलोकेशमात्मेशंययाचेशैलनंदिनी ६१ भोगींद्रभूषणोदेवातस्मैस्वार्धांगमादधत् भुवनत्रयबीजा
र्थंधर्मसंततेः शालिप्रस्थद्वयंदेव्यैददुःसर्वेपिशंकराः निर्दोषास्युःसुकर्माणइतिभूयोवरंददौ ६३ सूतउवाच लब्ध्वावरान्सगिरिशान्
गिरींद्रजात्रिलोकसंरक्षणकारणाय श्रीकामकोष्ठेविभवैकधाम्निद्वात्रिंशतंपालयतिस्मधर्मान् सत्यन्यान्यद्भुतान्येवदेव्याश्रीसदने
शुभे ६४ अनिर्वाणैश्चनम्लानैःफुल्लहल्लकमंडितैः शारदादौस्थापितोयंचकास्तिशरदांशतं ६५ मनक्तिद्विविधंचापिलोकानांभावि
लक्षणं मत्युद्दामेवकल्हारत्रयमप्येवमेववने ६६ इत्याश्चर्यकरीतत्रजागर्तिखिन्ननायिका दुर्विनिघ्नमिदंतीर्थंतीर्थदेवाभिरक्षितं ६७ य
यत्रास्तिकामकोष्ठस्यदक्षिणेकच्छपेश्वरः महीनिदर्शनंतीर्थमस्तिलोकैकविश्रुतं ६८ कांचीदामायितांभोधिःभूचक्राकारयोगतः रक्षं
त्यासर्वधर्माणिदेव्याश्रीमंदिरेशुभे ६९ कामकोष्ठेसदाह्येषप्रादक्षिण्यार्कचंद्रकौ शश्वच्छायाविपर्यासादिशःप्राच्यादिषुक्रमात् ७०॥
निर्णेतुंनहिशक्यंतेसर्वैरप्यपिमानवैः कामाक्षीरक्षणेनात्रधाम्निकंपासरित्तटे ७१ कामिकांचीतरुच्छायासंध्ययोरविकारिणी यत्रस्थ
त्वानपादेवैकनकसैर्महर्षिभिः ७२ समर्चितान्यनेकानिशिवधामानिसत्तम शरासनमनालक्ष्यसांनिध्यंतत्रतिष्ठति ७३ नदृश्यतेयैर्मनु
जैःतेषामायुर्विवर्धते पुण्यश्रावकमांगल्यतीर्थान्यन्यानिसंतिच ७४ एकनालाम्रपद्माचकापिरक्तसुपद्मिनी आश्चर्यकारिणीफुल्ल
हल्लकारुणगंधिला ७५ मज्जनामघहंत्रीसातत्पुण्यदात्रीससौरभा विलंतत्रप्रविशतांस्वर्गमार्गगतिप्रदं ७६ तत्रपालयतिद्वारंपंच
हस्तोगजाननः षडाननःशक्तिधरोबाह्यप्राकाररक्षकः ७७ त्रिशूलपाणिरंभोदनिभोमुखरनूपुरः निशीथेरक्षतिचरन्भैरवोभैरवारवः
७८ यत्रपश्यन्तिभूतानिप्रविष्टस्तपनःपुरेनपश्यामियथाधामनतद्यत्रापिदृश्यते ७९ शिलाकांचनतत्रास्तिमुक्तिदानेकवर्त्मनि य

किंचित्पतितंयस्यांवस्तुतत्कनकायते ८० तत्रपीठानिदिव्यानिसत्यसंतिमहीतले देवोनुकंपमेकाम्रमूलेतिष्ठत्युमार्चितः ८१ कदाचि
त्तत्रकालाख्योचोलेंद्रस्तत्रआगतः शिवैकैकर्यनिष्णातोनिधित्सुकांचनाचलं ८२ कांचीमालोक्यहृष्टात्माकांचिंतामणिसद्युतिं तोपुरीं
माप्यकामाक्षीकामुकेभक्तिमानभूत् ८३ यत्रविष्णुर्महादेवंसमाराध्यावसत्सदा तांयोजनप्रमाणेनदिक्षुचतसृष्वपि ८४ अकरोत्परिघा
कारंहर्म्यमाकारगोपुरंनानावर्णजनैःपूर्णांकृत्वाश्चर्यकरींपुरीं ८५ ततोदेवाज्ञयामेरोःनिदधेनिजलांछितं तत्रकांचीपुरेकश्चिद्रजका
न्वयशेखरः ८६ शिवतद्भक्तपादाब्जसेवनस्थिरमानसः विचारभृत्यनामाभूद्भक्तवस्त्राण्यनेकधा ८७ निर्णेजकःसदास्त्रीभिर्नेतरेषां
कदाचन सभक्तानांयदादेशवाससांक्षालकःसदा ८८ स्वेदमालिन्यजातस्यसततंदासमपाकरोत् परीक्षितुंसमुद्युक्तोदेव्याभावंत
थास्थितः ८९ सशिवोदेवभक्तस्यभावंवेदितुमागतः कृशोमलिनकंथाकस्कंधःसंवृद्धतापसः ९० तंतदाशिशिरेकालेप्रपेदेप्रस्खल
त्पदःसहृद्भाभस्मदिग्धांगंतंप्रणम्यकृतांजलिः ९१ कुशलोक्त्याप्रसाद्यैनंरजकःप्राहहर्षितः रजकउवाच नाथकार्श्यंतवकथंकंथाचे
यंमलीमसा देहिमांविमलांकुर्यामित्युक्तस्तंसचाब्रवीत् ९२ भिक्षुरुवाच नान्यामेस्तिकुतःकंथायथाहंत्वांसमागतः नदद्यामितवमद्यैव
धौतांकृत्वाददासिचेत् ९३ यदिदास्यसिसद्योमेतदानोस्यात्ततनुव्ययः इतिकंथांविमुक्तस्मैतथेतिब्रुवतेददौ ९४ रजकोविमलांकर्तुंतदाकं
थांसमुद्यतः अन्यैर्मलैस्तांसंयोज्यपत्न्याकुंभ्यांसपाकतः ९५ धौतुंपाषाणेमोल्लोतायावन्निक्षिपतेतदा तावच्छिवाज्ञयामेघमघाश्च
वर्षुश्चिरं ९६ दृष्ट्वानिर्विरामंत्येषासीनासारोस्वातका सीतार्तोयकथाभिक्षुर्हाहाहंतहतोस्म्यहं ९७ अतीताप्राक्तवेलापिधौतकंथान
शुष्यते अन्यानिममवासांसिनगृण्हात्येवभिक्षुकः ९८ वस्त्राद्यानेमहाग्राविशिरःसंघातयाम्यहं अतीताप्राक्तवेलापिधौतकंथानशु
ष्यते ९९ इतिभक्तःशिरोग्राविपावत्ताघातयत्यसौ तावद्गरधरोग्रीवांतस्यहस्तेनशीलयन् १०० अपालयत्फालनेत्रोरजकंभगवान्भवः
वृषारूढस्तदादेव्याववंदेसोपिभक्तितः त्वंधीरोसीत्यपिवदन् गत्वागंममसांप्रतं कैलासंरजकश्रेष्ठव्रजपत्न्यासुतैःसह १०२ सुखी
भवेतिदेवेशोजगामैकाम्रमूलगः सूतउवाच जन्माहितंदेवदयाविशेषैःविचारभृत्सोपिविधूयबंधं सचैकदंताद्यभिपूज्यमानएकाम्रधामेश्वरधाममेजे
विचारभक्तस्यविशिष्टभक्तेर्विचार्ययुक्तेरभिवंद्यमानं विशिष्टमेतच्चरितंपवित्रंपठंतियेयांतिपरंपदंते १०४ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेद्वि० अ० ५२

स्कंद उवाच कथयामिकथांपुण्यांवागीशस्यमहात्मनः कश्चिदस्त्यग्रवालेतिविषयस्तिलकोभुवः १ विलासभवनंलक्ष्म्यामहीमंडलमंडनंयस्मिञ्ज
नपदेसर्वेहाराएवविहारिणः २ भस्मसंपन्नफालास्तेमहारुद्राक्षवक्षसः यस्मिन्कुटुंबिनांसौधेचरंतीदेवविधुंतुदः ३ संदिग्धेयत्रसिंधुप्रायामध्येसुभ्रुमुखावलो
वेणीपुष्पसमुत्क्षिप्तैः नानापुष्पमणिव्रजैः ४ विभूषाहालिकस्त्रीणांयस्मिन्कृषिकलाजुषां यत्रकल्लासुकादंबमाध्वीपुंड्रेक्षुपर्वसु ५ गुंजासीतासुकल्हारसर
सुक्रमुकावहिः यत्रेक्षुकांडखंडोद्यद्रससारणिभूमयः ६ नदीमातृकनामानिरससंसादिसेतवः यत्रकानांगल्लोल्लासिक्रमुकाक्रमिनफलं ७ गृहीतालिकचद्वंद्वकचवत्करिणं
जहुः महिष्योयत्रवापीषुघनपंक्तिवदर्णवे ८ निमज्जंत्योरुषोल्लोलैर्ढर्दुग्धैरुत्कलयंतिनाः यत्रारामनरुस्तोमसीमासंस्थोविराजते ९ पुष्पवंतौमहीशाखीभुजाग्रालिंगनावि
वा सौरभीजुषिकेदारैमेरुवद्व्रीहिराशयः १० यत्रहालिकसौधेषुमिलंनिशिखिन्नांबुदैः यत्रसुंदरवागीशावनीर्णैःशिवाशया ११ जगद्धितायहंतास्यमहात्म्येकेनवर्ण्यते
तस्मिन्सत्यग्रपालीतिविषयेविश्रुताश्रये १२ नानापुरेषुतेष्वेकमामुराख्यमहत्पुरं यदीयपरिघाचक्रेपंकजाख्यांगजासति १३ कचुभमभ्युद्यतानीववप्रयुद्धंवधूमुखैः
यद्विशेषफणीरत्नविशेषैः पारलोसलैः १४ परितःपरिघाचक्रेदिवाबिंबविमिवेक्षते नरःस्त्रियःसुरस्त्रीभिर्यत्रसौधेषुसर्वदा १५ दिनभौमपदार्थानांक्रियंतेक्र
यविक्रयौ आमूराख्यपुरेतस्मिन्चातुर्वर्ण्याश्रमाश्रये १६ यत्रभुग्नवलेग्नेनयौवनेनसमन्विते विपदामपदेशंभुभक्तिसिद्धैकवर्त्मनि १७ चतुर्थजातिधौरेयभक्तवर्योभवत्तदा
हलहल्लोहलोहूंचसंयदामानितातिथिः १८ कीर्तिमान्कीर्तिमान्नामवंधुमित्रप्रियोभवत् यौवनालंकृतांगस्यतस्यकीर्तिमतोभवत् १९ गृहीणीमोदिनीनामकोम
दीवकलावतः वारिधेर्वेलयैवासीत्सरत्नाविरलानदा २० ससाकीर्तिमतस्तस्मात्कन्यासीत्कमलावती शुभोदयासावभूवकमलेवामलाशया २१ मातापित्रोर्मु
खांबुजसविकासिरविसुप्रभा यथामेनाहिमवतोरुमेवेनामपोषयत् २२ विद्याहृद्यतमेवाभूत्प्रियशिष्येगुरूदित तमोनिवारकोनाम्नामेदिनांकोप्यभूत्सुतः २३
कीर्तिमान्सहमोदिन्यालब्धभमतनूजया अमन्यतान्वयंस्वस्यस्पृहणीयमिवोन्नतं २४ शुभांगलक्षणःसोयंजातकर्मादिसत्कृतः पितुर्हृत्पद्मबोधायसुतोवि
द्यासमग्रहीत् २५ क्रमात्कलाविरुद्धोभूत्कलाधरइवोद्यतः गुरूणांविस्मयंकुर्वन्पुष्पदृष्टिमिवेंदुवत् २६ कन्यांतिलकवत्यास्यांदानुंद्वादशहायनां प्र
वरायानुरूपायवरयाचितयत्पिता २७ भूद्रःकलिरिपुर्नाम्नामंत्रिवर्योमहीपतेः पूर्वसंवंधशोभीचशिवपादस्थिराशयः २८ आत्मीयान्कीर्तिमान्सुत्रीव
रितुंप्राहिणोद्धितान् कीर्तिमंतंचतेप्राप्यवव्रिरेकन्यकांचतां २९ संभाव्यकीर्तिमान्प्रीत्यावांधवान्कलिवैरिणः तस्मैस्वतनयांमेनादास्यामीत्यवदच्चतान् ३०
कन्यापितुर्मतंश्रुत्वाप्रत्यागतसुहृन्मुखात् कलिशत्रुःप्रहृष्टोभूत्तद्दर्शनकुतूहली ३१ तावन्नृपतिनादिष्टःकलिवैरिणेद्विषःजेतुंसनिर्ययौधीरश्चतुरंगबलान्वितः ३२

प्रत्येत्यद्विषतेयुद्धेयुध्यमानेषुतेमुहुः पराजिस्यरणेयोस्यानायुधैः ससमागमत् ३३ तस्यासितिलकवत्याश्चजनकः कालमेयिवान् मेदिनीचान्वगातत्रपतिलोकपरायणा ३४
नयोःसापुत्रकैर्णोर्ध्वदेहंचक्रेविधानतः रिपुंकलिरिपुश्चाभोसन्नस्योनिहतोयुधि ३५ तदाकमलिनीश्रुत्वानिहतंकलिवैरिणं साभ्रात्रासात्विनासाध्वीवैधव्यंचान्वभूत्तदा
देहेस्यास्थिरतांज्ञात्वातज्ज्ञातधर्मवानभूत् अर्चयित्वामहेशानंअर्चितोस्पर्द्धयद्दैः ३७ प्रावर्त्तयदमोघश्रीरन्नशालामयाननपि कृतारामतरु काश्चशिवगोपुरवंधनैः
३८ चातुर्वर्ण्यंतथाभक्तान्नन्नदानैरतोषयत् तमोरिपुस्वच्छचित्तोपश्यन्सांसारिकींरुजं ३९ अहिंसानिष्ठहृदयःश्रोतद्विट्चाहंतोभवत् हित्वावधंततःसापितदा
तिलकवत्यपि ४० सह्याद्रितीरनिलयंवीरस्थानेश्वरंगत मठंतत्रविधायैवनीलकंठपदार्चिका ४१ प्रागेवार्कोदयात्सास्नात्वामार्जन्यापरिधूयसा धेनोश्चिरसस्ततायाग मयेनोप
लिप्यगं ४२ स्वहस्तलूनैःकुसुमैःग्रथित्वाचनवस्रजः स्वयमभ्यर्च्ययंलिंगेददौवीरेश्वरायसा ४३ एवंसाशिववैकैकर्मनिष्ठशिष्टमासनिनिनायवासरान्मासान्हायनान्न
यनाम्बुभिः ४४ श्रुत्वानुजंजैनमार्गस्थितंदुःखाकुलाभवत् तद्दुःखनष्टासानित्यंविरहेशंव्यजिज्ञपत् ४५ कुमार्युवाच विरहेश शंभो मयियदितेकरुणाशिव ममानु
जोवलाद्देवस्याप्यःशैवपथिस्थिरः ४६ विज्ञप्तिमर्थदेवापितस्याश्रुत्वादिनेदिने यदातदुदरेशूलंकालाग्न्युज्वलदीपितं ४७ अवर्धयत्तदासह्यशूलंतदुदरेशिवः
विह्वलस्तेनशूलेनधर्महीनजनालये ४८ स्वपतत्तद्गुजोशांत्यैकस्तितैस्तैश्चिकित्सिनः मंत्रसिद्धाश्चतंत्रविद्यानालंशूलंव्यपोहितुं अनंभसेवसहस्राशूलहाला
हलोपमः आपादचूर्णलमामृज्यपिच्छाग्रैःपिंछधारिणः मंत्रसिद्धान्स्वसिद्धांतान्संजेपुर्जैनदेशिकाः तथापिवर्धमानोसौधर्मसेनममोहयत् ५१ धात्रेयीकांचिदाभा
ष्यप्रेषयत्भगिनींप्रति साधात्रीतांचदृष्ट्वार्तीभ्रातुःशूलकृतांवदत् ५२ सासम्यगत्यददृशेभ्रातरंशूलविह्वलं उवाचजैनान्संवीक्ष्यभ्रातरंशूलविह्वलं ५३ कुमार्युवाच
सर्वरोगहरंचैतद्भस्मेदंशिवशासनं अनेनसस्पृशामीदंअस्याधौदरमंजसा ५४ पंचाक्षरेणसंजप्यशूलहस्तंहृदिस्मरन् रोत्स्यमिच्छाम्यहंशूलमर्थेयुष्मत्क्रियाभवे
त् ५५ इत्थंजैनास्तदावाक्यंश्रुत्वाजेपस्तदंगके नशांतोभूत्तदाशूलःशूलहस्तंहृदिस्मरन् ५६ यत्स्पर्शभस्मनासापिपंचाक्षरमंत्रिता तदातदुदरेपार्श्वेतत्
सार्धेशांतिमानभूत् ५६ जैनाभस्मक्रियांदृष्ट्वातदावनतकंधराः सोप्ययाचततदाभस्मपंचाक्षरविमंत्रितं ५७ भ्रातोवाच भवामिभस्मफालोहंजैनान्त्यक्त्वासुखी
भवे शंपेश्चिवस्यपादाब्जनैनतस्यदेहकारणं ५८ इत्यार्त्तेनतदाष्टष्ट्वाभस्मनाशांतिमानतनोत् सोपिभस्मत्रिपुंड्राकोरुद्राक्षस्रग्भिरुज्ज्वलः ५९ बभूवशिवधर्मेत्तः
त्यक्त्वाजैनमतंतदा अनुज्ञायामनेनिस्थंगिरिजापतिपूजकः ६० स्तुत्वेशंस्तुतिभिर्निसंजगामकिलकालतःकलधौतमहाशैलंशिवप्रेमास्वयंतदा ६१ साचा
पिगिरिजापादपद्ममूलंजगामच एवंभस्मप्रभावेभिन्नवरगदहच्छूलहस्तानुकूलज्वालाक्षानुलपादपद्मविलसद्भक्तैयवभुक्त्वासुखं मुक्तिंचापिजगामशंभुकृपयाश

द्रोरुजाप्यर्दितोवाचाचापिपनिर्वभूवसतयायुक्तोहरंशंगविशन् ६२ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेभस्ममहिमानामत्रिचत्वारिंशोध्यायः४३ स्कंदउवाच
कुलपक्षस्यचरितंसर्वपापप्रणाशनं भाग्यजन्मपदेदेशेपांड्यभूपालपालिने १ सौरभोत्तरकुंड्याख्यंक्रमुकाक्रमितंपुरं तत्रासीत्कुलपक्षाख्योनिर्मलःशूलभृत्परः २
हरभक्तार्चकोनित्यंहरितांघ्रिखिलात्मना शंभुदास्यंतत्रभुत्वात्पांड्यस्यैवाकरोत्तदा ३ जातश्चत्रिषुवर्णेषुनिचावायामहेश्वर भक्तिंविभर्तितत्पादेधत्तेमूर्ध्निसदेवसः
४ येवाकोवापितद्भक्तोआयातिपरमार्थवित् सतंनत्वासोपचारैरन्नादिभिरतोषयत् ५ सतंनत्वासोपचारैरन्नादिभिरतोषयत् भस्मरुद्राक्षसंपन्नंदृष्ट्वैवंप्र
णमेच्चसः ६ पंचाक्षरीमनुर्वक्त्रे तत्पादंप्रणनामसः एवंशिवार्चकोनित्यंकुलपक्षःसुधार्मिकः ७ परोघजेतापांड्यस्यमंत्रिणामग्रणीभवेत् तेनैववोधितासा
ध्वीमहिलायाचभूपतेः ८ शैवांघ्रिपूजनरताराजानंपांड्यभूपतिं जैनपक्षस्थितंसाध्वीमंत्रिणामंत्रितेनसा ९ तदानेनप्रवृद्धोसौपांड्यभूपोपिसत्तमः उ
न्मत्तेजैनानाहूयस्वगात्रस्थंतदाज्वरं १० नाशक्नुवंस्तंत्वरितंरोगज्वरनिवारणे वागीशमाहूयतदाशिवभक्तंनदासदा ११ तेनज्वरंनृपस्यांगेनाशयामाससात्तदा
जैनाञ्शूलस्थितानूचक्रे शूलपाणिपराङ्मुखान् १२ भस्मरुद्राक्षसंपन्नंपांड्यभूपनिमाननोत् मिथिलायांद्विजःकश्चिच्छूरशर्मेतिनामतः १३ पूगपुन्नागप
नसनारिकेलाम्रशोभिता श्रीभूतिधरतेजोभिर्दीप्तवीथिषुभूतिषु १४ गृहस्थधर्मनिरतैरग्निनाश्रीभिरावृता प्रकाशेमिथिलादेशेप्रथितामिथिलापुरी १५
मिथिलाद्विजशूरोभूत्तत्रात्मजःशिवांघ्रिभाक् नीलीमसंपन्नमुग्धेंदुमौलिशंकरकिंकरः १६ मिथिलाद्विजशूरोयंभक्तानांभाविनात्मनां अनुक्रमपिकैंकर्यं
भक्तानांसततदाननोत् १७ स्वयंप्रह्वोभवंनित्यंभक्तानामर्चनेरतः यथेष्टंषड्रसैर्युक्तंभक्तंभक्तानभोजयत् १८ भूयःसंतर्पितांभोज्यैःप्राज्यैराज्यादिभिस्तदा भंगागकवी
गौरीनाथांघ्रिनलिनाशयः १९ शिवदासमसीमांतस्तीचक्रेविधिनासुधीः वक्त्रेभक्तेशमहात्म्यंभूतेशकरुणानिधेः २० सोभूत्सुंदरनाथस्यपदस्मृतिपरायणःसोम्यः
सोमार्धचूडस्यपादपंकजसेविना २१ पार्वतीशस्यपादाब्जभक्तिंमुक्तिममंस्तसः एवंस्थितस्यतस्यैवंभवोभावंपरीक्षितुं २२ गोधिनेत्रोगाधिपुरमाजगामातिक्र
ष्टितः नीचवेषेणकलशंधारयन्मद्यसंभवं २३ तन्मध्यगृहमास्थायपार्वणेसमुपस्थितः स्नात्वाद्विजास्तथाशंगताउपविष्टावराशने २४ एवंस्थितेतदाशूरोधैर्य
शूरश्चभक्तिमान् भस्मफालंतदादृष्ट्वाभक्तमभ्युज्जहारच २५ चंडालायददौपूर्वंपैतृकार्येकृतंहविः तंदृष्ट्वाचक्रुधुर्विप्राधिक्त्वामीतिविनिर्ययुः २६ विनिंदितोवंधु
भिश्चत्तव्यस्तस्योप्रहृष्टधीः अष्टमूर्तिममंदिष्टंभक्तिहृष्टतनूरुहाः २७ चंडालोप्यथतद्दत्तंबुभुजेपरमंहविः हृष्टोयनिर्जगामैवमौलिमांदोलयंतदा निक्षिप्यो
च्छिष्टपात्रंतदंकणेफणिकंकणः विनिर्गतेथचंडालेतत्पत्नीकोपविह्वला २८ पात्रमुच्चालयामासशूद्रान्तदुक्तमेवसा शूद्रात्तत्पात्रमध्येनदंडेनोत्क्षिप्यपातितं३०

ग्रामाद्बहिस्तन्निक्षिप्तं लालाश्वभ्रूद्वीसमागता पुनरन्यत्तया पात्रे स्थितमेव तदंबकेण ३१ एवं पुनः पुनर्नीत्वा त्यक्त्वा श्रांतिपरां गता शूरोऽपि भार्यां सांत्वाथ पुनः पाकमथार भत ३२ पूर्वं निमंत्रितान् विप्रान् सात्वयन् श्राद्धभोजने तं चुक्रुशुः पुनस्तेऽपि धिक् त्वां चंडालभोजकं ३३ बहिष्कार्योऽसि विप्रैस्त्वं ग्रामादस्मात् परिव्रज इत्युक्त्वा दुःखितो विप्रः श्राद्धघातसमीक्षय ३४ शिवं हृदि तदा ध्यायंस्तु वासासाय मे च हि तद्भक्तिं विप्रसंधातौ प्रदर्शयितुमागतः ३५ वृषारूढो महादेव आचंद्रचंद्रविभूषणः नदन् सुदेवत्रैयक्षन् त्यंती घसरः सुच ३६ तमाह विप्रमाहूय पश्यंतैः पितृकगणं संतप्तं नितरामन्नैर्विमानेनाकरोविषा ३७ गच्छंतं शक्रसदनं पश्यैतास्मात् महेश्वरः तदानीं स च शूरोऽसौ देवदेवं प्रणम्य च ३८ कृतांज लिपुटस्तस्थौ स्तुवन् जयजयेति च विप्रसंघैः पितृगणांस्वकीयं विस्मयं गतः ३९ गंधालंकारवासोभिः भूषितं यानमास्थितं तं तदा पितरः प्राहुर्भक्तिशूरं शिवार्चनं ४० पितर ऊचुः अस्माकं परमा तृप्तिः भवतो भाग्ययोगतः संजाता शंभुमुक्तेन भक्त शिवकेथ नसर्वदा ४१ देशपात्रे क्षेत्रदत्तैः तृप्तिनः शतवार्षिकी भवभुक्तान्नशेषेण अनंता तृप्तिरेव नः ४२ यतस्त्वं शिवभक्तानां श्रेष्ठो मान्यो विशेषतः त्वया यद्दत्तमस्माकं शिवभक्तमुखे हुतं ४३ अनंताय भवेद्दत्तं किं पुनः शिवचक्रगं यो भस्मरुद्राक्षयुतो गर्कं सदा श्राद्धदस्त्वो जनकृत्तस्देवं अस्माकमेवेष्टतमा हि तृप्तिः स्यात्तर्पणेनान्यदतो विशिष्टं यो भस्मरुद्राक्षविहीनकालेते नाफलं श्राद्धमहो सुरतं स्याद्देशकालोऽपि चितपात्रदत्तं भवेत्सदा निष्फलकं सदेव धन्या वयं येश्व पिता पितामहा माता महाबांधवये च सर्वे ४५ पुनासि नः पुत्रभूतो महेशभक्तोऽसि मान्योऽसि विशिष्ट एव पुन्नाम्नो नरकात्सुतारक इति ज्ञेयः शंभवो भूयात्तत्तपस्यायाफलमिदं ज्ञेयं पितुर्वै सुत ४६ नो चेत्तात यते सिपुत्रकं हरे भस्माक्षभक्त्युज्झितः पुत्रकृत्तिसन एव भक्तिविधुरो न स्यादपुत्रो वरं इत्यु क्त्वा ते प्रणम्येशं पितरं तस्य सुव्रत आशीर्भिरभिनंद्यैनं शतं जीवेति ते ययुः ४८ शूरं तं भूसुरा दृष्ट्वा क्षयद्वीरपदार्चकं ऊचुः संहृष्टमनसो धन्योऽसीति मुहुर्मुहुः दृष्टे वस्तु पितृन् सर्वान् महादेवं दृशा तदा तुष्टाव शिपिविष्टं तं शूरो मूर्ध्नि कृतांजलिः ५० शूर उवाच पाय पाय नेत्रपात्रे त्रिनेत्रं नाम नाम शश्वदुल्लम्य हर्षात् हा यं हा यं दुःखजातं समग्रं त्वत्पादाब्जालोकनेनैव शंभो ५१ यामि कैलासमूलं ते भार्यया हं महेश्वर कनीनका विहीनस्य नेत्रस्येवात्र मे स्थितिः ५२ त्वदानुयायी नितिष्ठामि शंभो रक्ष कृपाकर इत्युक्तं शूरवचनं श्रुत्वा तं चंद्रभूषणः ५३ दत्वा योगं समायाहि इत्यवोचद्द्विजं प्रति इत्येवं द्विजशूरोऽपि समाधिमगमत्तदा ५४ नाडीं सुषुम्नामस्त्राभिपूर्य द्रुतं सुधां चाद्रमसीं विधूय हित्वासनं ब्रह्मकपालरंध्रं कैलासनाथस्य पदं प्रपेदे ५५ मिथिलाद्विजशूर एवं तमेतत्प्रथितं भक्तिपरायणं परार्ध्यं दृढभक्तियुतो मृडांघ्रिपादेनहि गा ढं तम आविशत्स धन्यः ५६ इति श्रीशिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे चतुश्चत्वारिंशोऽध्यायः ४४॥ स्कंद उवाच श्रीमतो बोधसंबंधनाथस्य कथये कथां अस्ति ब्रह्मपुरी नाम पुरा पुरारेः प्रसादकृत् १ कावेरीश्रुतिमुक्ताभिः प्राकारत्रयकल्पिता परिधावलयो यत्र पाताललोकाशलंघने २ विघ्नं पथि वितन्वंति प्राकाराः

सोमसूर्ययोः यत्रप्राकारवीथीषुदिवापिघनवाहनाः ३ विद्युद्भ्रांतिंवितन्वत्यः संचरंत्यभिसारिकाः यस्यांहरिन्मणीवेदीकांतिशैवालमोचकाः ४ रत्ना
कारप्रभापूरंवहंतेविथिकापगाः यत्राध्वरहविर्धूमैरकालोप्युत्थिताघनाः ५ मुंचंतिपयसोधारायत्रसोमरसोत्तराः यत्रक्रीडामयूराणांलास्यंवालादिह
स्रवः ६ हंसैरातन्वतेसौधेःपयोदपटहारवं सदृशश्चंद्रशालासुरामचंद्रोपलाभसा ७ केलीसरस्सुपूर्णेषुचंद्रापीडयतेकरैः यत्सौधचंद्रकांतावप्रवाहो
विपिनीमहीं ८ आकृष्यपूरितांबोधिःधत्तेरत्नकराभिधां पताकघटनाद्यस्यांपतितैरुडुभिर्यतः ९ अगृह्यतेरतिर्यस्यच्छिन्नमुक्तावधूजनैः सु
मनःसुमनामोदभ्रमत्षट्पदराजयः १० आनंदवारिधेःपूरजलक्रीडांवितन्वते यत्रक्रीडाकुरंगीभिः केलिपर्वतमूर्धनि हरिन्मणिप्रभादूर्वाश्र
रंतिविमलाशयाः कवेराराप्यकूपानांपटीयसिविपावने १२ भाविताध्वरधूमाभ्यांयस्यांतेजस्तमोजुषि अर्धनारीश्वरः स्रक्तेर्नक्तंवादिभिधाम्न
दा १३ प्रलयोल्कलयांभोधिमुक्तामुक्तालिवेष्टिता याशेषमूर्तिभिःशंभोआलयोद्भासिशोभनैः १४ नालिकेरवलीरंभाक्रमुकाराममध्यगा अ
संवर्तेप्रियाभातिवेलिनैवपयोधिना १५ केदारेयत्रमाकंदरक्तांबुजदलेमधु मुंचनोज्वलनारानिभूसुराणांवितन्वते १६ वधेर्मुखंहितैर्यत्रसार
सेस्तायसेतपः क्लेशश्यत्वमेतेषांकथंकारंनवद्भवेत् १७ कस्तूरीगंधकर्पूरैःकुंकुमाक्षोदराशिभिः स्फारैरवकरैर्यस्यांभरित्रीमणिमेदुरैः १८
चंचत्केलीदराधारवालितेर्मणिमेदुरैः स्तिन्नैरर्ककरैर्यत्रमेरुभ्रांतिर्वितन्वते पुष्पवंतौयदारामेचरंतौविटपांतरे वितन्वतेजपामल्लीगुच्छस
च्छाइनौतदा २० उल्लोलचांतलोकेषुसप्तकल्लोलमालिषुद्रोणीरामोपयच्छंभुः भक्तान्कलानिमेहरः तस्यामासीद्द्विजाधीशःद्विजराजव
दर्चकः आम्नायागमषट्शास्त्रपारदृश्वाशिवव्रतः २२ शिवाश्रिचित्तसद्वृत्तषट्कर्माचरणोद्यतः विवर्त्तइवधर्मस्यसर्वस्येवसमुद्गतः
२३ शांतेरिवपरीपाकोदांतेरिवपरिग्रहः उल्लासइववोधस्यमोक्षस्येवमहापथाः २४ परोरजोभिश्चरितैःपवित्रितजगत्त्रयः तपस्तु
ष्टविकाजानैःप्रसादइवमूर्तिमान् २५ विनयाभरणाकाचित्करुणैवशरीरिणी आसीद्भगवतीनाम्नातस्यधर्मकुटुंबिनी २६ धर्मानु
ष्ठाननिष्ठासावसिष्ठग्रहणीसमा प्रतिष्ठातिथिसत्कारेगरिष्ठाशाठ्यवर्जिता २७ महतासापिकालेनतनयंविनयान्वितं अप्राप्यसा
तदाखेदात्तत्तश्चिंतामगाहत २८ तदाभगवतीसापिसुतमप्राप्यदुर्मनाः किमप्यंतश्चिंतयंतीरवादीत्तंशिवव्रतं २९ व्यपीरचत्सोमवारेनि
शितत्रशिवार्चनं साप्राहशिवधर्मारत्वंप्राह्मणंप्राह्मणीतदा ३० आर्यापुत्रवतानास्तिलोकेलोकेद्यनंदनं ममकिंजन्मनावापिचिरस्थि

त्यागुषापिकिं ३१ पुत्रवतांहिलोकानांसफलंसंस्थितेःफलंप्ररोहोधर्मसालस्यमहत्वस्यस्यैवभवं ३२ धर्मपत्न्यनपत्यापिप्रभवोभाग्यकेवलं
येनकेनप्रकारेणसांबमाराध्यशंकरं ३३ तनयंप्राप्नुहिप्रौढंशिलादइवनंदिनं इतितस्यावचःश्रुत्वाशिवपादरतोद्विजः ३४ शंभोराराधना
लभ्यंकिंचिन्नास्तीत्यमन्यत विप्रउवाच भद्रेसम्यक्त्वयाभाणिअर्चयावोमहेश्वरं अभ्यर्च्यतनयंप्रौढंप्राप्स्यावइतिसोऽब्रवीत् ३५ सजायया
समंप्रौढदृढमृडपदार्चने अभीमंस्तद्रोणिकेशंसमर्चयितुमंजसा ३६ पावनेशंभुसरसिस्नातविहितगाहनः अर्चयामासरक्ताद्यैर्यथावि
धिदिवाकरं ३७ आरणोत्थैर्मंत्रवर्यैस्तरुणारुणनायकं नमस्यन्व्छरणंयातःचरणांबुरुहंरवेः ३८ शिवंशिवायुतंविप्रोभस्मरुद्राक्षभूषणः
रुद्रपंचाक्षरांहत्वाविल्वपत्रैरपूजयत् ३९ प्रदक्षिणप्रणामादिस्तुत्याधूपनिवेदनैः शिवागमोक्तविधिनाद्रव्यैःसौभाग्यदायिभिः ४० प्रकल्पि
तोपचारंचकंदमूलफलादिभिः तदाभगवतीसापिस्वात्मनाथेनमोदिताः ४१ मत्तोयुक्तंतपःकर्तुंतर्तुंसंसारवारिधिं भरितानंदहृदत्पद्माशांत
स्वानामहेश्वरे ४२ यथाकुमारजननेपार्वतीपर्वताग्रगा शर्वमाराधयामासतथेयंपुत्रवांछया ४३ स्नात्वातदासाधम्मिल्लंमंदारप्रसवोचितं॥
जटाभरंत्वतपसेगमयामाससुव्रता ४४ हंसकूलदुकूलंसाहित्वावल्कलधारिणी अपिप्रसूनापंचयेनिःसहांगुलिपल्लवा ४५ पवित्रंसा
कुशाग्राणांपवित्रत्वेनबिभ्रति चंदनासारगात्रंसापरिधूयांगरागकं ४६ भस्मधूसरितांगसाचक्रेसिंदूरलांछिते फालेत्रिपुंड्ररत्नांमाला
रुद्राक्षकल्पिताः ४७ अनल्परत्नाभरणास्वीचक्रेतरुणीतदा अंगुष्ठाग्रेणतिष्ठन्साधर्मसावर्मणावृता ४८ वर्षरात्रिषुधाराभिःवारिदोस्नापुसा
वभौ सौदामिनीवभूलोकेकामिनीयामिनीषुसा ४९ तिमिरस्तिमितेकालेतस्यागप्रभयादिशः भांतितत्कुंदसंदोहकोरकानिवतद्रदाः ५०
तस्यारुणाधरविंबंनिरस्कारिचमत्कृतिः पाणिपादेनपद्मानिमुखेनेंदुकलामपि ५१ नेत्रेणनीलपद्मंसाधम्मिल्लंजितसद्मना कुचाभ्यांजि
तमातंगकुंभाभ्यांचारुहासिनी ५२ प्रदर्शयत्यनायासान्निम्नेसाहैमिनीनिशाः निहारिहारिपद्मश्रीरण्यस्यामुखपंकजे ५३ मनोहारिस
दैवास्याहरहृत्पद्मसद्मगं तपस्वत्यांतदास्वप्नेददौकोपिजटाधरः ५४ भस्मतन्मुखगात्रेषुतेनसादोहदंदधौ उदेष्यच्चंडमार्तंडप्ररुहूत
दिशेवसा तथापिमध्येनेतस्यामहत्तासमहूयत फालेविरचितांरक्षांरेखांकुक्षिजुषःशिशोः ५६ साभक्षयत्भुवंमृत्स्नांभस्मनोस्थूलेनच्छया
कुक्षिस्थस्यकुमारस्यविभूत्यैववपुश्श्रियः ५७ पांडुमानंवहत्यासीत्सत्वाधिष्ठात्रदेवता सुधयापरितोतस्याःकुचौमेचकचूचुकौ ५८ सं

वीक्ष्यतांप्रमोदेनप्रमदामुदिताशयाः इंदुशेखरभावेनभासुरोभूसुरस्तदा ५९ यथाविभवमातानिक्रियापुंसवनंक्रिया सीमंतोन्नयनेनासौ
स्फुरितातिशयोवभौ ६० तदामणिशलाकेवशाणोल्लीढाप्रभावति अथवैजननेमासिगृहेषूच्चेषपंचसु ६१ मुहूर्तेशोभनेसूनुंप्रसूताभाव
यन्दिशः सूतिकामासयामासमणिदीपतिरस्कृया ६२ कर्वतानंदभानूनांलीलाइतमुदंचित देवाश्चसुमुखाःसर्वेतदामखमुखेमयः ६३
प्रदक्षिणांकारतयाजज्वलुःपवनाववुः ववर्षुःकुसुमासारंदेवगंधर्वजासराः ६४ जगुःकलंतानन्तृतुःमेनकानाकिनागणाः अनाहतादुंदु
भयोनेदुर्जलदगोरवं ६५ अथशय्यासमारूढोवभौभगवतीसुतः उदयाद्रेरिवारूढःचंडभानुःप्रचंडभाः ६६ पुत्रजन्मामृतंश्रुत्वातत्पिता
हर्षणेः तर्पितोवहुकालेनब्राह्मणेभ्योददौवसु ६७ महांतमुत्सवंकृत्वेनवंधुवर्गसमन्वितः अपूपषलुमारंखपूषेवगगनेस्थितं ६८ दिनेदिने
परंवृद्धिमवापात्यंतहर्षितः अयासीदतुलांपुष्टिमिष्टंपित्रोरधाच्छिशुः ६९ मूर्धन्युन्नमितेतेनवेदैरुन्नमितंशिरःअंकेणांकिंकिणीरत्नहंसकस्तनमं
जुलः ७० जानुचंक्रमणंचक्रेवाचालमणिकंकणः जननीकरमालंव्यपंचपाणिपदानिसः ७१ वक्षस्थहेमसूत्राढ्यपुंडरीकनखांकितः भवंगतइव
स्कंदः कौतुकंपितुरातनोत् ७२ अव्यक्ताक्षरवाङ्माध्वीमुखरीकृतदिङ्मुखः अव्याजहसितोल्लासीतदंतकमुखश्रिया ७३ फालत्रिपुंड्र
रचनारोचनाक्तसुरेखया विलोलकर्णपाशांतरलरुद्राक्षकुंडलः ७४ भसितालककासक्तपदांकितभूतलः आलोलकुंतलानीलफा
लान्तनिलकामुखः ७५ पूर्णेंदुमध्यविलसत्पंकशंकाविशोभना फालेनभातिवालोसौपर्यंकोत्तानशाय्यपि ७६ साजगोलालनेगीतिंनान्यांपंच
क्षरीमनोः अंकेकनकपर्यंकेमुक्ताश्रेखलयाचिते ७७ मात्रोपलालयामासमधुरैर्गीतगंफनैः वालोपिभस्मविध्वनामलरुद्रनेत्रस्त्रग्भिर्विकीर्य
कुसुमानिचपांसुलिंगे नैवेद्यमिष्टमददाच्छिपिविष्टलिंगंसंपूजयन्शिवशिवेतिसवाल्लवर्गैः ७८ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशे
ज्ञानसंवंधोत्पत्तौपंचचत्वारिंशोध्यायः ४५॥ स्कंदउवाच एवंतस्मिन्शिशुक्रीडापरिपाटींवितन्वति पित्रोर्नकेवलंचैषत्रैलोक्यसुखभागभूत् १
तदाकदाचिदुत्थायमुहूर्तेब्रह्मसंज्ञिते शिवतीर्थाभिसिस्नासुंतत्पिताप्रस्थितोद्विजः २ संदंडशिखराधौतोवेष्टनद्वलाशिशोःसह सदर्भमुष्टि
रुद्धूलगात्रोमित्रजनोद्विजः ३ तेनान्वितोयथैवालोसरस्तदमुदारधीः पादाभ्यांपल्लवाभाभ्यांसिकतासुपदंदधन् ४ स्थापयित्वाशिशुंशं
भुतीर्थतीरेसभूसुरः कृतोचितसमाचारःस्नातुंतीर्थमगाहत ५ वालकोपितमालोक्यधूलीक्रीडापरायणः सरस्तटेपठन्पसुपितुरालोक्य

सोवद्धः ६ अदृष्ट्वा स्वं च पितरमघमर्षणकारिणं रुरोद गोपुरं शंभोः पश्यन्द्रोणीपुरेशितुः ७ तातं तातेति च सोत्कं हल्लहल्लकारक्तपाणिना कज्ज
लालेपलोलेन लोचनेनाश्रुकारिणा ८ पाहि मामिति देवेश सवलाद्बालको रुदन् तदाकर्ण्य महादेवो महादेव्या तदागतः ९ दयमानमना द्रो
णीनाथो सौ मन्मथान्तकः आरुह्य वृषभं दिव्यं शरद्धनसमप्रभं १० गणयोगीन्द्रगीर्वाणैर्वाणीशहरिसेवितः धारालवाष्पनयनं रुदन्तं तं नसत्तं
घयं ११ देवो दर्शदयासारस्रोतःशीतलया दृशा त्र्यक्षो वीक्ष्य दृशा वालमवालसमविक्रमं १२ त्रैलोक्यजननीं प्राह दयमानमनास्तदा ईश्वर
उवाच स्तन्यं हेरंबषण्मुखपीतशेषं गिरीन्द्रजे शिशवेस्मै स्तनं देहि वात्सल्यात्त्वं सुवत्सले १३ इत्युक्त्वा शंभुना गौरी काञ्चनेचषके पयः पयोधराभ्यां
निस्रुत्ता वालायास्मै ददौ शिवा १४ आदाय चषकं वालः पाणिभ्यां मुदिताशयः पपौ पयः शिवज्ञानचतुर्वेदसमुद्भवं १५ विमृज्य पलोचने देव्याद
त्तमास्वाद्य तत्पयः उन्मील्य संविदुल्लासं संस्मारस्मरशासनं १६ प्रबोधलहरीं प्राप्य पशुपाशविमुक्तये तत्स्तत्त्वं ततस्ततोवबुध्वा प्राप्यापि तु स कलाः
कलाः १७ अशेषजगतां मातुरास्वाद्य स्तनमञ्जसा स्यान्तो विकासुतइति ज्ञानं सर्वं च इत्यपि १८ सोपि विप्रो ददर्शैवमग्रेंभसि महेश्वरं त्र्यक्ष्य
मुक्षाधिरूढं च वीक्ष्य देव्या समन्वितं १९ जजाप शतरुद्रेश्च स्तुवन्नभ्युत्थितो भवत् वहन्तं चषकं हैमं करे द्राक्षीन्निजार्भकं २० तारमित्र पयःसिंधुः
तरंगीनहृदंबुजं लेलिह्यमानं भक्त्यैव वीक्ष्यमाणं नभोन्तरं २१ आनंदाश्रुपरीवाहसेकसीतलितांगकं कदंबमुकुलोल्लासिपुलकोद्दामभूष
णं २२ नृत्यन्तं किंचिदाकुंच्य चरणौ वसुहाचलं वीक्ष्य वीक्ष्य निजं वालं विस्मेरहृदयो भवत् २३ चिक्रीडमानं तं वालमुवाच स तदा पिता पितोवाच
त्वयि वालक केनेदं तुभ्यं दत्तं पयोधुना कस्योच्छिष्टमिदं हन्त चषकं त्वत्करस्थितं २४ शुद्धिं ते पावनैर्मन्त्रैः करिष्येहं द्रुतं वद एतदुच्छिष्टदाता पि कुत्र वा
वर्ततेधुना २५ दर्शयेति तदा पित्रा स चोक्तो वालकस्तदा गोपुराग्रं तदद्राक्षीत्स्वं गोष्ठेन वर्त्मना २६ ततस्तो धोल्कुमारोपि देवं द्रोणीपुरेश्वरं वाल उवाच
शंभुः सान्द्रपयः पयोधिमतुलं पातुं ददौ यः पुरा संतुष्टः शिशिपिविष्ट एव निनरं वैयाघ्रपाद्यायतु नेनैवार्पितमद्रिजाकुचगिरिस्त्रोतोत्थधारापयो ज्ञानानं
दसुधासमुद्रलहरी संहारि पापव्रजं २७ एवं वदन्तदा वालो जहर्ष च ननर्त च प्रसूनवृष्टिमोत्ते तु भ्रमद्भ्रमरिका सुराः २८ दिवि दुंदुभयो नेदुः ननृतुश्चाप्स
रोगणाः तत्पिता पि सुखांबोधौ ममज्ज निनरां तदा २९ नभोनिविडिता मर्त्यैः किरीटगलितान्मणीन् पूर्णपेषपिनाष्टीवं जनमातत्र संगता ३० दिविदेवैरसंख्यातैः स्थि
तो वहुविधैर्नरैः समूह्य वालं स्कंधेन ययो द्रोणीपुरेश्वरं ३१ शंखदुंदुभिनिर्घोषवीणाध्वननमंजुले अवरुह्य ततो वालः पितुरंसतलात्तोसतः ३२ प्रणम्य स तदा लोकगोपुर

द्वारमाययौ प्रदक्षिणीकृत्य सदाशिवधाम द्विजार्भकः ३३ प्रमुदं चित्तरोमांचकंचुकाश्रुमुखो ययौ नत्वा साष्टांगमीशानं श्रीमद्द्रोणीपुरेश्वरं ३४ अ
स्तौषीदथ देवेशं मन्मथारातिमीश्वरं बाल उवाच शंभो भर्ग भवांतकाव्यय विभो पाहि त्वं जातेक्षणालोक्या मौलिसुमूलफालविलसन्नेत्रप्रभा
सित आलोलद्युनिसोमसुंदरजटात्तगंगोन्नमत्कालानद्धशरीरकांतगलजिच्छ्रीरंजिताग प्रभो ३५ इत्थं संस्तुत्य देवं पुनरपि सदाशंभुधामानिनं
तं यातो सौ द्विजशंभवे धृतमहाभस्मत्रिपुंड्राकितः पांड्यस्यानुमते जिगाय सततं दोर्जेनान्जितारीः सदा सिद्धांतोत्थितवेदवादजनितैर्वाक्यैश्च तर्को
त्थितैः ३६ स्कांदम्ज्ञानमहोदधिं शिवजनैः श्रेयः स्करं शांभवं धर्मं भस्मवराक्षधारणविधिं योनिश्चिकायादरात् सोऽतेधामम ययौ गिरीश्वरभवाज्ञा
नेर्जंतुर्नाशितुं श्रेयांसाश्रद्धतं महेशकृपया तेश्रयसीं तां श्रियं ३७ इति श्रीशिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे ज्ञानसंबंधचरितं नाम षट्चत्वारिंशोध्यायः ४६
स्कंद उवाच मिथिलाद्विजमानस्य वक्ष्ये पूतवतीकथां शार्ङ्गिवननामास्ति पुरी भूचक्रभूषणं १ यया चोलमहीकांतावदनेनिकलायितं
सदा धनदकोटिभिरुपासिनमहोच्चया २ विनायतेयया सार्द्धं सार्धं वा सौकसारया यद्गोपुरैर्निजशिरोल्लसच्चंद्रार्कमंडलैः ३ विडंब्यते मुहुः शंभो
स्तनुरर्धेंदुशेखरा यत्र सौधान वसुधाधवलाभूरिभूतयः ४ भजंति शिवसारूप्यं विलसत्पूर्वमंगला धनवंतं सुसंपूर्णजनता हसति स्फुरं ५ अष्टा
भिरेव वसुभिः सहितामम रावती विध्यानवजरासिंधष्टषितासितमूर्तिभिः ६ भूयसे यत्र निखिलेर्जनैर्भवनपावनैः तत्रासीन्नगरे कश्चिद्धनद
त्ताभिधो वणिक् ७ धत्ते लंकापतिर्यस्य संपदे स्पृहयालुतां तस्मात्पूतवती नाम जज्ञे काचन कन्यका ८ कलाचंद्रमसीकांता कलानां भोनिधेरि
व यालावण्यपयोधिश्री जगल्लोचनचंद्रिका ९ कमलासनहस्ताब्जकलाकौशलपुंजिका विरूढजनमेनां कालेन विद्यामिव सुमेधसः १० प्राप्तेशैश
वतारुण्यदशयोर्मध्यवर्तिनीं वक्रिमोल्लासि वाग्रेखाभावोर्मिलदृगंचलां ११ किंचिदुन्मीलरोमालिमक्ताम्रक्रमपयोधरां नागरस्य नगरीशस्य विशे
निधिपत्तेः सुतः १२ परां परमदत्तस्तामुपयेमे सुमध्यमां धनदत्तोथ वात्सल्यादनुनाय सुतापतिं १३ स्वपुरे वासयामास प्रदाय बहुलं धनं तेन पू
तवती साकं मारे णैव रतिः सदा १४ अभुक्तबहुलान्भोगान्संपत्सौभाग्यदेवता वसन्परमदत्तोत्र भार्यया यः समातया १५ शिवैकतानस्तद्भक्ता
निष्टदानेरतस्तु षत् सापि शंकरकैंकर्यनिरतोत्सुखमानसा १६ स ततं पूजयामास माहेश्वरधुरंधरान् पत्या समं महादेवमर्चयंती पतिव्रता १७
स्नात्वा स्नात्वा चतीर्थेषु शंभुभक्तिमपूपुषत् तदा परमदत्ताय कश्चित्प्रीतिमुपावहत् १८ सुपक्वं सहकारस्य फलद्वंद्वमुपावहत् सुधारसचम

क्षारीकल्पद्रुफलसोदरं १९ तद्दृष्ट्वफलमादायभार्यायैससमर्पयन् पत्यादत्तेसुगुप्तेथद्रुनिवत्साफलद्वये २० आगत्यक्षुधितःकोपिशिवयोगीन
दालयं विलोक्यसागृहंप्राप्तंशिवभक्तंसुधाकल २१ प्रणम्यसलिलैस्तस्यपादौप्रक्षालयन्मुदा बुभुक्षंतंमुनिंवीक्ष्यकालस्वेपासहंसती २२ धना
वतिनदुःखेनसममन्नमदान्मुदाशिवावेशितचित्तासायथेकंभजेनैःसह २३ ससीरसनंदत्वासैतयोरेकंफलंददौ यानेतपोधनेत्प्रेक्षापक्वान्नं
चतुर्विधं २४ ददतीविधिनापत्येशिष्टंतश्चफलंददौ आस्वादयत्तदाद्दृष्ट्वासुधाकरसहोदरं २५ माध्वीरुशीपरीपाकंवर्त्मकारियचेलितं सनतसु
स्वरमास्वाद्यतस्थौमुखमवेक्षत २६ साद्वितीयाफलाकांक्षातस्यज्ञात्वाकुलाभवत् अपारयंतीनदंतवक्तुमेत्यमहानसं २७ कंपमानाकरस्थं
साकिंचित्फलमवेक्ष्यन अहोत्वगिरीशोभूत्आश्रयोजगतांपतिः २८ पुनरीदृक्फलंदेहीत्याहतांसहसन्निव ध्यायंत्यागिरिशंतस्याःफलसद्यः
करेस्थितं २९ विलोक्यासदृशंभीतोविस्मितंचव्यचिंतयत् महंतीदेवतामेनाअजानन्नहमल्पधीः ३० अवजानेस्मजायेतिकिमत्रकरवैविधिं
त्यागेनशक्तितेलोकेगृहीपानकेमाप्नुयां ३१ अतोद्विपांतरंव्रज्यामपदिश्यत्यजाम्यहं इतिनिश्चित्यसोत्यक्त्वानारोप्यतरणौवणिक् ३२ पण्यानितत्रवि
क्रीयक्रीत्वातत्रभवानिच तरणीरावतीर्याथपांड्येषुनगरेविशः ३३ सुतामुद्वाह्यनिवसन्कन्यांकांतीमजीजनत् सपूतवत्यवज्ञानभवमानोव्य
पोहितुं ३४ स्वसुतांपूतवत्याख्यांकृत्वातत्रवसत्सुखी इतस्ततःप्रचारिभ्यःपथिकेभ्यस्तथाविधां ३५ तदातस्याश्रेणोद्वाक्यंधनदत्तसुहृज्जनः
सम्यग्विज्ञायतद्वार्तांधनदत्तायवांधवाः३६ प्राहुर्यत्रपतिस्तत्रत्वत्सुताप्रेष्यतामिति धनदत्तसुखीयुक्तांस्वसुतांबंधुपालितां ३७ आरोप्यरत्नशि
विकामहत्यस्थापयत्पुरं तन्महानुरमासाद्यधनदत्तस्यबांधवाः ३८ अस्मैपरमदत्तायतत्प्रियांप्राहरागतां श्रुत्वातामागतांभीतोगृहिणीतन
यासुतः ३९ पार्श्वसुतोतवत्यासःप्राप्यतांप्रणनामच पत्नीकन्याचतत्सादेपानदृत्वावचोब्रवीत् ४० कल्याणितवकारुण्याद्धूयंवर्तामहेसु
खं त्वंनामधरणीह्येषाकन्यकेतिननामतां ४१ दृष्ट्वापतीनवत्येषालज्जयाभून्नतानना नमसितंकथंपत्नीकस्तेभावपरिप्लवः ४२ इति
तद्वंधुभिस्पृष्टःसतानाहवणिग्वरः नमानुषीदेवतेयमित्युद्वाह्यापरांवधूं ४३ तस्यांप्रसूयेमांकन्यांएतन्नाम्नाह्वयंचतां अतोहमेतांप्रणतो
धन्मायुष्यानराय्यसौ तच्छ्रुत्वाबंधुवर्गस्तद्धप्राहसंस्मृत्यसाशिवं स्वामिनिश्चयएषोस्यपत्युरर्थेमयास्थितां ४५ व्यपोह्यमांसभारंमेपिशाचंकु
रुतामिति देवेशोपिदयांतस्यामकरोद्भक्तवत्सलः ४६ समांसंभारसहसासवेगात्रेषुचाधुनोत् विधूनाशेषमांसत्वादास्थिशेषवपुश्चसा४७

सामत्येवममर्त्यैश्चस्वरूपंपैशाचमास्थिता पुष्पाणिववृषुर्देवानेदुर्दुंदुभयोदिवि ४८ ननृतुश्चाप्सरसःसंघाजगुर्विद्याधरादयः तांत्यक्त्वाबांधवाः
सर्वेभीतायातायथागतं ४९ देवतांदिविमेकेकंजगोज्वानीपुत्ताचसा बंधवोपिद्रुवंत्येतेपिशाचीतिविचिंत्यतां ५० भूतनाथःसभूतार्थमद्रूपंवेत्ति
किंनरैः इतिकैलासशैलेशद्रष्टुंतन्मेरिताशया ५१ साचोदीचींदिशंप्राप्यलंघितानद्रिवनापगा क्षुत्पिपासाश्रमैर्हीनावहंतीस्वांतनःशिवा ५२
कैलासापत्यकांप्राप्यदिनैर्बहुभिरेवसा शंकराचरितःशैलःपद्भ्यांस्प्रष्टुंनयुज्यते ५३ इतिमूर्ध्नातमारूक्षदसापाङ्गुरवैभवा आरोहंतीवरारोहादुरारो
हमिमंगिरिं तांददर्शाचलापांगाशिववामांगदेवता शिरसारोहतिगिरिंकाचिदस्थिमयाकृतिः ५५ वीक्ष्यनामिनिसाश्चर्यंहरोगौरीमुदाहरत् इ
मांसुमेशमायांतीमङ्गक्तांविधिमद्गिरा ५६ परंरूपमिदंप्राप्ताभक्तिवैभवसंभृतं शिरसासैयमायातिमामभेत्तुंविकापतिं ५७ उक्ताशिवेनसाभेत्तुमप्रा
णंसीतसुमासखं अंबकिंकरवाण्यद्यतन्यथेत्युक्त्वागजेनसा ५८ तावद्भक्तेनवद्रष्टुमिच्छामिनयनामृतं किंचजायेयमाहूयउत्तजायेयतत्तदा ५९ भ
जिष्यतेभविष्यासिइत्युवादीदर्नदिता नस्याभक्तिप्रवाहसौरभीमेदुरंवचः ६० आकर्ण्यसस्मितंप्राहतथास्त्विति महानटः गच्छभद्रेवटारण्यंतत्र
संमेद्रक्ष्यसिस्फुटं ६१ मत्पार्श्वेचवसेत्युक्त्वासानेनप्रापनद्भुतं दर्शयामासतद्रूपंसच्चिदानंदविग्रहं ६२ चंचज्जटापतच्चंद्रस्खलत्स्खलत्सुरध्वनि
उष्णीषयन्भुजादंडभ्राम्यत्ब्रह्मांडमंडलः ६३ नटःसमरुकोल्लासिकरस्थाभरणावकः किंचिल्लंचिंतसव्यांघ्रिनाट्योल्लासमदर्शयत् ६४ सा
तत्रदेवदेवस्यपश्यंतीतांडवंमुहुः वसत्यद्यापितत्पार्श्वेपरमानंदमंथरा ६५ अहोसर्वस्यजगतःस्वयंजनयितापिवा अंवेत्यादिभवस्तस्य महि
माकेनवर्ण्यते ६६ तदाप्रभृतिदेवस्यतत्राधिवसतोवने अंबातातेशइत्याख्याविख्याताधरणीतले सशैलकन्येवसदेवशंभोरानंदनृत्तंप्रविलो
कयंती प्रमोदभूःप्रथमानचेताश्चकास्तिमुक्तिरधिदेवतेव ६८ येपूतवत्याश्चरितंपठंतिशृण्वंतिवाशांभवमूर्तिभुक्ताःतैर्मुक्तिमानंदभूतांसमेत्यप्र
यांतिशंभोःपदमंत्यकाले ६९ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवांशेनवमांशेपूर्वभागेपूतवतीचरितंनामसप्तचत्वारिंशोध्यायः ४७ ॥ श्रीस्कंदउवाच
तद्भूतिनाम्नोभक्तस्यभूतिभूषस्यसत्तम चरित्रंनेपवित्रंचत्रिनेत्रप्रेमपात्रिणः १ वक्ष्यामिपापनाशायपावनायचभूतये शशांकपुरवासासीच्चोलि
कोश्चेद्विजाग्रणीः २ तद्भूतिरितिविख्यातःसदाशंकरकिंकरः सश्रुत्वावाक्पतेर्द्रष्टुंतत्स्यनाम्नांकितांप्रपाः ३ अनातीतत्प्रपाधर्मसद्द्विजोवाक्पते
स्तदा कदाचिद्वाक्पतिस्तत्रशिवधामानिपर्यटन् ४ तत्प्रपांवीक्ष्यहृष्टात्मामन्नाम्नाकेनकारिता इत्यप्राक्षीत्समीपस्थांतेचवाक्पतिमब्रुवन् ५

परिचराऊचुः आद्दत्तापसमूर्धन्यगणपश्रूयतामिदं तद्भूतिनाम्नाविप्रेणशशांकपुरवासिना वागीशप्रेमभक्तेननामेदंलिखितंविभो वापीकू
पतटाकानिक्षेत्राण्यमगृहाणिच ७ प्रपेयंधर्मशालाश्च सर्ववागीशनामतः इतिश्रुत्वावचस्तेषांतानपृच्छत्सवाक्पतिः ८ वाक्पतिरुवाच क्वव
र्ततेसतद्भूतिरित्यथाहुश्चतेपुनः वेलामतीत्यमात्रांसस्थितायातोनिजालयं ९ ततोवाग्मीसतिग्मांशुकिरणैस्तापितोययौ सभूतिमद्भूहंस्थापतद्भूते
र्गृहमासदत् १० शिवभक्तंचतंप्राप्तंदृष्ट्वाचाप्ततमंद्विजः निकेतनात्सनिर्गत्यः प्रणम्यविनयान्वितः ११ ननामवाचांनाथोसौमन्मथारतिभावतः
भूसुरंभासुराचारः तंप्राणंसीच्चभक्तितः १२ अन्योन्यप्रणयोक्त्याथौपूर्वपुण्यबलोक्तिभिः द्विजउवाच पचेलितत्तपोलब्धमलभ्यंतवदर्शनं कुतः
समागतंदेशाद्ब्रूहिशांकरसत्तम १३ इत्युक्तस्तेनविप्रेणातंप्रत्युप्राहवाक्पतिः वाक्पतिरुवाच त्वंचप्रपाकरोनित्यमूषरेक्षारसंयुते स्वयंश्रमार्तैः
कसेदंनामसंलिख्यतेवद १५ इतिब्रुवाणंवागीशंतद्भूतिर्भूतिभूषितः कृतांजलिपुटोभूत्वाप्राहसंहर्षिताननः १६ विप्रउवाच अहंनसाधुत्वंमोक्तं
यच्छ्रुत्वायाकुलोस्म्यहं दृढंमृडाब्जपादोत्थमरंदानंदमेदुरः १७ जैनानाजेोविनिर्जित्यकृत्वाभस्मप्रकाशनं तस्यवाणीपतेस्तत्वप्रभावस्येववा
क्पतेः १८ अलिखाम्यहमेवाद्यनामलेखेषुविस्मयं भक्तस्यवामहेशस्यनाम्नोनास्तिसदांतरं १९ क्वाहंमहेशः किंवाद्यशंभुभक्तपदाश्रयः भक्त
भक्तोस्म्यहंशंभोः नास्तिमेत्यच्चतापस २० इत्थंतद्भूतिवचसातुष्टएवाहवाक्पतिः वागीशउवाच धन्यस्त्वंसर्वमान्योसिभासुरोभूसुरोयतः त्व
त्प्रेमभावंभविष्टद्रष्टुमुत्कंठितंमनः २१ समागतोगजाजानिंप्रणम्यशिवधामसु वाक्पतिश्चाहमेवास्मिइत्युक्तोपिचभूसुरः २२ जहर्षेनितरां
दृष्ट्वाप्राणंसीत्स्वसुतान्वितः प्राहप्रेमभरभ्रांतमविश्रांतासुलोचनः २३ द्विजउवाच धन्योस्मिनितरांतातमातात्वंशांभवोत्तमः यन्मेगृहंस
मायातस्ततत्तामेप्रपितामहाः २४ यत्रशांभवपादाब्जरजोलेशः पतिष्यति यत्रतिष्ठतियोगींद्रः शांभवःशिवभावतः २५ तत्रैवशंभोः क्षेत्राणांमुत्तमं
पापतापहं यस्मिन्गृहेशांगलिंगशांभवोवाधितिष्ठति २६ तत्रनिष्ठतिगौरीशः शिपिविष्टोतिहर्षितः धन्यस्त्वपूतपादाब्जरेणोरेणुतरोप्यणु
२७ नाणीयसामेतपसामेमनसापिविचिंतितः सतंप्रवेश्यपासनेचउपवेश्यतदाद्विजः २८ प्रक्षाल्यविधिवत्पादौपावनैर्जीवनैस्तदा तत्पादो
दकमाचम्यमूर्ध्निसंप्रोक्ष्यचागृहत् २९ गंधाक्षताद्यैः संपूज्यभोजनायन्यमंत्रयत् अत्रैवभोज्यंभोक्तासिप्राज्याद्यन्नमुत्तमं ३० इत्यभ्यर्थन
यातस्यतद्भूतेः भक्तिपूतया वशीकृतात्मावागीशः तत्तथेत्यभ्यमन्यत ३१ ततोंतर्गृहमासाद्यस्वप्रियांप्राहभूसुरः द्विजउवाच अस्मद्भाग्य

वशात्प्राप्तः शांभवः शंभुभावनः भुवनेच सदामान्यो नान्यस्तुल्योस्यकश्चन ३२ देवेशदयया यातो वागीशो भेगृहं यतः पाकादिशुक्रियाश
क्किं कुरुषेनितदावदत् ३३ पक्वाचान्नादिकं भस्मसंस्तुतं साम्यभावत मानोउवाच उद्यानमेस्मानयत्वं विशालं कदलीदलं भोकुं सकूल्पथा
दातुमन्नमन्नादिकं वहिः ३४ इतिमात्रानियुक्तः सन्पित्रासोद्यानमेत्यसः करं प्रसारयामास कदलीदलकं तने ३५ तं महानुदशन्सर्पो दर्पोद्ग्वि
नफणस्तदा विलेशयमहाभोगवेष्टितेस्वशयं तदा विधूयसविषार्तोपि स भसाकदलीदलं समानीय ददौ मात्रे धरित्र्यां मूर्छितोपतत् ३८ वि
षविह्वलमालोक्य पितरौ विह्वलं सुतं विषाली ढमजानीतावीनु शोणितविग्रहं ३९ मृतेविनीतेतनये धैर्यमालंब्य दंपती वाक्पतेर्भोजने
युक्तौ सौसतौ सहोनौ वभूवतुः ४० अविकारौ तदा भोकुं समाहूय तु शांभवं सोपिचोत्थाय धौतांघ्रिर्भोजनासनमेत्य सः ४१ पृष्ठलाभस्मसवर्यं नाम्ना
धारितं भस्मतद्ददौ प्रियप्रत्रायवाभस्मदद्दतं सर्वभोगदं ४२ इतितेनेरितावितौ सोत्रनास्तीत्यवोचतां नछुत्ना विक्रियांताभ्यां ज्ञात्वा ध्यानेनतत्
स्थितिं ४३ यथार्थवदतं पुष्पमिथ्यं कर्तास्मिसांप्रतं इत्युक्तं तद्द्वशूलाउद्विग्नो प्राहतु स्तदा ४४ दंपतीउवाच यथार्थकथनेचाद्यभुक्ति
विघ्नो भवेत्तव नचेन्महेश्वरवचोलंघनं दोषकारणं ४५ किंकुर्वी गिरिशोवेत्तीत्यंतश्चिंताभरांतरौ दंपतीउवाच तनयोवांवनेदंदशूकद
ष्टोदष्टवशाद्दिवा किंवाभेतनये नाद्यविलंवं तववनोस्त्विह ४५ भोजनेभाजनं सिद्धं मजनेनाद्यवीजय इतितन्मीनितो प्रोक्तसद्योमदवर्जितः
४६ कर्मेवहित कृतंके नेत्युत स्थो भक्तवत्सलः संजीवइतुमाकांक्षन्स शवं विप्रनंदनं ४७ एवं ध्यात्वाजगो वाग्मीसो भूत्सुतइवोत्थितः वागीशउवाच
किंकालकूटगरलादपिघोर मेतद्धं भोगरंगरगलस्तवतातमेयं वालोप्ययं भुजगवक्त्ररदोरुदष्टो दृष्ट्यातवैषलभतात्वलुजीवितंहि ४८ पा
पघ्नं सकलास्मगंकिलविभोज्ञानप्रभावे समंशब्दप्रोच्चरणेनशीघ्रमगजाकांतप्रभावोधकं संसारार्णवतारणे सुखनरिशंभोशिवेसार
रादरान्मे हृदिसन्निधत्स्वभगवन्नामैवरूपंदृशे ४९ मनामहेचारुदेवस्य नामपापौघभित्त्वलंशद्धमात्रात्तन्नाम सन्मंत्रितभस्मसं
गातुज्जीवतामेषसुतोद्विजस्य ५० इत्युक्त्वातं सभस्मांकं कृत्वाफालगलंतथा हृदिसर्वांगपादांतं संस्पृश्यपशववालकं ५१ शिवनामात्
संगांक भस्मनोज्जीवयत्सुतं ससुप्तइवचोत्तस्थौ तदा भस्मप्रभावतः ५२ नाम्नामाहात्म्यतः शंभोः तंदृष्ट्वाजातविस्मयाः जनानृपश्च
तत्रत्यास पुत्रस्तत्पिता वशी ५३ वाचामधीशपदयोः पातइत्वासुतंतदा ववृषुः कुसुमासारं देवादिविमुदंमधः ५४ तेनवाक्पति

नाविप्रः पुत्रेणाद्यभुजेवशी संस्तुतंतेनविप्रेणययोनंतुसभापतिं वामाल्लालितवामांगसभानरपदंययौ यच्छ्रुण्वतांवांछितकामधेनुःस्मृणो
तिजद्भुतिचरित्रमेतत् ५६ स्थित्वाखिलान्संसृतिपाशबंधान्प्रयांतिशैवंपरसंपदंसः ५७ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेअष्टच
त्वारिंशोध्यायः ४८ ॥ श्रीस्कंदउवाच अगस्त्यशेषमहीकांतालंकारेचोलमंडले शास्त्रमंगलनामश्रीनगरंसह्यजातटे १ तत्रास्ति
नीललग्नाख्यःकश्चिद्भूसुरशेखरः शिवपादाब्जध्यानविनिर्धूतात्मबंधनः २ अधीतवेदवेदांगतदुपांगप्रविस्तरः अष्टाविंशति
कोटीनामागमानांचदेशिकः ३ ज्ञानयोगक्रियाचर्यापादेष्वकृतसंस्तवः दीक्षितोदीक्षयत्यन्यान्दययाशरणागतं ४ त्रिपदार्थविवेकांभः
प्रक्षालितमलत्रयः वाजपेयादिभिर्यज्ञैराराधितमहेश्वरः ५ कदाचिन्मक्षनक्षत्रेभार्ययासहसद्द्विजः भयपंक्तिपतिशंभुमाराध्यपुरतस्थितः
६ जपन्पंचाक्षरंमंत्रंशिवैकाहितलोचनः पत्नीचसांजलिस्तस्यसिषेवेतंमहेश्वरं ७ तदापत्नीमहेशस्यलूताकाचनमूर्धनि सावभ्रामशि
वस्यांगेतंतुजालविधायिनी ८ शिवेनिपतितांलूतांसाहृष्ट्वासहसाकुला नाविमृज्यतलीलेहजिह्वयास्तितीलया ९ लिहंतींजिह्व
यातांवैवीक्ष्यमाणोमृगीदृशं चुकोपनीललग्नोसौदूयमानेनचेतसा १० तादृशींसद्द्विजःपत्नींसपापेशिवदूषणं कथंकृतंत्वयोत्युक्त्वा
सहसापिदधेदृशौ ११ सशिवद्रोहिणींमत्वात्यक्त्वातांस्वगृहंययौ सापितत्रैवदेवेशंध्यायंतीन्यवसन्निशि १२ नीललग्नस्वकेगेहेवि
हायगृहिणींस्वयं अस्वाप्सीदंतरीशानमनुसंधायनिर्भरः १३ ततस्स्वप्नेमहादेवमद्राक्षीत्करुणानिधिं भुजंगपुंगवोनद्धतटित्स्तंभाभार
संनिभं १४ गंगातरंगसंघैश्चझटात्कारमहाध्वनिं विभ्राणमुन्नतेकाग्रशशिखंडजटाधरं १५ अंकूरितजगन्मूलकंदायमितिभावितं
ज्वलल्ललाटनेत्राग्निद्रवच्चंद्रसुधारसैः १६ श्वसत्पद्मजनुःकोटिकरोटिघटितस्रजं दयामृतपरीवाहमनोहरदृगंचलं १७ समुन्नतन
संभास्वत्पन्नगाधिपकुंडलं मंदस्मितस्फुरज्ज्योत्स्नास्नपिताधरपल्लवं १८ गौरीवदनलावण्यादर्शगंडतलद्वयं लाक्षामुद्रितसर्वतद्रु
विणंग्रधिविभ्रमं १९ विभ्रतंभ्रूनकाकोलकालिमानमहागलं सुमेरुपीवरस्कंधबंधबंधुरकंधरं २० भुजगेंद्रदृढद्रोणपरिणाहमहाभुजं
अशेषभुवनत्राणप्रतिभावकरैःकरैः २१ परश्वधमृगाभीतिवरोद्भासिभिरंचितं गौरीघनकुचाभोगदृढविस्तारवक्षसं २२ नाभिक्षीरार्णवाव
र्तसनाभप्रतिविभ्रमं मत्तैरावत्तहस्तोरुसुवृत्तयुगभासुरं २३ सारंगधरभूतेज्यनिषादितसजंघिकं अशेषलोकतमसामवसानंपदेपदे २४ सुरको

धीररत्नांशुपुंजकिंजल्कचारुणी सुमनःसुमनोद्यानसुघनःस्तवकोच्चयं दयितंसहजामोदैरधिवासितदिक्तटं किरीटहारकेयूरपरिवर्हे
विराजितं २६ महार्हमणिमंजीरसमंजितपदांबुजं आसेचनकलावण्यमशेषदिविषद्धुजं २७ पुंडरीकाजिनवसं पुंडरीकनिभद्युतिं पुर
स्तादृग्यजुःसामाथर्ववेदैःसविग्रहैः २८ आगमैश्चांजलिकरैस्तूयमानस्ववैभवं यक्षकिंनरगंधर्वसिद्धविद्याधरैरपि २९ चतुर्विधम
हावाद्यविद्युन्निभसमारवैः सोमधामसमच्छत्रवालव्यजनदर्पणैः ३० विभ्रद्भिर्गणपश्रेष्ठैः शारदाभ्रोपमैःसमैः भवपाशनिबद्धानाप
शूनांपाशमोचनं ३१ स्वप्नेदृष्टस्तदाशंभुरवदत्तदयानिधिः ईश्वरउवाच त्वंमूर्खेनविजानीषेतत्त्वमद्भक्तिसंश्रयं दधानमपिवात्सल्यमधि
कंस्वस्तनंधयात् ३२ यल्लिलेहममांगसातत्वसकनकोज्वलं तवनिर्भर्त्सनात्भीतायंनलीढवतीसती ३३ तदेतद्दूणसंक्रुमसमत्पुर्जृंभि
महाम्बधं इतिस्वप्नात्प्रबुध्यैवभयविह्वलमानसः ३४ भयहर्त्रेश्वरंनत्वापत्नींतामप्यसांत्वयत् विज्ञानामोदसंबद्धमागतंस्वनिकेतनं ३५
प्रत्युद्गम्यसपर्याभिरर्येतंपर्यतोषयत् सभार्यंनीलकंठाख्यमागायंतंचसमागतं ३६ संपूज्यवासयामाससनिनरांसुखितंनिशि प्रातर्विज्ञानसंब
धोभयपंक्तीश्वरस्तवं ३७ विदधेनीलकंठस्यशंभोर्नामपदांकितं ज्ञानसंबंध० ज्यासूत्रीकृतभोगकर्षणभरक्लांयत्फणिग्रामणीनि
श्वासानिलमुक्तदूरगरलज्वालावलीलीलया निर्दग्धत्रिनयेपरंपरिपतन्भूरीजयवासनाव्यापारैकफलोवभूवतरलोयद्बाणज
न्मानलः ३८ मौलीभूषणकुंडलीधनुरहोधामस्वकीयंशरोलक्ष्मीशोगरुडासनोंबुजभवोयंतासरोजप्रियः चक्रेचेंदुचक्रेनयनवर
परःश्वासजालांतुरंगाःशेषान्पष्ठतनूभवानिशिवंतंत्वद्भागधेयंजगत् ३९ स्तुत्वाविज्ञानसंबंधेप्रयातेनिजवेश्मनि उवाससुचिरंध्यायं
नुमालंकृतविग्रहं ४० ततोविज्ञानसंबंधविवाहोत्सवदर्शिभिः सहसर्वैश्चसायुज्यमगमत्सहसाद्विजः संप्राप्यसायुज्यमशेषकर्तुर्वि
धूयदूरेखिलपंचपाशान् आनंदसाम्राज्यपदाधिरूढः संप्राप्यसाम्यंपरसंशिवेन ४२ येनीललग्नस्यचरित्रमेतच्छृण्वंतिवासर्वजग
त्पवित्रं तेमुक्तिलक्ष्मीमनुभयभूमौमहेश्वरस्यांघ्रियुगंप्रयांति ४३ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेएकोनपंचाशोध्यायः ४९ स्कंदउवाच
प्रणम्यनीललग्नस्यशिवसायुज्यमेयुषः वेदधाचरणौमीड्यनमिनंतिकथांशुभां १ यदाज्ञांसर्वभूपालवहंतोनिजमूर्द्धभिः नीराजयंतिकोटीर
रत्नदीपैःपदांबुजं २ नटन्मुंडपदांगुष्ठनखाग्रकृत्तरंध्रतः यत्पातपानरज्वालाजालरुत्सर्पिभिर्मुहुः ३ ब्रह्मांडमुखनिक्षिप्तनवयल्लवसंहतेः

सुवर्णपूर्णकुंभस्य विभ्रमं वहति स्फुटं ४ मनुमांधातनहुषानलराममुखान्नृपान् अन्येश्वरयत्तेचित्रचरितैर्विक्रमार्जितैः ५ ताद्दशेः सूर्यवं
शानां कूटस्यैर्वाहुजानमैः रक्षितं चोलभूपालकैवरतनयातटे ६ हेमलाभपरेकश्चिन्नमिन्नद्याख्यया श्रुतः यस्त्रैताग्नौ खौ लिंगे चित्त
नर्मशंकरं ७ शिवैकतानासनतं शिवभक्तार्चिपूजकः जितारिवर्गसुमनाय श्वचारत्रयीपथी ८ सतत्रनिवसन्विप्रः साक्षादग्निशिवापरः स
र्ववेदार्थविज्ञाननतदनुष्ठाननिर्मलः ९ शिवमेवपरंदेवंप्रापयः शरणंविभुं त्रिविधैः करणैरेनमाराध्यगतस्पृहः १० कमलालयमभ्येत्यकदा
चिज्जगदीश्वरं प्रणम्य निशि देवस्य दीपारोपणमुद्दिशन् ११ घृतं याचितुमेकस्य जिनस्य सदनं गतः जनदेतेनतत्रैव सोपालंभमिदं वचः १२
विप्रमूढ परदीपैः किं नष्टं वस्य यत्तोह्यहं सोमसूर्याग्निनयनस्वयं चैतन्यथात्मकः तन्मूर्तेर्वह्निजलयोर्नास्तीत्येसतिकीजडा अनोजलैर्भवादी
पंप्रभूतं परिणामयं १४ इति श्रुत्वा वचस्तस्य द्विजोव्यथितमानसः वल्मीकपतिमभ्येत्य ववंदे शिरसा विभुं १५ तत्रवाचाशरीरिण्याकरुदीपा
जलैरिति उक्तः प्रमुदितश्चक्रे तथैव तानसहस्रशः १६ तेन विस्मायिताशेषजनतावि हितस्तवः पुनः पुनरुपागम्य पूजया मास शंकरं १७ स त
त्रैनरफल्गुन्याजातु प्रान्नोत्सवो द्विजः मणिलस्थलमायान्तं त्यागाधीश्वरमीश्वरं १८ कमलालयवास्तव्यं समस्तजनसुस्थिरं अनुव्रज्य पुनः
सायं प्रियया निजमंदिरं १९ शयानः सबहिर्विद्यापूजाभोजनकर्मणे बोधयंती निजा पत्नी प्रबुध्यो गिरिमभ्यधात् २० अहृष्टपूर्वहुभिः स्वस्वस्त
त्रया त्रोत्सवे विभोः स्वामास्याहारवानीति तां प्रेष्य स्वपुनः स्वपन् २१ कमलालयजानसर्वाजानीहिसर्वशंकरान् इति वाचं विभोः श्रुत्वा बुधे
धृतविस्मयः तं पत्न्यै स्वप्नवृत्तांतं निवेद्य समगाद्विजः कमलालयमभ्येत्य ददर्शनिखिलांजनान् परश्वथमृगाभीतिवरहस्तान् त्रिलोचनान् २३
चंद्रखंडधरानुद्य त्तपनायुतनतेजसः सविस्मयस्तानिखिलानभिवंद्य ततोहरं २४ प्रणिपत्यांजलिधरः प्राह भक्त्यानुकंपिनं प्रसीद पार्वतीनाथप्र
सीद परमेश्वर २५ प्रसीद सच्चिदानंद प्रसीद करुणानिधे नमस्ते सर्वजगतां नाथ कारण शंकर २६ पालकाय नमस्तुभ्यं संहर्त्रे च नमो नमः सत्वंर
तम श्चेतित्रिभिर्मायागुणैर्वृतः २७ त्रिधास्थितं त्वमखिलस्य जस्य वसि हिंसि च कापीह्येनव मिल्लिंगे स्तैथवा ष्टतनुर्विभ २८ सर्वज्ञः सर्वकर्तारआ
हुस्त्वामानवेदिनः जीवादिभिन्नमेके त्वा जीवं केचित्प्रचक्षते २९ भिन्नाभिन्नपरेकेपि भेदाभेदविवर्जितं चिन्मयात्मापिनं निरस्पशानमे
कं सदाशिवं ३० सर्वानुग्रहकं शंभुं त्वां वदंति त्वदागमाः निगमाश्च वदंति त्वां महेशं पुरुषोत्तमं ३१ सर्वज्ञः सुगताः सिद्धाः परमेष्ठिनमाहताः हारं

तत्कारवोप्याहविश्वकर्मेतिशंकरं ३२ त्वांलोकमापिकाश्चापिलोकसिद्धेश्वरंविदुः त्वत्कृपामृतनिष्यंदिनयनानावलोकितैः ३३ भूयान्मुक्तितरुणी
पाणिगृहवैरैः द्रष्टुमिष्टाशिरोयस्यनैवधाश्चरणौहरिः ३४ तस्यतेमहिमानंकः क्षमोवर्णयितुंविभो अस्तातिशयसाम्यस्त्वंविश्वाधिकइतिश्रुतौ गीयसेत्वं
विदितैवभुक्तिर्नीमिनहेतुना अपराधसहस्राणिभाजनंमामनुस्मरण ३६ कृपयाकेवलंनाथकृतार्थमत्कधास्वयं इतिस्तुत्वाजगन्नाथंनमनंतीवचक्रमे:
३७ तदाप्रभृतितत्रैवचकारवसतींपुरे ततःकदाचिद्योगीशःकमलालयमागतः ३८ तस्यनामांकितैःसूक्तैःस्तावीज्जगतांपतिं तदनुतदनुभावंभ
वयभाविनात्माभवचरणसरोजध्याननिर्धूतपाशः अभजनमजमानीयज्ञदानैरलभ्यांमुदमपरमघानांईशभूयाह्वयंसः ३९ यत्क्लेशस्यविभूतयःत्रि
जगतीनिर्माणलीलालयव्यापारःक्रियतेतदिदृप्पदवीसंप्रापणेनैपुणं ४० यल्लीलायितमुल्लनामृतपदावाप्तिस्त्वामपिस्तोतुंकःकरुणामिमां
प्रभवतिश्रीचंद्रचूडामणेःनमितंतिकथामिमांपठेदपिवायःशृणुयात्समानवःभुविभोगमवाप्यनिस्तुलंनिपतंधामततेर्दिनेशाभवं ४१ इतिश्रीशिवर
हस्येसदाशिवाख्येनवमांशेपंचाशोध्यायः ५०॥ स्कंदउवाच ज्ञानसंबंधनाथस्यचरणौशरणंसतां कलिकालजितोवक्ष्येकलिकामस्य
वैभवं प्रकाशेचोलदेशेऽस्तिकावेरीतीरगोचरं चिरंसुरुचिरप्रख्यंश्रीमहामंगलाह्वयं २ आयतावीथयोयस्यसौधाउत्सेधशालिनः गिरिप्रका
रमाकारआरमानंदनोपमाः ३ कलिकामाह्वयःकश्चिद्देवगोपकुलोद्भवः अभवद्विभवोदारैस्तुरेमूर्द्धसत्तमः ४ सेनापतिश्चोलपत्तेरुमापतिक
सन्मतिः वाङ्मनःकर्मभिःसर्वैःशर्वभक्तैकपूजकः ५ श्रीकंजपुरेशश्रीकर्ममेवविधायसः शिवभक्ताङ्घ्रियुगलंअमंस्तनिधिमात्मनः ६ सौम्ये
शेनमहेशाभक्तेषितोयोषितंप्रति इतिश्रुत्वाप्रचक्रोधकलिकामःसमाकुलः ७ दूतेनिपत्रकेनापिमानिनींप्रतिकामिना वीक्ष्यांनिशीथेमन्वा
घोयातायातवनव्यथां ८ स्तुतःसुरैःशिवोदूत्येभक्तप्रीत्यर्थमेत्यसो आदीर्घदर्शितोमूर्खोहामहेशंसमादिशत् ९ तंद्रक्ष्यामिकदानिर्दयंकिंवा
दृष्ट्वनत्नेनमे इत्युक्त्वाकलिकामोभूत्सरोषकलुषाशयः १० कलिकामोदिनंक्रौर्यंसौम्यःशूलायशूलिने व्यपोह्योमेपरोघोयमितिप्रव्होव्यजि
ज्ञपत् ११ शिवोघटयितुंभावंसौम्येशकलिकामयोः कलिकामेक्षिपच्छूलंसचाभूत्तेनपीडितः १२ कलिकामःशूलपाणिंअस्तौषीच्छूलपीडितःतं
भक्तंतस्तुतिप्रीतंस्वप्नेप्राहचशंकरः १३ वर्धमद्भक्तवर्याणांतवैतांशूलवेदनां सौम्यंविनाशयितुंनापरःशक्नुयादिति १४ अथाहकलिकामस्तंसस्रज
माद्यनुकम्पात् व्ययंतत्किंकरानायत्तहेतेसौम्यदर्शिनोहा १५ सौम्याच्चशूलशमनादूरंतद्वेदनामम नसत्वप्रियभृत्यस्त्वयाशापूर्यतामिति १६ तदाशिव

स्तिरोभूतः सौम्यमेसाब्रवीद्वचः कलिकामस्य शूलार्त्तिं शमयत्वचिरादिति १७ शूलं शमयितुं सौम्य आयातीति निशम्य सः कलिकामो भृशं शूलव्यसना
द्दिपिविस्मये १८ स तच्छूलं शमयितुं निवासान्निर्ययौ निजात् स च सौम्यागतिं श्रुत्वा कलिकामो अचिंतयत् १९ स यावदनिरीक्ष्यो मे शूलं शमयति स्वयं दारयाम्यु
दरं तावदिति निजकुक्षिं अदारयत् २० गता सा कलिकामस्य भार्यानुमरणोद्यता निशम्य सौम्यागमनं क्षणं तस्यावैरोदना २१ प्रच्छाद्य सा पतिं सद्यः कृत्वा गृहमलंकृतं
आगतं सौम्यमानर्च निर्मथ्यैवोपचारतः २२ कलिकामोदररुजं शमनायाहमागतः इति वादिनमाह स्म तं तस्याः पार्श्वगता जनाः २३ शांताद्य देव नश्चार्तिस्त्व
दागमनवैभवात् स्वस्थितस्त्वद्य शेते हि सुखेनांतर्गृहांतरे २४ इत्युक्तः स पुनः प्राह द्रष्टुमिच्छामि तं त्विति अदर्शयंश्च ते तस्मै मृतं तं निर्गतांतकं २५ तं दृष्ट्वा
हं तं हतेति सौम्यः प्राप्याधितमानसः प्राणान्स्वयं परित्यक्तुं गृहीतदसिधेनुकं २६ दयया देवदेवस्य कलिकामः समुत्थितः हा हतोस्मीत्यतिस्नेहाद्गृहीत्वा तत्कराग्र
धं २७ अन्योन्यमनिमान्योनौ नेमतुः स्निग्धमानसौ तत्कर्म विस्मिता देवा ववृषुः पुष्पमेतयोः २८ तौ स्निग्धसुहृदौ भूत्वा करं जप्य शंकरं प्रणेमतुः सततं सौम्यः
श्रीगानैः शंकरं जगौ २९ कलिकामयुतः सौम्यः समेत्य कमलालयं देवपुष्पालयावासं नत्वा तत्रावसच्चिरं ३० तत्रोषित्वा चिरंकालं सुंदरेशेन मानितः
कलिकामो निजं धाममजगाम तदनुज्ञया ३१ दासेन चिरमीशानं संतोष्याव्यभिचारिणा सुख्या कलिकामो सौ शैवं धाममजगाम तम् ३२ प्रथितस्य पवित्र
कीर्तनं कलिकामस्य चरित्रमुत्तमं पठति स्थिरधीः शृणोति यः परमाप्नोति पदं महेशितुः ३३ इति श्रीशिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे एकपंचाशोध्यायः ५१
स्कंद उवाच श्रीमूलदेवनाम्नास्य भक्तस्य प्रथितां कथां अस्ति सर्वेश्वरैश्वर्यरक्षकाध्यक्षतां गतः १ कैलास इति विख्यातो महादेवस्य वासभूः तस्मि
न्संति महात्मानः शिवसामीप्यवर्तिनः २ भस्मरुद्राक्षसंपन्नाः शिवलिंगार्चने रताः तस्मिन्कैलासशैलेशे शिशे करथवले लिंगसंघैव मौलौ यानोद्य
न्मणिगोपुरोत्तमलसत्कुंभः प्रभाभिस्तते नानासालरसालतालतिलकैः श्रीवृक्षसंघाट्टने श्रीखंडद्रुमदेवदारुनगरामेरेकदिङ्मंडले ३ मंदारसुंदरव
नप्रभवाभिरामसोमप्रभोत्तमसुमप्रवलोरुगंधे वहद्द्विरेफपदचंक्रमणप्रकांते ४ सास्रोस्रांतद्रुमगलितपुष्पव्रजरजोमरंदासारेस्थभुविकरटिक
रसुस्नाविसलिले समीरणरणद्रवप्रवलवेणुफुत्कारहृतसुपक्षिविरुताहृते परमकोकिलालापिते ५ मातंगहृद्चमरः स्मराभिरामखड्गोद्यतोरु
सुविषाणविघट्टभूमौ वेतंडवृंहितरवोद्युतपक्षकांडप्रोद्यच्छिखंडिनटने मुदिरभ्रमेण ६ गणगणवरघोणपूर्यमाणे श्वसनिःस्वाणरवेणपूर्णकाये
हयवैरिगणारणंनगेंद्रेसुरसंघृष्टमहीनलोत्थरेणौ ७ तस्मिन्नाणवरश्रेष्ठो मूलदेव इति श्रुतः स तु शार्वाज्ञया शंभोः स्थानात्मनो क्षितुंक्रमात्

८ उरगेंद्रमहाहारंदृष्ट्वासनिरगाद्गिरेः सतुसंतीर्यगंगासुसुगंगादिनदीषुच ९ श्रीशैलकालहस्त्यन्यग्रोधारण्यनामसु तीर्थस्थानेषुगत्वादेवेशंप्राप्तःकांचीपुरींमुनिः
१० एकाम्रनाथमानम्यतत्रोषित्वाचिरंमुनिः नत्वालिकापुरेशंचपुंडरीकपुरंययौ ११ नत्वानटेशंहृष्टांगोदृष्ट्वास्यानंदतांडवं ततोनिर्गत्यधामानिमान्यान्यन्यानिचानमत् १२
नत्वागोदावरीतीर्थेशंसंगच्छन्सहसान्तरे अपश्यन्गोकुलंदीनंपरिम्लाम्यन्नितस्ततः १३ गोकुलव्याकुलत्वस्यहेतुदर्शनलालसः कावेरीकन्यातीरेविचचारसमुनीश्वरः १४
शास्त्रग्रामजगोकुलंपरासुंमूलसंज्ञकं घ्रात्वाघ्रात्वातदंगंचक्रोशद्गिरिगोकुलैर्वृतं १५ दयालुःसुमुनिर्दृष्ट्वागोकुलंचनदाकुलं उज्जीवयेगोपालमिमंविनेष्येगोकुल
यथा १६ इतिनिश्चित्यसहसान्यस्यकापिनिजांतनुं प्राणैःस्वैःयोगपदेहांतःप्राविशत्पवनाध्वना १७ मूलदेवःसमुत्तस्थौतत्प्राणावेशनक्षणे गावस्तात्समुत्थितंहृष्टाः
घ्रात्वालिलिहिरेवता १८ ततस्तन्मूलदेवस्तद्गोकुलंतृणशालिषु स्थानेषुचारयन्क्षीणंकुक्षीपीतोदकंव्यधात् १९ दिनांतेगोकुलेतस्मिन्प्रविष्टेस्वान्गृहान्सतु
मूलदेवोनिजावासमपश्यंस्तिमितस्थितः २० मूलदेवस्यगृहिणीमद्भर्त्राकिंविलंबितं इतिव्याकुलचित्तासातत्रागाद्यत्रसंस्थितः २१ विलंबितेनतनमि
ताःसंदेहस्पर्शनोत्सुका माप्राक्षीस्तेनसंबंधोमयास्तीत्यभिधायसः २२ नवमठंविवेशान्यंसाचशोकभयाकुला रात्रौतत्ताद्दशंभर्तुःग्रामणीभ्योन्यवेदयत्
ग्रामिणस्तेचवहुधाभेदनेपिस्थिराशयं विषयेभ्योविरक्तंतंसदृष्टंदृष्ट्वावचोब्रुवन् २४ उन्मादभूतावेशादिरेतस्मिन्नास्तिविक्रिया भावनाभूयसीप्रायःशि
वयोगस्यनिर्मला २५ इत्युक्त्वातेग्रामजनामूलदेवस्यगेहिनीं शोकाक्रांतांसमाश्वास्यवाधवेश्मन्यवेशयत् २६ मूलदेवोपिसप्रातःतदनुद्रुत्यगोकुलंन्य
स्तदेहंनिजंतत्रनापश्यंचव्यचिंतयत् २७ भाषयामेप्रयत्नेत्तुप्रोक्तंमूलागमस्तवकं निरस्यकारमत्वायंप्रायेणपरमेश्वरः २८ एवंविचिंत्यसानंधूनतनुनीय
स्वमासंदंयापयित्वाचतद्देशंसोगाङ्गोवरतीर्थकं २९ परंतत्वशिवंनत्वामूलदेवःशिवालये पश्चाद्भागेश्वत्थमूलमध्यास्तस्वसमानसः ३० शिवयोगासना
रूढःशिवंवेदांतसंहितं हृदयांबुरुहस्थंतंमहांतंमनसास्मरन् ३१ मांसदेहाभिसंबंधविषविद्राव्यदारुणं संसारसागरंतस्यजनोत्तारणकारणं ३२ अपश्यं
नर्थमुद्दिश्यसंज्ञानादिचतुष्टयं प्रतिवत्सरमेकैकंकृत्वेनेनानुभवात्मनो ३३ श्रीमंत्रमालिकांकृत्वावरदांभवदेवतां वराहदंष्ट्रालंकारमेकएवेत्यपक्रमान् ३४ त्रिस
हस्त्रंचकृत्वानानागीताःत्रिभुवनंस्थितः त्रिसहस्रेचवर्षाणांअनेषीद्भुविनत्ववित् ३५ समूलदेवोवपुषासुमेवदेवाधिदेवस्यदयाविशेषैः विराजमानोस्तनाद्रिरा
जेपदंप्रपेदेतदविप्रयोगं ३६ जगत्पवित्रंजगदेकचित्रंयन्मूलदेवस्यचरित्रमेतत् पठंतिशृण्वंतिचभक्तियुक्ताःप्रयांतिशैवंपरमंपदंते ३७ इतिश्रीशिवरहस्ये
सदाशिवाख्येनवमांशेद्विपंचाशोध्यायः॥५२॥ स्कंदउवाच उद्दंडदंडभक्तस्यचरितंकथयामिते दंडभक्तइतिख्यातःकोप्यासीत्कमलालये १ सोंधोपिशिवभक्ता

तांदास्यान्मेनेदृशोः फलं कमलालयदेवेशं नत्वास्तुत्वा च नित्यशः २ शिवभक्तिं स्थिरां चक्रे मनुं पंचाक्षरं जपन् कर्मणा मनसा वाचा शिवधर्मपरायणः
३ शिवभक्तार्चको नित्यं भस्मरुद्राक्षभूषणः अन्यहस्तावलंबोथ चक्रे शंभोः प्रदक्षिणं ४ प्रणामान्यथ चाकार्षीद्दम्भादिविवर्जितः सकृदाचिद्दंडभ
क्तो ज्ञानदृक् शिवनामतः ५ देवस्य पश्चिमे भागे धाम्नः प्रापज्जलाशयं सविशालावकाशं नन्तर्ध्रं च खननोद्यतः ६ खननाख्यानसेवित्वेवेणुपात्रैः सम्रु
त्खनैः निवद्धरज्जुमालाभिः दंडः कृतागतागते ७ मृदं खनित्वा तद्वारैः वहन्नेस्तु समीकरत् श्रांतः खननयोः शानैध्यात्वा पंचाक्षरीं जपन् ८ भक्त्या प्र
तिदिनं दंडी विशालमखनत्सरः विरामोत्सेधजननात्खननात्प्राणिहिंसनात् ९ इतीरितः सत्तानाहहेजनामूढवद्धयः शिवधर्मैव धर्माणां सारं न ज्ञायते
जनैः १० इतीरितास्तिं प्राहुः न श्रृणोष्यस्मदीरितं दृष्टीनकेवलं नष्टे किं वा ते श्रवणे अपि ११ इतिरितः सत्तानाह पश्यंतोप्यदृशो हिते येज्ञानं वधिरा
स्तेच न श्रृण्वंति स्वकं हितं १२ न किंचिद्दृविसंवीक्ष्येत्र स्वपासंभुजं विना सर्वतश्चक्षुषा वीक्ष्यवीक्ष्य या किं फलं मम १३ इत्युक्तास्ते जनाः प्राहुः किमं
धे नेति तेन दा त्वमस्मदीक्षया पश्यद्दोनिनन्करतो जनाः १४ खनित्रमुत्क्षिप्यतां चरज्जुं चिच्छिपुरायतीं दंडी सुदुःखितं शंभुं स्वसेतु च्चैर्जगाद सः १५ अ
विश्रांतं मृत्खनना द्विश्रांतः श्रांतिमागतः निशि सुप्वाप भूमौ सस्मरस्मरहंतदा १६ देवोदयानिधिः स्वप्ने प्राह तं भक्तवत्सलः ईश्वर उवाच दुःखं त्यजसुखालोके
विलोके त्वं भविष्यन् जनाश्चांधा भविष्यंति त्वदधिक्षेपकारिणः १७ तथा प्रातः स चोद्बुद्धो नेत्राभ्यां लोकयं दिशं प्रत्यायययो सरस्ती रं तद्दृष्ट्वा विस्मिपुर्जनाः
१८ जनाऊचुः अहो वत्तेदमाश्चर्यं अंधो वीक्षासमन्वितः जनाश्चतदधिक्षेपकारणो वीक्षयाभिनाः १९ राजा चेरेजेन्तच्छ्रुत्वा विरजेस्त स्वचेष्टितं
दंडिभक्तेनतत्कर्मसदसा त्वरुधुर्हताः २० राज्ञे विज्ञापयामास स्वस्याज्ञां प्राज्ञदापिनी ईश्वर उवाच दुःखितोयं दंडिभक्तोनद्दुःखं खंडयाधुना आखंड
लाधिकं सुखं स्वश्रियमुर्वीपते धुना २१ इति स्वप्ने शिवेनोक्तो राजा विस्मयमागतः प्रबुद्धः पार्थिवः प्राह सरः प्राप्याथ दंडिने २२ राजोवाच किं वा ते चरि
तं दंडी त्वं दंडनं त्वं भुवोहासि विस्मापकं चरित्रं ते नेत्रदानं शिवेन हि २३ इत्युक्तो सौ नृपेणाह स्वसं मद्दृनं तद्भुतं दंडि उवाच राजन्नेनाशठारुध्वानयाक खननं
मम करात्खनित्रमाक्षिप्य चिच्छित्वा मृद्वाहरज्जुकां २४ ममांधस्यनथी रस्तीत्युक्षिपन्मरुषाक्षरं शिवाज्ञालब्धदृश्या चेत्किं करिष्यति चाब्रुवन् २५ तेचाब्रुवं
स्त्वमीशानकृपालब्धेक्षणो सि चेत् स्छानादस्माभिरेनस्माप्रस्थानं क्रियते धुना २६ उक्तं मया यथा वृत्तं मम स्यादीप्सितं नृप राजन्कुरु तथेत्युक्तो नृपेण
निष्टं दं निवे २७ अथाजूयाहेता राजा युष्माभिर्यत्सुरोदितं क्रियतेन तत्किमित्यत न्नथेति प्राहु रुत्तरं २८ त्रिनेत्रकृपयामेत्र सिंधुरत्र प्रकाशते तथेति नेदं

डिभक्तं नृपं प्राहुश्चैते र्हताः २९ हतेः क्षणाः पतन्भूमौ दंडिभक्तपदे तदा प्राहुस्तदार्हताः सर्वे नृपं नं दंडिभक्तकं ३० जैनाऊचुः पाहि नोस्मि विहीनांश्च हीनां
गान्विकलांगथा जैनान्सरित्येतत्तीरे निस्तारयदसौ नृपः ३१ अंधास्ते चार्हताः सर्वे हत्वा सैनैव पाप्मना वेत्रप्रहारखिन्नाश्च दुद्रुवुः कमलालयान् ३२ अं
धत्वादृष्टमार्गास्ते केचिद्गर्तेषु पातयन् स्खलंतो गुल्मरुद्धाश्च भ्राम्यंतश्च पदे पदे ३३ स्थाणुपाषाणनिर्भिण्णमूर्धानो न्यपतन्क्षितौ अदृष्टदुष्टास्ते सर्वे त
स्मास्थानाद्विनिर्ययुः ३४ आमूलादुद्धृतैः सर्वैर्जिनालयशिलाभरैः कारयामास नृपतिस्तटाकं तटबंधनं ३५ ललाटनेत्रकरुणालब्धनेत्रस्य दंडिनः पादौ
प्रहर्षयुक्तोथ प्रणनाम स भूपतिः ३६ मूर्खकाख्यस्य भक्तस्य चरित्रं कथये शुभं तुंडीरमंडले ख्याते महीमंडलमंडने ३७ शक्त्यारण्यपुरं नाम धामास्त्येकमुमापतेः
तस्मिन्क्षीरसरित्तीरे संति भक्ता महेशितुः ३८ भस्मरुद्राक्षसंपन्नाश्चातुर्वर्ण्येषु संघशः तेषां कुलोद्भवः कश्चिद्भक्तार्चक इति श्रुतः सभस्मफालो नियतं भवभक्तार्च
नेरतः अन्नैः षड्रससंपन्नैः व्यंजनैश्चित्ररंजनैः ४० भक्तानतोषयन्नित्यं विशेषेणाविकापतेः यद्यत्तेषां वस्तु हृद्यं तत्तत्सर्वमदात्सदा ४१ कालं सनिर्निमनिय
तमेवं भक्तार्जनार्चनैः क्षेत्रारामगृहादीनि क्रमाद्विक्रीयतैर्धनैः ४२ स बाल्याभ्यासविद्यातो द्यूतेन धनमार्जयन् तदा निर्गत्य देशे गत्वा लं कुंभघोणमुपागमत्
४३ तस्मिंस्थाने स्थितो नित्यं द्यूतचैत्यमुपेत्य सः ये द्यूतवादिनो जित्वा तद्धनैः पणबंधनैः ४४ क्रीत्वान्नादि स्वयं शंभोः भक्तैर्भुंजन्स्वयं स्थितः तोषयन् जात
संतोषः निनाय दिवसान्बहून् ४५ द्यूतवादविदित्येष ख्यातो मूर्खक इत्यपि ततो द्यूतविदः सर्वे वंचयित्वाश्च तं तदा ४६ तस्मिन्दिने जितं यच्च वसु तच्चाह
रन्बलात् ग्राममालालयं नीत्वा तं बध्वा चिक्षिपुर्गृहे ४७ स रात्रौ भक्तपूजादि निरासायासह तदा निद्रावशं न चैवात्सः तन्त्र हं शंकर स्थितः ४८ भि
क्षांदेहीति हा वाचं तं भक्तं क्षुधितो भृशं तं तदा स्वागतेनाह न भिक्षास्ति ममांतिके ४९ किंचित्त्वदीयं रुधिरं पातुमिच्छामि दीयतां इत्युक्तः क्षुरिकाहस्तो
कंठमुल्कर्तयं स्थितः ५० तदा तद्धस्तमालंब्य संस्थितो वृषवाहनः धन्योसीति विभाणेशः सारूप्यमददात्प्रभुः ५१ तीर्थं सत्कृत्य चिरमीश्वरात्तन्नेत्रा
वुजोभूत्स तदा हि दंडी भुक्त्वा च भोगान्भुवि पूर्णकामान्मंदं प्रपेदे परमेश्वरस्य ५२ कमलालयधाम्नि दंडिनाम्नः शिवभक्तस्य त्रिनेत्रदत्तमसेः मन
सा वचसैव कर्मणा वा चरितं वा पठते स धन्य एव ५३ स मूर्खभक्तो द्यूतद्यूतं दृष्ट्वा श्रीकुंभघोणे कलितार्चकोणे भिक्षाटणध्वस्तसमस्तपापाः पदं प्र
पेदे स सुरैर्दुरापं ५४ इति श्रीशिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे त्रिपंचाशोध्यायः ५३ स्कंद उवाच नत्वा श्री मूर्खकद्यूतजानार्थाचितशंकरं
श्रीसोमयाजिमारस्य कथयामि कथां शुभां १ आरामैरामकभ्रांतैर्भ्रांतैर्ग्रामे समावृते कश्चिदासीत्सोमयाजी मारख्यो यज्वनः कुले २ स्त्रीभ

सांतोषयंनित्यंअन्नैःसंपन्नषड्रसैःद्रव्यत्यागपुनैर्यानैरसैःशिवमतोषयत् ३ सश्रौतैःकर्मभिःशंभुंस्तुल्यलोकाभिनंदितेः तोषयंनिवभक्त्यायंश्रोया
नित्यम्भ्यनंदन ४ येःकेश्विदपिवाह्यनैःयुक्तास्तेतुशिवार्चकाः तथैवास्यकुलाधीशाइनिताजम्यनंदत ५ सत्स्वप्यनेकमंत्रेषुमंत्रस्थद्धिप्रदायिषु
जपनंचास्यमंत्रएकःसगतिमानभूत् ६ वल्मीकनाथनिलयंकमलालयमागतः ससुंदरेशंनमस्तात्मासोमयाजीसुदर्ययौ ७ इंदुमौलेःपदद्वंद्वं
जगद्वंद्यःप्रणम्यसः प्रत्यहंश्रीणयंभक्तानुवासकमलालये ८ शिवभक्तार्चनात्सिद्धमनःशुद्धेर्महात्मनः सोमेसोमरसेनसोमशकलालंकारमो
लिंहदा ध्यायंसुंदरनाथ्यकोक्तविधिनाजुह्वान्द्विजोसोहविः तद्भक्तिप्रथनायकृत्स्निततनुंहृल्लाभ्यगाच्छंकरः दार्ध्यौविप्रविनिंदितोपिवहुधाम
न्वेसुधान्वानमप्यासुल्लसद्यारसाईसुदृष्टाहृष्टाभ्यगाच्छंकरं १० श्रीसोमयाजिमारस्यप्रणम्यपदयोर्युगं पत्युःषट्समयीगेप्रभुःभत्योयःशाक्तरूपभाक्
११ तस्यश्रीशाक्तनाथस्यचरितंप्रवदामिवः पुरेश्रीसंगमंगारव्यकश्चित्पादजवंशजः १२ दयालुःसर्वभूतेषुविफलार्थविशेषवित् सविचार्यविधिनीम्नावहुदेशान्परि
भ्रमत् १३ प्राप्यकांचीपुरंशाक्तंधर्मज्ञानुमगाहत सशाक्तोतत्रमालोड्यसमयानितरानपि १४ नेत्ताभितत्स्मितेपरेशैवतत्समगाहत कर्मकर्तापफलंदानेतेषानीतिश्च्युर्वि
धा १५ नान्यत्रशैवेसिद्धांतेहपुपास्यातःशिवामहान् इतिज्ञात्वास्थितःशैवेतत्त्वगुह्यसनाश्रयः १६ वेषेणपेनकेनापिस्थितोकस्यांचनाभिशं स्मरणिस्मृतिरेवंदपरतत्त्वमितिस्मरन्
अमुंचनंनिजंवेषंशिवाद्यर्पितधीरभूत् अहृष्टपताग्रयज्योतिरूपंब्रह्मात्वुजाक्षयोः १८ देवतंमेतदेवेतिशिवलिंगार्चकोभवत् वीक्ष्येवानुदिनंलिंगंभोक्ष्येयमितिनिश्चितः १९
दर्शनंशिवलिंगस्यकृत्वान्वहमभुंक्तसः आत्मिनाहृत्तमालोक्यशिवलिंगंसजातचित् २० शिलांतस्मिन्नचिक्षेपभक्तिहर्षप्रकर्षतः शिशोःप्रहारेणापितायथाप्रीतिंप्रपद्य
ते २१ शिलाघातात्ततस्तस्यशिवःप्रीतिमवापसः अपरेद्युरपिप्राप्तेपाषाणक्षेपणोस्मृतेः २२ पाषाणक्षेपणेवद्धितात्मेशंभुनेस्मसै इदमेवपरंदेवसमर्चनमितिस्मरन् २३
पाषाणक्षेपणंचक्रेशिवलिंगेमुदान्वहं सर्वैर्वैद्याःशिवस्येतिशाक्तावेषानधात्सदा २४ शिलाघातार्चनंशंभोःसचक्रेप्रतिवासरं हृद्यंतंचयमीशस्यग्राण्वाश्रा
कक्षुत्ताहितः २५ मूर्ध्निनेत्रार्पकोयातोपानपादार्पणंचतत् एतद्धयंजनोलोकेनवेत्तिकुसुमार्पणं २६ सविस्मृत्यशिलाक्षेपकदाचिद्भोक्तुमुद्ययौ विस्मृतोहाशि
लाक्षेपइतिस्मृत्वाधृतोस्नः २७ सभक्तिप्रेरितोदेवसमीपसगमद्रुतं आदायकंचिदश्मानंभावयुद्भक्तितःशिवं २८ साक्षाल्लक्ष्यंसमीक्ष्यैनंचिक्षेपस्तिमितेक्षणः
आगतायमुखेनितद्भक्तिप्रीतिमाशयः २९ ददृशेदययायुक्तःत्र्यवक्रोअंविकांवरे विलोकशाक्योवृषवाहनंतंप्रणम्यभत्त्याप्रवणोननाम देवोदयासिंधुर

थानघायंविरायजेनंनिजमास्यदंतत् भविनंशिवभक्तिभावेनेश्वरितंशाक्यपते:श्रृणोतियः ३१ दुरितैरभितःसमदुच्छुरितंलोकमुपेतिशाम्भवं षडूर्मि

जेताविजिताखिलेंद्रियः प्रसाद्यभक्तप्रवरान्ससंपदा ३२ वरेण्यसौम्येशकदाख्यवैभवा ससोमयाजी शिवलोकमभ्यगात् प्रख्यातमेतद्धि विसोमया
जीमारस्यनाम्नो महनीयकीर्त्तेः चरित्रमौदार्यगुणोपपन्नं शृणोतियः शैवपदं सयाति ३३ इति श्रीशिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे चतुःपंचा
शोध्यायः ५४ ॥ स्कंद उवाच अनंतकीर्त्ते श्रीभक्तदभ्रस्य प्रोच्यते कथा चोलभूमौ भूरिभूमिकावेरीतीरगोचरे १ अरुणारण्यना
मास्तिलङ्ग्रामेंदुशिवामणेः तत्र केचिन्महाभक्ता अरुणारण्यधामनि २ संति शंभुस्मृतिकृतिः शिवदास्यैकसंपदः श्रीभस्मालंकृती
नांच प्राणिरक्षणकारिणां ३ तेषां कुलेकश्चिदासीत्परंज्योतिरिति श्रुतः आयुर्वेदायुधाद्यासु विद्यासु सकलास्वपि ४ गजवाजिस
मारोहेप्यतिकौशलमापसः परमेश्वरपादाब्जं परं तत्वमिति स्मरन् ५ शिवभक्तिरसस्रोतो निम्नभूमिरभूच्चसः समर्थः सर्वकार्येषु मंत्रतं
त्रादिषु स्वयं ६ महाप्रधानमेवैनमकरोच्चोलभूपतिः चतुरंगबलोपेतश्चतुरः समरेषु सः ७ दिक्भागांश्चतुरोजित्वा चोलभूतलमपाल
यत् ततः स वातापिपुरीं सुरासुरदुरासदां ८ निरुद्ध निजसैन्यैस्तां दभ्रो जित्वा भयोभटैः संगृहीत्वाथ जीवंतं भूपतिं तत्पुरेश्वरं ९ तुरंगत्तु
गमातंगशतानां गादीन्यनेकशः तस्य राज्ञः कोशगतं दासीदासधनादिकं १० स चोलभूमिपालाय समस्तानि समर्पयत् अभ्यनंदच्च रा
जेनं जयिनं धनदायिनं ११ अनेन हि कृतं कर्म दुष्करं विक्रमादिति राजन्स्वसैन्यबाहुल्याद्विजयन्नन्वसौ रिपून् १२ महेशभक्तिमा
हात्म्यादिति ज्ञात्वा तदब्रुवन् माहात्म्यं मंत्रिणस्तस्य शिवभक्तिसमुद्भवं १३ श्रुत्वा चोलमहीपालो भूतिभावेन तेब्रुवन् अजानंत
वमहात्म्यं दारुणे रणकर्मणि १४ त्वयो जयं हत्वा सिन्न अपराधं क्षमस्व मे इति प्रणम्य भूपालो दत्वा ग्रामान्धनानि च १५ सुखेन भु
क्त्वा स्वग्राममुवासासायमर्चयन् देवदेवमुमाकांतकृतांतभयवर्जितः १६ स्वसंपद्रक्षणार्थाय त्र्यक्षमीशन्सभक्तितः आहूयसदा
यं तं राजा ग्राममप्रस्थापयन्निजं १७ प्रसाद्य पार्थिवं तस्मै वचोभिरनुगैः सह स्वावासमरुणारण्यं संप्राप्यन्यवसत्सुखी १८ छायेवतस्य
भार्यासीन्मूर्त्तेवार्याचनेरता शिवभक्तान्भोजयित्वा पश्चाद्भुंक्ते स्वतं द्विजः सत्कृत्वा संविदंति सं अविवादमनास्तदा अन्नैर्व्यंजन
संपन्नैः षड्रसाद्यैश्चतुर्विधैः २० मधुरैः प्रश्रितैर्वाक्यैः शिवभक्तानपूजयत् अदभ्रविनयोदग्रो दभ्रनाथार्चनेरतः २१ इत्थं सौतेन नामा
सीद्दभ्रभक्त इति श्रुतः शिवभक्तांविबोधइवतस्य पत्न्या महात्मनः २२ श्रीलालइतिनाम्नासीत्तनयो विनयान्वितः सुतेमूर्त्ते इवानंदे जाते
तं वीक्ष्य वा मुदा २३ तैले मूर्त्तिमिवस्नेहैः विधुमाभिः सधनयत् विप्रेभ्यो दत्तवित्तेन दभ्रभक्तेन धीमता २४ जातस्यास्य कुमारस्य जातक
मादिकं कृतं निरवद्यैरवयवैः कांत्याक्रांतदिगंतरैः २५ आनंदेन समं पित्रोः वव्रधे स कुमारकः आपादमौलिपर्यंतं स्वर्णालंभूषितः २६

वचार चरणन्यस्तस्वस्तिकाब्जपदक्रमैः बालकालेकृतचौलः सवयोभिर्द्विजार्भकैः २७ वेद्यामक्षरशिक्षायैतत्कृतायान्यधापिता सजन्मांतरसंस्का
राद्यस्य कस्योपदेशतः २८ जग्राम वाङ्मयं सर्वं संसारन्निव विस्मृतं शस्त्रशास्त्रेषु निष्णातो विशिष्टः सभवत्क्षितौ २९ तं दृष्ट्वा हर्षितस्तर्षेण जहृ
षे केवलं पिता तदा तद्भक्तिजिज्ञासुरीश्वरस्तद्गृहं गतः ३० बभार भैरवं वेषं भीरूणां भयवर्द्धनं तदा तस्य जटाजूटो वभ्रुभिर्व्यालकाचयैः ३१
रेजुस्तन्मस्तपुष्पाणि तिमिरे तारका इव ललाटीयं नयनं तस्य फालपट्टान्तरे स्थितं ३२ संध्यारुणे तरंगे तद्व्योम्नीव तिमिरं घनं कालकंठं व्यालमालं
दीप्तशूलवरायुधं ३३ संध्यारक्तारुणे नेत्रे विचित्रापांगके तदा विवृत्तदंष्ट्राघोणं च ज्वलज्ज्वालायुताननं ३४ सितभस्मांगरागं च सर्वांगधृत
पुंड्रकं चतुर्भुजं भुजंगोरुकंकणं किंकिणीकरं ३५ वराटिकाल सन्मालामेदुरोरुदरावलिं पादुकाविलसत्पादं मत्तमातंगगामिनं ३६ यामि
नीरमणोत्तुंगशेखरास्फुरितांगकं स्फाटिके कुंडले बिभ्रदस्थिहारलसद्गलं ३७ कंचुकी कंचुकं बिभ्रत्कपालकलितांशयं दक्षशिक्षितहस्तस्थ
डमरुद्दामघोषवान् ३८ मंजुशिंजितमंजीरपरिशोभिपदांबुजः दिव्योपनिषदस्तस्य पादनूपुरतां ययुः ३९ तद्ध्वनिः पादलग्नानां तासां स्तुतिरि
वावभौ एवं तदभ्रभक्तस्य द्वारमागात्स भैरवः ४० कुर्वन्स भैरवं नादं दभ्रभक्तः क्व तिष्ठति इत्यपृच्छत्तदा घोररावनादितदिङ्मुखः ४१ भैरव उवाच
अविमुक्तादहं प्राप्तो दभ्रभक्तस्य वेश्महं इति गीतस्य श्रुत्वा तदा तद्गृहिणी हिता ४२ समाहितान्द्वारदेशमागात्प्रांजलिरब्रवीत् सती उवाच
धर्मात्तदागमनतो मान्यामन्ये जगत्त्रये भक्तान्विशिष्टानन्वेष्टुं गतवान्नाथवानिहि ४३ घटिकामात्रमास्वेदं विष्टरं त्वं प्रतीक्षस्व अदृष्टपूर्वं त्वां
दृष्ट्वा प्रहृष्टश्च भविष्यति ४४ अद्य मे हर्षवर्षेण मज्जत्तो दभ्रभक्तकः इत्युक्तस्तां हरिः प्राह गिरा संहर्षयन्निव ४५ भैरव उवाच प्रवेष्टुं न भवेद्यु
क्तं गृहिणा रहितं गृहं इत्युक्त्वा स तदा धात्रीवृक्षमूलमुपागतः ४६ दभ्रभक्तोपि भवनं प्राप्य प्राह च गेहिनीं श्रमेण महतान्विष्टो भोक्तुं भक्ता
न्महेशितुः ४७ किं करोमि न मोक्ष्येहं दुरदृष्टं ममेदृशं भर्तारं व्यथया दीनं एवं प्राहाथ गेहिनी ४८ गृहिण्युवाच अदृष्टपूर्वो भक्तोत्र धा
त्रीमूलमुपागतः अद्य यातिगृहीचेति याचितोभ्यर्णमागतः ४९ इतीरितो दभ्रभक्तः कृतार्थोस्मीति हर्षितः भक्त उवाच त्वयाहं गृहवा
नस्मि सकृत्रास्ति वदस्व मां सा तदा प्राह भर्तारं हृष्टहृष्टतरा सती गृहिण्युवाच अध्यास्ते धात्रकीमूले शिवभक्तो महामुनिः इत्युक्तस्त
रसा युक्तो प्राप्य तं प्रणतः स्थितः ५१ भक्त्या नम्रतमो लोकं संस्मितेन मुखेन सः हर्षनिर्भरया वाचा नमुवाचाभ्रभक्तकं ५२ भैरव उवाच
महान्त्वं दभ्रभक्तस्तु विश्रुतो मच्छ्रुतो पुरा दर्शितास्त्वन्त्रिमा भक्तिः वाचा तेद्याति हर्षितः ५३ गमिष्यामि यथा जोषं दृष्टोप्यत्र विशेषतः इत्यु
क्तवंतं तं प्राप्य प्रणम्य परमेशितुः ५४ देवदेव दयास्ति चेद्दभ्रभक्तोभ्यभाषत दभ्रभक्त उवाच न कश्चिद्दृष्टोत्र भक्तो भोक्तुं ममालये ॥

मद्भागधेयाद्भगवान्नागतो भोक्तुमर्हसि ५५ तेन धन्योस्मि लोकेषु मान्योस्मि नितरां विभो भैरव उवाच असमर्थोसि नाहारो त्वया दातुं न शक्यते त्वयालो
कनतो हृष्टो गच्छ भक्त यथासुखं ५६ इत्युक्तोथ प्रणम्यासौ प्राह प्रीतो न चेतसा भक्त उवाच आहारस्य क्रमं ब्रूहि सोहं ते कर्तुमुत्सहे भवानीपतिभक्तेषु संप्राप्ते
षु महात्मसु ५८ अप्राप्यं च भवेत्प्राप्यं न किमप्यत्र दुष्करं इति तां गिरमाकर्ण्य भक्तं प्रत्याह भैरवः ५९ श्रीभैरव उवाच ओदनं भुज्यते स्माभिः नरमांसोदनं
सदा अतस्त्वया न शक्यो त्तनरमांसोपपादनं ६० इति तं भैरववचो भीषणं शुश्रुवे न दा भक्त उवाच संपादइष्ये ति तत्र गमाहारं ते दृशं विभो तेनेरितोथ वै
प्राह भोज्यो नरपशुर्यदि ६१ सपंचवर्षदेशीयः सर्वैरंगैरनिंदितः त्वत्पुत्रो लक्षणोपेतो यदि भोज्यो भवेन्मम ६२ बालस्तेयं च वर्षीयः एकपुत्रः सुल
क्षणः भोजने यदि मे लब्धो तदा भोक्तास्मि ते गृहे ६३ माता पितृभ्यां हर्षेण विशास्यो नितरां सुतः इत्थं तेनेरितो भक्तः पुलकांकुरभूषणः ६४ तथा करिष्ये
इत्युक्त्वा निजगामाथ गेहिनीं अथ भक्तः सतीं प्राह भद्रे देहि महाधनं ६५ तनादृशं नरपशुं क्रेतुं याति पुरीमिति विचिंत्य सा विहस्याह स्वामे च यं जने
स्थिते ६६ किमापणेषु गच्छति कथं नाभोपपद्यते विक्रीयापि सुतं किं वा पितरो खंडयिष्यतः ६७ अथवा धनलोभेन सुतं चेत्खंडयिष्यतः कथं प्रभु
दिता स्या नो स्यातां तत्पितरो भुवि ६८ इदं चापरं न मन्ये यत्कलांकुरविक्रयः तस्माच्छ्रीलालनामानं प्रियं पुत्रं समानय ६९ तमेवावां विशस्याथ
हर्षा भैरवपारणं सा कल्पपुत्रवत्तायास हसा प्राप्यतामिति ७० आदायास्मरशालातो बालं बालशशिप्रभं नीलालकं भूषणाढ्यं सदंदोहीरिणी
दृशे ७१ अनंगमिव लब्धांगं जयंतमिव भूगतं सापि हर्षात्स्तनं चानमादाय महानसे ७२ तैलेनाभ्यज्य गंधाद्यैः स्नापयित्वा तु भिः सुतं भोजयित्वा
तूलिकायां शययालुमतनी छने: ७३ तं निद्रितं विलोक्याथ दम्र भक्तेन सा तदा उद्धृतं क कचं दधे भर्ता सा हर्षिता तरा ७४ अंके निक्षिप्य जननी पाणि
पादे व्यदारयत् चरखंडकं ठमेतस्य चकर्त चरणौ तदा ७५ लभेत्सीत्करं मेक्षु त्सीत्सर्वाण्यंगान्यनुक्रमात् विशस्यांगानि तन्मुंडं निरस्य वहिरा
हृतः ७६ गृहीत्वा शोणितं पात्रे पक्वं पत्नी करे ददौ अपाक्षीत्सापि जीरैलामरीच्यादिसुसंस्कृतं ७७ तस्यांगमांसं धाराभिनिष्यं दिकमथातनोत्
अपाक्षीच्चतुरा तस्य शिलालस्य शिरो वहिः ७८ गृहिणी प्राह भर्तारं शीघ्रमाहूयतां हविः भैरवाभिमतं पक्वं मांसं तव सुतस्य हि ७९ तच्छ्रुत्वा दम्र
भक्तोपि प्रणम्याहूय भैरवं दम्र उवाच संपन्नमन्नं स्वमतं स्थितोसि क्षुधितश्चिरं वेलासेयमतिक्रांता भुंक्ष्व शीघ्रं दयानिधे ८० त्वं संप्राप्तोसि मद्भाग्या
त्स्वामिन्नागच्छतामिति प्रक्षाल्य पाणी पदपंकजे तत्र स भैरवस्याथ सदाम्र भक्तः प्रणम्य भक्तिप्रणवः स्वगेहं प्रवेशयामास च भैरवं तं ८१ इति श्री
शिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे पंचपंचाशोध्यायः ५५ स्कंद उवाच गृहं गोमयलेपादिस्त्रग्विधाना दिशोभितं रंगवल्ली वितानाद्यैः पूर्णकुंभाम्रप
ल्लवैः १ कदलीस्तंभसंवद्धगृह स्तं भैरवलंकृतैः प्रविश्य भैरवे हृष्टा गृहिणी स्नानमानयत् २ निधाय स्वर्द्रुमास्तीर्णांविस्तीर्णां सोत्तरच्छदां पुष्पासनं पूर्णे

मनारेवेशायदिदेशसा ३ तस्मिन्नासनआसीनेतस्यादक्षालनायसा दधौकरकमीशस्यपादौप्रक्षालयत्पतिः ४ तस्यादक्षालनजलप्रोक्षितात्मशिर
स्तदा सुगंधधूपदीपाद्यैःस्रग्भिरानर्च्यभैरवं ५ प्रक्षाल्यकांचनंपात्रंविनताविमलैर्जलैः सान्नस्यकांचनेपात्रेतत्रशाल्योदनंन्यधात् ६ तानितानि
व्यंजनानितन्मांतेषुनिधायसा ततास्मिन्मुखंवीक्ष्यमाजहारसभैरवः ७ भैरवउवाच मदुक्तंपशुमालभ्यतेसैरंगैःसमाहितः कृतवत्यसिकिं
सम्यकुउपदंशंशुभंमम ८ अंगेषूत्तममित्युक्तमुत्तमांगमितिश्रुतं तदानेयतितेनोक्तागृहिणीव्याकुलाभवत् ९ गृहिणीउवाच निषिद्धंतत्छिरो
मांसंनिक्षिप्तंवहिरंकणे सर्वसंपन्नमेवेहमांसंबालस्यमेधुना १० तद्बालस्यशिरोगृह्यमुसलोलूखलेनहि खंडयित्वाथमस्तिष्कंपक्वापात्रेददौवि
भो ११ आनंदादर्पयामासमांसंभैरवभोजने भुंक्ष्वेत्यभिहितोदेवोदभ्रभक्तमुवाचसः १२ भैरवउवाच गृहिणारहितंभोज्यमन्येस्माकंविगर्हितं सक्ता
तिथिंगृहीभुक्त्वानरकंयातिसान्वयः १३ गृह्यपिस्वातिथिभुक्तोविघसाशीभवेद्यदि ब्रह्मणोलोकमाप्नोतिइत्युक्तुत्यनुशासनं १४ एकोनभोक्ष्यतेत्वाम्य
त्क्वातस्मात्पक्त्वाउपाविश भैरवेवादिनित्थादभ्रभक्तस्तदास्थितः १५ पात्रेन्येतेनसतदापुत्रमांसंपरिष्कृतं स्थितंदृष्ट्वापुनःप्राहभैरवोभीषणाकृतिः १६
भैरवउवाच निंद्यंचकथ्यतेलोकेअपुत्रान्नमसंस्कृतं तस्माद्न्ननभोक्ष्येहंपुत्रहीनस्यतेगृहे १७ इतितद्गिरमाकर्ण्यभीतिसाध्वसलोचनः कथमा
हारविघ्नोस्यसंजातोदैवकारितः १८ इतस्ततोभिवीक्ष्यैवसंक्लिष्टाभिस्तुभाषितैः तदातौदंपतीभिक्षोराज्ञयादुर्विलंघया १९ दीर्घमुष्णंचनिश्वसन्तौविलो
क्यपरस्परं ऊचतुस्तावसंभ्रांतौदंपतीहर्षितांतरौ २० दंपत्युचतुः पारणाभैरवस्यास्तुनिर्विघ्नेनेतितौतदा यथातथायमेवैषभैरवोभक्तिदुर्घटं २१ किं
वच्मिभैरवस्याज्ञाकरवैकिंभणामिति सभैरवःपुनःप्राहदभ्रभक्तंतदामुदा २२ भैरवउवाच नकदाचिदपुत्रस्यपंसोभोजिगृहेमया आहूयतांवहि
र्गत्वाभोक्तुंसहमयार्भकः २३ इत्युक्तोभैरवस्तोक्तिंविलोक्यगृहिणीमुखं चिंतयन्नंतरीशानंचित्रार्पितइवाभवत् २४ पुनःपुनःक्रुधाःप्राहभैरवो
भीषणाकृतिः भैरवउवाच किंविलंबेनभक्ताद्यक्षुधाकुक्षौप्रवर्धते आहूयतांद्रुतंबालोनयनानंदचंद्रमाः २५ हंतवालंविसृज्यैवभोक्तुंनेयत
तेमनः एषापिनिर्घृणापुत्रेनवभक्तकडुं विनि २६ नचिंतयतिसावालंभोजनेसारताभवत् युवयोरिवमेचेतोनैववात्सल्यवर्जितं शीघ्रमाहूयतां
गत्वासहभोक्तुंस्तनंधयः इतिसूक्तिमतींवाचोयुक्तिमाकर्ण्यभैरवीं २८ दभ्रभक्तःसमंवध्वानिर्गत्यवहिरंकणे आहूयत्तंवहिर्गत्वासाश्रुधा
राललोचनौ २९ दंपतीउवाच आगच्छागच्छशीलालभोक्तुमाहूयतेतिथिः आगच्छंतंददर्शातेवालमक्षरवेष्टितः ३० काकपक्षधरंतत्रविशा
लक्षंचधूलिनं रत्नग्रैवेयकरकुंडलादिविभूषितं ३१ करेभैरवलिकाराजन्किंकिणीपादनूपुरं तातांवेतिचभाषंतंददर्शातेउभावपि ३२
विस्मयोत्फुल्लनेत्राभ्यांविलोकेतामुभावपि ह्यानंदाब्धौनिमज्जंतौपरामृश्यनिजैःकरैः ३३ आदायतनयंभिक्षोःपारणासंभवत्विति पुत्र

लब्ध्वापितौमोदंप्रापतुःभिक्षुपारणे ३४ भैरवाहारगेहंतंहृनमाजग्मतुःमुदा तौतुगृहंप्रविश्यांतःअपश्यंतौसबालकं ३५ भैरवंखेदसंवीतौचिं
तयामासतुश्चिरं किमावाभ्यांपुराकारि शिवपूजाव्यतिक्रमः ३६ किंशांभवद्रोहपरौभस्मरुद्राक्षवर्जितौ किंशिवालयविच्छेदंशिवारामभित्तिपुरा
३७ अभंजिशिवभक्ताज्ञाक्रमाविल्पाकुलेचितौ इतस्ततोविचिन्वंतौपश्यंतौतौदिशोदश आलोकमानावाकाशंवृषभंतावपश्यतां तदारूढौगु
हापेतौविलोक्यादिमदंपती ३९ सोमंसोमललामगांगसुजटाचूडमृडंशंकरं सोमार्कानललोचनंगरगलंवैय्याघ्रचर्माम्बरं ४० मंदस्मेरमुखा
ब्जंसुमहाबाहुप्रभाभासुरंशूलोद्यन्मृगटंकमुक्तपदनतामंदारवृंदैर्युतं ४१ नत्वास्तुत्वैवमीशानंसुपत्रेणमुदान्वितौ आनंदभरितापारमानसौतौ
बभूवतुः ४२ दभ्रभक्तउवाच शंभोपाहिमहेशसोमशकलालंकारमौलेहर स्वामिन्देवदयानिधेकरुणयामांपाहिसर्वेश्वर त्वंविश्वाधिकवेद
वेद्यभगवन्कारुण्यवाराम्निधेधन्योस्मीशभवत्पदाब्जरसास्वादेकसन्मानसः ४३ तदामहेशोप्यथदभ्रभक्तस्तुत्याविलोक्याथमुदादयालुः
प्रोवाचधन्योसिममैकमान्योभवेश्चनात्वंससुतःसदारः ४४ सूतउवाच नागेश्वरश्चारुशशांकमौलिःसमेहिमाराजनपर्वताग्रं कैलासशैले
सतौनायदभ्रभक्तंसदारंससुतंमहेशः ४५ श्रीदभ्रभक्तस्यचरित्रमेतत्शृणोतियःसाहसिकोत्तमस्य नकेवलंभुक्तिरमुष्यहस्तस्थितापरानंद
मयिचमुक्तिः ४६ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेषड्ढंचाशोध्यायः ५६ ॥ स्कंदउवाच भणामिभक्तिभरितंचरितंचोलभूपतेः प्रविश्यप्रा
णिनामंतःदुष्टानांशासितास्वयं १ केरलोनामविषयःचोलभूपालपालितः अपदंविपदामस्तिसर्वासांसंपदांपदं २ अस्मिन्प्रकाशदेशे
स्मिन्नवकाशांतरंश्रियः महोदयपुरंनामधामचोलमहीपतेः ३ श्रीवांछमितिनाम्नास्तियत्रानर्घ्यमशांभवं प्रियंमहोक्षवाहस्यप्रपन्नजन
भद्रदं ४ वेदघोषैर्वाद्यघोषैरारामभ्रमरारवैः गजवाजिरवैर्यत्रपयोधिरभिभूयते ५ वर्णानुष्ठानधर्मार्यंश्रुत्याश्रमपथाजनैः तिष्ठत्यनुष्ठानप
रैःनिष्ठावद्भिःकृपालुभिः ६ शिवयोगियतींद्राणांमठैर्वेदांतघोषितैः भस्मरुद्राक्षसंपन्नैःशिवलिंगार्चनप्रियैः ७ पुष्पारामाभिरामेतेपुरेतस्मि
न्महोदये महागोदइतिख्यातःकोप्यासीच्चोलभूपतिः ८ सम्मुद्भावःसत्यकलोकरीतिरविप्रियः शिवपादाब्जभावेनविभासितजगत्त्रयः ९
श्रीवांछीपुरनाथस्यकैंकर्यनिरतोभवत् प्राकारगोपुरोत्तुंगमंटपादिविधायसः विल्वप्रियालसरलकरवीरवनानिच मंदारकर्णिकाराद्यस
हकाराण्यकारयत् ११ पुष्पारामाण्यथोकर्त्तुंचकारमतिमान्नृपः रथंचवाहनादीनिकुर्वंतत्रोत्सवंविभो १२ शंभोर्भक्तार्चनैरेवनिनायदिव
सान्बहून् प्रातःप्रातःसमुत्थायशिवंसंचिंत्यवैहृदि १३ स्नात्वातीर्थेमहेशस्यपावनेनचभस्मना कुसुमैःकोमलैर्मालांचंद्रमौलेरकल्पयत् १४
श्रीमंजनोत्थमानीयचक्रेसंमार्जनक्रियाः गोमयैर्भक्तिभरितउपलिप्तशिवालयं १५ दीपानारोपयंन्भक्त्याविद्योतयनिशंकरः अर्चयन्नशि
वमेकांतेसदातौर्यत्रिकार्पणैः सदाशंकरनामानिगायन्नास्तेशिवालये महागोदोमहीपालोमंत्रिभिर्यंत्रितःसदा १७ अथार्णवोद्यत्परि
घेशैलावहपरीवृते लक्ष्मीविलासकलितेमहोदयपुरेवसन् १८ आज्ञाचक्रसमृद्धश्रीक्षमावानितिविश्रुतः पालयित्वाचिरंपृथ्वींतपःकर्तुं

वनंययौ १९ क्षमांत्यक्त्वाक्षमायुक्तोक्षमावतिवनंगते कस्माद्राज्याहइत्येतन्मंत्रिणोपिव्यचिंतयन् २० इतिनिश्चित्यतेजग्मुःतत्रासौयत्रतिष्ठति
भक्तेयेवनिरंतंशंभोःध्यायन्नेवशिवंस्थितः २१ महागोदंप्रणम्यैवस्वकार्यंसमुदीरयन् त्वयिशासतिराजेंद्रसर्वेशांभवसत्तमाः २२ क्षमापतिःक्षमा
युक्तःक्षपानाथदृगर्चकः नृपान्वयोद्भवःप्राज्ञोराज्यंशासितुमर्हसि २३ मंत्रिणांतन्महागोदोवचःश्रुत्वाव्यचिंतयत् विघ्नस्याच्छिवदासस्यप्राज्य
राज्यस्यपालनं २४ शिवस्याभिमतंराजन्तवराज्यस्यपालनं एवंनिश्चित्यदेवस्यपुरतोहंभवन्मतं २५ करोमिकिंनवेत्येवंपश्चान्निश्चित्यकथ्यते
इत्युक्त्वामंत्रिणस्तेनतथास्त्वितिपेवतेब्रुवन् २६ सोपितद्वचनंश्रुत्वागत्वानत्वामहेश्वरं पुरस्ताच्चंद्रचूडस्यविज्ञाप्तिमकरोदिमां २७ स्वामिन्मयापा
लनीयंकिंराज्यपरिपालनं प्राज्यराज्येमनोपस्यत्वत्पाददूरगंभवेत् २८ नवेदमपिमेवात्सकैंकर्यंअवबुध्यथाः नहिद्रोहोमहेशस्यमहापूजा
करोभवेत् २९ यदिराज्यसमृद्धिस्याद्वहुधान्ययुतोमनेः ममधामसुसर्वाणिवप्रप्राकारगोपुरं ३० मंटपंतीरवंधाश्चशिवतीर्थेषुकारय महोत्स
वविधिंचापिमहापूजाप्रवर्तनं ३१ इत्याकर्ण्यगिरंगोदःप्राहेशयदितेमतं तर्हिमेदीयतांस्वामिन्प्राहेशयदिमेमतं ३२ सर्वज्ञोवक्तृतत्त्वंइगिरा
तत्तंचमेविभो समस्तभाषाज्ञानत्वसम्यग्वितरणायसः ३३ तादृशोश्रीरितिप्रोचेतथास्त्वितिनभोगिरा तदाकर्ण्यविभोराज्ञांशिरसासमुद्वहन्
३४ अमात्यैसहमन्नेभवाहःप्रापमहोदयं वीथ्यांमहोदयस्याथपूपाकलितविग्रहं ३५ रजकंवीक्ष्यनंमत्वाभस्मोद्धूलितविग्रहं प्रणमत्सतदा
राजारजकंसोपिभीतिदः ३६ प्राहराजानमप्यग्रेरजकोहंनतापसः तंप्राहराजारजकंत्वंभस्मोद्धूलितोह्यसि ३७ इत्युक्तस्तेनराज्ञावैमंत्रिणोमु
मुहुर्भृशं सोपिभद्रासनारूढोराज्यंतंपर्यपालयत् ३८ तस्मिन्महागोदइतिप्रतीतेसिंहासनस्थेवरकेरलेषु सर्वप्रजानामभवत्प्रमोदःसंसेव
बंध्याधरणीतदासीत् ३९ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेसप्तपंचाशोध्यायः ५७॥ स्कंदउवाच वज्रसिंहासनेरूढेमहागोदेमहाभुजि
तत्कीर्तिललनापाणौब्रह्मांडैःकंदुकाइते १ तस्मिन्कालेदरिद्रःसन्भद्राख्यःकोपिगायकः मधुरायांमहादेवमगासीदर्थवांछया २ स्वप्ने
तंहालवक्त्रेशःसमुद्बोध्यदयानिधिः दत्वापत्रमिदंचालहस्तेदेहीत्यचूचुदत् ३ सोपिकेरलमभ्येत्यकोटिकालापुराभिदं महोदयपुरंगत्वा
राज्ञेपत्रंसमर्पयत् ४ राजातत्पत्रमादायशिरस्याधायशांभवं नृत्यन्गायन्शिवंयस्मात्तयाक्षितितलेपतत् ५ रोमांचकंचुकोत्कीर्णप्रमोदा
श्रुदृगंचलः इतिकर्तव्यतामूढोजहर्षचननर्तच ६ तस्मैगायनपत्राय्दोसर्वस्वसंपदं अमात्यैर्वारितोभूमिमंडलंचसमर्पयत् ७ सगा
यनोविलोक्यैवमंत्रीनाहकिमेतया शंभोःनामाख्यसुधयानाहंवसुधयासुखी संपदांसमुदायेनभृत्यापत्रप्रसाध्यतां ममोपयुक्तमेतावद
धिकेनधनेनकिं ९ इत्युक्त्वास्वोचितंद्रव्यमनीषिमधुरांप्रति सकदाचिंनृपःशंभुंपूजांतेनूपुरध्वनिं १० अशृण्वंताडवेशस्ययथापूर्वमचिंतयत्
अद्यकिंकृतमीशस्यमयात्यन्तनिषण्णधीः ११ उरस्थलंतदाछेत्तुंकृपाणमगृहीत्करे मध्येवक्षसितंखड्गंनिदधानंमहीपतिं १२ राजन्मासाहसंका
र्षिदृष्टस्तुलोसिहेनृप आलंविसुंदरेशस्यश्रीगानंशृण्वताचिरं १३ इतिवाक्शांभवीव्योम्नीसमुदस्थान्नृपंप्रति इत्थंसभापतेर्वाणींनिशम्यन्नृपति

स्तदा १४ अहादेवदयाभक्तेप्रीतिविस्मयमाययौ अहंहेमसभांगत्वानत्वातत्रनरेश्वरं १५ द्रक्ष्यामिवलवद्भक्तवृषेश्वरपदांबुजं श्रावयामासमं
जीरनादंस्वत्यागसमंतन्ष्योनूपुरनिक्वाणंश्रृण्वन्नृतत्रमहेशितुः अपर्यंतमहानंदघनांभोधौममज्जसः १७ अहर्निशंमहेशस्यमहागोदामहीपतिः
आसेवनपरहृहृसेविर्तसर्वदैवतैः १८ नटेशसेवांकुर्वाणोभक्तिरक्तःसपार्थिवः तत्रानेषीदनिमिषवदवसन्दिवसान्बहून् १९ तदानृपंसमाहूयप्रो
वाचेत्थंसभापतिः श्रीशिवउवाच सोम्येशागानमाकर्ण्यभयान्नपविलंबितं २० इतिहेमसभानाथवाक्यश्रुत्वासभूपतिः अथजंबूपुराधीशदर्शनो
त्सुकमानसः २१ श्रीनिल्लनगरान्तस्मात्सेनयासहनिर्ययौ तत्रश्रीकंठमुख्यानिस्थानानीशस्यसेवितुं २२ भक्तियुक्तःप्रणम्याथसावाययौकमलालयं
नत्वास्तुत्वामहादेवंवल्मीकेशंप्रहृष्टधीः २३ सुंदरेशंसमालिंग्यतत्रोषित्वाचिरंनृपः सोम्येनगच्छतानंतुंपांड्यदेशेशिवालयान् २४ चोलोययौहा
लवत्कंशिवशासनलग्नधीः हालास्यलास्यंनत्येशंदृष्ट्वाहृष्टोनृपोभवत् २५ प्रयातंपथिभूतेशश्रीधामानिप्रणेमतुः वर्द्धतांसह्यजातीर्त्वातत्तो
रस्थशिवालयं २६ दृष्ट्वानत्वाभिनुत्याथसंदेशानसादरं पंचापगातटाधीशंनेमतुःश्रीबालसुंदरौ २७ ततोमहोदयपुरंसंप्राप्यप्रीतमानसौ कुर्वंतौ
विविधांक्रीडांतस्मिन्यवसतांचिरं २८ ततःसचोलःसौम्यायगच्छतेकमलालयं ददौधनानिचित्राणिवस्त्राण्याभरणानिच २९ गच्छतंसुंदरं
दूरादत्वगाच्चोलभूपतिः चोलःशिवरतस्तत्रउवासशिवधामसु ३० एकातपत्रेणचिरंसर्वांभूर्वीशशासहि इतिहासंशांभवस्यकथ्यतेन्यसुखो
दयं ३१ द्रोणीपुरीशश्रीकर्मकरणैकपरायणः शिवोद्यानागोपणेचरक्षणेतुक्षणेरतः ३२ पुष्पापचयनेमालाग्रथनेसन्नयोजयत् श्रीमज्जनांबु
नयनंमार्जनालेपनादिषु ३३ प्रदीपारोपणेकाश्चित्क्रीडापस्तकलेखने तद्वाचनेचकतिचित्तन्नियोज्यप्राज्यजीवनैः शिवभक्तिकृतःसर्वांन्तानुत्त्वे
भीषयन्सदा इत्येवमाहतोनित्यंशिवकैंकर्यंकृत्सदा ३५ प्रीणयन्ज्ञानसंबंधपदद्वन्द्वप्रपन्नधीः वर्णाश्रमकुलाचारनिरतोभस्मभूषणः
३६ प्रहर्षभक्तिश्रद्धाभ्यांशिवभक्तार्चनेरतः तस्यभक्तिपरीक्षार्थंप्रसोविप्राकृतिर्विभो ३७ भस्मत्रिपुंड्ररुद्राक्षभूषितोभासुरस्तथा हृदयं
किंचिदालंब्यतद्गेहमगमत्स्वयं ३८ ततत्वाहगणश्रेष्ठकिंकरोमिप्रशाधिमां इत्युक्तोभूसुरःप्राहभासुराचारचेष्टितं ३९ विचारोमेहदितिरं
मरूढोगूढमप्यहं वदामितेशृणुष्वेतदेकलिंगार्चकस्त्वहं ४० भोक्ष्येगृहेतेसिद्धान्नंसंपूज्यप्रमथाधिपं लिंगसंस्थापयाम्यद्यस्नातुंगच्छे
सरिद्वरां ४१ इत्युक्त्वानिर्गतोविप्रोत्तत्रथनिप्रातिगृह्यसः लिंगसंस्थापयामासस्वगृहेगृहणीकरे ४२ एतस्मिन्नंतरेविप्रेस्नात्वातत्रसमाग
ते अदर्शनंगतेलिंगेसविप्रःसचभासुरः ४३ अन्विष्यसुचिरंतत्रप्राणान्संकसदेहेद्विजः प्रयत्नमकरोत्तेनसदारोपिसभूसुरः ४४ प्राणांत्स
क्रमथोछासास्त्रयोपिविधिचोदिताः ततामहेशवाक्येनहर्षिताभक्तिशोधने ४५ चोलस्यचापिगणानामकभूसुरस्यभक्तिदृढांप्रमथ
पोथहृशाविलोक्य कैलासशैलमनयत्प्रशमेनभवाब्धेरुत्तारणंशरणमीशजनेषुशर्वः ४६ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेअ
ष्टपंचाशोध्यायः ५८ ॥ श्रीस्कंदउवाच॥ ततःकृतनाभितानस्यकृतकीर्तेःकृतात्मनः कृतांतकस्यचरितंदुरितापहमुच्यते १ यःभूधीर

वीरेणाविजितोविजितेंद्रियः सभक्तोभवदीशानेकलिंदाप्रसनायकः २ महेश्वरायजिह्वायांप्रह्वायांपरिवर्तयन् नित्यभक्तपदार्चनोनाम्नञ्च
क्रेपरायणं ३ वीरःसगौरीरमणंकरुणाकवचारणे अद्रावयन्नृपान्वेशान्नागानिवखगाधिपः ४ विच्छेत्तेषुसस्मत्तेषुविद्रुतेष्वन्येषुसःप्राज्ञ
पूज्यगुणेराज्येविभज्यप्रशशासस‌ः ५ सचकारद्विजार्चासशिवद्रोहकृतांचतन् कृतांतकइतिख्यातःसनाम्नाभवदुग्ररार् ६ नृपेररिभिराधूतो
गर्वितेद्रोणदामवान् निर्जित्यदुर्जयानेतानससशीर्षस्त्रजंदधौ ७ मकुटेनविनाराजाविराजितपराक्रमः अपालयत्कृपामूलंसरसांसागरांव
रां स्वराजामणिकोटीरधारणायकृतोद्यमः ८ प्रख्यातान्प्रार्थयामासश्रीतिल्लपरभूसुरान् वयंचोलमहीपालांमणिकोटीरदायिनः ९ ने
तरेणमितिप्रोच्यतेययुःकेरलक्षितं शिवार्चनायतत्रैकःतस्थौतिल्लपुरेद्विजः १० चिरंतिल्लपुरावासाकेरलेष्ववसन्सुखं श्रीतिल्लपुरवि
प्रेषुतयाभूतेषुतेषुसः ११ राजाससंशयंभेजेसभानाथंकृतांतकः महेशमकुटंदेहिभवत्पादयुगंमम १२ इतिप्रार्थनयासार्धंनिद्रांनिशिविवे
शसः दर्शयित्वानिजंरूपंतस्मैस्वप्नेसभानटः १३ अथाभिजपदद्वंद्वंतन्मूर्ध्निमकुटोपमं प्रबुद्धउत्थितःप्रातःनटनाथपदांबुजं १४ दधानोभू
मिकोटीरमहाराजधुरंदधौ साक्षात्प्रसप्रसादेनवीक्षितोविश्वरक्षिता १५ चक्रेरत्नमयंसर्वंश्रीमहेश्वरमंदिरं शिवधामानिचान्यानिमहो
त्सवयुतानिच १६ पूजयामाससततंधनदीपमसंपदा धीरःकेरलदेशस्थानाह्वयन्भूसुरान्नृपः १७ यथापूर्वंतिल्लवनेस्थापयामासतान्
द्विजान् असत्पदास्पदइतिवेतत्राभूत्कविशेखरः १८ नवसारस्वतरसयोमेनेजन्मनःफलं सभक्तिरसयासूक्त्याविनाविषमलोचनं १९ स्तोष्या
म्यहंसुरंवात्मन्नवेत्यानतनिश्चयः एवमेवशिवान्नान्यमस्तावित्सयतःततः २० असत्पदास्पदसहितःअतिदास्पदइतिश्रुतः सुधाधामखंडो
ज्वलच्चारुमौलेललच्चारुकाकोदरापारहार स्फुरत्सारकर्पूरधाराशरीरस्मरापारगर्वापहारप्रसीद २१ सुगंगातरंगौघरिंखज्जटाजूटनीड
प्रफुल्लांबुजारक्तनिर्यत्प्रभाकोटिकूयनलाकारफालत्रिपुंड्रांकमध्योज्वलन्नीलकंठ अगाधीशकन्यासनाथप्रसीदप्रभोमारमारांतक
भोगभोगाघकादग्धसंदिग्धरक्तत्रिशूल २२ विशालाक्षउक्षागसंस्थानहर्षप्रकर्षोन्नतषोनटत्स्त्रोलदिक्पालवृंदोज्वलच्चारुमौलिविलो
लाजपादाध्वराध्यक्षपाहि शिवानंगभंगोत्थभस्मांगसंगकृतार्थोगरामांगलिंगोत्तमांग भुजंगांगभूषानलास्त्रोरुभासाविशेषांगसंगप्रसी
दप्रभोविश्वविश्वाधिकाशासगोध्यक्षमुक्षाध्वराध्यक्षदक्षाध्वरध्वांक्षभूतासुराध्यक्षशिक्षाविनोद २४ विभोपाहिवाहीकृतान्नायसा
हीत्प्रभेनतवाजादिपादेसमर्प्याहिहारं भवामिप्रभोभक्तिकांनाकरांक्रानमार्गेसमायाहिमोदं २५ तस्यसारस्वतस्तोत्रतरंगितमनाशिवः द
दौतस्मैदृढांभक्तिमैश्वर्यमतिमानुषं २६ चारुवर्णपरिष्कारादुहिनेवसुलक्षणा श्रीमतीनस्यकविताजज्ञेशिवपतिव्रता २७ सारस्वतोरुशब्दा
र्थमाधुरीचातुरीजुषा संबोध्यसकविर्देवंसततंतत्पदंययौ २८ एवंसदेवेशहरैकभक्त्यानिर्जित्यशत्रून्परिपाल्यपृथ्वीं समर्च्यसर्वान्सुरभू
सुरांश्चपरात्परंशैवपदंप्रपेदे २९ कृतात्मनःतस्यजितांतकस्यचरित्रमेतत्परमंपवित्रं यःश्रोत्रपात्रेनिदधातिमित्रनेत्राजपादेलभतेसभक्तिः ३०

कवित्वसत्त्वासकवींद्रभक्त्याविमुक्तियुक्त्याश्रितशंभुभक्त्या पवित्रगात्रःशृणुयात्रिनेत्रसुप्रेमचारित्रमहोसुपुण्यभाक् ३१ इतिश्रीशिवरहस्येसदा
शिवाख्येएकोनषष्टितमोध्यायः ५९ स्कंदउवाच अथाहंकीर्तिचोलस्यकीर्तयिष्यामिवैभवं कुलाचलशिखारूढोवीरशार्दूललक्षणः १ औदार्यवी
र्यगांभीर्यचातुर्यगुणभूषणः अभवन्भुविभूपालशिवकैंकर्यतत्परः २ अपालयन्चोलमूलंकावेरीवारिवर्धितं श्रीनिवासंतदादेशंनिदेशेशक्र
त्पपार्थिवः ३ हृष्टपुष्टजनैःकीर्णंत्रिविष्टपमिवापरं गोप्तासीत्तत्रगोत्रायाःकीर्तिमित्रोभवन्नृपः ४ निर्मलश्चोलभूपालकुलोदधिकलानिधिःपू
र्णकर्मविदायेनजनतादैन्यहारिणा ५ अक्रियंतोत्सवास्तत्रश्रीसदाशिवधामसु नित्योदयादस्तमयसमयंसमयंकरोत् ६ प्रतापकीर्तिनि
करैःन्यकृतार्कनिशाकरैः सर्वमुर्वीपतिःगर्वंनिर्वापयदसौरिपोः ७ प्रतापेनप्रतीपेनचक्रेभूचक्रमात्मसात् देवैर्निरूपितामिदंशैवसिद्धांतदर्शनं
८ कृत्स्नमित्यवगत्यासैनिर्यतहृद्दर्शनेहृदा सोमावतंसधामानिकुर्वन्सर्वाणिसर्वदा ९ महापूजेपान्सवयुतान्मशादोशेविशांपतिः जित्वासर्वादिशो
जिष्णुःवर्धिष्णुर्विष्णुविक्रमः तद्वृत्तवद्धीवित्तानिजगृहेहरपूजने हरधामान्यसौनत्वागत्वास्तुत्वाचभक्तितः ११ जित्वाकृत्वाधनैःभित्वागांचहुत्वान
दानले विवेशविलसत्कोशनिजंप्राज्यपुरंययौ १२ कालेस्मिन्क्वचिवकामारम्यकरथ्यापहारिणं गजहस्तिपकैःसार्धंहत्वावीरोद्धुरंस्थितं १३
समभ्यर्चमुदाप्रादाद्धनधान्यंतदाहृदा कदाचिन्मंटपेस्थित्वाराजभिःसपराजितैः १४ हयमातंगरत्नानिवस्त्राणिचसुपश्यति राजोवाच
भूमौसिंधुपरीत्तायांयोददातिकरंनमे सनृपोस्तिकिमित्याज्ञानमात्यानन्वपृच्छत सः १५ गिरिदुर्गाश्रयकश्चिदधिकाख्योकरप्रदः नृपोमहानिस
मात्यैःईरितःप्राहतान्नृपः १६ दुःसाध्यमस्तिकिंदुर्गंप्रबलंवाबलस्यमे युष्माभिर्गिरिमारुह्यतन्नाशुक्रियतामिति १७ कृत्वैकमर्त्यास्तेमात्या
ज्ञातिमत्यागमन्गिरिं राज्ञाचाज्ञापितास्तेवैसज्ञाप्याजग्मुरेवही १८ चूर्णीकृत्यरिपोर्दुर्गंमार्गंजघ्नुःस्वसैनिकैः आसेदुरधिकाख्यस्यगिरिदुर्गंदु
रासदं १९ कीर्तिचोलस्यशैलाग्रमारोहंतीममुंचमूं प्रत्युद्ययुःपार्वतीयाःगर्विताःसर्वसेनया २० कीर्तिचोलमहीपालसेनाप्रत्युज्जगामसा
अधिकाख्यस्यनगरेसेनासासागरोपमा २१ चतुरंगेतरंगेनेसेसिंधुनिभेउभे आयोधनंविविधतुःविविधैरायुधैर्धिया २२ पतिःपदातिना
युक्तोरथिनोरथीनावरैः तुरंगिणातुरंगस्थोगजसंस्थोगजेनहि २३ उत्पतंनिपतत्तीक्ष्णवाणपाषाणपेषणं युद्धंवद्धजनस्पर्धसेनयोरनयो
रभूत् २४ वहुत्वात्प्रवलत्वाच्चकीर्तिचोलमहीभुजः साश्मपाषाणविक्षेपासेनेयंविजयंययौ २५ अनयाकीर्तिचोलस्यसेनयायुद्धमानया
अभूदधिकभूपस्यनिहतंनिखिलंबलं २६ असुभिस्त्यक्तवसुभिःसहभीत्यासमसाध्वसः गहनंगहनंप्रापसोधिकःसुभयाधिकः २७ निर्भि
त्यनिःसमंदुर्गंनिहत्यनिखिलंवलं धनमादायनिःसीमंसामंतैर्यदुपार्जितं २८ परेषांचप्रमथनंअमात्यासमुपेत्यते प्रणम्यकीर्तिचोलाय

नृपालायन्यवेदयत् वीरश्चारिपुवीराणां निकृत्तानि निजायुधैः कोटीररत्नोत्कर्षाणि शीर्षाण्यस्मा अदर्शयत् ३० तेष्वेवमशरीरिष्कं दृष्ट्वा
वहज्जयघरः निषादवेपथुभरैः भूपालो व्याकुलोभवत् ३१ शिवं शीर्णजटाजूटस्वन्ये दृष्ट्वा विलप्य सः पराजयं परेषां च निशम्य परिदेवनं ३२ हृष्टोम
यान्यथा हृष्टो वैरिणा विधिनाधुना मया श्रीभूतिमाहात्म्यं पृथिव्यां परिपालितं अविचाराप्रचारोयं भक्तस्य हि कृतो मया मन्ये निन्ये सदुःखेन कालं भू
लभृद्दयया ३४ तद्धि संचिंत्य सोमात्यानाह देह विरक्तधीः शंभोः स्थापयितं दासमादास्य भक्तिमीदृशी ३५ गोगंगागोत्रिभिः तुल्यगात्रं पुत्रं मपाद्यवै
आत्मजं वैगुणैः पूज्यं प्राज्यं राज्ये भियोज्यतां ३६ इत्यादिश्य नृपो मात्यानाज्याक्त प्राज्यपावकं प्रविवेश महादेवं ध्यात्वा पंचाक्षरं जपन् ३७ प्र
विष्टमात्रे भूपाले शिखिः शांतशिखोभवत् ववर्षुः कुसुमासारं विबुधा वसुधाधिपं ३८ पुरारिः पुंगवारूढः प्रादुर्भूवं ततः सहोमया नृपं त
स्वपदं निन्ये भक्तेन जटिना सह ३९ आनिपापभयाहारि शृण्वतां कीर्तिचोलचरितं शृणोति यः भक्तिमेत्य सुखधामसंश्रयं कार्तिकेयजनकस्य तत्पदं
इति श्रीशिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे षष्टितमोध्यायः ६० ॥ स्कंद उवाच ॥ उग्रस्थानं सदात्रास्ति सह्यजातीरगोचरं नरसिंह इति ख्यातः त
त्राभूत्स्त्रियाधिपः १ भवानीपतिपादाब्जभक्तिहृत्पद्मसंश्रयात् मेने विभूतिं श्रीभूतीं संपत्स्वपि सतीं पुपः जेनारि पूर्णायो वीरः प्रजाश्च परिपालय
न् शरणं चरणं शंभोः मेने सोत्तक्षणं विभो ३ सोमावतंसधामानि सर्वाणि स महीपतिः महोत्सवमहापूजामहिमानि चकार च ४ आर्द्रायां चंद्र
चूडस्य नित्यं तत्र विलोकयन् मालाप्रदीपं नैवेद्यं भूरिभागे समर्चनं ५ आर्द्रोत्सवेषु सर्वेषु शिवभक्तान भोजयत् संपूज्य गंधपुष्पाद्यैः नि
ष्कमेकमदापयत् ६ काले स्मिन्कामभूतागः कश्चिद्भस्मांगभासुरः सनरवक्षत्तिरागच्छन्निंघमानो जनैर्वृतः ७ द्रुशीलापि सोरन्मो
लिपारभक्तः स भस्मधृक् अनिंद्य इत्यसौ राज्ञा हि गुणं तमपूजयत् ८ अतिभक्त इति प्राप्तो ह्युव भवत्सह्यजानेट अतिभक्तो हेमरत्न
मणिकुट्टिमपट्टणं ९ तत्र त्रिगुणषट्द्वीपसंपद्दर्शनदर्पणे अस्तिकैवर्तपाठांतः स्थानं दानानि वेशनं १० तत्रातिभक्त इत्यासीच्छि
वभक्तपदार्चकः धीवरो धीवरवरो भवपादाब्जसक्तधीः ११ जलाहृतैः पीतजालैः संपन्नद्रव्यसंचयैः ईशोयं सर्वदेशानं शर्वभक्तान्
समर्चयत् १२ जलाहृते मीनजाले योदृष्टः प्रथमं रूपः अयं शंभोरिति जहौ सोद्य भक्त इतिस्मृतः १३ एकं च मीनमेकस्मिन्वासरे सलभो
हति संपादितं स्वजालेन रक्तपद्मसमप्रभं १४ तं मीनं मेरुकूटाभं नाभूदाक्रष्टुमीश्वरः ततः सर्वेपि कैवर्ताः तमाकृष्य कथंचन १५ अ
यन्नमीन इस्सृत्तः तं दृष्ट्वा मीनमद्भुतं विस्मितालापयुक्तेषु दाशाधीशेषु नाद्भुतं १६ एषशंभोर्हितं दृष्ट्वा तत्पादाभमिवं जहौ कथ्यते
कलिकंपस्य वर्तनं पुण्यकीर्तनं १७ आरामैरभिरामा नमस्तिस्वस्तिदमास्पदं पेणाकरापुरं नाम्नापुण्यपुण्यजनास्पदं १८ कलिकंपा

स्यःकश्चिद्वैश्योभूत्तत्रवश्यधीः भवानीपतिपादाब्जमधुपायितमानसः १९ प्रलंबहस्तप्रासादनाथपादांबुजार्चकान् अर्चयन्शि
वभक्तांश्चस्वच्छमानसदर्पणः २० प्रलंबहस्तप्रासादनाथस्योत्सवदर्शने नान्यत्समेनेनिःसंगमंगलैश्वर्यनिश्चलः २१ अन्नैःषड्रसस
पन्नैःव्यंजनैःश्चित्तरंजनैः आत्याहृतमनाभक्तान्भोजयद्बहुराशिभिः २२ कदाचिद्बहवोभक्ताभोक्तुंतद्गृहमागताः सतान्भोजयितुं
तेषांपादप्रक्षालनमथचात् पतिव्रतातस्यपत्नीनाम्नानीतिमताजलं करकान्तकरेणांबुदधेप्रक्षालनायसा २४ प्रक्षालनायतत्पादम
स्पृशद्वैश्यसत्तमः भक्तवेषसमास्थायशिवोभ्यागादहच्छया २५ तत्पादपद्ममालंब्यपादप्रक्षालनायसः पादमाकर्षयन्नाहसत्
दाभसमूषितः २६ अकृत्वाशिवलिंगार्चामागतोस्मित्वदंतिकं त्वत्कायःशिवलिंगार्चायोभुक्तेनारकीभवेत् २७ इत्युक्तोथविल
वंतीपत्नींवीक्ष्याथकोपनः पत्न्याःपाणिंकृपाणेनचिच्छेदाथाविचिंतयन् २८ स्वयमादायकरकंप्रक्षाल्यास्यपदद्वये परिवेष्यस्वयंभक्तां
त्वहृष्टोभूद्वैश्यसत्तमः २९ तद्भक्तिंशिवभक्तेषुमनःसक्तिमतिस्थिरां दृष्ट्वादेवःप्रसन्नात्माप्रादुरासप्रियासखः ३० तंदृष्ट्वादेवदेवेशं
तुष्टावसविशांपतिः भोशंभोत्रिजगच्छरण्यकरुणावारुण्यवारांनिधेपाहीशप्रमथाधिनाथगरलच्छकृविश्वेशविश्वाधिक विश्वाशास्यवि
भोविभूषणमहाकाकोदरांकंधरसोमानद्धकिरीटकोटिविलसद्गंगातरंगारुण ३१ तत्सुत्यातोषितःशंभुंतमात्तविनयान्वितं शिवभक्तिषुते
प्रीत्यासुप्रीतास्तुतवप्रिया ३२ विप्रियंनैवतत्किंचिन्मत्प्रियःस्त्वत्रसंशयः सूतउवाच आशांविहायपरितःसमितेनुपाशादाशांविहायसत्व
धोपिविहायदंसंसारिपादस्मरणैकभूतेःतस्यातिभक्तस्यपुरःपुरारिः ३३ आविर्बभूवाद्रिसुतासहायोवृषाधिरूढःसुखवर्यसंघैःहृष्टः
प्रहृष्टःसतमष्टमूर्तिंप्रणम्यसप्रांजलिरेवतस्थौ ३४ एवंभवानीपतिरात्मभक्तंनिनायलोकंनिरपायसौख्यं प्रक्तिप्रसन्नःपरमेश्वरो
सौप्रदायपाणिंपुनरस्यपत्न्याः ३५ वैश्योत्तमंतंशिवभक्तवश्यंपत्न्यासमेतंस्वपदंनिनिन्ये कलिकामजितःस्थिरात्मनःकलितंपश्यकवी
त्रमद्भुतं ३६ कलिकालजकल्मलापहं कलयन्कालजिदंघ्रिभाक्भवेत् इतिश्रीशिवरहस्येसप्तमांशेवाख्येनवमांशे एकषष्टितमोध्या
यः ६१ ॥ स्कंदउवाच कलिनीतिकथ्येतद्यजगद्व्यापित्रिपथांकथां नौंडीरमंडलेभातिमहीमंडलमंडने १ अधिकापुरनामास्ति
पुरंस्वःपुरसन्निभं विबुधाधिपसौधाभंसुधाधवलितंसदा २ शिवप्राकारसंबद्धपुरवीथीसमेधितं प्राकारप्रकरायत्रसूर्यमार्गनिरुद्धकाः
३ समुच्छ्रायाःसमीक्ष्यंतेशरच्चंद्रांशवोपमा यत्सालाग्रथितांधोभोधेः मोदनादानदीपेतः ४ मुखवादिरवाश्चैवनवजंपतेपरस्परं ॥
तत्ररत्नप्रसवद्व्यवाणिज्यप्राप्तसंपदा ५ चक्रिणःश्रूयतेवीथीनामतश्चक्रपाण्डिका तत्रःचारुचरित्रोभूज्जैलिकान्वयसंभवः ६
कामारिकिंकरःकश्चित्कलिनीतिरितिश्रुतः यशोधनोधनेनापिशोधनःसर्वपाप्मना ७ साधुराचीथिराशीशोभूतेशेभक्तिमानसः

मंदिरांतर्बहिः शंभोर्दीपानारोपयन्सदा ८ शिवधर्मपरस्तत्र सोवात्सीद्दिनयानतः भक्तिं परीक्षितुं तस्य तैलिकाधिपतेः स्थिरां ९ शनैः शनैः धनं सर्वं शमयामा
स शंकरः असंख्यायां क्रमेणैव क्षीणायामपि संपदि १० अत्यादरेण तत्याज शंभोर्दीपानुलापनं क्रयविक्रयनष्टाभूत्तैलैर्न वत्रिशूलिनः ११ दीपानारोपय
न्छ्रंतस्तैलिककुलाधिपः नित्यमत्यंतदौर्गत्यो विक्रयं भूमि च क्रकं १२ मनोनियम्य दस्यावण्यथ क्रीत्वा शिवोत्सवं उपपन्नेन तैलेन दीपानारोपयत्प्रभोः
१३ सर्वं ग्रहादि विक्रीय दीपदापनकृत्सदा कलिनीतिस्ततो जायामासीद्विक्रेतुमुत्सुकः १४ विक्रीयते मे जायेयं धनेन क्रियतामिति जनेषु घोष
यामास वीथ्यां वीथ्यां तदा मुदा १५ ऊध्वाव ध्वा शिवाज्ञां तांव ध्वाद्दृदि स खिन्नधीः न क्रीणाति सतां कश्चिद्दाप्रदोषं शिवाज्ञया १६ स च देवालयं
प्राप्य विषण्णात्मा व्यचिंतयत् काले शिवालये दीपान्ध्यानर्पयतो मम किं प्राणैः गलमुत्कृत्य तदुत्क्ते तैलपूरणं करिष्यामीति संकल्प्य कंठे ख
ड्गं निवेशयन् १८ तावद्देवोस्य जग्राह करं वालधरं करं माभक्त साहसं कार्षीरित्युवाच दयानिधिः १९ श्रीमतः शक्तिनाथस्य चरितं कथयामि वः
कावेरीवारिपूरौघहृष्टसस्यसमाकुले २० देशे प्रकाशमेवास्ति विरिंचपुरनामकं क्षेत्रं रामाभिरामानेन तत्र शूद्रकुलोद्भवः २१ शक्तिनाथ इति
ख्यातो भक्तिमानभवद्भुवे ब्रह्मविष्ण्वादिदुष्प्राप मंजुसिंजानपूरं २२ अरुणं श्रीमहेशस्य चरणं शरणं ययौ अनन्यसिद्धसद्भक्तिजन्मभूश्छिवेक
मेकृत् २३ निंदकानां महेशस्य सच्छिन्नद्रसनां रुषा निशानशक्तिधृक्हस्तो निंदकान्वेषणे रतः २४ भक्तिगर्वेण स कुर्वन्नुतादृशं शिवकर्मकृत् तोष
यामास सशिवं सरित्स्वद्रकलाधरं २५ काउवः पल्लिनाथोभूदमभक्तो भवच्छिवे क्षुद्रायेभिल्लभूपालपल्लवादर्विपल्लवः २६ कश्चिद्देते वार्यगृ
ह्या आर्यपादाइतिश्रुताः कीर्तिधर्मप्रतापेन सत्यवाक्तस्महीपतिः २७ कलिंनिराकरोद्वीरं शत्रुंयुद्धे घनानि च अग्रांनशिवसिद्धांतराद्धा
तितमनाः सदा उर्वीमपालयत्सर्वां राज्यसाम्राज्यदीक्षितः राज्ञि तस्मिन्महाप्राज्ञे रक्षति क्षितिमंडले नास्य जन्मनुजः कश्चिन्मार्गमनुनयो
चितं स्वातंत्र्यराज्यतंत्रेपितं आशिवमगायत ३० कुमारं च कुलांकुरं प्राज्यराज्येभिषिच्य सः शिवैकंकर्यतिष्णातो धुर्यो धैर्यभृद्ग्रणीः ३१
सिषेवे शिवधामानि यानि संति महातले तेषु धामसु सर्वेषु कुर्वन्कैंकर्यमीशतुः ३२ प्राकारगोपुरादीनि मंडपादीन्यनेकशः पुंडरीकपु
रीशस्य सेवां कुर्वन्ययो दिवं ३३ आविर्भवन्नाधिपुराधिनाथः आरुह्य गोपुंगवमद्रिजासखः जायासमेतं कलिनीतिमेनं निजं पदं नि
ष्कलमानिनाय ३४ कलिनीतिकथामिमां शुभां शिवदीपार्पणजातवैभवां हृदये निदधाति यः सदा न्तरयं यातिपरात्परं पदं ३५ श्रीवी
रभक्तः शिवशासनेन त्रासोज्झितः तादृशकर्मकर्ता सशक्तिरत्नं महेशभक्तो मुक्तिं प्रपेदे वरयोगिदुर्लभां ३६ राज्ञश्चरित्रं परमं पवित्रं भ
क्ते रिहापायममुत्र मुक्तेः भक्तिं निधत्ते हृदि शंभुपादे स क्तिं वहेतं श्रुतिमौलिमार्गं ३७ इति श्री शिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे द्विषष्टित
मोध्यायः ६२ स्कंद उवाच अस्ति श्वेतनदीतीरे दक्षिणे वीक्षणास्पदं मदनांतकरस्यैव सदनं वदनं श्रियः १ अभिरामारामयुक्तं विरामं

दुर्द्धियासतां शिवभक्तोद्विजः कश्चिच्छिवपादाब्जसक्तधीः २ नक्तंभक्ताशनो नित्यं रुद्रसूक्तपाशिवंस्तुवन् अवतिष्ठच्चिरंकालं शिपिविष्टेस्थ
मानसः ३ सत्सुसंप्रीणनानार्थेषु विश्राणितधनः सदा आत्मावनं धनं मेने शिवपादाब्जार्चनं ४ स्वसंपदांफलंमेने दीपारोपणमित्यसौ कोसुभ
कमधूकादि विपिने सोकरोत्सदा ५ तद्बीजकर्षिनैः तैलैः देवदीपानचीकरत् एवंतस्यस्थितवतो दृष्ट्वावनमनीनशत् ६ क्लृप्तोपवीतं क्रिस्त्वापि देव
दीपान्यधाद्विजः तद्भक्तिस्थापनार्थाय शिवो स्यार्थमपाहरत् ७ शिवदीपारोपणार्थं महायत्नपरोभवत् ततः सतु द्विजो नित्यं व्याघ्रेश्वर शिवालये
८ विक्रीय वेश्मक्षेत्रादि शिवे दीपमदीपयत् बांधवान्याचितुंभीतः क्षीणाशेषधनोपिसः ९ गत्वावनं स्वयं छित्वा काष्ठभारवहो द्विजः वीथ्यामानीय
विक्रीय तद्रव्यक्रीतसर्पिषा १० दीपानुद्दीपयन्शंभोः वेश्मरश्मादि विनिर्मितं प्रकाशयत्सविशदं निशि पादविमुक्तये ११ कदाचित्के श्चिदक्रीते काष्ठ
भारे द्विजस्तदा दीपारोपणविघ्नोभूदिति निघ्नन्स्वकं शिरः १२ रुरोद दुःखितो विप्रो हाहा शिव शिवेतिसः सायं देवालयं प्राप्य शिखामुद्दीपयत्स्वकां १३
तेन प्रकाशयन्शंभोर्धाम दिव्यं सभूसुरः तत्साहसं समुद्वीक्ष्य तत्प्रक्षः स्वपदं नयत् १४ आत्मविद्दैवविद्धूर्शे ग्रामे करपुराह्वये कारिनाथ इतिख्यातः
कश्चिदासीत्कवीश्वरः १५ त्वंगतुंगात रंगो घभंगनिःसंगपारवैः सारस्वतैः सभूपालान्वशीचक्रे चतुर्विधैः १६ सचेरचोलपांड्यानां सभासु सदसस्प
तिं अस्तुवन्मोरमनयन्नेते रंतैः द्रव्यसंचयैः १७ प्रसरत्कविता सारसमार्जितधनोच्चयः प्रबंधबंधेन सममाबबंध शिवाश्रयान् १८ कारिनाथ उ
उच्चंडतांडवनिमग्नभवोद्धृतेभ श्मश्रुडोरुकांडविधृताजजरष्टिपिंड ब्रह्मांडभांडशकलाकलितोरुमुंड प्रोत्तुंगषंडमगजापतिमानतोस्मि १९
वेतंडगंडकलितेक्षणकुंडलीशश्री कुंडलारुणमणिच्छविदीप्तगंड कोदंडितोन्नमनगोद्धृतकांडबाणचंडांशुसूनुविनिवारकमानतोस्मि २०
तापस्य दीर्घमारस्यचरितं विरतिप्रदं क्रीडयाभूषितोयस्य मलयारव्यो महीधरः २१ वीर्यस्तंभाद्दतभजोभुजानिर्जितनाशकः कांतासिंहास
नार्थापक्वणत्कंकणघातजं २२ किंणवभारकोटीरकलितंकलिशायुधः स्तानसंबंधबोधेनसंबोधायाभवद्बुधः २३ प्रबोधयन्मनः पद्मं जेन
स्वांतमलीमसं दक्षिणेपार्दक्षिणामाशांचपानाथानुकंपया २४ सराजायोजयामास शिवधर्मेसमं ततः कालेतस्मिन्न्पाश्चान्ये औत्तराश्च
बलोत्तराः २५ रुरुधुर्वीरुधवतीं मधुरांधीरवत्तराः निशम्यैरोधनं नृपतिरन्योन्यजन्यसंप्लवे २६ अभूदभूतपूर्वं तद्दवयेबलगर्वयोः युद्धं
तिरोहितादित्यं देवादित्यरणोपमं २७ शंखकाहलभेरीणां भेरवारावभीषणं बृंहितैर्गजवृंदानां हयानां अपि हेषितैः २८ यंत्रस्यंदननिस्वा
नैः शरासनगुणस्वनैः धिःकृतांभोनिधिरवं बधिरीकृतदिङ्मुखं २९ शस्त्रक्षतेषुबहुषुगजवाजिपदातिषु छत्रफेनतरंगोर्मिमातंगोत्तुंग
भूतटे ३० प्रवाहप्राचुर्येतत्रदधिरे रुधिरापगः रणरंगोत्तुरंगेनपिशाचाननृतुस्तदा ३१ शोणितागाससुत्तीर्णाः शूराधैर्यधुरारणे इत्थंयुद्धेज
यस्पर्धावद्धचित्ताः समुद्धताः ३२ पांड्यनरखंडिताः सर्वेबलेन प्रबलेन ते गिरीशकृपया पांड्योजित्वानत्वाभ्यगाच्छिवं ३३ तत्सुतोपि सदावा
ग्मोवागीशमृशितांघ्रिके आसादितानंदरसः चिरंराज्यं प्रशशास सः ३४ यः काष्ठभारक्रयणेन दीपानुद्बोधयत्के शकपालदाहैः स्मृणोतियः तस्य

समेधिताशयोगणोत्तमाधीशपदंसयाति ३५ त्रैलोक्यनाथंगिरिजासनाथंकैलासनाथंकवितासनाथः चित्तेद्धानप्रणिधानभावःदेवंशिवेवेग
नाथमूर्तिं ३६ श्रीभस्मसुदाम्नविसार्यदिक्षुसुरप्रसंदानिनवैरिवर्गैः विधूतपापोविजितारिवर्गोव्रजत्यसौनद्धवृषवाहधाम ३७ कालारिपादेकलितांतरा
त्माकालांतरेणामलधीःसवाग्मी हालाहलाहारसदानिवासंकैलासशैलंनिलयंचकार ३८ इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशे
त्रिषष्टितमोध्यायः ६३ ॥ स्कंदउवाच कावेरीवारिकलितेचोलभूपालपालिते देशेप्रकाशविभवमास्तिदीर्घपुरंपरं १ दीर्घदर्शीदीर्घपुरेनत्रभू
दकलोद्भवः नास्तीभंजनाख्योभूत्कोपिशंकरकिंकरः २ सबालएवश्रीकंठभक्तेषूत्कंठमानसः अनिशंपूजयामाससपूजयाचंद्रशेखरः ३ अंग
कारकलाटोपैःसंपाद्यसततंदाधनं ओदनैःषड्रसोपेतैःमोदमानःसशांभवान् ४ विभूतिंत्र्यसिकाकंथाकौपीनचकमंडलुं अभिवांछितमन्न
चभक्तेभ्यःप्रददौमुदा ५ दुर्वलानांक्षितीशानांप्राप्ययुद्धसहायतां कामारिपादभक्त्यैवजित्वारीन्स्तानतूतुषत् ६ कृत्वाराजकुमारेणअस्त्रशिक्षां
सुपारवं संपाद्यसंपदस्ताभिः ईशपूजामरीरचत् ७ नामसंततशिवादन्यद्दूरिष्टमितिमन्यते नागमात्परमंशास्त्रंनपंचाक्षरतोमनोः ८ भस्मत्रिपुं
ड्रफालस्ययस्यरुद्राक्षधारणं अस्पृजानपिईशानभक्तानान्वित्रिरसानमत् ९ अध्यक्षगोचरानंतशिवज्ञानप्रदायकान् मोदमानःशिवंभेजेभजने
नेशिवापतिं १० आसीत्पल्लवभूपालवंशांभोनिधिचंद्रमाः पादसिंहइतिख्यातःसिंहसंहननोनृपः ११ चतुरंतजयाकांक्षीचतुरंगबलान्वितः य
यापट्टविकेशानमग्रणीरुत्तरांदिशं १२ विनिर्जित्यभवन्भूपानुत्तराशाधुरंधरान् अर्थानुपचितोतिस्मसदाशंकरकिंकरः सोनेरथे महादेवधाम
न्यत्पचकारसः कलयन्विदधेवापीकूपगोपुरमंडपान् १४ सहायाज्ञानीरयोःचक्रेधामश्रीचंद्रमौलिनः कालहस्तीपुरींप्राप्यपुंडरीकपरंययौ १५
कांचिद्रोणाद्रिवृद्धाद्रिगोपर्वतमुखेषुसः प्रणम्येंदुकलामौलिंमयासीत्कमलालयं १६ वल्मीकनाथमानस्यतत्रोवासप्रियासखः मालागेहाति
केतस्यमहिषीपतितंसुमं १७ अजिघ्रदेकंकुसुमंस्वैरेणाज्ञानहेतुकं तापसोरणमित्रस्तांविलोक्यातीवकोपनः १८ बलादाकृष्यतन्नासांकरे
णच्छिदशस्त्रतः रक्तैरक्षितवक्षोजच्छिन्नानासाश्रुनिस्नुतैः १९ यथाकुंकुमपंकैःसाराजपत्नीमुराजत ससांजनपतद्बाष्पबिंदुनाकीर्णभूषणा २०
पुष्पाकृतितवल्लीवपपातपतिताल्लिनी नलावल्मीकनाथंतंनिर्गतोत्पतिस्ततः २१ क्रोशंतीमिवेनांक्रोशंतींदृष्ट्वासातीवरुष्टवान् मयिजाग्रति
वध्येनकेनमोठ्यामिदंकृतं २२ इतीरयन्सदुःसाध्यएधतक्रोधवह्निना त्रासोकुलःनदासोपीभक्तःतत्पार्श्वतःस्थितः २३ रणमित्रोयथावृत्त
नृपायासैन्यवेदयत् सतदाज्ञाततत्त्वार्थोदंडेगुरुपरायतो २४ प्रभ्रष्टघ्रातःकरोप्यस्याःछेद्यएवेतिनिर्गतः भक्त्यातयापार्थिवस्यप्रसन्नपरमे
श्वरः २५ आविर्भूतवृषारूढपुरोवल्मीकनायकं दृष्ट्वाहृष्टःप्रणम्येशंपार्थिवःप्रांजलिस्थितः २६ जगदजगतांनाथोभक्त्याप्रीतोस्मितेन
नृपईदृशंकर्मकःकुर्यात्वमिवेहमहीतले २७ अज्ञातात्ह्यपराधस्यमहानदंडस्त्वयाकृतः राजन्प्रीतास्मितेपत्नीसंपूर्णावयवाभवेत् २८ प्रा
जंराज्यंप्रशाधित्वंसमेधितमनासया पुरस्कृतःपुत्रपौत्रैःभुंक्ष्वभोगान्भुवःस्थले २९ अंतेयास्यसिमल्लोकंमत्तसद्भक्तिभावतः भूपाविवेशभू

तेशोनिजमेवनिवेशनं ३० गिराहरहरेत्युच्चैरुदस्रुहर्षजास्तदा ववर्षुः पुष्पवर्षाणि हर्षवंतः सुराअपि ३१ भूपालः स्वपुरं प्राप्य स्थापयित्वा शिवा
लयं स्थेयसीं शिवमुद्रां च सर्वाम् उर्वीं शशास सः ३२ तत्रसंकर्षिरित्यासीत्पार्थिवो भानुवंशजः राजा प्रजारंजको सो निर्जित्य निखिलान्नृपान् ३३ ध
राधुरममात्येषु निक्षिप्य निभृतो भवत् स राजा शिवपादाब्जदासकैंकर्यमोदभूः ३४ सभेशस्य सभाचक्रे कांचनीमरिचक्रजित् शिवभक्तप्रदा
जार्च्यीकृत्वानलावसंनृपः ३५ सोमावृतसधामानि चक्रे हेममयानि सः महापचौत्युक्तानि महोत्सावयुतानि सः ३६ शिवभक्तो भवद्भक्तभोजनार्थं कृतादरः
क्षुत्क्षामपीडिते काले धान्याष्टादशवर्जितं ३७ अयमत्यंतदौर्गत्यागत्यंतरमदृष्टवान् शिवभक्तेषु भक्तार्थं धैर्यधीमुदिताशयः ३८ रात्रौ राज्ञो धान्यकूटं
भित्वा धान्यमचूचुरत् एवं संवत्सरं तत्र भक्तभोजनमाचरन् ३९ दृष्टो गृहीतः तत्पालैः ईतराज्ञे न्यवेदयन् ताडितः पीडितोत्यंतं कशाभिः शोकदा
यिभिः ४० किं त्वयाद्यकृतं मूढ गूढ चौर्यमिदं कृतं चिकीर्षितं नैवदमानिर्मली केन चेतसा ४१ इत्युक्तः सन्नृपेणांतदा प्राह मुदा द्विजः क्षुत्क्षामार्तान्
क्षमेक्षामे भोक्तुं भक्तान् शिवस्य हि ४२ मया महेश्वरप्रीत्यै गत्यभावादिदं कृतं नृपस्तस्य निशम्योक्तिं भक्त्यात्यंतं मुदितो ब्रवीत् ४३ मदीयं विभवं सर्वं
भक्तसात्कुरु चेद्द्विज इत्युक्तमात्रे नृपतौ कोशं चद्विविभवं वह ४४ शिवाज्ञया न दाराज्ञः दत्तं भक्तधनस्पृहि एवं स देवश्वरकिंकरेभ्यो विश्राणयत्सर्वविभवं
वेरण्पः ४५ विचिंत्य शंभुं प्रविभक्तभोगोपदं स लेभे परमेश्वरस्य नासीरभजन इति प्रथितो चरणं पापराक्रमारव्यापितसर्वरत्नः ४६ संप्रीणयन्गि
रिशधामसुभक्तवृंदं कैलासशैलनिलयं सुलयं प्रपेदे संपादसिंहः परनागसिंहो भोगाननेकाननुभूय भूमौ ४७ असेवतांते परिपूर्णकामः कैलो
समूले शिवपादजाले इतिश्रीशिवरहस्ये सदाशिवाख्ये नवमांशे चतुःषष्टितमोऽध्यायः ६४॥ स्कंद उवाच रणवीरो भवन्नाम्ना शिवद्विजकुलोद्भवः कोणा
सील्कीर्तिमित्राख्यो कल्याणगुणभूषणः १ पूर्वजन्मकृतैः पुण्यैः भक्तिमान्परमेश्वरे शिवतत्वैकधीः सोपि सक्तसंसारवासनः २ निद्रातंद्रादिमु
द्रांताविद्रामद्रापि सेवकः स्नानार्थं देवदेवेशकुंभोदकमुदावहत् ३ एवं स पूजयामास कुंभाधारधरस्त्रवैः परं सोद्व अशक्ते सोक्षुधार्क्षी
णवपुर्वलः ४ भवानीपतिपादाब्जपपात प्रापतद्धटः देवेशमाययामुह्यन्निविष्टोभूत्स निद्रया ५ प्रसन्नस्तत्क्षणे स्वप्ने प्राहैनं पार्वतीपतिः
यावद्दुर्भिक्षकालांतं तावद्धेमविशंकटं ६ ददामि पीठतो गृह्णं क्रीत्वानेनैव धान्यकं तेनैव त्वं वलीभूत्वा उदकुंभं ददस्व मे ७ प्रबुद्ध उत्थितो
दृष्ट्वा पीठे टंकं हिरण्मयं कीर्तिमित्रः क्षुधार्तोपि प्राप्तभूतिरभूत्तदा ८ सदाशिवार्चनरतः कुंभधाराग्रतः सदा प्रकाशयामि प्रथितं वीरशार्दूलवै
भवं ९ प्रकाशे चोलदेशस्मिन्नाम्नानाम्नपरंपरं तत्र शूद्रकुलोत्पन्नः वीरशार्दूल इत्यभूत् १० स चोलेंद्रमहीपालतत्रपालः सुशीलवान् प
राजिसपराज्युद्धैराज्ञः संपदमावहन् ११ भवानीरमणे भक्तिं भावनापरिपूरितां त्यक्तदेवांतरो देवं भजन्भुजगभूषणं १२ पुराणभोगपूजाभिः ब
हीभिः परिवर्तते शर्वालयेषु सर्वेषु शिवधर्माण्यकारयत् १३ स वीरो वीरशार्दूलो नृपेणाज्ञो नियोजितः जित्वारिपून्प्रतिष्ठाप्य शिवलिंगान्यने
कशः १४ वालेंदुमौलिपूजार्थं शालिकूपः सहस्रशः संपादिता मयेतेषु मा यूयं कुरुतन्मयं १५ यः करोति मयं तेषु सदादंड्यः स निर्दूय इत्युक्ता

वीरशार्दूलः प्रतस्थो मर्दितपरान् अनागते चिरं तस्मिन् काले दुर्भिक्षभक्षिते तेक्षुधाभक्षिताश्चासन् वीरशार्दूलबांधवाः १७ स्थिते तेषु शालिकूटेषु क्षु
धया किं क्रियामहे इति निश्चित्य ते सर्वे विभिद्यैतद्यद्यंदधुः १८ वीरः स वीरशार्दूलो विजित्य विमतान् रणे प्रत्याययो बांधवान् स्वान् मोदमानमनास्त
दा १९ तेषां ज्ञात्वा शिवद्रोहमजानन्निव विस्मितः अद्यैवोद्गृह्णीत विणद्ध्यो यूयं मायानबांधवाः २० इत्यनैषीत्स तांश्च धूनन्येनाद्यपुरवासिनः
दातुं द्रमाणि चोद्युक्तो बांधवास्स्वगृहागतान् २१ युष्माभिः शिवपूजार्थं शालिकूटव्ययः कृतः अतः कृतशिवद्रोहान्कोशादाकृष्य चायुधं २२
पितृभ्रातृपितृव्यादीन् बांधवानच्छिनन्द्रुषा स देवभावनावंधो बधुच्छेदनके वलं २३ संसारबंधच्छेदश्च शिवाचारं चकार सः स्तनं धयं का
चिदस्यांकलालंकरतां गतं २४ संरक्षतामिति सुतं विधिवात्तत्करे ददौ अयं च गिरिशाल्लाद्यैः प्रस्तं मातुः स्तनंधयः २५ इति तं वीरशार्दूलो ख
ड्गेनाखंडयद्द्विधा तत्कर्मदृष्ट्वा तरुणेंदुमौलिः प्रादुर्बभूवास्य पुरः पुरारिः २६ दृष्ट्वा भिन्नश्चावशिवं प्रहृष्टो निष्ठावत्तो सेवसु चेन साहरं २७ ह
रहरदुरितानिदीनबंधो करुममबंधविमोचनभवोद्भवाद्य परिहर संसृतिभारमुग्रवेदं गुरगरलाशन देवदेव पाहि २८ इति तं भक्तितुष्टो
प्रभुरवदद्दहो भक्तनुष्टोस्मि भक्त्या नवसुखसुखिनो वैजीवितांःसंतु सर्वे २९ भोगांश्च भुक्त्वा चिरसंहिमपदं संसेव्यमानं गणवृंदवर्यैः सत्त्वेन
नीत्वा गिरिशार्पितेन कालं च तं कांचनठक्ककेन ३० विटंकनाथस्य समपर्यया तो स भक्तवर्यः पदमिंदुमौले कीर्तिमित्र चरितेष्कृतचेताः कीर्तिदा
यिनी सुकर्मणोयः ३१ आर्तिमप्यभिविजित्य भवाप्तां वर्तिते वशिवधामसीमगः ईश्वर उवाच भक्ताः सर्वे शिवं ध्यात्वा कलाचेवंभवंति हि
शिवभक्तान्समुद्दीक्ष्य शिवमेवानुचिंतकान् ३२ नीचा अपि शिवे भक्ताः भवंत्येव हि शैलजे कर्मणा मनसा वाचा सर्वेभावेन शंकरं ३३ येप्रप
न्ना महादेवं ते भवंति गणेश्वराः चरणं करुणांभोधे मम ये शरणं गताः ३४ नैवाप्नुजननास्ते मीपरिच्छेद्याः कथं परैः लोकानालोकयंतोपि
निलयायालयं मम ३५ निःसीममहिमानस्ते वर्णनीयाः कथं परैः स्मरंति च स्मरारातेः सदा पदसरोरुहं ३६ मस्तुनोगद्गदतरहर्षबाष्पपरि
प्लुताः नेत्रांबुनिर्झरासेकः पुलकांकुरभूषणाः ३७ नादांतरूपे हृदयांबुजस्थे शिवे परंज्योतिविचिंत्यरूपे चित्तादिरतान्यकामाः विन्यस्य
कामारिधामैकगता भवंति विन्यस्य नाचित्तमुमासहायेयो भक्तमाहात्म्यमिदं महार्थं ३९ दधाति चित्ते सततं नरो यः परात्परं शैवपदं प्र
पद्येत् त्रिषष्टिभक्ताः शिपिविष्टनिष्ठाः कनिष्ठवर्णा अपि नैपिशिष्टाः ४० इष्टाः शिवस्यांघ्रपदैकभक्तिजुष्टानिकष्टानपिनाशयंति तिष्ठे
पिद्युष्यच्छिवभक्तिसक्तिमनुष्यपुष्पप्रथितप्रभावाः ४१ विशिष्यपुष्पार्पणतोपि भावा समर्च्य शिष्याकृतयो ममांबिके चंडालः श्व
पचो वास्तु वा गिरिसुते विप्रोपि वा वेदवित् ४२ मद्भक्त्या भुवने वने पि निवसन्भूयाच्छिवे पावनः नैस्मैतां वितरामि मुक्तिपदवीं नाचा
रजातिः स्पृहो नाशीलं न कुलं न दीयमगजे पश्यामि भक्त्याहृतः ४३ योवीतमन्युः सनकादिमान्यो वा लोपमन्युर्मम शैलकन्ये
मद्भक्तमान्यचरितं कलौ युगे विस्तारयेदूशनमन्युह र्षेद ४४ संगृह्यातस्तन्तनयाक्तमेतद्भक्तमाहात्म्यमिदं तवेशि भक्तिप्रभावंक

152

॥इतिश्रीशिरहसेनब्रुमांससमाप्तम्॥

लिकालमर्त्येष्वपीदमेतन्नहिजातिवर्णाः ४५ संसाराब्धौविषमविषयागाधवीचैकगर्ते जन्माद्यैस्तैवमत्योमरणभयमहावात्ययाशु
ष्कपर्णे ४६ व्याव्रुत्तेवप्रभवतिशिवेमानवोभारतेस्मिन् कामक्रोधोभिलोभोन्मदमुदितमहावात्यवक्रांतराले सन्नाभिन्नाद्धिनौका
हतविषयपराभक्तिभावोभिरत्नामे नवग्रहावग्रहविग्रहोभ्भित्तापत्तेतिजन्मभयमद्रिकन्ये ४७ मामुग्रमीशेशरणंप्रपन्नानैनेंद्रियग्रा
मपराभवंति स्कंदउवाच सदाशिवाख्यः शशिशेखरोदितोदेवैमुनेशोनवमोथमेव श्रुत्वासदाशिवमयोभवतीहविप्रस्स्वर्भानुमुक्त
इवशीतगुकांतितुल्यः ४८ भक्तानामथभक्तिभावजनुषोभक्तिप्रभावप्रथालोकानांकलिकालनिर्णयविधिःश्रीकालकालार्चनं
अस्मिन्नेवशिवेनपर्वतमहापुत्र्यैसवित्रेममविस्तारेणसदाशिवाश्रयकथाप्रोक्ताश्रुतामुक्तिदा ४९ श्रोतृणांइदमेवमंगलमहाशै
वरहस्यंमुने अंशद्वादशमंडितंश्रुतिमहावाक्यार्थसारोत्तरं पुण्यंपवर्णपदैकपूर्णमगजाकांतांघ्रिभक्तिप्रदंतूर्णंस्वस्त्ययनाय
कर्णसुरसामोदायभूयाद्धिते ५० सूतउवाच इत्थंस्कंदसुनंदितोरुवचसावंदारवृंदैर्गणैः सानंदाश्रुविलोचनोथसमुनिःश्रु
त्वाभिनंदन्स्थिरः ५१ ब्रह्मानंदरसोत्तरोरुसुहृदादधोपदंशांभवं धन्योस्मीतिवदन्मुदागिरिभवाजातंप्रणम्याहरः ५२ ॥ ५३ ॥

इतिश्रीशिवरहस्येसदाशिवाख्येनवमांशेपंचषष्टितमोध्यायः ६५ इतिश्रीशिवरहस्येश्रीसदाशिवाख्येस्कंदपौराणिसंवा
दःमहेश्वरकथनेननवमांशस्यवृद्धवचनात्शुभः श्रीकाश्यांहरकेशनन्दनवनेमठोत्तमाजंगमदेवयास्वस्वामिनाव
र्तते आदौगादिवरोभूरुद्रमान्योमहास्वामीनरोनाहरईश्वरो ततसिष्योवरवीरभद्रभिधया तेजस्विमहापराक्रम
वरो भूत्वामान्यत्तदेवश्रीवीरभद्रअधुना तत्प्रेमशिवद्दृष्टस्याज्ञयाणांशिवरस्यनमांशः वरकीर्तिःशिवनामतः शिवः राम

1

13·9" X 7·3"

98